

ΕΤΗΣΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

Από 1^η Ιανουαρίου έως 31^η Δεκεμβρίου 2016

(Σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 3556/2007)

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ ΕΤΗΣΙΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΕΚΘΕΣΗΣ

- I. Δήλωση των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου
- II. Ετήσια έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου σύμφωνα με τον Ν.3556/2007 συμπεριλαμβανομένης της Δήλωσης Εταιρικής Διακυβέρνησης (Ν.3873/2010)
- III. Ετήσιες Ατομικές και Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις για τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2016 (περιλαμβάνεται και η Έκθεση Ελέγχου Ανεξάρτητων Ορκωτών Ελεγκτών)
- IV. Γνωστοποιήσεις Ν.4374/2016
- V. Πληροφορίες άρθρου 10 Ν.3401/2005
- VI. Διαθεσιμότητα ετήσιας οικονομικής έκθεσης

Ι. ΔΗΛΩΣΗ ΤΩΝ ΜΕΛΩΝ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Βεβαιώνεται και δηλώνεται ότι, εξ όσων γνωρίζουμε:

- Οι ετήσιες οικονομικές καταστάσεις της ΑΤΤΙCΑ ΒΑΝΚ ΑΝΩΝΥΜΗ ΤΡΑΠΕΖΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ και του Ομίλου της, για τη χρήση που έληξε την 31^η Δεκεμβρίου 2016 καταρτίσθηκαν σύμφωνα με τα ισχύοντα λογιστικά πρότυπα, απεικονίζουν κατά τρόπο αληθή τα στοιχεία του ενεργητικού και του παθητικού, την καθαρή θέση και τα αποτελέσματα χρήσης της Τράπεζας και των επιχειρήσεων που περιλαμβάνονται στην ενοποίηση εκλαμβανομένων ως σύνολο.
- Η ετήσια έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου απεικονίζει κατά τρόπο αληθή, την εξέλιξη, τις επιδόσεις και τη θέση της Τράπεζας, καθώς και των επιχειρήσεων που περιλαμβάνονται στην ενοποίηση εκλαμβανομένων ως σύνολο, συμπεριλαμβανομένης της περιγραφής των κυριότερων κινδύνων και αβεβαιοτήτων που αντιμετωπίζουν.

Αθήνα, 27 Απριλίου 2017

Για το Διοικητικό Συμβούλιο

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Δ.Σ.

**Ο ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ
ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ**

**Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ**

**ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ Β.
ΡΟΥΜΕΛΙΩΤΗΣ
Α.Δ.Τ. Φ 089372**

**ΘΕΟΔΩΡΟΣ Ν.
ΠΑΝΤΑΛΑΚΗΣ
Α.Δ.Τ. ΑΕ 119288**

**ΙΩΑΝΝΗΣ ΕΜ.
ΤΣΑΚΙΡΑΚΗΣ
Α.Δ.Τ. Λ 024276**

**ΙΙ. ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ
(σύμφωνα με τον Ν. 3556/2007)****ΕΙΣΑΓΩΓΗ**

Κύριοι Μέτοχοι,

Σας υποβάλλουμε για την κλειόμενη χρήση από 1/1/2016 έως 31/12/2016 την ετήσια έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου, η οποία περιλαμβάνει τις ελεγμένες ατομικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, τις σημειώσεις επί των οικονομικών καταστάσεων και την έκθεση ελέγχου των ορκωτών ελεγκτών λογιστών. Στην παρούσα έκθεση περιγράφονται συνοπτικά πληροφορίες του Ομίλου και της Τράπεζας ΑΤΤΙΚΑ BANK ΑΝΩΝΥΜΗ ΤΡΑΠΕΖΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ, χρηματοοικονομικές πληροφορίες που στοχεύουν σε μία γενική ενημέρωση των μετόχων και του επενδυτικού κοινού για την οικονομική κατάσταση και τα αποτελέσματα, τη συνολική πορεία και τις μεταβολές που επήλθαν κατά τη διάρκεια της κλειόμενης εταιρικής χρήσης (1/1/2016-31/12/2016), σημαντικά γεγονότα τα οποία έλαβαν χώρα και την επίδραση αυτών στις οικονομικές καταστάσεις της χρήσης. Επίσης γίνεται περιγραφή των κυριότερων κινδύνων και αβεβαιοτήτων που ενδέχεται να αντιμετωπίσει ο Όμιλος και η Τράπεζα στο μέλλον και παρατίθενται οι σημαντικότερες συναλλαγές που καταρτίστηκαν μεταξύ της Τράπεζας και των συνδεδεμένων με αυτήν προσώπων.

Το 2016 παρά το γεγονός ότι η Ελληνική οικονομία ήταν οριακά σε κατάσταση στασιμότητας (2016: -0,1% έναντι 2015: -0,3%,) παρουσιάστηκαν σημαντικές θετικές εξελίξεις σε σχέση με:

1. την ολοκλήρωση της πρώτης αξιολόγησης του Γ' Προγράμματος Οικονομικής Σταθεροποίησης (ΠΟΣ) της χώρας,
2. την επαναφορά του waiver αποδοχής των ελληνικών ομολόγων από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα για αναχρηματοδότηση και
3. την μεγαλύτερη χαλάρωση των ελέγχων στις κινήσεις κεφαλαίων.

Το πρωτογενές πλεόνασμα ανήλθε στο 3,9% του ΑΕΠ υπερβαίνοντας σημαντικά τον στόχο του 0,5% που είχε τεθεί, ως αποτέλεσμα της περιοριστικής δημοσιονομικής προσαρμογής. Οι συνθήκες ρευστότητας στον ιδιωτικό τομέα ενισχύθηκαν ως αποτέλεσμα της εκταμίευσης της 2ης δόσης μετά και την επιτυχή ολοκλήρωση της πρώτης αξιολόγησης του Προγράμματος Οικονομικής Σταθεροποίησης (ΠΟΣ).

Το επενδυτικό κλίμα και οι αναπτυξιακές προοπτικές της οικονομίας βελτιώθηκαν με τις παραπάνω εξελίξεις. Η αβεβαιότητα και η έλλειψη επενδύσεων που σε ένα βαθμό εξακολουθούν να εμφανίζονται, θα υποχωρήσουν καθώς αναμένεται περεταίρω σημαντική βελτίωση των συνθηκών της οικονομίας με την ολοκλήρωση της δεύτερης αξιολόγησης του Γ' ΠΟΣ και την έξοδο της Ελλάδας στις διεθνείς αγορές, που εκτιμάται εντός του 2018.

Στο πεδίο της δημοσιονομικής προσαρμογής, ο Προϋπολογισμός του 2017 προέβλεπε πρωτογενές πλεόνασμα 1,1% του ΑΕΠ για το 2016 με βάση την μεθοδολογία του Προγράμματος Προσαρμογής. Ο αντίστοιχος στόχος στο ΠΟΣ ήταν για πρωτογενές πλεόνασμα 0,5% του ΑΕΠ. Σύμφωνα με την Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ), το πρωτογενές πλεόνασμα, για την περίοδο Ιανουαρίου – Δεκεμβρίου 2016 σε τροποποιημένη ταμειακή βάση ήταν €6,9 δις. Το πρωτογενές πλεόνασμα για το 2016 ανήλθε στο 3,9% του ΑΕΠ σημαντικά υψηλότερο από τον στόχο του ΠΟΣ και του Προϋπολογισμού του 2017. Σύμφωνα με το ΠΟΣ, το πρωτογενές πλεόνασμα για το 2017 και το 2018 αναμένεται αντίστοιχα στο 1,75% και 3,5% του ΑΕΠ.

Η αποπληθωριστική πορεία το 2016 συνεχίστηκε με χαμηλότερο ρυθμό έναντι του 2015 (2016: -0,8%, 2015: -1,7%). Όμως μετά από σχεδόν τέσσερα έτη (45 μήνες) αποπληθωρισμού, για πρώτη φορά τον Δεκέμβριο 2016, ο πληθωρισμός, παρουσίασε μηδενική μεταβολή σε ετήσια βάση και άρχισε να κινείται σε θετικά επίπεδα το δίμηνο Ιαν.-Φεβ. 2017.

Το ποσοστό ανεργίας διαμορφώθηκε το 2016 στο 23,5% έναντι 24,9% το 2015 και μειωμένο κατά περίπου 4,4% από το υψηλό ποσοστό 27,9% του Ιουλίου 2013. Συνεπώς σε ετήσια βάση η απασχόληση αυξήθηκε κατά 1,7% και ο συνολικός αριθμός των ανέργων μειώθηκε κατά 5,5%. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή

σε πρόσφατες προβλέψεις της, εκτιμά ποσοστό ανεργίας για τα έτη 2016 έως και 2018 σε ετήσια βάση 23,4%, 22,0% και 20,3% αντίστοιχα.

Σύμφωνα με την Τ.τ.Ε. το ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών για το 2016 παρουσίασε έλλειμμα € 1,1 δις (-0,6% επί του ΑΕΠ) έναντι πλεονάσματος της τάξης των € 0,2 δις (0,1% επί του ΑΕΠ) το 2015. Οι τουριστικές εισπράξεις για το 2016 παρουσίασαν πτώση 6%, παρά την αύξηση κατά 5% της εισερχόμενης ταξιδιωτικής κίνησης, λόγω της μείωσης της μέσης δαπάνης ανά ταξίδι κατά 11%. Σύμφωνα με το ΔΝΤ για τα έτη 2017, 2018, 2019 και 2020 το ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών αναμένεται στο 0,0%, 0,1%, 0,1% και 0,1% αντίστοιχα.

Παρά τη σχετική αβεβαιότητα που σημειώθηκε στη διεθνή και την εγχώρια οικονομία, το ελληνικό τραπεζικό σύστημα μετά την ολοκλήρωση της ανακεφαλαιοποίησης το δ' τρίμηνο του 2015, θωράκισε τους ισολογισμούς των ελληνικών τραπεζών με τα νέα αποθέματα κεφαλαίων.

Οι καταθέσεις της εγχώριας τραπεζικής αγοράς το 2016 ήταν αυξημένες κατά 4% και διαμορφώθηκαν σε € 139 δις. Στις χορηγήσεις, σε επίπεδο ελληνικής αγοράς, κατά το τέλος του 2016, ο ετήσιος προσαρμοσμένος ρυθμός μεταβολής της χρηματοδότησης του εγχώριου ιδιωτικού τομέα ανήλθε σε -1,5% από -2,0% του προηγούμενου χρόνου. Βελτίωση παρουσιάστηκε και στον δείκτη δανείων προς καταθέσεις, καθώς μειώθηκε κατά 8% από 128% στο τέλος του 2015 σε 120% στο τέλος του 2016.

Την 22 Ιουνίου 2016 η ΕΚΤ, με απόφασή της, επανάφερε το καθεστώς της κατ' εξαίρεση επιλεξιμότητας των εμπορεύσιμων χρεογράφων που εκδίδει ή εγγυάται το Ελληνικό Κράτος (waiver). Ως συνέπεια της παραπάνω απόφασης από το τέλος Ιουνίου του 2016 έκανε εκ νέου δεκτά τα ελληνικά ομόλογα ως ενέχυρο σε πράξεις κύριας αναχρηματοδότησης.

Εντός του 2016 σημαντικότερη υπήρξε και η απόφαση από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (ΕΤΧΣ) να επιτρέψει στις ελληνικές τράπεζες, να πωλούν ομόλογά του στο πλαίσιο της ποσοτικής χαλάρωσης (Quantitative Easing, QE) που εφαρμόζει η ΕΚΤ. Στα € 67 δις στο τέλος Δεκεμβρίου 2016 από € 108 δις αντίστοιχα το 2015, μειώθηκε η έκθεση του συνόλου των ελληνικών τραπεζών στο Ευρωσύστημα. Τα €23 δις προέρχονται από αναχρηματοδότηση μέσω της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (-€16 δις σε σχέση με το 2015) ενώ τα € 44 δις προέρχονται από τον έκτακτο μηχανισμό ρευστότητας ELA (-€ 25 δις σε σχέση με το 2015).

Τον Μάρτιο του 2016 ανακοινώθηκε το πρόγραμμα μακροχρόνιας παροχής ρευστότητας TLTROs (targeted longer-term refinancing operations) της ΕΚΤ, στο οποίο μετείχαν και οι ελληνικές τράπεζες, με την προϋπόθεση της επάρκειας κατάλληλων ενεχύρων. Το Πρόγραμμα έχει τετραετή διάρκεια, και υπάρχει η δυνατότητα συμμετοχής σε τέσσερις διαφορετικές ημερομηνίες από τον Ιούνιο 2016 έως και τον Μάρτιο 2017.

Την πλέον σημαντική πρόκληση για το ελληνικό τραπεζικό σύστημα αποτελεί το υψηλό σωρευμένο απόθεμα μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων. Προκειμένου να μειωθούν τα μη εξυπηρετούμενα ανοίγματα των ελληνικών τραπεζών, ο Ενιαίος Εποπτικός Μηχανισμός (SSM) της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας και η Τράπεζα της Ελλάδος δημοσιοποίησαν τον Νοέμβριο 2016 τους επιχειρησιακούς στόχους, μαζί με βασικούς δείκτες απόδοσης. Οι στόχοι για την περίοδο Ιουνίου 2016 έως και Δεκέμβριο 2017 είναι τριμηνιαίοι ενώ για το 2018 και το 2019 σε ετήσια βάση. Μέσω της εκπόνησης και εφαρμογής επιχειρηματικών σχεδίων, οι τράπεζες έχουν συμπεριλάβει τους παραπάνω στόχους στη μεσοπρόθεσμη στρατηγική τους. Με βάση τα παραπάνω συνολικά για το τραπεζικό σύστημα έχει προβλεφθεί μείωση των μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων (ΜΕΑ) από περίπου € 107 δις τον Σεπτέμβριο 2016 σε περίπου € 67 δις έως το τέλος του 2019, δηλαδή μείωση της τάξης του -38% περίπου.

Ο Ενιαίος Μηχανισμός Εξυγίανσης Τραπεζών (EME, SRM) για τις τράπεζες της Ευρωζώνης λειτουργεί πλήρως από την 1 Ιανουαρίου 2016. Αποστολή του EME είναι η αποτελεσματική εξυγίανση μιας τράπεζας που υπάγεται στον μηχανισμό και αντιμετωπίζει σοβαρές δυσχέρειες, με την ταυτόχρονη ελαχιστοποίηση του κόστους για την οικονομία και το κράτος μέλος. Για την επίτευξη της αποστολής του θα εφαρμόζει τους κανόνες της Οδηγίας για την ανάκαμψη και την εξυγίανση πιστωτικών ιδρυμάτων (Οδηγία 2014/59).

Σε συνέχεια του μηχανισμού συστάθηκε το Ενιαίο Ταμείο Εξυγίανσης Τραπεζών στην Ευρωζώνη, τον έλεγχο του οποίου έχει το Ενιαίο Συμβούλιο Εξυγίανσης (ΕΣΕ, SRB). Το Ενιαίο Συμβούλιο Εξυγίανσης απαρτίζεται από εκπροσώπους της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και των αρμόδιων εθνικών αρχών και είναι επιφορτισμένο να αποφασίζει εάν και πότε μια Τράπεζα που αντιμετωπίζει σοβαρές δυσχέρειες πρέπει να τεθεί υπό καθεστώς εξυγίανσης και εάν θα υπάρξει ενδεχόμενη χρήση του Ταμείου Εξυγίανσης.

Το 2016, το διεθνές περιβάλλον χαρακτηρίστηκε από σημαντικές γεωπολιτικές εντάσεις και συνεχώς μεταβαλλόμενες συνθήκες. Οι παρεμβάσεις των Κεντρικών Τραπεζών εξασφάλισαν σε μεγάλο βαθμό την οικονομική και νομισματική σταθερότητα. Το παγκόσμιο ΑΕΠ μεγεθύνθηκε κατά 3,1% το 2016 από 3,2% το 2015, με την οριακή επιβράδυνση να προέρχεται από τις ανεπτυγμένες οικονομίες (ΑΕΠ στο 1,7% από 2,1% αντίστοιχα), ενώ ο ρυθμός ανάπτυξης στις αναδυόμενες και αναπτυσσόμενες οικονομίες παρέμεινε αμετάβλητος στο 4,1%. Η πρόβλεψη για το 2017 είναι ο ρυθμός ανάπτυξης της παγκόσμιας οικονομίας να επιταχυνθεί στο 3,4%.

Κατά τη διάρκεια του 2016 η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) αποφάσισε την αύξηση του μηνιαίου μεγέθους της αγοράς τίτλων σε € 80 δις από € 60 δις, με στόχο να συμβάλει περαιτέρω στην αντιμετώπιση του πολύ χαμηλού πληθωρισμού. Η εκτίμηση του ρυθμού ανάπτυξης της Ευρωζώνης για το 2017 αναφέρει μικρή επιβράδυνση της τάξης του 1,6%. Για τον πληθωρισμό προβλέπεται ενίσχυση στο 1,6%. Σύμφωνα με τον έως σήμερα σχεδιασμό η ΕΚΤ θα συνεχίσει την εφαρμογή του προγράμματος ποσοτικής χαλάρωσης έως και το τέλος του 2017.

Οι σημαντικότερες διεθνείς εξελίξεις, οι οποίες αναμένεται να ασκήσουν διαρκείς επιδράσεις το 2017 είναι οι ακόλουθες:

- Σε επίπεδο κεντρικών τραπεζών η αντίθετη πορεία μεταξύ FED, ΕΚΤ και Κεντρικής Τράπεζα της Ιαπωνίας οδηγεί σε σχετική αβεβαιότητα, αφού η μεν πρώτη αναμένεται πως θα κινηθεί μέσω της αύξησης των επιτοκίων σε μια σφιχτότερη πολιτική, ενώ οι δυο επόμενες θα συνεχίσουν την πολιτική ποσοτικής χαλάρωσης και χαμηλών επιτοκίων.
- Επίσης η αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου από την Ευρωπαϊκή Ένωση, οι γεωπολιτικές και οικονομικές προτεραιότητες των ΗΠΑ, οι εκλογικές αναμετρήσεις σε μεγάλες ευρωπαϊκές χώρες, η πορεία της προσφυγικής κρίσης και η γενικότερη γεωπολιτική αστάθεια της ΝΑ Μεσογείου αποτελούν παράγοντες σημαντικής επιρροής των οικονομικών εξελίξεων κατά τη διάρκεια του 2017.

Α. ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΚΑΙ ΕΠΙΔΟΣΕΙΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ ΑΝΑΦΟΡΑΣ

Βασικά Μεγέθη και Αποτελέσματα Ομίλου

Κατά τη διαχειριστική χρήση η οποία έληξε την 31/12/2016, τα βασικά μεγέθη και τα αποτελέσματα του Ομίλου καθώς και η μεταβολή τους, διαμορφώθηκαν ως εξής:

Το σύνολο του Ενεργητικού του Ομίλου ανήλθε σε 3.611,1 εκατ. ευρώ, μειωμένο κατά 1,6% έναντι του δωδεκαμήνου του 2015.

Οι συνολικές χρηματοδοτήσεις (χορηγήσεις δανείων και ομολογιακά δάνεια εταιρειών) ανήλθαν, προ προβλέψεων, σε 3.984,6 εκατ. ευρώ, αυξημένες κατά 1,5% έναντι του δωδεκαμήνου 2015.

Στον παρακάτω πίνακα παρατίθενται αναλυτικά οι χρηματοδοτήσεις του Ομίλου:

<i>(σε εκατ. ευρώ)</i>	31/12/2016 (1)	31/12/2015 (2)	Μεταβολή % (1)/(2)
ΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ	3.235	3.225	0,3%
Από τις οποίες:			
- Καταναλωτικά Δάνεια	228	231	-1,0%
- Πιστωτικές Κάρτες	63	60	3,8%
- Στεγαστική Πίστη	485	500	-3,1%
- Χρηματοδοτική Μίσθωση	301	291	3,5%
Ομολογιακά δάνεια επιχειρήσεων	749	703	6,6%
Σύνολο χρηματοδοτήσεων	3.985	3.928	1,5%

- Το ύψος των καταθέσεων κατά την 31/12/2016 ανήλθε σε 1.892,8 εκατ. ευρώ μειωμένο κατά 11,7% συγκριτικά με την 31/12/2015 λόγω του ασταθούς οικονομικού περιβάλλοντος.
- Οι προβλέψεις για επισφαλείς χορηγήσεις ανήλθαν σε 40 εκατ. ευρώ διαμορφώνοντας το δείκτη προβλέψεων πιστωτικού κινδύνου τρέχουσας χρήσης προς τα συνολικά έσοδα σε ποσοστό 37,2%. Οι σωρευμένες προβλέψεις ανέρχονται σε 1.207,7 εκατ. ευρώ έναντι 1.170,2 εκατ. ευρώ ήτοι αύξηση 3,2% περίπου. Ο δείκτης κάλυψης των συνολικών μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων διαμορφώθηκε σε 49,7%.
- Οι σωρευμένες προβλέψεις καλύπτουν το 30,3% του δανειακού χαρτοφυλακίου χωρίς να λαμβάνονται υπόψη οι εμπράγματα εξασφαλίσεις.
- Τα καθαρά έσοδα από τόκους ανήλθαν σε 86,7 εκατ. ευρώ και εμφανίζουν μείωση 4,2% έναντι του 2015.
- Τα καθαρά έσοδα από προμήθειες διαμορφώθηκαν σε 14,3 εκατ. ευρώ εμφανίζοντας μείωση 11% έναντι της προηγούμενης χρήσης.
- Το αποτέλεσμα από χρηματοοικονομικές πράξεις διαμορφώθηκε σε κέρδος 3,9 εκατ. ευρώ το 2016 έναντι ζημίας 9,5 εκατ. ευρώ στην αντίστοιχη προηγούμενη χρήση. Ιδιαίτερη συμβολή στα κέρδη της κατηγορίας αυτής είχε η ολοκλήρωση της εξαγοράς της Visa Europe από τη Visa Inc. και την επιστροφή κεφαλαίου στην Τράπεζα ύψους 2,6 εκατ. ευρώ.
- Το σύνολο των εσόδων από λειτουργικές δραστηριότητες ανήλθε σε 107,6 εκατ. ευρώ, μειωμένο κατά 8,5% έναντι της χρήσης του 2015.
- Το κονδύλι «Αμοιβές και έξοδα προσωπικού» ανήλθε σε 53,3 εκατ. ευρώ, αυξημένο κατά 15,4% σε σχέση με τη συγκριτική χρήση. Η χρήση 2016 επιβαρύνθηκε με το κόστος της εθελουσίας εξόδου της Τράπεζας το οποίο ανήλθε σε 4,7 εκατ. ευρώ, καθώς και με τις αποχωρήσεις στελεχών των εταιρειών του Ομίλου ύψους 785 χιλ. ευρώ περίπου.
- Τα Γενικά λειτουργικά έξοδα μετά την αφαίρεση των προβλέψεων για γενικούς λειτουργικούς κινδύνους, παρουσίασαν μείωση σε ποσοστό 3,9% έναντι της συγκριτικής χρήσης.
- Ο σχετικός δείκτης εξόδων, εξαιρουμένων των μη επαναλαμβανόμενων εξόδων της εθελουσίας εξόδου, προς τα συνολικά έσοδα διαμορφώθηκε σε 95,6%.
- Το δίκτυο των καταστημάτων της Τράπεζας κατά την 31/12/2016 αριθμούσε 65 καταστήματα.

Αποτελέσματα σε Ενοποιημένη βάση

<i>(σε χιλ. ευρώ)</i>	2016	2015	Μεταβολή %
Καθαρά Έσοδα από Τόκους	86.695	90.496	-4,2%
Καθαρά Έσοδα από Προμήθειες	14.317	16.084	-11,0%
Κέρδη/ζημιές από χρηματοοικονομικά στοιχεία	3.923	(9.524)	-141,2%
Λοιπά Έσοδα	2.715	20.539	-86,8%
Λειτουργικά Έσοδα	107.650	117.595	-8,5%
Έξοδα Προσωπικού	(53.264)	(46.146)	15,4%
Γενικά Έξοδα προ προβλέψεων για γενικούς κινδύνους	(35.797)	(37.233)	-3,9%
Αποτέλεσμα συμμετοχών σε συγγενείς εταιρείες	(2.198)	2.300	-195,6%
Σύνολο Λειτουργικών Εξόδων προ προβλέψεων και αποσβέσεων	(91.259)	(81.080)	12,6%
Κέρδη / (Ζημιές) προ Προβλέψεων και Αποσβέσεων	16.391	36.515	-55,1%
Αποσβέσεις	(6.205)	(5.563)	11,5%
Προβλέψεις για πιστωτικούς κινδύνους	(40.096)	(629.006)	-93,6%
Προβλέψεις για γενικούς κινδύνους	(12.421)	(6.630)	87,3%
Αποτέλεσμα προ φόρων	(42.331)	(604.684)	-93,0%
Αποτέλεσμα μετά από φόρους	(49.829)	(346.825)	-85,6%
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα μετά από φόρους	(46.305)	(333.497)	-86,1%

Τα βασικά κέρδη / (ζημιές) ανά μετοχή, διαμορφώνονται σε (0,0259) ευρώ, έναντι (0,2885) ευρώ το αντίστοιχο δωδεκάμηνο του 2015.

Η απόδοση των Ιδίων Κεφαλαίων του Ομίλου μετά από φόρους την 31/12/2016 ανέρχεται σε -7,9% έναντι -51% κατά τη χρήση του 2015.

Στον παρακάτω πίνακα παρατίθενται τα αποτελέσματα προ φόρων και μετά φόρων των εταιρειών που απαρτίζουν τον Όμιλο:

Εταιρεία	Αποτελέσματα προ φόρων		Αποτελέσματα μετά από φόρους και δικαιώματα μειοψηφίας	
	<i>(σε χιλ. ευρώ)</i>		<i>(σε χιλ. ευρώ)</i>	
	2016	2015	2016	2015
Attica Bank Ανώνυμη Τραπεζική Εταιρεία	(40.271)	(607.745)	(47.145)	(349.485)
Attica Wealth Management ΑΕΔΑΚ	(63)	303	(65)	209
Attica Finance Ανώνυμη Εταιρεία Παροχής Επενδυτικών Υπηρεσιών	(384)	3	(211)	1
Άττικα Βέντσουρς Ανώνυμη Εταιρεία Διαχείρισης Αμοιβαίου Κεφαλαίου Επιχειρηματικών Συμμετοχών	(956)	61	(956)	8
Attica Funds PLC	(14)	18	(14)	15
Ανώνυμη Εταιρεία Πρακτορεύσεων Ομίλου Attica Bank	651	739	389	485
Αμοιβαίο Κεφάλαιο Επιχειρηματικών Συμμετοχών Zaitech	(2.198)	2.300	(2.198)	2.300
AtticaBank Properties Ανώνυμη Εταιρεία Διαχείρισης Ακινήτων	(191)	(211)	(190)	(208)

Αναφορά των σημαντικών γεγονότων που έλαβαν χώρα κατά την οικονομική χρήση και την επίδρασή τους στις οικονομικές καταστάσεις

Α) Στα πλαίσια του άρθρου 2 του Ν.3723/2008 και αναφορικά με το 2^ο πυλώνα των μέτρων στήριξης για την ενίσχυση ρευστότητας της οικονομίας και για τη διατήρηση της σταθερότητας της ρευστότητας της Τράπεζας, η Τράπεζα σε συνέχεια της υπ'αριθμ. 18/19.10.2016 απόφασης της Διυπουργικής Επιτροπής του άρθρου 5 του Ν.2322/1995 η οποία ελήφθη κατόπιν της υπ'αριθμ. 3769/11.10.2016 εισήγησης της Τράπεζας της Ελλάδος, εξέδωσε με την εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου την 21/10/2016 ομολογιακό δάνειο συνολικής ονομαστικής αξίας 380 εκατ. ευρώ, διάρκειας 1 έτους, με επιτόκιο κυμαινόμενο Euribor 3 μηνών πλέον περιθωρίου 12%, το οποίο διαιρείται σε 3.800 ανώνυμες ομολογίες ονομαστικής αξίας εκάστης 100 χιλ ευρώ. Το ανωτέρω ομόλογο προορίζεται εφόσον καταστεί αναγκαίο να χρησιμοποιηθεί ως κάλυμμα για άντληση ρευστότητας μέσω του Έκτακτου Μηχανισμού Παροχής Ρευστότητας (εφεξής ELA – Emergency Liquidity Assistance). Το συνολικό κόστος το οποίο θα επιβαρύνει αναλογικά στη διάρκειά του τις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου θα προκύψει από τον υπολογισμό της προμήθειας που θα καταβληθεί στο Ελληνικό Δημόσιο και έχει προσδιοριστεί σε 99 μ.β ήτοι ονομαστικού ποσού προμήθειας σε δωδεκάμηνη βάση 3,75 εκατ. ευρώ. Το συγκεκριμένο ομόλογο έχει ημερομηνία λήξης την 20/10/2017.

Β) Σε συνέχεια της από 29/02/2016 απόφασης του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας με βάση την οποία ενεκρίθη το Πρόγραμμα της Εθελουσίας Εξόδου Προσωπικού, η οποία έλαβε υπόψη τις συνθήκες που επικρατούν στο εγχώριο τραπεζικό σύστημα, τη βιωσιμότητα της Τράπεζας, η οποία έχει ως προϋπόθεση τη δημιουργία εσωτερικού κεφαλαίου με ταυτόχρονη διατήρηση ομαλού εργασιακού κλίματος, η Διοίκηση της Τράπεζας κατά την 14/10/2016 ανακοίνωσε του όρους του προγράμματος εθελουσίας εξόδου και την περίοδο δηλώσεων συμμετοχής σε αυτό, η οποία προσδιορίστηκε στο χρονικό διάστημα από 17/10/2016 έως 31/10/2016. Το Πρόγραμμα Εθελουσίας Εξόδου σύμφωνα με τη σχετική ανακοίνωση της Διοίκησης στην Έκτακτη Γενική Συνέλευση των Μετόχων παρέμεινε σε ισχύ έως την 31/12/2016 για τυχόν υπαλλήλους που θα ήθελαν να κάνουν χρήση του προγράμματος. Η συμμετοχή στο πρόγραμμα εθελουσίας εξόδου υπερέβη σημαντικά το ελάχιστο όριο που είχε τεθεί. Το κόστος της εθελουσίας εξόδου εάν δεν ληφθούν υπόψη οι συμβατικές υποχρεώσεις της Τράπεζας για τις οποίες είχε σχηματιστεί κατά ένα μέρος πρόβλεψη σε βάρος των Αποτελεσμάτων και της Καθαρής Θέσης προηγούμενων ετών, ανήλθε σε 4,7 εκατ. ευρώ.

Γ) Η Διοίκηση της Τράπεζας αποφάσισε την περαιτέρω μείωση του δικτύου των καταστημάτων της στα πλαίσια της υλοποίησης του επιχειρηματικού της πλάνου, στοχεύοντας στον περιορισμό του λειτουργικού της κόστους. Ως αποτέλεσμα της παραπάνω απόφασης στη χρήση 2016 ήταν η παύση λειτουργιών πέντε καταστημάτων, διαμορφώνοντας το συνολικό αριθμό καταστημάτων της Τράπεζας σε 65.

Δ) Την 31/10/2016 υπεγράφη μεταξύ των συμβαλλομένων μερών ιδιωτικό συμφωνητικό λύσης συμβάσεως συστάσεως και διαχειρίσεως Αμοιβαίου Κεφαλαίου Επιχειρηματικών Συμμετοχών (Α.Κ.Ε.Σ.) «ΖΑΙΤΕCH FUND II». Η πλειοψηφούσα μεριδιούχος Attica Bank Ανώνυμη Τραπεζική Εταιρεία αιτήθηκε, αποστέλλοντας στη διαχειρίστρια εταιρεία σχετικό έγγραφο, την πρόωρη λύση του Α.Κ.Ε.Σ. για λόγους που ανάγονται και αφορούν αποκλειστικά την εν γένει διαδικασία αναδιάρθρωσεως των εταιρειών και των δραστηριοτήτων του Ομίλου της.

Ε) Η Τράπεζα υπέβαλλε το Πλάνο Αναδιάρθρωσης στο Υπουργείο Οικονομικών και μέσω αυτού στη Γενική Διεύθυνση Ανταγωνισμού στις Βρυξέλλες και προς την Τράπεζα της Ελλάδος. Το Πλάνο Αναδιάρθρωσης προβλέπει την απομόχλευση του ισολογισμού, τον εξορθολογισμό του λειτουργικού κόστους και την επάνοδο σε κερδοφορία εντός του 2018.

Ζ) Η Έκτακτη Γενική Συνέλευση των Μετόχων που πραγματοποιήθηκε στις 14/12/2016 εξουσιοδότησε το Διοικητικό Συμβούλιο να προβεί σε διαπραγμάτευση με υποψήφιους επενδυτές αναφορικά με το χαρτοφυλάκιο δανείων που βρίσκεται σε Οριστική Καθυστέρηση.

ΣΤ) Η έκτακτη γενική συνέλευση της εταιρείας «AtticaBank Properties Ανώνυμη Εταιρεία Διαχείρισης Ακινήτων» στις 27/12/2016 αποφάσισε τη μείωση του μετοχικού κεφαλαίου με επιστροφή μετρητών

ύψους 5.320 χιλ. ευρώ και διαγραφή σωρευτικών ζημιών ύψους 1.240 χιλ. ευρώ, διαμορφώνοντας το νέο μετοχικό κεφάλαιο της εταιρείας σε 500.000,00 ευρώ διαιρούμενο σε 5.000 ονομαστικές μετοχές ονομαστικής αξίας 100,00 εκάστη. Η ανωτέρω απόφαση εγκρίθηκε τον Απρίλιο 2017 από το Γενικό Εμπορικό Μητρώο (Γ.Ε.ΜΗ.).

Η) Οι συνολικές καταθέσεις του Ομίλου ανήλθαν 1,9 δις. εκατ. ευρώ παρουσιάζοντας μείωση σε σύγκριση με την 31/12/2015 κατά 11,7% διαμορφώνοντας το δείκτη δανείων προ προβλέψεων προς υποχρεώσεις προς πελάτες στο 210,5%.

Θ) Ελλείπει διανεμητέων κερδών για τη χρήση 2015 η Τράπεζα δεν προέβη σε διανομή μερίσματος τόσο επί των κοινών όσο και των προνομιούχων μετοχών ούτε με μετρητά ούτε με έκδοση νέων μετοχών.

Ι) Κατά την 31/12/2016, η Τράπεζα κατείχε ίδιες μετοχές της «Attica Bank Ανώνυμη Τραπεζική Εταιρεία» συνολικών τεμαχίων 380 και αξίας κτήσης ευρώ 97.332,30. Οι μετοχές αυτές προήλθαν μετά τη μείωση (reverse split) των 7.497 κοινών ονομαστικών μετοχών που κατείχε στις 22/11/2015 και η οποία πραγματοποιήθηκε στα πλαίσια της αύξησης μετοχικού κεφαλαίου. Οι μετοχές αυτές αντιπροσωπεύουν ποσοστό της τάξης του 0,00002% του συνόλου των κοινών μετά δικαιώματος ψήφου μετοχών κατά την ίδια ημερομηνία. Οι λοιπές εταιρείες του Ομίλου οι οποίες περιλαμβάνονται στην ενοποίηση δεν κατείχαν μετοχές της Τράπεζας κατά την 31/12/2016.

Κ) Η Τράπεζα εμπίπτει στις διατάξεις του αρ. 27Α του Ν. 4172/2013 όπως τροποποιήθηκε και ισχύει εκ των οποίων προκύπτει ποσό οριστικής και εκκαθαρισμένης απαίτησης ύψους € 13 εκατ. ευρώ περίπου το οποίο πρέπει να επιστραφεί από το Ελληνικό Δημόσιο και αντί αυτού η Τράπεζα να σχηματίσει ισόποσο ειδικό αποθεματικό, το οποίο προορίζεται αποκλειστικά για την αύξηση μετοχικού κεφαλαίου και την έκδοση παραστατικών τίτλων δικαιωμάτων κτήσεως κοινών μετοχών προς το Ελληνικό Δημόσιο. Το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας προτίθεται να προτείνει στη Γ.Σ. των μετόχων τη μη υπαγωγή της Τράπεζας στις ανωτέρω διατάξεις.

Σημείωση: Εάν ήθελε ερμηνευθεί ότι η Τράπεζα πρέπει να υπαχθεί στην διάταξη του άρθρου 27Α του Ν. 4172/2013, το ποσό της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης που επιβαρύνει τα αποτελέσματα της χρήσης 2016 θα μπορεί να αντιλογισθεί εντός του έτους 2017.

B. ΣΗΜΑΝΤΙΚΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ

Σημαντικά γεγονότα μετά την 31^η Δεκεμβρίου 2016

α) Το μήνα Ιανουάριο του 2017 η Διοίκηση της Τράπεζας αποφάσισε την περαιτέρω μείωση του δικτύου των καταστημάτων της στα πλαίσια της υλοποίησης του επιχειρηματικού της πλάνου, στοχεύοντας στον περιορισμό του λειτουργικού της κόστους. Ως αποτέλεσμα της παραπάνω απόφασης τον μήνα Μάρτιο 2017 ανακοινώθηκε η παύση λειτουργιών τεσσάρων καταστημάτων, διαμορφώνοντας το συνολικό αριθμό καταστημάτων της Τράπεζας σε 61.

β) Το μήνα Φεβρουάριο 2017 υπεγράφη Επιχειρησιακή Συλλογική Σύμβαση Εργασίας μεταξύ της Διοίκησης της Τράπεζας και του Συλλόγου Υπαλλήλων Τράπεζας Αττικής τριετούς διάρκειας με έναρξη και λήξη από 1/01/2017 έως 31/12/2019. Η εν λόγω σύμβαση προβλέπει σημαντική μείωση του κόστους μισθοδοσίας.

γ) Με απόφαση της έκτακτης γενικής συνέλευσης της εταιρείας «Αττικά Βέντσουρς Ανώνυμη Εταιρεία Διαχείρισης Αμοιβαίου Κεφαλαίου Επιχειρηματικών Συμμετοχών» στις 3/02/2017 πραγματοποιήθηκαν τα παρακάτω:

- Μείωση του μετοχικού κεφαλαίου με καταβολή μετρητών ύψους 157.680,00 ευρώ με αντίστοιχη μείωση της ονομαστικής αξίας των μετοχών αυτής, διαμορφώνοντας το νέο μετοχικό κεφάλαιο στο ποσό των 442.320,00 ευρώ διαιρούμενο σε 15.000 ονομαστικές μετοχές ονομαστικής αξίας 29,488 ευρώ εκάστη.
- Πώληση παγίων στοιχείων της εταιρείας και κινητών αξιών.

- Αποτελέσματα χρήσης 2016 ζημιά ύψους 956.070,87. Η καθαρή θέση της εταιρείας κατά τη χρήση 2016 ανέρχεται στο ποσό των 344.380,66 ευρώ. Στις 3/02/2017 η Τράπεζα πώλησε το 90% της συμμετοχής της στην εν λόγω εταιρεία αντί του ποσού των 180.000,00 ευρώ με αντίστοιχη λογιστική αξία για το σύνολο της εταιρείας ύψους 161.759,16 ευρώ κατά την ημερομηνία της συναλλαγής.

δ) Από 1/01/2017, ημερομηνία έναρξης λειτουργίας του Ενιαίου Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (ΕΦΚΑ), ο παλιός μέτοχος ΕΤΑΑ-ΤΣΜΕΔΕ εντάχθηκε στον ΕΦΚΑ και πλέον βασικός μέτοχος της Τράπεζας είναι ο ΕΦΚΑ με ποσοστό 50,626%.

ε) Στις 20/04/2017 συνεδρίασε το Δ.Σ της Τράπεζας και αποφάσισε να συγκαλέσει έκτακτη Γ.Σ. των μετόχων στις 15/05/2017, η οποία καλείται να εγκρίνει τον υποψήφιο επενδυτή, να τροποποιήσει τις αποφάσεις της έκτακτης Γ.Σ. των μετόχων της 14/12/2016 ως προς το ύψος του χαρτοφυλακίου των δανείων σε οριστική καθυστέρηση που θα ενταχθεί στη συναλλαγή και τέλος να παράσχει στο Δ.Σ. της Τράπεζας εξουσιοδότηση για την εξειδίκευση των όρων συνεργασίας με τον επενδυτή.

στ) Η Γενική Συνέλευση των Μετόχων της εταιρείας Attica Finance Ανώνυμη Εταιρεία Παροχής Επενδυτικών Υπηρεσιών στις 2/02/2017 αποφάσισε μείωση του μετοχικού κεφαλαίου της εταιρείας με σκοπό την επιστροφή του αντίστοιχου κεφαλαίου στην Attica Bank Ανώνυμη Τραπεζική Εταιρεία με καταβολή μετρητών ύψους 1.350.200 ευρώ και με ακύρωση 172.000 μετοχών της εταιρείας. Το ποσοστό συμμετοχής της Τράπεζας στο μετοχικό κεφάλαιο της εταιρείας Attica Finance ανέρχεται πλέον σε 18,17%, το οποίο αντιστοιχεί σε ποσό 299,8 χιλ. ευρώ.

Γ. ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΚΑΙ ΑΒΕΒΑΙΟΤΗΤΕΣ

Περιγραφή των κυριότερων κινδύνων και αβεβαιότητων

Τον Ιούνιο του έτους 2016 ολοκληρώθηκε η πρώτη αξιολόγηση του προγράμματος οικονομικής στήριξης και εγκρίθηκε η τμηματική εκταμίευση της δεύτερης δόσης του προγράμματος συνολικού ύψους 10,3 δισ. ευρώ. Η πρώτη εκταμίευση ποσού 7,5 δισ. ευρώ έλαβε χώρα εντός του Ιουνίου και κάλυψε τις βραχυπρόθεσμες ανάγκες εξυπηρέτησης του δημοσίου χρέους καθώς και την εξόφληση μέρους των ληξιπρόθεσμων οφειλών του Ελληνικού Δημοσίου. Το υπολειπόμενο ποσό των 2,8 δισ. ευρώ εκταμιεύτηκε τον Οκτώβριο του έτους 2016 μετά την ολοκλήρωση των προαπαιτούμενων δράσεων οι οποίες είχαν αναληφθεί ως υποχρέωση από την Ελληνική Κυβέρνηση.

Όσον αφορά την Τράπεζα την 7/9/2016 παρελήφθη από τη διοίκηση της Τράπεζας πόρισμα επί των ευρημάτων του επιτόπιου ελέγχου που πραγματοποιήθηκε από μεικτό κλιμάκιο της ΕΚΤ (SSM) και της ΤτΕ κατά το χρονικό διάστημα από 16/03/2016 έως 27/05/2016 με περίοδο αναφοράς που εκτεινόταν μέχρι και την ημερομηνία του ελέγχου. Το ανωτέρω πόρισμα περιλαμβάνει ευρήματα, τα οποία ταξινομούνται στις ακόλουθες κατηγορίες:

1. Εσωτερική διακυβέρνηση
2. Επιχειρηματικό μοντέλο
3. Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου
4. Διαδικασίες που αφορούν τον πιστωτικό κίνδυνο (Credit Risk Management Processes)
5. Information technology

Αναλυτικότερα όσον αφορά την Εσωτερική Διακυβέρνηση τα συμπεράσματα του ελέγχου αφορούν κατά κύριο λόγο την σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου και τις Επιτροπές και τις γνώσεις, εμπειρία και δεξιότητες που πρέπει να διαθέτουν τα μέλη τους, ώστε να εξασφαλίζεται η αποτελεσματική λειτουργία τους. Ανταποκρινόμενη σε ευρήματα που αφορούν την συγκεκριμένη ενότητα η Τράπεζα προέβη στις 20/09/2016 σε διοικητικές αλλαγές που σύμφωνα με την Τράπεζα της Ελλάδος «αποτελούν ένα ιδιαίτερα σημαντικό βήμα για τον εκσυγχρονισμό του πλαισίου εταιρικής διακυβέρνησης της Τράπεζας Αττικής». Το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας πλέον απαρτίζεται από άτομα με εκτεταμένη εμπειρία στον χρηματοοικονομικό κλάδο, γεγονός που συμβάλλει αποφασιστικά στην αναβάθμιση της λειτουργίας του.

Αναφορικά με το Επιχειρηματικό Μοντέλο, οι βασικότερες επισημάνσεις του ελέγχου αφορούν τις παραδοχές στις οποίες στηρίζεται το επιχειρηματικό πλάνο της Τράπεζας που συνετάχθη το 2015, οι οποίες κρίνονται ως αισιόδοξες, τον τρόπο παρακολούθησης του προϋπολογισμού, καθώς και το περιεχόμενο ορισμένων εσωτερικών αναφορών, το οποίο χρήζει ποιοτικής βελτίωσης. Η Τράπεζα προέβη στη σύνταξη νέου επιχειρηματικού πλάνου, το οποίο αντικατοπτρίζει τα τρέχοντα δεδομένα, αλλά και τα αποτελέσματα ενεργειών που έχουν υλοποιηθεί, όπως, ενδεικτικά, το πρόγραμμα εθελουσίας εξόδου και την νέα οργανωτική δομή.

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι με βάση το πόρισμα Τραπεζής της Ελλάδος – SSM κεφάλαια συνολικού ύψους 55,7 εκατ. ευρώ, τα οποία συμμετείχαν στην αύξηση θεωρήθηκε ότι προήλθαν από άμεση ή έμμεση χρηματοδότηση της ίδιας της Τράπεζας. Ως εκ τούτου τα κεφάλαια αυτά σύμφωνα με το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο δεν προσμετρώνται στο συνολικό ύψος των εποπτικών ιδίων κεφαλαίων κάτι που οδηγεί σε μείωση του δείκτη κεφαλαιακής επάρκειας κατά 1,66% με αποτέλεσμα τη διαμόρφωση του δείκτη CET I κατά την 31/12/2015 σε 17% έναντι του αρχικού 18,7%, που είναι πάλι υψηλότερος από το ελάχιστο όριο.

Τα ευρήματα σχετικά με τις διαδικασίες που αφορούν τον Πιστωτικό Κίνδυνο συνοψίζονται στην ανάγκη βελτίωσης της πιστοδοτικής διαδικασίας δίνοντας έμφαση στη διαδικασία της τιμολόγησης, του προσδιορισμού των χρηματοδοτικών κριτηρίων και της παρακολούθησης καθώς και της αποτίμησης της αξίας των εξασφαλίσεων. Ειδικότερα, εντοπίστηκαν περιπτώσεις όπου η τιμολόγηση δανείων θα έπρεπε να είναι υψηλότερη, ώστε να καλύπτονται τα κόστη της Τράπεζας και η τιμολόγηση να συνάδει με το credit rating του πιστούχου. Ταυτόχρονα, υφίστανται παρατηρήσεις αναφορικά με την ανάγκη αναβάθμισης της διαδικασίας σχηματισμού προβλέψεων.

Στο πλαίσιο της βελτίωσης των διαδικασιών που αφορούν τον πιστωτικό κίνδυνο, η Τράπεζα έχει ήδη λάβει μέτρα περιορισμού της έκθεσής της σε συγκεκριμένους κλάδους οικονομικής δραστηριότητας, έχει εισαγάγει αλλαγές στη διαδικασία πιστοδοτήσεων, έχει δημιουργήσει μονάδα που επικεντρώνεται στην παρακολούθηση πιστοδοτήσεων με ειδικά χαρακτηριστικά κινδύνου, ενώ πρόκειται να αναβαθμίσει τις διαδικασίες σχηματισμού προβλέψεων και τιμολόγησης των δανείων της.

Περιγραφή των κυριότερων κινδύνων

Πιστωτικός Κίνδυνος

Ως πιστωτικός κίνδυνος ορίζεται ο κίνδυνος να υποστεί η Τράπεζα ζημιές εξαιτίας της αθέτησης των συμβατικών υποχρεώσεων των πελατών ή των αντισυμβαλλόμενων. Ο συγκεκριμένος κίνδυνος δημιουργείται κυρίως από τις δανειοδοτήσεις, τις εγγυήσεις και την διαχείριση διαθεσίμων.

Για σκοπούς καλύτερης διαχείρισης πιστωτικού κινδύνου υπάρχει συνεχής αναθεώρηση των πιστωτικών πολιτικών της Τράπεζας και παρακολούθηση συμμόρφωσης των σχετικών υπηρεσιακών μονάδων με τις πολιτικές αυτές.

Μεγάλη έμφαση δίνεται στην αξιολόγηση της ποιότητας των χαρτοφυλακίων στον τομέα των επιχειρηματικών δανείων και στον τομέα της καταναλωτικής-στεγαστικής πίστης. Με την χρήση αναπτυγμένων συστημάτων για την μέτρηση του πιστωτικού κινδύνου και την αξιολόγηση των πιστούχων με βάση ποσοτικά και ποιοτικά κριτήρια οι πιστωτικοί κίνδυνοι που ελλοχεύουν διαπιστώνονται και αντιμετωπίζονται έγκαιρα και αποτελεσματικά.

Στις χορηγήσεις της καταναλωτικής πίστης εφαρμόζεται σύστημα αξιολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας των πελατών (credit scoring) που καλύπτει τις πιστωτικές κάρτες και τα δανειακά προϊόντα.

Για τις επιχειρήσεις λαμβάνονται υπόψη οι εξωτερικές πιστοληπτικές αξιολογήσεις του Εξωτερικού Οργανισμού Πιστοληπτικών Αξιολογήσεων (Ε.Ο.Π.Α) «ICAP ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΡΕΥΝΩΝ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ» ο οποίος έχει αναγνωριστεί από την ΤτΕ σύμφωνα με την απόφαση 262/8/26.6.2008. Το συγκεκριμένο υπόδειγμα αξιολόγησης κατατάσσει τις εταιρείες σε βαθμίδες πιστοληπτικής ικανότητας (rating) και βοηθά στην ορθολογιστική τιμολόγηση σύμφωνα με τον αναλαμβανόμενο κίνδυνο.

Η Τράπεζα προσδίδει σημαντική προτεραιότητα στην ανάπτυξη εργαλείων εσωτερικής αξιολόγησης των κινδύνων βάσει συγκεκριμένων χαρακτηριστικών ανά είδος χρηματοδοτικού ανοίγματος. Η προσπάθεια αυτή είναι ευθυγραμμισμένη με τις απαιτήσεις που επιβάλλονται από το εποπτικό πλαίσιο περί υπολογισμού της κεφαλαιακής επάρκειας για τις τράπεζες.

Κίνδυνος Αγοράς

Ο κίνδυνος αγοράς είναι ο κίνδυνος απώλειας της εύλογης αξίας των χρηματοοικονομικών μέσων που προκύπτει από δυσμενείς αλλαγές στις μεταβλητές της αγοράς όπως αλλαγές στα επιτόκια, στις χρηματιστηριακές αξίες και στις συναλλαγματικές ισοτιμίες.

Η Τράπεζα έχει ορίσει εσωτερικές διαδικασίες για τα όρια διαπραγμάτευσης αναφορικά με τον έλεγχο του κινδύνου αγοράς. Για την συνομολόγηση πράξεων για προϊόντα που δεν περιλαμβάνονται στις υφιστάμενες διαδικασίες της Τράπεζας απαιτείται έγκριση του Συμβουλίου Διαχείρισης Ενεργητικού Παθητικού (ALCO).

Στο χαρτοφυλάκιο συναλλαγών περιλαμβάνονται οι επενδύσεις σε στοιχεία που κατέχονται για εμπορία. Αυτά τα στοιχεία αποτελούνται από αξίες που αγοράστηκαν με σκοπό την άμεση απόδοση κέρδους από βραχυπρόθεσμες αυξομειώσεις των τιμών.

Η Τράπεζα δημιουργεί σχετικά μικρές θέσεις στο χαρτοφυλάκιο συναλλαγών και ως εκ τούτου ο αναλαμβανόμενος κίνδυνος αγοράς είναι μικρός.

Η διαχείριση του συναλλαγματικού κινδύνου, του επιτοκιακού κινδύνου και του κινδύνου χρηματιστηριακών τιμών για τα στοιχεία που περιλαμβάνονται στο χαρτοφυλάκιο συναλλαγών γίνεται από την Τράπεζα σε συνεργασία με την θυγατρική εταιρεία του Ομίλου ΑΤΤΙΚΑ WEALTH MANAGEMENT Α.Ε. Για την διαχείριση του συναλλαγματικού κινδύνου όπως και των υπόλοιπων κινδύνων αγοράς έχει οριστεί ένα πλαίσιο ορίων που έχει εγκριθεί από την ALCO. Αυτό το πλαίσιο περιλαμβάνει ονομαστικά όρια (ανά νόμισμα, συνολικά, intraday, end-of-day), όρια κέρδους-ζημιάς και όρια VAR.

Η διαχείριση του συναλλαγματικού κινδύνου γίνεται ενιαία τόσο για το χαρτοφυλάκιο συναλλαγών όσο και για το τραπεζικό χαρτοφυλάκιο.

Επιπλέον η Τράπεζα σε τακτά χρονικά διαστήματα προβαίνει σε αναλύσεις σεναρίων ακραίων καταστάσεων και ανάλυση ευαισθησίας για την αλλαγή της οικονομικής αξίας των χαρτοφυλακίων που θα επέλθει σε διάφορα σενάρια αλλαγών της καμπύλης επιτοκίων. Η ανάλυση αυτή λαμβάνει υπόψη τον επιτοκιακό χρονικό ορίζοντα καθώς και αν τα στοιχεία του χαρτοφυλακίου διαπραγματεύονται σε ανεπτυγμένες ή αναδυόμενες αγορές.

Επιτοκιακός Κίνδυνος Επενδυτικού Χαρτοφυλακίου (Banking Book)

Ο Επιτοκιακός Κίνδυνος του επενδυτικού χαρτοφυλακίου πηγάζει από τον ετεροχρονισμό στην αναπροσαρμογή των επιτοκίων στα στοιχεία ενεργητικού και παθητικού της Τράπεζας.

Η μέτρηση του επιτοκιακού κινδύνου πραγματοποιείται τουλάχιστον σε μηνιαία βάση. Οι δυο βασικές μέθοδοι με τις οποίες η Τράπεζα διαχειρίζεται τον επιτοκιακό κίνδυνο στο τραπεζικό χαρτοφυλάκιο είναι οι κάτωθι :

- **Επιτοκιακό Άνοιγμα (Interest Rate Gap):** Η Τράπεζα παρακολουθεί τα επιτοκιακά ανοίγματα ανά χρονικά διαστήματα και συνολικά. Τα στοιχεία ενεργητικού και παθητικού κατατάσσονται σε διαφορετικές περιόδους ανάλογα με το διάστημα αναπροσαρμογής του επιτοκίου. Το επιτοκιακό άνοιγμα ανά χρονική περίοδο είναι η διαφορά των στοιχείων του ενεργητικού από τα στοιχεία του παθητικού στο συγκεκριμένο χρονικό διάστημα.
- **Ανάλυση ευαισθησίας μεταβολής στα καθαρά έσοδα από μεταβολές των επιτοκίων:** Η Τράπεζα παρακολουθεί τον επιτοκιακό κίνδυνο μέσω της ευαισθησίας των καθαρών εσόδων της από τόκους υπό συνθήκες διαφορετικών σεναρίων αλλαγής επιτοκίων.

Κίνδυνος Ρευστότητας

Ο Κίνδυνος Ρευστότητας είναι ο κίνδυνος μείωσης των κερδών, των κεφαλαίων και του ενεργητικού του Ομίλου που προκύπτει από την αδυναμία της Τράπεζας να καλύψει τις τρέχουσες υποχρεώσεις της λόγω έλλειψης ρευστών διαθεσίμων.

Ο σκοπός του Ομίλου κατά την διαχείριση του κινδύνου ρευστότητας είναι η εξασφάλιση, στον καλύτερο δυνατό βαθμό, της ύπαρξης ικανοποιητικής ρευστότητας με σκοπό την ικανοποίηση των υποχρεώσεων του, τόσο υπό φυσιολογικές όσο και υπό ακραίες καταστάσεις κρίσης, χωρίς δυσανάλογο επιπρόσθετο κόστος.

Η Τράπεζα δίνει έμφαση στις πελατειακές καταθέσεις και προσπαθεί μέσα από τις πολιτικές της να τις διατηρήσει ως πρωτεύουσα πηγή χρηματοδότησης.

Λειτουργικός Κίνδυνος

Ο Λειτουργικός Κίνδυνος είναι ο κίνδυνος που απορρέει από ανεπαρκείς εσωτερικές διαδικασίες ή παραβιάσεις των διαδικασιών αυτών, ανθρώπινη συμπεριφορά, συστήματα ή από εξωτερικούς παράγοντες. Στο πεδίο των λειτουργικών κινδύνων εμπίπτουν και οι κίνδυνοι που απορρέουν από τη νομική κάλυψη των θεμάτων της Τράπεζας και την ευρύτερη εφαρμογή του νομοκανονιστικού πλαισίου.

Διαχείριση Μη Εξυπηρετούμενων Δανείων (NPLs)

Τον τελευταίο χρόνο η Τράπεζα συνέχισε την ουσιαστική προσπάθεια για την εξυγίανση του δανειακού της χαρτοφυλακίου ενισχύοντας περαιτέρω τις υποδομές διαχείρισης του προβληματικού χαρτοφυλακίου αλλά και τους ανθρώπινους πόρους που απασχολούνται με τη διαχείριση του εν λόγω χαρτοφυλακίου, διαμορφώνοντας και υλοποιώντας μεταξύ άλλων προγράμματα εκπαίδευσης και ενημέρωσης προσωπικού.

Η Τράπεζα έχει διαμορφώσει τη Στρατηγική Διαχείρισης Καθυστερήσεων η οποία προβλέπει τα στάδια διαχείρισης αλλά και ανάλυσης του μη εξυπηρετούμενου χαρτοφυλακίου της, σύμφωνα και με τα όσα ορίζονται στην Π.Ε.Ε. 42/30.5.2014, όπως τροποποιήθηκε με την ΠΕΕ 47/9.2.2015 και στην συνέχεια με την ΠΕΕ 102/30.8.2016.

Ειδικότερα, στο πλαίσιο της συνολικής αναδιοργάνωσης του οργανισμού, που ολοκληρώθηκε με επιτυχία το τελευταίο τρίμηνο του 2016, η Τράπεζα προχώρησε στον ανασχεδιασμό των οργανωτικών δομών που έχουν ως αποκλειστικό αντικείμενο τη διαχείριση του προβληματικού δανειακού χαρτοφυλακίου. Η νέα δομή ενισχύει περαιτέρω τη δυνατότητα υιοθέτησης εξειδικευμένων μεθόδων και εργαλείων που απαιτούνται για την αποτελεσματική διαχείριση των επιμέρους τμημάτων του χαρτοφυλακίου.

Πιο συγκεκριμένα, δημιουργήθηκε νέα Μονάδα με αποκλειστικό αντικείμενο το σύνολο των εργασιών διαχείρισης καθυστερημένων οφειλών ιδιωτών, από τις πρώτες ημέρες καθυστέρησης και την αρχική επικοινωνία με τους δανειολήπτες έως και τη δικαστική διεκδίκηση των οφειλών, δημιουργώντας έτσι ένα σημαντικό ευέλικτο μηχανισμό γρήγορης και αποτελεσματικής αντιμετώπισης των οφειλών που εμπίπτουν στην εν λόγω κατηγορία. Διαμορφώθηκαν εξειδικευμένα εργαλεία που επιτρέπουν τον εντοπισμό των κατάλληλων λύσεων ρύθμισης για κάθε περίπτωση ξεχωριστά διασφαλίζοντας παράλληλα το βαθμό τυποποίησης που απαιτεί η αποτελεσματική διαχείριση των οφειλών.

Επιπλέον, δημιουργήθηκαν ξεχωριστές Μονάδες που εστιάζουν στη διαχείριση των επιχειρηματικών οφειλών και επιτρέπουν την ουσιαστική και αποτελεσματική αντιμετώπιση των μεγάλων χρηματοδοτικών ανοιγμάτων με εξατομικευμένες λύσεις. Ειδικότερα, δημιουργήθηκε μία Διεύθυνση με αντικείμενο τη διαχείριση επιχειρηματικών οφειλών σε καθυστέρηση με κύριο στόχο τη διαμόρφωση και συμφωνία της κατάλληλης λύσης ρύθμισης που θα επιτρέψει την έγκαιρη αποπληρωμή της οφειλής και επιστροφή του δανείου σε ενήμερη κατάσταση. Επιπλέον, δημιουργήθηκε νέα Διεύθυνση με αποκλειστικό αντικείμενο την αποτελεσματική διαχείριση των ενεργειών δικαστικής διεκδίκησης επιχειρηματικών οφειλών.

Παράλληλα, ενισχύθηκε περαιτέρω ο μηχανισμός διακυβέρνησης και παρακολούθησης της αποτελεσματικότητας του μοντέλου διαχείρισης των οφειλών σε καθυστέρηση, εμπλουτίζοντας, μεταξύ άλλων, την τακτική πληροφόρηση της Διοίκησης της Τράπεζας με εξειδικευμένους δείκτες μέτρησης της

απόδοσης του μηχανισμού. Με τον τρόπο αυτό δίνεται η δυνατότητα ουσιαστικής και εντατικής παρακολούθησης της αποτελεσματικότητας του μηχανισμού διαχείρισης καθυστερήσεων και έγκαιρου εντοπισμού σημείων προς βελτίωση του μηχανισμού.

Ο τομέας διαχείρισης των οφειλών σε καθυστέρηση αποτέλεσε για την Τράπεζα κατά το τελευταίο έτος σημείο εστίασης καθώς η συνεχής βελτίωση των υποδομών της σε συνδυασμό με τη σταθεροποίηση του εξωτερικού περιβάλλοντος αναμένεται να συμβάλλουν σημαντικά στη μείωση του προβληματικού χαρτοφυλακίου της.

Δ. ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΗ ΠΟΡΕΙΑ ΚΑΙ ΕΞΕΛΙΞΗ

Προοπτικές

Το 2016 παρά το γεγονός ότι η Ελληνική οικονομία ήταν οριακά σε κατάσταση στασιμότητας (2016: -0,1% έναντι 2015: -0,3%,) παρουσιάστηκαν σημαντικές θετικές εξελίξεις σε σχέση με:

1. την ολοκλήρωση της πρώτης αξιολόγησης του Γ' Προγράμματος Οικονομικής Σταθεροποίησης (ΠΟΣ) της χώρας,
2. την επαναφορά του waiver αποδοχής των ελληνικών ομολόγων από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα για αναχρηματοδότηση και
3. την μεγαλύτερη χαλάρωση των ελέγχων στις κινήσεις κεφαλαίων.

Το πρωτογενές πλεόνασμα ανήλθε στο 3,9% του ΑΕΠ υπερβαίνοντας σημαντικά τον στόχο του 0,5% που είχε τεθεί, ως αποτέλεσμα της περιοριστικής δημοσιονομικής προσαρμογής. Οι συνθήκες ρευστότητας στον ιδιωτικό τομέα ενισχύθηκαν ως αποτέλεσμα της εκταμίευσης της 2ης δόσης μετά και την επιτυχή ολοκλήρωση της πρώτης αξιολόγησης του Προγράμματος Οικονομικής Σταθεροποίησης (ΠΟΣ).

Το επενδυτικό κλίμα και οι αναπτυξιακές προοπτικές της οικονομίας βελτιώθηκαν με τις παραπάνω εξελίξεις. Η αβεβαιότητα και η έλλειψη επενδύσεων που σε ένα βαθμό εξακολουθούν να εμφανίζονται, θα υποχωρήσουν καθώς αναμένεται περαιτέρω σημαντική βελτίωση των συνθηκών της οικονομίας με την ολοκλήρωση της δεύτερης αξιολόγησης του Γ' ΠΟΣ και την έξοδο της Ελλάδας στις διεθνείς αγορές, που εκτιμάται εντός του 2018.

Στο πεδίο της δημοσιονομικής προσαρμογής, ο Προϋπολογισμός του 2017 προέβλεπε πρωτογενές πλεόνασμα 1,1% του ΑΕΠ για το 2016 με βάση την μεθοδολογία του Προγράμματος Προσαρμογής. Ο αντίστοιχος στόχος στο ΠΟΣ ήταν για πρωτογενές πλεόνασμα 0,5% του ΑΕΠ. Σύμφωνα με την Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ), το πρωτογενές πλεόνασμα, για την περίοδο Ιανουαρίου – Δεκεμβρίου 2016 σε τροποποιημένη ταμειακή βάση ήταν €6,9 δις. Το πρωτογενές πλεόνασμα για το 2016 ανήλθε στο 3,9% του ΑΕΠ σημαντικά υψηλότερο από τον στόχο του ΠΟΣ και του Προϋπολογισμού του 2017. Σύμφωνα με το ΠΟΣ, το πρωτογενές πλεόνασμα για το 2017 και το 2018 αναμένεται αντίστοιχα στο 1,75% και 3,5% του ΑΕΠ.

Στο πλαίσιο αυτό η Attica Bank, με σημαντικούς κεφαλαιακούς δείκτες, με νέα διοίκηση, στοχεύει στην επίλυση όλων των θεμάτων που εντοπίστηκαν από τον επιτόπιο έλεγχο των εποπτικών αρχών καθώς και στην υλοποίηση του πλάνου αναδιάρθρωσης όπως κατατέθηκε στο Υπουργείο Οικονομικών και μέσω αυτού στην Γενική Διεύθυνση Ανταγωνισμού στις Βρυξέλλες και προς την Τράπεζα της Ελλάδος.

Με δεδομένη τη διαμόρφωση σημαντικών κεφαλαιακών δεικτών, οι οποίοι προβλέπεται να διαμορφωθούν σε ακόμα μεγαλύτερα επίπεδα μετά την κάλυψη του συνολικού ποσού των κεφαλαιακών αναγκών της Τράπεζας το προσεχές διάστημα, οι στόχοι που τίθενται για τις επόμενες περιόδους είναι οι ακόλουθοι:

- **Βασικοί άξονες του Σχεδίου Αναδιάρθρωσης της Τράπεζας:**

- Κάλυψη του ποσού κεφαλαιακής ενίσχυσης που απαιτείται για την κάλυψη του δυσμενούς σεναρίου της άσκησης εκτίμησης κεφαλαιακών αναγκών του 2015.
- Ενίσχυση της κερδοφορίας κυρίως μέσω της στήριξης επιχειρήσεων με θετικές προοπτικές, αλλά και μέσω της αύξησης των εσόδων από προμήθειες (π.χ. προμήθειες από εργασίες ηλεκτρονικής τραπεζικής και εγγυητικές επιστολές).

- Συνεργασία με εγχώριους και διεθνείς φορείς (π.χ. Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων, ΕΤΕΑΝ κλπ.) για τη συμμετοχή της Τράπεζας σε προγράμματα στήριξης των επιχειρήσεων.
- Μείωση της συμμετοχής της Τράπεζας σε θυγατρικές εταιρείες
- Αναβάθμιση της λειτουργίας της Τράπεζας μέσω επενδύσεων σε συστήματα Πληροφορικής και αυτοματοποίησης διαδικασιών.

- Διαχείριση δανειακού χαρτοφυλακίου

Για το έτος 2017 κύριος στόχος του Ομίλου είναι η αποτελεσματική διαχείριση των μη εξυπηρετούμενων δανείων. Για την αντιμετώπιση των μη εξυπηρετούμενων δανείων του δανειακού χαρτοφυλακίου της, η Τράπεζα έχει εστιάσει στη διαμόρφωση σαφούς και ρεαλιστικής στρατηγικής και στην υλοποίηση σειράς διαρθρωτικών αλλαγών που αφορούν στην αναμόρφωση του μηχανισμού διαχείρισης του εν λόγω χαρτοφυλακίου, μέσω συνεργασίας με εξειδικευμένο εξωτερικό συνεργάτη.

- Περιορισμός λειτουργικού κόστους

Η μείωση του λειτουργικού κόστους θα επέλθει με τον περαιτέρω περιορισμό του δικτύου καταστημάτων της Τράπεζας καθώς και με τη συνολική αναδιοργάνωση των δομών της Τράπεζας και των δράσεων που θα ακολουθήσουν.

Η εφαρμογή της νέας Επιχειρησιακής Συλλογικής Σύμβασης Εργασίας μεταξύ της Διοίκησης της Τράπεζας και του Συλλόγου Υπαλλήλων Τράπεζας Αττικής τριετούς διάρκειας με έναρξη και λήξη από 1/01/2017 έως 31/12/2019, θα συμβάλει στη σημαντική μείωση του κόστους μισθοδοσίας.

- Διαχείριση Ρευστότητας

Η διαμόρφωση των δεκτών κεφαλαιακής επάρκειας σε σημαντικά επίπεδα σε συνδυασμό με την ανάκτηση της εμπιστοσύνης των εγχώριων και ξένων επενδυτών προς την ελληνική οικονομία αναμένεται να οδηγήσει σε επιστροφή των καταθέσεων στο τραπεζικό σύστημα. Την 31/12/2016, ο Όμιλος μέσω του ELA είχε λάβει καθαρή χρηματοδότηση ύψους 1.015 εκατ. ευρώ, κάνοντας χρήση σημαντικών ποσών επιλέξιμων εξασφαλίσεων. Όπως ήδη σημειώθηκε η θετική κατάληξη των διαπραγματεύσεων της Ελληνικής Κυβέρνησης με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο θα διευρύνει την αποδοχή των ελληνικών κρατικών τίτλων ως επιλέξιμων ενεχύρων από την ΕΚΤ και θα μειώσει την περικοπή αξίας ως προς τη χρηματοδότηση των αποδεκτών εξασφαλίσεων από την ΕΚΤ (haircut). Αυτό με τη σειρά του θα οδηγήσει σε μείωση της εξάρτησης από τον ELA.

Σημειώνεται ότι κατά το διάστημα από 01/01/2017 έως και την 31/03/2017, οι εκροές των καταθέσεων συνεχίστηκαν μειώνοντας το υπόλοιπό τους κατά ποσό 111,6 εκατ. ευρώ. Η εξάρτηση από τον ELA κατά την ίδια ημερομηνία (31/03/2017) διαμορφώθηκε στο ποσό των 1.115 εκατ. ευρώ έναντι 1.015 εκατ. ευρώ την 31/12/2016. Κατά την 31/12/2016 έχουν δοθεί ως ενέχυρο στον ELA δάνεια συνολικής ονομαστικής αξίας 1.997,01 εκατ. ευρώ. Από το συνολικό ύψος των ενεχύρων ο Όμιλος είχε τη δυνατότητα να αντλήσει ρευστότητα μέχρι του ποσού των 1.337,15 εκατ. ευρώ. Με ημερομηνία 31/03/2017 τα αντίστοιχα ποσά των ενεχύρων που έχουν δοθεί στον ELA είναι ονομαστικής αξίας 1.996 εκατ. ευρώ με τη δυνατότητα άντλησης ρευστότητας να έχει διαμορφωθεί στο ποσό των 1.306,15 εκατ. ευρώ. Με βάση τα δεδομένα της 31/03/2017 προκύπτει ότι η δυνατότητα άντλησης επιπλέον χρηματοδότησης της Τράπεζας από τον ELA ανέρχεται σε 191,15 εκατ. ευρώ

Ε. ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ ΜΕ ΣΥΝΔΕΔΕΜΕΝΑ ΜΕΡΗ

Όλες οι συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη έχουν πραγματοποιηθεί μέσα στα συνήθη πλαίσια των εργασιών του Ομίλου και σε καθαρά εμπορική βάση. Οι συναλλαγές αυτές και με βάση τη διάκρισή τους σε συναλλαγές με συνδεδεμένες εταιρείες και με μέλη διοίκησης έχουν ως ακολούθως για την χρήση που έληξε την 31/12/2016:

ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ ΜΕ ΣΥΝΔΕΔΕΜΕΝΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ
A1. Απαιτήσεις

Επωνυμία Εταιρείας	Συμμετοχή Attica Bank κατά την 31.12.2016	Ποσοστό συμμετοχής	Χορηγήσεις	Λοιπές απαιτήσεις
<i>(σε χιλ. €)</i>				
Attica Wealth Management ΑΕΔΑΚ	2.326	100,00%		
Άττικα Βέντσουρς Ανώνυμη Εταιρεία Διαχείρισης Αμοιβαίου Κεφαλαίου Επιχειρηματικών Συμμετοχών	600	100,00%		
Attica Finance Ανώνυμη Εταιρεία Παροχής Επενδυτικών Υπηρεσιών	1.700	55,00%	2.417	
Attica Funds PLC	20	99,99%		1.558
Ανώνυμη Εταιρεία Πρακτορεύσεων Ομίλου Attica Bank	100	100,00%		2.350
AtticaBank Properties Ανώνυμη Εταιρεία Διαχείρισης Ακινήτων	7.060	100,00%		4
Αμοιβαίο Κεφάλαιο Επιχειρηματικών Συμμετοχών Zaitech I	7.749	50,00%		
Σύνολο	19.555		2.417	3.912

A2. Υποχρεώσεις

Επωνυμία Εταιρείας	Καταθέσεις Προθεσμίας	Καταθέσεις όψεως
<i>(σε χιλ. €)</i>		
Attica Wealth Management ΑΕΔΑΚ		2.733
Άττικα Βέντσουρς Ανώνυμη Εταιρεία Διαχείρισης Αμοιβαίου Κεφαλαίου Επιχειρηματικών Συμμετοχών		393
Attica Finance Ανώνυμη Εταιρεία Παροχής Επενδυτικών Υπηρεσιών	1.840	452
Attica Funds PLC		702
Ανώνυμη Εταιρεία Πρακτορεύσεων Ομίλου Attica Bank		3.575
AtticaBank Properties Ανώνυμη Εταιρεία Διαχείρισης Ακινήτων	5.450	37
Αμοιβαίο Κεφάλαιο Επιχειρηματικών Συμμετοχών Zaitech I		197
Ε.Τ.Α.Α Τ.Σ.Μ.Ε.Δ.Ε		53.970
Σύνολο	7.290	62.060

A3. Έσοδα

Επωνυμία Εταιρείας	Ενοίκια	Προμήθειες	Μερίσματα	Συναλλαγματικές διαφορές	Τόκοι χορηγήσεων
<i>(σε χιλ. €)</i>					
Attica Wealth Management ΑΕΔΑΚ		30	150		
Attica Finance Ανώνυμη Εταιρεία Παροχής Επενδυτικών Υπηρεσιών					111
Attica Funds PLC				3	
Ανώνυμη Εταιρεία Πρακτορεύσεων Ομίλου Attica Bank	1	300			
AtticaBank Properties Ανώνυμη Εταιρεία Διαχείρισης Ακινήτων		1			
Σύνολο	1	331	150	3	111

A4. Έξοδα

Επωνυμία Εταιρείας	Παροχή υπηρεσιών	Χρεωστικοί τόκοι καταθέσεων
<i>(σε χιλ. €)</i>		
Attica Wealth Management ΑΕΔΑΚ	32	43
Άττικα Βέντσουρς Ανώνυμη Εταιρεία Διαχείρισης Αμοιβαίου Κεφαλαίου Επιχειρηματικών Συμμετοχών	644	11
Attica Finance Ανώνυμη Εταιρεία Παροχής Επενδυτικών Υπηρεσιών		12
Ανώνυμη Εταιρεία Πρακτορεύσεων Ομίλου Attica Bank		10
AtticaBank Properties Ανώνυμη Εταιρεία Διαχείρισης Ακινήτων		76
Αμοιβαίο Κεφάλαιο Επιχειρηματικών Συμμετοχών Zaitech I		42
Αμοιβαίο Κεφάλαιο Επιχειρηματικών Συμμετοχών Zaitech II		9
E.T.A.A Τ.Σ.Μ.Ε.Δ.Ε		1.002
Σύνολο	676	1.207

A5. Εγγυητικές επιστολές

Επωνυμία Εταιρείας	Εγγυητικές επιστολές
<i>(σε χιλ. €)</i>	
AtticaBank Properties Ανώνυμη Εταιρεία Διαχείρισης Ακινήτων	2
Σύνολο	2

Συναλλαγές με μέλη Διοίκησης	ΤΡΑΠΕΖΑ	ΟΜΙΛΟΣ
<i>(σε χιλ. €)</i>		
Απαιτήσεις	2.876	3.040
Υποχρεώσεις	1.724	1.805
Τόκοι έσοδα	94	98
Τόκοι έξοδα	12	12
Μισθοί και ημερομίσθια	926	1.833
Αμοιβές συνεδριάσεων μελών Δ.Σ.	371	669

ΣΤ. ΕΠΕΞΗΓΗΜΑΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΑΡΘ.4, ΠΑΡ. 7 & 8 ΝΟΜΟΥ 3556/2007

Η παρούσα επεξηγηματική έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου (σύμφωνα με το άρθρο 4 του Νόμου 3556/2007), προς την Τακτική Γενική Συνέλευση των μετόχων της περιέχει πληροφορίες ως έχουν κατά την 31/12/2016.

α. Διάρθρωση μετοχικού κεφαλαίου

Το συνολικό μετοχικό κεφάλαιο της Τράπεζας ανέρχεται σε 802.006.018,10 ευρώ, διαιρούμενο σε: α) 2.339.353.394 κοινές, ονομαστικές μετοχές, ονομαστικής αξίας 0,30 ευρώ έκαστη και β) 286.285.714 προνομιούχες μετοχές, ονομαστικής αξίας ευρώ 0,35 εκάστη. Η Τράπεζα έχει υποβάλει έγγραφο αίτημα προς τις αρμόδιες αρχές για παράταση του προγράμματος έως την 31/12/2017 διατηρώντας παράλληλα το δικαίωμα πρόωρης επαναγοράς αυτών.

Οι κοινές μετοχές είναι εισηγμένες προς διαπραγμάτευση στην Αγορά Αξιών του Χρηματιστηρίου Αθηνών. Οι μετοχές της Τράπεζας είναι κοινές ονομαστικές με δικαίωμα ψήφου. Κάθε μετοχή της Τράπεζας ενσωματώνει όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που καθορίζονται από το Νόμο και το Καταστατικό της Τράπεζας, το οποίο δεν περιέχει διατάξεις περισσότερο περιοριστικές από αυτές που προβλέπει ο Νόμος. Η εγγραφή ενός προσώπου ως μετόχου στα αρχεία του Κεντρικού Αποθετηρίου Αξιών, συνεπάγεται αυτοδικαίως την αποδοχή του Καταστατικού της Τράπεζας και των νόμιμων αποφάσεων των αρμοδίων οργάνων της Τράπεζας. Η ευθύνη των μετόχων περιορίζεται στο ύψος της ονομαστικής αξίας των μετοχών που κατέχουν και μετέχουν στη διοίκηση και στα κέρδη της Τράπεζας ανάλογα και σύμφωνα με τις διατάξεις του Νόμου και του Καταστατικού. Τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις που απορρέουν από κάθε μετοχή παρακολουθούν αυτή σε οποιοδήποτε καθολικό ή ειδικό διάδοχο του μετόχου. Οι μέτοχοι συμμετέχουν στη διοίκηση, στην διανομή των κερδών και στην διανομή των περιουσιακών στοιχείων της Τράπεζας σε περίπτωση διάλυσής της, ανάλογα με τον αριθμό των μετοχών που κατέχουν και σύμφωνα με το Νόμο και τις διατάξεις του Καταστατικού. Οι μέτοχοι ενασκούν τα δικαιώματά τους σε σχέση με τη Διοίκηση της Τράπεζας μέσω των Γενικών Συνελεύσεων και σύμφωνα με το Νόμο.

Οι προνομιούχες μετοχές είναι εξαγοράσιμες με δικαίωμα ψήφου και έχουν αναληφθεί στο σύνολο τους από το ελληνικό δημόσιο στα πλαίσια του Ν. 3723/2008. Δεν είναι εισηγμένες και δεν διαπραγματεύονται σε οργανωμένη χρηματιστηριακή αγορά και έχουν εκδοθεί σύμφωνα με το νόμο 3723/2008 περί ενίσχυσης της ρευστότητας της οικονομίας για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της διεθνούς χρηματοπιστωτικής κρίσης.

- Ίδιες μετοχές

Κατά την 31/12/2016, η τράπεζα κατείχε ίδιες μετοχές συνολικού αριθμού 380 και αξία κτήσης ευρώ 97.332,30. Οι μετοχές αυτές αντιπροσωπεύουν ποσοστό της τάξης του 0,00002% του συνόλου των κοινών μετά δικαιώματος ψήφου μετοχών κατά την ίδια ημερομηνία. Οι λοιπές εταιρείες του Ομίλου οι οποίες περιλαμβάνονται στην ενοποίηση δεν κατείχαν μετοχές της Τράπεζας κατά την 31/12/2016.

Σύμφωνα με το άρθρο 28 του Ν. 3756/2009 «Σύστημα Άυλων Τίτλων, διατάξεις για την κεφαλαιαγορά, φορολογικά θέματα και λοιπές διατάξεις», οι Τράπεζες που συμμετέχουν στο πρόγραμμα ενίσχυσης ρευστότητας του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών δεν επιτρέπεται να προβαίνουν σε αγορά ιδίων μετοχών κατά τη περίοδο συμμετοχής τους στο πρόγραμμα. Για το λόγο αυτό, η τελευταία πράξη αγοράς ιδίων μετοχών πραγματοποιήθηκε από την Τράπεζα κατά την 18/2/2009.

Σημειώνεται επίσης ότι σύμφωνα με την απόφαση 1/503/13.3.2009 του Δ.Σ. της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς η αγορά ιδίων μετοχών και η διακράτησή τους για μελλοντική απόκτηση μετοχών άλλης εταιρείας θεωρείται ως αποδεκτή πρακτική αγοράς.

β. Περιορισμοί στη μεταβίβαση των μετοχών της Τράπεζας

Η μεταβίβαση των μετοχών της Τράπεζας γίνεται όπως ορίζει ο νόμος και δεν υφίστανται περιορισμοί στη μεταβίβαση από το Καταστατικό της.

γ. Σημαντικές άμεσες ή έμμεσες συμμετοχές κατά την έννοια των διατάξεων του Π.Δ. 51/1992

Ο πίνακας με τις σημαντικότερες άμεσες συμμετοχές στο μετοχικό κεφάλαιο της Τράπεζας κατά την έννοια των διατάξεων των άρθρων 9-11 του Ν.3556/07 την 31/12/2016 διαμορφώνεται ως εξής:

	Μετοχές	Ποσοστό συμμετοχής
Ε.Τ.Α.Α/ Τ.Σ.Μ.Ε.Δ.Ε.	1.315.902.632	56,25%
ΤΑΠΙΛΤΑΤ	185.000.418	7,91%

Βάσει του Ν.4387/2016, το Ε.Τ.Α.Α./Τ.Σ.Μ.Ε.Δ.Ε. εντάσσεται από 1/1/2017 στον Ενιαίο Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (ΕΦΚΑ). Με την απόφαση 61662/3406/30-12-2016 της Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Αλληλεγγύης το 5,625% των κοινών μετοχών της Τράπεζας που κατείχε το Ε.Τ.Α.Α./Τ.Σ.Μ.Ε.Δ.Ε. περιήλθαν στο Ταμείο Μηχανικών Εργοληπτών Δημοσίων Έργων (Τ.Μ.Ε.Δ.Ε.), ενώ το υπόλοιπο 50,63% περιήλθε στον Ε.Φ.Κ.Α.

δ. Κάτοχοι κάθε είδους μετοχών που παρέχουν ειδικά δικαιώματα ελέγχου

Δεν υφίστανται κάτοχοι κοινών μετοχών της Τράπεζας που παρέχουν ειδικά δικαιώματα ελέγχου. Ως προς τις προνομιούχες μετοχές που έχει εκδώσει η Τράπεζα προς το Ελληνικό Δημόσιο και την συμμετοχή εκπροσώπου του στο Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας, ισχύουν τα αναφερόμενα στον Ν. 3723/2008.

ε. Περιορισμοί στο δικαίωμα ψήφου

Δεν υφίστανται περιορισμοί σε δικαιώματα ψήφου.

στ. Συμφωνίες μετόχων (γνωστές στον εκδότη) που συνεπάγονται περιορισμούς στην μεταβίβαση μετοχών/ άσκηση δικαιωμάτων ψήφου.

Δεν υφίστανται συμφωνίες μετόχων οι οποίες είναι γνωστές στην Τράπεζα και οι οποίες συνεπάγονται περιορισμούς στην μεταβίβαση μετοχών/ άσκηση δικαιωμάτων ψήφου.

ζ. Κανόνες διορισμού και αντικατάστασης μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και τροποποίησης του Καταστατικού.

Δεν υφίστανται κανόνες διορισμού/ αντικατάστασης μελών Δ.Σ. ή τροποποίησης του Καταστατικού που διαφοροποιούνται από τον Ν.2190/1920.

η. Αρμοδιότητα του Διοικητικού Συμβουλίου ή ορισμένων μελών του για έκδοση νέων μετοχών ή την αγορά ιδίων μετοχών.

Αρμοδιότητα για την έκδοση μετοχών υφίσταται μόνο εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις του άρθρου 6 του Καταστατικού της τράπεζας.

Ως προς τις ίδιες μετοχές, σύμφωνα με το άρθρο 28 του Ν. 3756/2009 «Σύστημα Άυλων Τίτλων, διατάξεις για την κεφαλαιαγορά, φορολογικά θέματα και λοιπές διατάξεις», οι Τράπεζες που συμμετέχουν στο πρόγραμμα ενίσχυσης ρευστότητας του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών δεν επιτρέπεται να προβαίνουν σε αγορά ιδίων μετοχών κατά τη περίοδο συμμετοχής τους στο πρόγραμμα. Ως εκ τούτου, η Τράπεζα δεν θέσπισε πρόγραμμα αγοράς ιδίων μετοχών και ούτε προέβη σε αγορά ιδίων μετοχών εντός του 2016.

θ. Σημαντική συμφωνία που τίθεται σε ισχύ, τροποποιείται ή λήγει σχετικά με αλλαγή στον έλεγχο του εκδότη κατόπιν δημόσιας πρότασης και τα αποτελέσματα της, εκτός εάν η δημοσιοποίηση της θα προκαλούσε σοβαρή ζημία στον εκδότη (η εξαίρεση δημοσιοποίησης δεν ισχύει όταν η υποχρέωση δημοσιοποίησης προκύπτει από άλλες διατάξεις).

Δεν υφίσταται συμφωνία η οποία θα τεθεί σε ισχύ, θα τροποποιηθεί ή θα λήξει σε περίπτωση αλλαγής στον έλεγχο της Τράπεζας κατόπιν δημόσιας πρότασης.

ι. Συμφωνίες που έχει συνάψει η Τράπεζα με μέλη του Διοικητικού της Συμβουλίου ή με το προσωπικό της οι οποίες προβλέπουν αποζημίωση σε περίπτωση παραίτησης ή απόλυσης χωρίς βάσιμο λόγο ή τερματισμού της θητείας ή της απασχόλησής τους εξαιτίας δημόσιας πρότασης.

Δεν υφίσταται συμφωνία, που η Τράπεζα έχει συνάψει με μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου ή με το προσωπικό της σχετικά με την καταβολή αποζημίωσης λόγω παραίτησης ή απόλυσης χωρίς βάσιμο λόγο ή τερματισμού της θητείας ή της απασχόλησής τους εξαιτίας δημόσιας πρότασης, παρά μόνο υπό τους όρους του νόμου.

ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΜΕΤΡΗΣΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ

Σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές της Ευρωπαϊκής Αρχής Κινητών Αξιών και Αγορών (ΕΑΚΑΑ), European Securities and Market Authority (ESMA), σε σχέση με τους εναλλακτικούς δείκτες μέτρησης απόδοσης (ΕΔΜΑ) που εκδόθηκαν τον Οκτώβριο 2015 και τέθηκαν σε ισχύ στις 3 Ιουλίου 2016, στους κατωτέρω πίνακες παρατίθενται αναλυτικά στοιχεία ορισμού και υπολογισμού των σχετικών ΕΔΜΑ που περιλαμβάνονται στην Ετήσια Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου 2016.

Ορισμός		Τύπος υπολογισμού		31/12/2016	31/12/2015
Σωρευμένες προβλέψεις πιστωτικού κινδύνου / Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών προ προβλέψεων	Ο δείκτης παρουσιάζει τη σχέση των συνολικών προβλέψεων πιστωτικού κινδύνου προς το σύνολο των χορηγήσεων	Αριθμητής	+ Σωρευμένες προβλέψεις πιστωτικού κινδύνου	1.207.658	1.170.188
		Παρονομαστής	+ Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών προ προβλέψεων	3.984.617	3.927.616
		Δείκτης	=	30,3%	29,8%

Ορισμός		Τύπος υπολογισμού		31/12/2016	31/12/2015
Προβλέψεις πιστωτικού κινδύνου τρέχουσας χρήσης / Έσοδα από λειτουργικές δραστηριότητες	Ο δείκτης παρουσιάζει τη σχέση των προβλέψεων πιστωτικού κινδύνου που διενεργήθηκαν την τρέχουσα χρήση προς τα συνολικά έσοδα	Αριθμητής	+ Προβλέψεις πιστωτικού κινδύνου	40.000	628.000
			- Επίπτωση από την αξιολόγηση της ποιότητας του ενργητικού (AQR)	0	(530.000)
		Παρονομαστής	+ Έσοδα από λειτουργικές δραστηριότητες	107.650	117.595
Δείκτης	=	37,2%	83,3%		

Ορισμός		Τύπος υπολογισμού		31/12/2016	31/12/2015
Ζημίες μετά φόρων / Έσοδα από λειτουργικές δραστηριότητες	Ο δείκτης παρουσιάζει τη σχέση του μετά φόρων αποτελέσματος προς τα συνολικά έσοδα	Αριθμητής	+ Ζημίες μετά φόρων	(49.829)	(346.825)
		Παρονομαστής	+ Έσοδα από λειτουργικές δραστηριότητες	107.650	117.595
		Δείκτης	=	-46,3%	-294,9%

Ορισμός		Τύπος υπολογισμού		31/12/2016	31/12/2015
Συνολικά έξοδα προς συνολικά έσοδα	Ο δείκτης παρουσιάζει τη σχέση των συνολικών εξόδων, αφαιρουμένων των μη επαναλαμβανόμενων εξόδων, προς τα συνολικά έσοδα	Αριθμητής	+ Αμοιβές και έξοδα προσωπικού	53.264	46.146
			- Κόστος προγράμματος εθελουσίας εξόδου	(4.725)	0
			+ Γενικά λειτουργικά έξοδα	48.218	43.863
			+ Αποσβέσεις	6.205	5.563
		Παρονομαστής	+ Έσοδα από λειτουργικές δραστηριότητες	107.650	117.595
		Δείκτης	=	95,6%	81,3%

Ορισμός		Τύπος υπολογισμού		31/12/2016	31/12/2015
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελάτων (προ προβλέψεων) προς καταθέσεις	Ο δείκτης παρουσιάζει τη σχέση των χορηγήσεων προ προβλέψεων προς τις υποχρεώσεις προς πελάτες	Αριθμητής	+ Δάνεια και προκαταβολές σε πελάτες (προ προβλέψεων)	3.984.617	3.927.616
		Παρονομαστής	+ Υποχρεώσεις προς πελάτες	1.892.750	2.142.503
		Δείκτης	=	210,5%	183,3%

Ορισμός		Τύπος υπολογισμού		31/12/2016	31/12/2015
Απόδοση Ιδίων Κεφαλαίων μετά από φόρους	Ο δείκτης παρουσιάζει τη σχέση του μετά φόρων αποτελέσματος χρήσης προς τα συνολικά Ίδια Κεφάλαια	Αριθμητής	+ Ζημίες μετά από φόρους	(49.829)	(346.825)
		Παρονομαστής	+ Ίδια Κεφάλαια	633.905	680.210
		Δείκτης	=	-7,9%	-51,0%

Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησεως Διαχειριστικής Χρήσεως 2016**Εισαγωγή**

Σύμφωνα με τον Ν. 3873/2010 στην Ετήσια Έκθεση Διαχειρίσεως του Δ.Σ. περιλαμβάνεται η Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης. Τα στοιχεία που περιλαμβάνονται στην παρούσα Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης προέρχονται από μια σειρά κειμένων και πολιτικών, τα οποία έχουν εγκριθεί από το Δ.Σ. της Τράπεζας.

Ενδεικτικά, η Τράπεζα :

1. Έχει θεσπίσει Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης ο οποίος περιγράφει τις βασικές αρχές της Εταιρικής Διακυβέρνησης που έχουν υιοθετηθεί από τον Όμιλο καθώς και τις αρχές και διαδικασίες που διέπουν τη λειτουργία των οργάνων της Τράπεζας που έχουν επιφορτιστεί με την παρακολούθηση της εφαρμογής των αρχών Εταιρικής Διακυβέρνησης. Ο Κώδικας έχει αναρτηθεί στην ιστοσελίδα της Τράπεζας.
2. Έχει θεσπίσει Κώδικα Ηθικής Συμπεριφοράς & Δεοντολογίας της Attica Bank και του Ομίλου της. Οι Γενικές Αρχές που εμπεριέχονται στον Κώδικα βασίζονται στις Αρχές Εταιρικής Διακυβέρνησης και θεμελιώνουν τις αξίες της ακεραιότητας, της αμεροληψίας, της επιχειρηματικότητας, του επαγγελματισμού, της διαφάνειας, της κοινωνικής και περιβαλλοντικής ευθύνης, του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, της άμεσης και θετικής ανταπόκρισης, της ομαδικής εργασίας και της ευθύνης συμμόρφωσης.
3. Έχει θεσπίσει την Πολιτική Αποδοχών της Attica Bank, η τελική ευθύνη για την αποτελεσματικότητα της οποίας, ανήκει στο Δ.Σ. της Τράπεζας. Για την εκπλήρωση των καθηκόντων του, το Δ.Σ. θεσπίζει την ανωτέρω Πολιτική, η οποία δεσμεύει τα Μέλη του, τη Διοίκηση, τα Στελέχη της Τράπεζας και των θυγατρικών Εταιρειών και όλο το προσωπικό του Ομίλου καθώς επίσης και τους εκάστοτε εξωτερικούς συμβούλους και εμπειρογνώμονες.
4. Έχει υιοθετήσει και εφαρμόζει Πολιτική για Πιστούχους με ειδική σχέση με την Τράπεζα (Related Parties) και συνδεδεμένων πιστούχων (Connected Borrowers). Στην εν λόγω πολιτική καταγράφονται οι κανόνες που εφαρμόζει η Τράπεζα για τους πιστούχους που έχουν «Ειδική Σχέση» και τους «Συνδεδεμένους Πιστούχους» με την Τράπεζα, όπως ορίζονται στο ρυθμιστικό (νομοθετικό, κανονιστικό, εποπτικό) πλαίσιο και ειδικότερα στην ΠΔ/ΤΕ 2651/2012, όπως ισχύει. Ειδικότερα καταγράφονται αναλυτικά, ο ορισμός των πιστούχων με «Ειδική Σχέση» και των «Συνδεδεμένων Πιστούχων», η διαδικασία εντοπισμού τους, τα κριτήρια αξιολόγησης, η εγκριτική διαδικασία καθώς και το πλαίσιο παρακολούθησης των πιστοδοτήσεων τους.
5. Έχει εγκρίνει την Πολιτική Αποτροπής Σύγκρουσης Συμφερόντων για τα μέλη του Δ.Σ. και τα Ανώτατα Στελέχη της. Η πολιτική αυτή καθορίζει τον τρόπο με τον οποίο γίνεται ο έλεγχος και η διαχείριση των πραγματικών ή ενδεχόμενων συγκρούσεων συμφερόντων μεταξύ της Τράπεζας, των μελών του Δ.Σ. και των Ανώτατων/Ανώτερων Διευθυντικών Στελεχών σύμφωνα με τα οριζόμενα στο ισχύον ρυθμιστικό πλαίσιο. Η Διεύθυνση Κανονιστικής Συμμόρφωσης και Εταιρικής Διακυβέρνησης τηρεί την υποχρέωση να κοινοποιεί την πολιτική στα μέλη των Δ.Σ. όλων των θυγατρικών της τράπεζας.

1. Διοικητικό Συμβούλιο (Δ.Σ.)

Το Δ.Σ. είναι συλλογικά υπεύθυνο για την χάραξη των στρατηγικών στόχων του Ομίλου, την εποπτεία των Ανώτατων και Ανώτερων Διοικητικών Στελεχών, καθώς επίσης και για τον επαρκή και αποτελεσματικό έλεγχο της Τράπεζας με γνώμονα την προάσπιση του γενικότερου εταιρικού συμφέροντος και την επίτευξη της μέγιστης μακροπρόθεσμης αξίας στα πλαίσια του νόμου.

Το σημερινό Δ.Σ. απαρτίζεται από έντεκα (11) μέλη εκ των οποίων τρία (3) είναι εκτελεστικά, τρία (3) μη εκτελεστικά, τέσσερα (4) ανεξάρτητα μη εκτελεστικά και ένα (1) αποτελεί εκπρόσωπο του ελληνικού δημοσίου που έχει οριστεί σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του Ν.3723/2008.

Ο ορισμός των ανεξάρτητων μελών του Δ.Σ. σύμφωνα με το Ν. 3016/2002, όπως τροποποιημένος ισχύει για την εταιρική διακυβέρνηση, γίνεται από την Γενική Συνέλευση των μετόχων.

Από τα μη εκτελεστικά μέλη του Δ.Σ. τέσσερα είναι ανεξάρτητα, με την έννοια που ο Νόμος ορίζει, δηλαδή κατά τη διάρκεια της θητείας τους δεν είναι μέτοχοι με ποσοστό πάνω από 0,5% του μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας και δεν έχουν σχέση εξάρτησης με την Τράπεζα ή με συνδεδεμένα με αυτή πρόσωπα.

Στις **27 Ιουνίου 2016**, η Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων της Τράπεζας εξέλεξε το Δ.Σ. της Τράπεζας, ως κάτωθι:

1. Άννα Πουσκούρη-Reiche, Πρόεδρος του Δ.Σ., Μη Εκτελεστικό Μέλος.
2. Κωνσταντίνος Μακέδος, Αντιπρόεδρος του Δ.Σ., Μη Εκτελεστικό Μέλος.
3. Αλέξανδρος Αντωνόπουλος, Διευθύνων Σύμβουλος, Εκτελεστικό Μέλος.
4. Δημήτριος Βογανάσης, Εκτελεστικό Μέλος.
5. Αθανάσιος Τσάδαρης, Εκτελεστικό Μέλος.
6. Αθανάσιος Πρέσβελος, Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος.
7. Ηλίας Περτζινίδης, Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος.
8. Αντώνιος Πρωτονοτάριος, Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος.
9. Γεώργιος Παναγιώτου, Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος.
10. Γεώργιος Βλαχάκης, Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος.
11. Ιωάννης Κυριακόπουλος, Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος.
12. Αθανάσιος Σταθόπουλος, Μη Εκτελεστικό Μέλος.
13. Στυλιανός Πλιάκης, Μη Εκτελεστικό Μέλος.
14. Ιωάννης Μαρμαγγιόλης, Μη Εκτελεστικό Μέλος.
15. Δημήτριος Τζαννίνης, Μη Εκτελεστικό Μέλος.
16. Στεφανία Γεωργακάκου - Κουτσονίκου (Εκπρόσωπος του Ελληνικού Δημοσίου δυνάμει των διατάξεων του Ν.3723/2008, Πρόσθετο Μη Εκτελεστικό Μέλος).

Στις 26 Ιουλίου 2016, τροποποιήθηκε η σύνθεση του Δ.Σ. της Τράπεζας μετά την αποχώρηση των κ.κ. Αλέξανδρου Αντωνόπουλου, Δημήτριου Βογανάση, Αθανάσιου Πρέσβελου, Ηλία Περτζινίδη, Αντώνιου Πρωτονοτάριου, Αθανασίου Σταθόπουλου και Στυλιανού Πλιάκη, ως κάτωθι :

1. Άννα Πουσκούρη-Reiche, Πρόεδρος του Δ.Σ., Μη Εκτελεστικό Μέλος.
2. Κωνσταντίνος Μακέδος, Αντιπρόεδρος του Δ.Σ., Μη Εκτελεστικό Μέλος.
3. Αθανάσιος Τσάδαρης, Εντεταλμένος Σύμβουλος
4. Γεώργιος Παναγιώτου, Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος.
5. Γεώργιος Βλαχάκης, Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος.
6. Ιωάννης Κυριακόπουλος, Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος.
7. Ιωάννης Μαρμαγγιόλης, Μη Εκτελεστικό Μέλος.
8. Δημήτριος Τζαννίνης, Μη Εκτελεστικό Μέλος.
9. Στεφανία Γεωργακάκου - Κουτσονίκου (Εκπρόσωπος του Ελληνικού Δημοσίου δυνάμει των διατάξεων του Ν.3723/2008, Πρόσθετο Μη Εκτελεστικό Μέλος).

Το Δ.Σ. στη συνεδρίασή του της 7^{ης} Σεπτεμβρίου 2016, προέβη σε συμπλήρωση και ανασυγκρότηση της σύνθεσής του ,ως κάτωθι :

1. Γεράσιμο Σαπουντζόγλου ,Πρόεδρος του Δ.Σ., Μη Εκτελεστικό Μέλος.
2. Κωνσταντίνος Μακέδος, Αντιπρόεδρος του Δ.Σ., Μη Εκτελεστικό Μέλος.
3. Παναγιώτης Ρουμελιώτης, Διευθύνων Σύμβουλος ,Εκτελεστικό Μέλος.
4. Ιωάννης Τσακίρακης , Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος, Εκτελεστικό Μέλος.
5. Αθανάσιος Τσάδαρης, Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος, Εκτελεστικό Μέλος.
6. Άννα Πουσκούρη-Reiche , Μη Εκτελεστικό Μέλος.
7. Γεώργιος Παναγιώτου, Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος.
8. Γεώργιος Βλαχάκης, Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος.
9. Ιωάννης Κυριακόπουλος, Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος.
10. Ιωάννης Μαρμαγγιόλης, Μη Εκτελεστικό Μέλος.
11. Δημήτριος Τζαννίνης, Μη Εκτελεστικό Μέλος.
12. Στεφανία Γεωργακάκου - Κουτσονίκου (Εκπρόσωπος του Ελληνικού Δημοσίου δυνάμει των διατάξεων του Ν.3723/2008, Πρόσθετο Μη Εκτελεστικό Μέλος).

Μετά την παραίτηση της κας. Άννας Πουσκούρη-Reiche στη συνεδρίαση του Δ.Σ. 16 Σεπτεμβρίου 2016, Πρόεδρος ορίστηκε ο κος. Παναγιώτης Ρουμελιώτης, μη εκτελεστικό μέλος και ο Γεράσιμος Σαπουντζόγλου ως μη εκτελεστικό μέλος.

Στις 19 Σεπτεμβρίου 2016 το Δ.Σ. συμπληρώθηκε και ανασυγκροτήθηκε ως κάτωθι :

1. Παναγιώτης Ρουμελιώτης ,Πρόεδρος του Δ.Σ., Μη Εκτελεστικό Μέλος.
2. Θεόδωρος Πανταλάκης, Διευθύνων Σύμβουλος, Εκτελεστικό Μέλος.
3. Ιωάννης Τσακιδάκης , Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος, Εκτελεστικό Μέλος.
4. Αθανάσιος Τσάδαρης, Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος, Εκτελεστικό Μέλος.
5. Γεράσιμος Σαπουντζόγλου , Μη Εκτελεστικό Μέλος.
6. Γεώργιος Παναγιώτου, Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος.
7. Γεώργιος Βλαχάκης, Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος.
8. Ιωάννης Κυριακόπουλος, Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος.
9. Ιωάννης Μαρμαγγιόλης, Μη Εκτελεστικό Μέλος.
10. Δημήτριος Τζαννίνης, Μη Εκτελεστικό Μέλος.
11. Στεφάνια Γεωργακάκου - Κουτσουνίκου (Εκπρόσωπος του Ελληνικού Δημοσίου δυνάμει των διατάξεων του Ν.3723/2008, Πρόσθετο Μη Εκτελεστικό Μέλος).

Την 20η Σεπτεμβρίου 2016 παραιτήθηκε ο κ. Γεράσιμος Σαπουντζόγλου.

Ακολούθως, το Δ.Σ. της Τράπεζας που εξελέγη από την Έκτακτη Γενική Συνέλευση των Μετόχων στις **20 Σεπτεμβρίου του 2016** ήταν το κάτωθι:

1. Παναγιώτης Ρουμελιώτης, Πρόεδρος Δ.Σ. ,Μη Εκτελεστικό Μέλος.
2. Θεόδωρος Πανταλάκης, Διευθύνων Σύμβουλος ,Εκτελεστικό Μέλος.
3. Αθανάσιος Τσάδαρης, Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος ,Εκτελεστικό Μέλος.
4. Ιωάννης Τσακιδάκης, Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος ,Εκτελεστικό Μέλος.
5. Ευστάθιος Αναγνώστου, Μη Εκτελεστικό Μέλος.
6. Δημήτριος Τζαννίνης, Μη Εκτελεστικό Μέλος.
7. Χαράλαμπος Μπριλάκης, Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος.
8. Ιωάννης Μαρμαγγιόλης, Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος.
9. Γεώργιος Βλαχάκης, Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος.
10. Γεώργιος Παναγιώτου, Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος.
11. Αθανάσιος Σταθόπουλος, Μη Εκτελεστικό Μέλος.
12. Στεφάνια Γεωργακάκου - Κουτσουνίκου (Εκπρόσωπος του Ελληνικού Δημοσίου δυνάμει των διατάξεων του Ν.3723/2008, Πρόσθετο Μη Εκτελεστικό Μέλος).

Στις 31 Οκτωβρίου 2016 παραιτήθηκε ο κος. Ευστάθιος Αναγνώστου και στις 22 Νοεμβρίου 2016, σε αντικατάσταση της παραιτηθείσας κας. Στεφάνιας Γεωργακάκου – Κουτσουνίκου ορίστηκε η κα. Ζαχαρούλα Παπαθεοδώρου, δυνάμει των διατάξεων του Ν. 3723/2008 και δυνάμει της υπ' αριθμ. Γ.Δ.Ο.Π. 0001614 ΕΚ 2016 απόφασης του Υπουργού Οικονομικών.

Η σύνθεση του Δ.Σ. την 31.12.2016 είχε ως εξής:

1. Παναγιώτης Ρουμελιώτης, Πρόεδρος του Δ.Σ., Μη Εκτελεστικό Μέλος
2. Θεόδωρος Πανταλάκης, Διευθύνων Σύμβουλος, Εκτελεστικό Μέλος
3. Αθανάσιος Τσάδαρης, Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος, Εκτελεστικό Μέλος.
4. Ιωάννης Τσακιδάκης, Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος, Εκτελεστικό Μέλος
5. Δημήτριος Τζαννίνης, Μη Εκτελεστικό Μέλος
6. Χαράλαμπος Μπριλάκης, Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος
7. Ιωάννης Μαρμαγγιόλης, Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος
8. Γεώργιος Βλαχάκης, Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος
9. Γεώργιος Παναγιώτου, Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος
10. Αθανάσιος Σταθόπουλος, Μη Εκτελεστικό Μέλος
11. Ζαχαρούλα Παπαθεοδώρου, Πρόσθετο, Μη Εκτελεστικό Μέλος και εκπρόσωπος του Ελληνικού Δημοσίου δυνάμει των διατάξεων του Ν. 3723/2008.

Το Δ.Σ. οφείλει να διαθέτει επαρκείς γνώσεις και εμπειρία απαραίτητες για την άσκηση του εποπτικού του ρόλου επί του συνόλου των λειτουργιών του Πιστωτικού Ιδρύματος, επικουρούμενο κατά περίπτωση από τις αρμόδιες θεσμοθετημένες επιτροπές.

Το Δ.Σ. είναι αρμόδιο να αποφασίζει για κάθε πράξη που αφορά τη Διοίκηση της εταιρείας, τη διαχείριση της περιουσίας της και γενικά την επιδίωξη των εταιρικών σκοπών, με εξαίρεση τα θέματα τα οποία κατά ρητή διάταξη του Νόμου ή του Καταστατικού υπάγονται στην αρμοδιότητα της Γενικής Συνέλευσης.

Αναλυτικά, οι αρμοδιότητες του Δ.Σ. της Τράπεζας ορίζονται στο Καταστατικό της.

Επιπλέον, σύμφωνα με τον Ν. 4261/2014, το Δ.Σ.:

- Φέρει την γενική ευθύνη διοίκησης και λειτουργίας του πιστωτικού ιδρύματος, και εγκρίνει και επιβλέπει την υλοποίηση των στρατηγικών στόχων, της στρατηγικής αντιμετώπισης κινδύνου και της εσωτερικής διακυβέρνησης του πιστωτικού ιδρύματος.
- Διασφαλίζει την αρτιότητα των συστημάτων λογιστικής και χρηματοοικονομικών εκθέσεων, περιλαμβανομένων των χρηματοοικονομικών και λειτουργικών ελέγχων και της συμμόρφωσης με το νόμο και τα συναφή πρότυπα.
- Επιβλέπει τη διαδικασία των κατά τον νόμο δημοσιοποιήσεων και ανακοινώσεων.
- Είναι υπεύθυνο για την αποτελεσματική επίβλεψη των ανώτερων διοικητικών στελεχών κατά την έννοια της περίπτωσης 9, της παραγράφου 1 του άρθρου 3 του Ν. 4261/2014.
- Παρακολουθεί και αξιολογεί περιοδικά την αποτελεσματικότητα των ρυθμίσεων εταιρικής διακυβέρνησης του ιδρύματος και προβαίνει στις δέουσες ενέργειες για την αντιμετώπιση τυχών ελλείψεων.

Η σύνθεση του Δ.Σ. της Τράπεζας μεταβλήθηκε εντός του 2016, ώστε να συμβαδίζει με τις απαιτήσεις του ισχύοντος ρυθμιστικού πλαισίου ως προς την εμπειρία και τις ικανότητες των μελών του.

Στο πλαίσιο της αναβάθμισης των διαδικασιών Εταιρικής Διακυβέρνησης ενέκρινε τις κάτωθι πολιτικές:

- Ανάδειξης Υποψηφιοτήτων Μελών Δ.Σ..
- Αποφυγής Σύγκρουσης Συμφερόντων.
- Πολιτική για Πιστούχους με Ειδική Σχέση με την Τράπεζα και Συνδεδεμένους Πιστούχους.

1.1. Λειτουργία του Δ.Σ.

Το Δ.Σ. συνεδριάζει τακτικά τουλάχιστον μία φορά κάθε ημερολογιακό μήνα. Τα θέματα ημερήσιας διάταξης ορίζονται και γνωστοποιούνται με έγγραφη πρόσκληση, στα λοιπά μέλη από τον Πρόεδρο ή τον Αναπληρωτή του δύο τουλάχιστον εργάσιμες ημέρες πριν από την εκάστοτε συνεδρίαση.

Το Δ.Σ. συνεδριάζει έκτακτα όταν ο Πρόεδρος ή ο Αναπληρωτής του κρίνει σκόπιμη ή αναγκαία τη σύγκληση του ή όποτε ζητήσουν τούτο εγγράφως τουλάχιστον δύο από τα μέλη του με αίτησή τους προς τον Πρόεδρο ή τον Αναπληρωτή του, ο οποίος μέσα σε προθεσμία επτά ημερών από την υποβολή της αίτησης υποχρεούται να συγκαλέσει το Δ.Σ..

Στην αίτηση πρέπει, με ποινή απαραδέκτου, να αναφέρονται με σαφήνεια τα θέματα τα οποία θα συζητηθούν στο Δ.Σ.. Σε περίπτωση που το Δ.Σ. δεν συγκληθεί από τον Πρόεδρο ή τον Αναπληρωτή του, εντός της ανωτέρω προθεσμίας, επιτρέπεται στα μέλη που ζήτησαν τη σύγκληση να συγκαλέσουν αυτά το Δ.Σ. εντός προθεσμίας πέντε (5) ημερών από τη λήξη της ανωτέρω προθεσμίας των επτά (7) ημερών, γνωστοποιώντας τη σχετική πρόσκληση στα λοιπά μέλη του Δ.Σ..

Το Δ.Σ. βρίσκεται σε απαρτία και συνεδριάζει έγκυρα, όταν παρίστανται ή αντιπροσωπεύονται σε αυτό το ήμισυ πλέον ενός των Μελών.

Οι αποφάσεις του Δ.Σ. λαμβάνονται έγκυρα με απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων και αντιπροσωπευόμενων Μελών.

Κάθε Μέλος έχει μία ψήφο. Κάθε Μέλος μπορεί να αντιπροσωπεύει έγκυρα μόνο ένα Μέλος, με ειδική έγγραφη εξουσιοδότηση απευθυνόμενη στο Δ.Σ. ή με δήλωση, η οποία καταχωρείται στα πρακτικά.

Κατά τη διάρκεια του 2016, το **Δ.Σ.** πραγματοποίησε 31 συνεδριάσεις.

Τα θέματα που συζητήθηκαν έχουν κατηγοριοποιηθεί ως κάτωθι:

1. Δεκαπέντε (15) περιπτώσεις που αφορούσαν θέματα επικύρωσης πρακτικών.
2. Πενήντα πέντε (55) περιπτώσεις που αφορούσαν θέματα εταιρικών υποθέσεων.
3. Έντεκα (11) περιπτώσεις που αφορούσαν θέματα εταιρικών πράξεων.
4. Τριάντα (30) περιπτώσεις που αφορούσαν θέματα διαχείρισης κινδύνων / εσωτερικού ελέγχου.
5. Είκοσι (20) περιπτώσεις που αφορούσαν θέματα Προσωπικού.
6. Είκοσι οκτώ (28) περιπτώσεις που αφορούσαν θέματα εταιρικής διακυβέρνησης.
7. Είκοσι μία (21) περιπτώσεις που αφορούσαν θέματα έγκρισης πολιτικών / κανονισμών / διαδικασιών.
8. Έντεκα (11) περιπτώσεις που αφορούσαν θέματα εκθέσεων / ενημέρωσης / εισηγήσεων από τις επιτροπές του Δ.Σ..
9. Είκοσι τρεις (23) περιπτώσεις που αφορούσαν θέματα οικονομικών μεγεθών.

Πιο συγκεκριμένα τα κύρια θέματα που απασχόλησαν το Δ.Σ. σχετίζονται μεταξύ άλλων με :

α) Εταιρική Διακυβέρνηση :

- Προετοιμασία και σύγκληση της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων της Τράπεζας.
- Προετοιμασία και σύγκληση των Έκτακτων Γενικών Συνελεύσεων των Μετόχων της Τράπεζας.
- Θέσπιση νέας Πολιτικής Προμηθειών και Εγκρίσεων της Τράπεζας.
- Έγκριση της Πολιτικής Ανάδειξης Υποψηφίων Μελών Δ.Σ.
- Έγκριση της Πολιτικής Αποφυγής Σύγκρουσης Συμφερόντων Μελών Δ.Σ. και Ανωτάτων Στελεχών.
- Έγκριση της Πολιτικής για Πιστούχους με Ειδική Σχέση και Συνδεδεμένους Πιστούχους.
- Έγκριση της Πολιτικής διαχείρισης λειτουργικού κινδύνου.
- Επικαιροποίηση της Πολιτικής Outsourcing της Τράπεζας.
- Θέσπιση της Πολιτικής Προβολής των προϊόντων, υπηρεσιών και εταιρικής εικόνας της Τράπεζας στα μέσα μαζικής ενημέρωσης.
- Ενημέρωση επί των εργασιών και αποφάσεων επιτροπών της Τράπεζας.
- Ενημέρωση των Προέδρων των Επιτροπών του Δ.Σ. για τον προγραμματισμό και την πορεία υλοποίησης του έργου τους.
- Θέματα αποδοχών ανώτερων στελεχών και μελών του Δ.Σ.
- Απολογισμός έργου της Επιτροπής Ελέγχου.
- Μηνιαία ενημέρωση για τις εκθέσεις προόδου/εφαρμογής συστάσεων του πορίσματος της ΤτΕ/ΕΚΤ.
- Ανασύσταση και αλλαγές στη σύνθεση των Επιτροπών του Δ.Σ. κατά τους κανόνες της εταιρικής διακυβέρνησης.

β) Παρακολούθηση Επιχειρηματικών Δραστηριοτήτων :

- Έγκριση Σχεδίου Αναδιάρθρωσης της Τράπεζας.
- Έγκριση προϋπολογισμού Τράπεζας.
- Ενημέρωση για την Επιχειρησιακή-Συλλογική Σύμβαση Εργασίας.
- Έγκριση Προγράμματος της Εθελουσίας Εξόδου.
- Ενημέρωση για την επικοινωνιακή πολιτική της Τράπεζας.
- Εξέλιξη/παρουσιάσεις Θυγατρικών Εταιρειών.
- Ενημέρωση αναφορικά με την τροποποίηση της οργανωτικής δομής των καταστημάτων του Δικτύου.
- Έγκριση νέου οργανογράμματος Τράπεζας.

β) Διαχείριση Κινδύνων :

- Έγκριση Πλαισίου Ανάλυσης Κινδύνων (Risk Appetite Framework).
- Έγκριση Συστήματος έγκαιρης προειδοποίησης (Early Warning System).
- Ενημέρωση για το χαρτοφυλάκιο των NPE's και τη διαχείριση των NPL's.
- Ενημέρωση για την κατάσταση ρευστότητας της Τράπεζας.
- Έγκριση νέου Κανονισμού Πιστοδοτήσεων.

1.2 Αμοιβές και Αποζημιώσεις Μελών του Δ.Σ.

Οι κάθε είδους αμοιβές που καταβάλλει η Τράπεζα στα Μέλη του Δ.Σ., στα διευθυντικά στελέχη και στους εσωτερικούς ελεγκτές, καθώς και η γενικότερη πολιτική των αμοιβών της Τράπεζας καθορίζονται με σχετική απόφαση του Δ.Σ., και εγκρίνονται με ειδική απόφαση της Γενικής Συνέλευσης, όπου αυτό απαιτείται εκ του νόμου.

Το σύνολο των αμοιβών και των τυχόν αποζημιώσεων των μελών του Δ.Σ. αναφέρονται στις οικονομικές καταστάσεις της Τράπεζας σε ξεχωριστή ενότητα.

2. Επιτροπές Δ.Σ

Το Δ.Σ. έχει συστήσει τις ακόλουθες επιτροπές¹:

1. Επιτροπή Αποδοχών.
2. Επιτροπή Ανάδειξης Υποψηφίων Μελών Δ.Σ..
3. Επιτροπή Στρατηγικού Σχεδιασμού και Επικοινωνίας.
4. Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων.

Επιπρόσθετα υποστηρίζεται στο έργο του και από την Επιτροπή Ελέγχου (Audit Committee), τα μέλη της οποίας εκλέγονται από τη Γενική Συνέλευση των Μετόχων.

Όλες οι παραπάνω επιτροπές ενημερώνουν το Δ.Σ. για τις δραστηριότητές τους υποβάλλοντας προς το Δ.Σ. εκθέσεις πεπραγμένων, ανά τρίμηνο, κατ' ελάχιστον.

2.1. Η Επιτροπή Ελέγχου (Audit Committee)

Η Attica Bank A.T.E. με την εγκύκλιο 41/13.12.2001 αποφάσισε τη σύσταση της Επιτροπής Ελέγχου (Ε.Ε.) με σκοπό την υποβοήθηση του Δ.Σ. στην άσκηση των καθηκόντων του στον τομέα της ανάπτυξης και της διασφάλισης της λειτουργίας ενός επαρκούς και αποτελεσματικού Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου (Σ.Ε.Ε.), σε επίπεδο Τράπεζας και Ομίλου. Η Ε.Ε. έχει συσταθεί και λειτουργεί σύμφωνα με το Ν.3016/2002, το Ν.3693/2008 και την ΠΔΤΕ 2577/2006.

Η Ε.Ε. απαρτίζεται κατ' ελάχιστον από τρία μη εκτελεστικά μέλη του Δ.Σ. της Τράπεζας, ένα εκ των οποίων θα είναι και ανεξάρτητο. Τα Μέλη της Ε.Ε. ορίζονται με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης (Γ.Σ.) των Μετόχων. Η θητεία των μελών της Ε.Ε. είναι τριετής. Η ανανέωση της θητείας ή η τροποποίηση της σύνθεσης της Ε.Ε. γίνεται πάντοτε με απόφαση της Γ.Σ. της Τράπεζας. Σε περίπτωση παραίτησης κάποιου μέλους της Ε.Ε., η συμπλήρωση της κενής θέσης γίνεται με απόφαση του Δ.Σ. της Τράπεζας, η οποία υποβάλλεται στην επόμενη Γ.Σ. των μετόχων για έγκριση. Η Γ.Σ. ορίζει επίσης τον Πρόεδρο της Ε.Ε.. Τα Μέλη της Ε.Ε. δεν πρέπει να κατέχουν παράλληλες θέσεις ή ιδιότητες ή να διενεργούν συναλλαγές που θα μπορούσαν να θεωρηθούν ασυμβίβαστες με την αποστολή της Ε.Ε. Η συμμετοχή στην Ε.Ε., δεν αποκλείει τη δυνατότητα συμμετοχής και σε άλλες επιτροπές του Δ.Σ.. Ο Πρόεδρος της Ε.Ε. πρέπει να διαθέτει τις απαιτούμενες γνώσεις και εμπειρία για την επίβλεψη των ελεγκτικών διαδικασιών και των λογιστικών θεμάτων που απασχολούν την Ε.Ε, ενώ παράλληλα η Ε.Ε, ως σύνολο,

¹ Τα καθήκοντα, αρμοδιότητες και ο τρόπος λειτουργίας των Επιτροπών του Δ.Σ. περιλαμβάνονται στον Κανονισμό Λειτουργίας της εκάστοτε Επιτροπής, όπως έχει εγκριθεί από το Δ.Σ. της Τράπεζας.

πρέπει να διαθέτει την κατάρτιση και την εμπειρία που απαιτούνται για τη διεκπεραίωση του έργου της, περιλαμβανομένης της γνώσης για το ευρύτερο περιβάλλον λειτουργίας της Τράπεζας και για τα συστήματα πληροφορικής.

Η Ε.Ε. υποστηρίζεται γραμματειακά από λειτουργό της Τράπεζας, και συγκεκριμένα από υπηρέσια της Τράπεζας που δεν ελέγχεται από την Διεύθυνση Εσωτερικού Ελέγχου (Δ.Ε.Ε.). Ο γραμματέας ορίζεται με απόφαση της Ε.Ε.. Η Ε.Ε. μπορεί να προσκαλεί στις συνεδριάσεις της οποιοδήποτε μέλος του Δ.Σ., στέλεχος της Τράπεζας, ή των θυγατρικών εταιρειών του Ομίλου της ή άλλο πρόσωπο (υπάλληλο ή συνεργάτη) το οποίο θεωρεί ότι μπορεί να συνδράμει στην εκτέλεση του έργου της.

Η Ε.Ε. συνεδριάζει τακτικά, εντός εκάστου ημερολογιακού τριμήνου ή και εκτάκτως αν αυτό κρίνεται σκόπιμο. Οι συνεδριάσεις της Ε.Ε. πραγματοποιούνται, είτε με την φυσική παρουσία των μελών της, είτε μέσω τηλεδιάσκεψης/τηλεφωνικής κλήσης. Μέλος της Ε.Ε. που απουσιάζει επί τρεις συνεχόμενες συνεδριάσεις αδικαιολόγητα, δύναται να αντικαθίσταται με απόφαση του Δ.Σ., η οποία επικυρώνεται στην επόμενη Γ.Σ. των Μετόχων.

Η Ε.Ε. βρίσκεται σε απαρτία όταν παρευρίσκονται όλα τα μέλη της. Για τη λήψη απόφασης δικαίωμα ψήφου έχουν μόνο τα μέλη της Ε.Ε. Οι αποφάσεις λαμβάνονται κατά πλειοψηφία των μελών της. Σε περίπτωση μη ομόφωνου αποφάσεως επί οιοδήποτε θέματος της Ε.Ε., θα καταγράφονται στα πρακτικά οι απόψεις της μειοψηφίας.

Κατά την περίοδο 01.01.2016-26.06.2016 Πρόεδρος της Επιτροπής Ελέγχου (Ε.Ε.) διετέλεσε ο κος Νικόλαος Λιωνής και μέλη αυτής οι κ.κ. Νικόλαος Μπακατσέλος και Αθανάσιος Πρέσβελος. Η σύνθεση της Ε.Ε. τροποποιήθηκε στις 27.06.2016, δυνάμει απόφασης της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων. Νέος Πρόεδρος ορίσθηκε ο κος Γεώργιος Παναγιώτου και μέλη αυτής οι κ.κ. Γεώργιος Βλαχάκης και Δημήτριος Τζαννίνης. Με απόφαση της έκτακτης Γ.Σ. των Μετόχων στις 20.09.2016 ο κος Γεώργιος Βλαχάκης αντικαταστάθηκε από τον κ. Χαράλαμπο Μπριλάκη.

Στις αρμοδιότητές της Ε.Ε. είναι μεταξύ άλλων :

- Η παρακολούθηση, η ετήσια αξιολόγηση και η υποβολή προτάσεων για βελτίωση, της επάρκειας και αποτελεσματικότητας του Σ.Ε.Ε. τόσο σε επίπεδο Τράπεζας όσο και σε επίπεδο Ομίλου, με βάση τα σχετικά στοιχεία και πληροφορίες της Δ.Ε.Ε., τις διαπιστώσεις και παρατηρήσεις των εξωτερικών ελεγκτών (τακτικών ορκωτών ελεγκτών λογιστών), καθώς και των εποπτικών αρχών, σύμφωνα με την ισχύουσα Νομοθεσία (ενδεικτικά αναφέρεται η ΠΔΤΕ 2577/2006).
- Η υποβολή πρότασης στο Δ.Σ. για την επιλογή των εξωτερικών ελεγκτών. Η Ε.Ε. υποβάλλει επίσης, όποτε το κρίνει σκόπιμο, πρόταση για αντικατάσταση τους ή την εναλλαγή τους.
- Η διασφάλιση της ανεξαρτησίας, σύμφωνα με την εκάστοτε ισχύουσα νομοθεσία (σήμερα άρθρο 12 Ν.3148/2003) των ορκωτών ελεγκτών λογιστών.
- Η επίβλεψη και αξιολόγηση των διαδικασιών κατάρτισης των δημοσιευμένων ετησίων και περιοδικών οικονομικών καταστάσεων της Τράπεζας και του Ομίλου σύμφωνα με τα ισχύοντα λογιστικά πρότυπα.
- Η διευκόλυνση της επικοινωνίας μεταξύ Δ.Σ., Διοίκησης, Εσωτερικού Ελέγχου και Εξωτερικών ή Ορκωτών Ελεγκτών και της Τράπεζας της Ελλάδος για την ανταλλαγή απόψεων και πληροφοριών.
- Η αξιολόγηση του έργου της Δ.Ε.Ε.. με έμφαση σε θέματα που σχετίζονται με το βαθμό ανεξαρτησίας της, την ποιότητα και το εύρος των ελέγχων που διενεργεί, τις προτεραιότητες που προσδιορίζονται από μεταβολές του οικονομικού περιβάλλοντος, των συστημάτων και του επιπέδου των κινδύνων και εν γένει την αποτελεσματικότητα της λειτουργίας της.
- Η υποβολή προτάσεων προς τους εσωτερικούς ή εξωτερικούς ελεγκτές για τις ειδικές περιοχές όπου επιβάλλεται η διενέργεια πρόσθετων ελέγχων.
- Η πρόληψη και αποφυγή λανθασμένων ενεργειών και παρατυπιών που περιέρχονται σε γνώση της και οι οποίες θα μπορούσαν να θέσουν σε κίνδυνο τη φήμη και τα συμφέροντα της Τράπεζας και του Ομίλου καθώς και των Μετόχων της και των συναλλασσόμενων με αυτήν.
- Η ετήσια αξιολόγηση της επάρκειας και αποτελεσματικότητας της Πολιτικής για την αντιμετώπιση του Ξεπλύματος Χρήματος και της Χρηματοδότησης της Τρομοκρατίας (ΞΧ&ΧΤ) και η υποβολή σχετικής έκθεσης στο Δ.Σ., καθώς και η γενικότερη εποπτεία της ορθής εφαρμογής της πολιτικής αυτής.
- Η έγκριση του Κανονισμού Λειτουργίας της Δ.Ε.Ε.. και των τροποποιήσεων του.

Κατά τη διάρκεια του 2016, η **Ε.Ε.** πραγματοποίησε 24 συνεδριάσεις.

Κατά την άσκηση των καθηκόντων της για το 2016, η **Επιτροπή Ελέγχου** μεταξύ άλλων:

1. Μελέτησε το Πόρισμα Επιτόπιου Ελέγχου που διενήργησε μικτό κλιμάκιο της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (Ε.Κ.Τ.) και της Τράπεζας της Ελλάδος (Τ.τ.Ε.), επιλήφθηκε των ευρημάτων που την αφορούσαν και παρακολούθησε την πρόοδο της υλοποίησης των διορθωτικών μέτρων.
2. Εξέτασε τακτικά και έκτακτα πορίσματα/εκθέσεις της Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου και συζήτησε τα κύρια θέματα που αναδεικνύονται από αυτά. Μεταξύ αυτών ενημερώθηκε για το πόρισμα ελέγχου που αφορούσε την αξιολόγηση της διαδικασίας παραγωγής των υποβαλλόμενων στοιχείων στο Ταμείο Εγγύησης Καταθέσεων & Επενδύσεων.
3. Εισηγήθηκε στο Δ.Σ. την υλοποίηση των διορθωτικών μέτρων που συμφωνήθηκαν ύστερα από συστάσεις των Εσωτερικών και Εξωτερικών Ελεγκτών καθώς και των Εποπτικών Αρχών. Ειδικότερα, επεσήμανε την τακτοποίηση παλαιών εκκρεμών ευρημάτων και την διαρκή συμμόρφωση στο κανονιστικό και εποπτικό πλαίσιο.
4. Αξιολόγησε το Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου της Τράπεζας βασιζόμενη στην αντίστοιχη ετήσια έκθεση για το 2015 που συνέταξε η Διεύθυνση Εσωτερικού Ελέγχου. Η έκθεση και η αξιολόγηση υποβλήθηκαν στο Δ.Σ. και ακολούθως στην Τ.τ.Ε. τον Ιούνιο του 2016, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην ΠΔ/ΤΕ 2577.
5. Εξέτασε την Ετήσια Έκθεση του Αρμόδιου Διευθυντικού Στελέχους της Τράπεζας για την πρόληψη και αποτροπή ξηπλύματος χρήματος και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας καθώς και την Ετήσια Έκθεση της Κανονιστικής Συμμόρφωσης για το 2015 και συνέταξε τη δική της αξιολόγηση επ' αυτών. Οι αξιολογήσεις και οι εκθέσεις υπεβλήθησαν στο Δ.Σ. και στην Τ.τ.Ε. τον Μάρτιο και τον Ιούνιο 2016 αντιστοίχως, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην ΠΔ/ΤΕ 2577 και στην ΕΠΠΘ 281/2009.
6. Συζήτησε με τους Επικεφαλής των Διευθύνσεων Οικονομικών Υπηρεσιών και Εσωτερικού Ελέγχου καθώς και με τους Εξωτερικούς Ελεγκτές θέματα που αφορούν τις τριμηνιαίες, εξαμηνιαίες και ετήσιες οικονομικές καταστάσεις. Εξέτασε και αξιολόγησε τη διαδικασία σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων και το έργο των Ορκωτών Ελεγκτών.
7. Εισηγήθηκε την επιλογή και αμοιβή των Ορκωτών Ελεγκτών.
8. Εξέτασε και συζήτησε τους τριμηνιαίους απολογισμούς της Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου.
9. Ενέκρινε τον επικαιροποιημένο κανονισμό λειτουργίας της Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου.
10. Συζήτησε και ενέκρινε το ετήσιο πρόγραμμα ελέγχου της Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου για το 2016 και τον επαναπροσδιορισμό αυτού παρακολουθώντας την υλοποίηση του.
11. Μελέτησε την αξιολόγηση των περιοχών κινδύνου της Τράπεζας με στόχο τη σύνταξη του προγράμματος ελέγχων για το 2017.
12. Ενημερώθηκε για σημαντικά θέματα λειτουργίας της Τράπεζας, όπως οι θυγατρικές και η εθελούσια έξοδος και εξέφρασε τις απόψεις της επ' αυτών.
13. Πραγματοποίησε την αυτο-αξιολόγησή της.

2.2. Επιτροπή Αποδοχών

Η Επιτροπή Αποδοχών έχει συσταθεί και λειτουργεί σύμφωνα με το εκάστοτε ισχύον ρυθμιστικό πλαίσιο (3723/2008, Ν.4261/2014, και την ΠΔ/ΤΕ 2650/19.01.2012) και αφορά στο πιστωτικό ίδρυμα και στις θυγατρικές εταιρείες του Ομίλου.

Το Δ.Σ. συγκροτεί την Επιτροπή Αποδοχών, κατά τρόπο ώστε:

- Να είναι σε θέση να εκφέρει εξειδικευμένη και ανεξάρτητη γνώμη για τις πολιτικές αποδοχών και την εφαρμογή τους, καθώς και για τα κίνητρα που δημιουργούνται κατά τη διαχείριση των κινδύνων, των κεφαλαίων και της ρευστότητας καθώς και
- Να διασφαλίζεται η απρόσκοπτη άσκηση των αρμοδιοτήτων της, η αποτελεσματική ευθυγράμμιση των αποδοχών του προσωπικού με τους κινδύνους που αναλαμβάνει και διαχειρίζεται η Τράπεζα καθώς και ο απαιτούμενος συντονισμός μεταξύ Τράπεζας και του ομίλου στον οποίο ανήκει αυτή.

Η Επιτροπή Αποδοχών απαρτίζεται από τρία (3) μη εκτελεστικά μέλη του Δ.Σ, τα οποία είναι ανεξάρτητα.

Η θητεία των μελών της Επιτροπής είναι ετήσια και ανανεώνεται με απόφαση του Δ.Σ. Σε περίπτωση αποχώρησης μέλους της Επιτροπής για οποιαδήποτε αιτία, αυτό αντικαθίσταται με απόφαση του Δ.Σ. της Τράπεζας.

Η Επιτροπή μεταξύ άλλων:

- Προετοιμάζει αποφάσεις σχετικά με τις αποδοχές του προσωπικού της Τράπεζας και του Ομίλου, περιλαμβανομένων όσων έχουν επιπτώσεις στους αναλαμβανόμενους κινδύνους και τη διαχείρισή τους και εισηγείται στο Δ.Σ. για τη λήψη αποφάσεων.
- Υποβάλλει προτάσεις στα μη εκτελεστικά μέλη του Δ.Σ. σχετικά με τις αποδοχές της Διοίκησης, ιδίως των εκτελεστικών μελών του Δ.Σ., καθώς και των υψηλότερα αμειβόμενων υπαλλήλων της Τράπεζας και του Ομίλου σύμφωνα με την εκάστοτε ισχύουσα πολιτική της Τράπεζας.
- Εποπτεύει άμεσα τις αποδοχές των ανώτερων στελεχών στη Μονάδα της Διαχείρισης Κινδύνων και στη Μονάδα της Κανονιστικής Συμμόρφωσης & Εταιρικής Διακυβέρνησης.
- Ενημερώνει, συμβουλεύει και υποβοηθά τα μη εκτελεστικά μέλη του Δ.Σ. όσον αφορά τη διαμόρφωση, την αναθεώρηση και την επίβλεψη της εφαρμογής της πολιτικής αποδοχών.
- Εισηγείται διορθωτικές ενέργειες σε περίπτωση που διαπιστώσει αδυναμία υλοποίησης της πολιτικής αποδοχών που έχει διαμορφωθεί ή αποκλίσεις ως προς την εφαρμογή της.
- Μεριμνά, ώστε κατά την αξιολόγηση των μηχανισμών που έχουν υιοθετηθεί για την ευθυγράμμιση της πολιτικής αποδοχών με τους κινδύνους να λαμβάνονται υπόψη όλα τα είδη των κινδύνων, η ρευστότητα και η κεφαλαιακή επάρκεια της Τράπεζας.
- Αξιολογεί το διορισμό εξωτερικών εμπειρογνομόνων από τα μη εκτελεστικά μέλη του Δ.Σ. σχετικά με την παροχή συμβουλευτικών ή υποστηρικτικών υπηρεσιών περί πολιτικής αποδοχών.
- Λαμβάνει και αξιολογεί τις περιοδικά υποβαλλόμενες, τουλάχιστον σε ετήσια βάση, αναφορές της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου, με τις οποίες η εν λόγω Μονάδα υποβάλλει τις διαπιστώσεις της από τον κεντρικό και ανεξάρτητο εσωτερικό έλεγχο της πολιτικής αποδοχών που αυτή διενεργεί, καθώς και τις προτάσεις της για τυχόν αναθεώρηση της εφαρμοζόμενης πολιτικής αποδοχών, με γνώμονα ιδίως την αποτροπή της δημιουργίας κινήτρων για την ανάληψη υπερβολικού κινδύνου ή άλλων ασυμβίβαστων με τους στόχους της Τράπεζας συμπεριφορών.
- Αξιολογεί την επίτευξη των στόχων επιδόσεων και την ανάγκη εκ των υστέρων προσαρμογής με βάση τον κίνδυνο, συμπεριλαμβανομένης της εφαρμογής ρυθμίσεων malus και ρυθμίσεων περί επιστροφής αποδοχών.

Η σύνθεση της Επιτροπής σύμφωνα με την απόφαση του Δ.Σ. 23^{ης} Ιουνίου 2015 ήταν η ακόλουθη:

Πρόεδρος : Πρωτονοτάριος Αντώνιος, Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος Δ.Σ.
Μέλος : Περτζινίδης Ηλίας, Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος Δ.Σ.
Μέλος : Πουλάκης Μιχαήλ, Μη Εκτελεστικό Μέλος Δ.Σ.

Με την απόφαση του Δ.Σ. της 9^{ης} Σεπτεμβρίου 2016 ανασυγκροτήθηκε με την ακόλουθη σύνθεση:

Πρόεδρος : Βλαχάκης Γεώργιος, Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος Δ.Σ.
Μέλος : Μακέδος Κων/νος, Αντιπρόεδρος -Μη Εκτελεστικό Μέλος Δ.Σ.
Μέλος : Κυριακόπουλος Ιωάννης, Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος Δ.Σ.

Η Επιτροπή τέλος, με την απόφαση του Δ.Σ. της 20ης Σεπτεμβρίου 2016 ανασυγκροτήθηκε με την ακόλουθη σύνθεση:

Πρόεδρος : Βλαχάκης Γεώργιος, Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος Δ.Σ.
Μέλος : Μαρμαγγιόλης Ιωάννης, Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος Δ.Σ.
Μέλος : Μπριλάκης Χαράλαμπος, Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος Δ.Σ.

Κατά τη διάρκεια του 2016, η **Επιτροπή Αποδοχών** πραγματοποίησε 7 συνεδριάσεις.

Τα θέματα που συζητήθηκαν έχουν κατηγοριοποιηθεί ως κάτωθι:

1. Μία (1) περίπτωση που αφορούσε θέμα εταιρικών υποθέσεων.
2. Επτά (7) περιπτώσεις που αφορούσαν θέματα Προσωπικού (πρόγραμμα εθελουσίας εξόδου, επιχειρησιακή σύμβαση, συμβάσεις ανώτατων διοικητικών στελεχών).
3. Οκτώ (8) περιπτώσεις που αφορούσαν θέματα Εταιρικής Διακυβέρνησης.
4. Τρεις (3) περιπτώσεις που αφορούσαν θέματα έγκρισης πολιτικών / κανονισμών / διαδικασιών.
5. Μία (1) περίπτωση που αφορούσε θέμα εκθέσεων / ενημέρωσης / εισηγήσεων προς το Δ.Σ..

Πιο συγκεκριμένα η Επιτροπή μεταξύ άλλων :

- Θεώρησε και επικύρωσε το πρόγραμμα εθελουσίας εξόδου.
- Ενέκρινε την παράταση ισχύος της Επιχειρησιακής-Συλλογικής Σύμβασης Εργασίας.
- Ενέκρινε τον επικαιροποιημένο Κανονισμό Λειτουργίας της Επιτροπής.
- Διαμόρφωσε και εισηγήθηκε προς το Δ.Σ. τις αμοιβές των μελών Δ.Σ. και των Επιτροπών του.
- Επικαιροποίησε την Πολιτική Αποδοχών της Τράπεζας, σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές της ΕΒΑ, σε σχέση με τις ακολουθούμενες Πολιτικές Αποδοχών.

2.3 Επιτροπή Ανάδειξης Υποψηφίων Μελών Δ.Σ.

Η Επιτροπή Ανάδειξης Υποψηφίων Μελών Δ.Σ. φέρει την ευθύνη της αξιολόγησης της επάρκειας, της αποδοτικότητας και της αποτελεσματικότητας του Δ.Σ.

Η Επιτροπή απαρτίζεται, κατ' ελάχιστον, από τρία (3) μη εκτελεστικά μέλη του Δ.Σ. εκ των οποίων κατ' ελάχιστον ο Πρόεδρος της είναι ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος. Στην Επιτροπή δύναται να συμμετέχει ως συμβουλευτικό μέλος χωρίς δικαίωμα ψήφου ο εκάστοτε εκπρόσωπος του βασικού μετόχου της Τράπεζας.

Ο Πρόεδρος και τα μέλη της Επιτροπής ορίζονται με απόφαση του Δ.Σ. της Τράπεζας, όπως επίσης και ο ακριβής αριθμός των μελών της.

Στις αρμοδιότητες της Επιτροπής, μεταξύ άλλων, συγκαταλέγονται:

- Ο σχεδιασμός και ο συντονισμός της εφαρμογής της διαδικασίας προσδιορισμού και επιλογής υποψηφίων μελών του Δ.Σ. και των επιτροπών του.
- Η περιγραφή των επιμέρους δεξιοτήτων και προσόντων που απαιτούνται για την πλήρωση των θέσεων των μελών του Δ.Σ. και η εκτίμηση του χρόνου που πρέπει να αφιερώνεται στην αντίστοιχη θέση.
- Η περιοδική και τουλάχιστον σε ετήσια βάση, αξιολόγηση:
 - της δομής, του μεγέθους, της σύνθεσης και της απόδοσης του Δ.Σ. και η υποβολή συστάσεων προς αυτό σχετικά με τυχόν αλλαγές που κρίνει σκόπιμες.
 - του συνδυασμού της ευρύτητας, των γνώσεων, των δεξιοτήτων και της εμπειρίας ανά αντικείμενο των μελών του Δ.Σ. σε ατομικό και συλλογικό επίπεδο και η υποβολή σχετικής έκθεσης στο Δ.Σ..
- Η περιοδική και τουλάχιστον σε ετήσια βάση επανεξέταση :
 - Της Πολιτικής Ανάδειξης Υποψηφίων μελών Δ.Σ. της Τράπεζας
 - Της Πολιτικής Επιλογής και Διορισμού των ανώτερων διοικητικών στελεχών της Τράπεζας
- Η επικύρωση του διορισμού των ανώτερων διοικητικών στελεχών, με εξαίρεση των επικεφαλής της Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου και της Διεύθυνσης Κανονιστικής Συμμόρφωσης & Εταιρικής Διακυβέρνησης που ορίζονται από την Επιτροπή Ελέγχου και του επικεφαλής της Μονάδας Διαχείρισης Κινδύνων που ορίζεται από την Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων, σε συνέχεια διαβούλευσης με την Επιτροπή.
- Η διαβούλευση με την Επιτροπή Ελέγχου και τον Πρόεδρο του Δ.Σ., αναφορικά με την πρόταση της Επιτροπής Ελέγχου στο Δ.Σ. για τον διορισμό του αρμόδιου για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες (ξέπλυμα χρήματος) διοικητικού στελέχους της Τράπεζας.
- Η υποβολή προτάσεων στο Δ.Σ. για την πολιτική πολυμορφίας σε αυτό.
- Η εξαμηνιαία επανεξέταση της ανεξαρτησίας των ανεξάρτητων μη εκτελεστικών μελών του Δ.Σ. και η υποβολή προτάσεων προς το Δ.Σ. σχετικά με τυχόν αλλαγές που κρίνει σκόπιμες.

- Η παρακολούθηση, σε τριμηνιαία βάση, της συμμετοχής των μελών στο Δ.Σ. και στις επιτροπές του και η εκτίμηση της ανάγκης για εντατικοποίηση της συμμετοχής, στην περίπτωση κατά την οποία η υποχρεωτική ελάχιστη συμμετοχή του 85% για μεμονωμένα μέλη δεν επιτυγχάνεται.
- Η ετήσια επανεξέταση τυχόν άλλων σημαντικών δεσμεύσεων των μελών του Δ.Σ. εκτός της Τράπεζας και η αξιολόγηση της ανάγκης εντατικοποίησης της απασχόλησής τους στη λειτουργία του Δ.Σ.
- Η αξιολόγηση υφιστάμενων ή ενδεχόμενων συγκρούσεων συμφερόντων μελών του Δ.Σ. με αυτά της Τράπεζας, συμπεριλαμβανομένων και συναλλαγών μελών του Δ.Σ. με τον Όμιλο, και η υποβολή σχετικής προτάσεων προς το Δ.Σ., σύμφωνα με τον Κανονισμό Εσωτερικής Λειτουργίας της Τράπεζας και τις βέλτιστες διεθνείς πρακτικές εταιρικής διακυβέρνησης.
- Η κατάρτιση και υλοποίηση προγράμματος εισαγωγικής ενημέρωσης των νέων μελών του Δ.Σ. και περιοδικής επιμόρφωσης των υφιστάμενων μελών του Δ.Σ..
- Η περιοδική επανεξέταση του σχεδιασμού διαδοχής για τα ανώτερα διοικητικά στελέχη και υποβολή σχετικής ενημέρωσης στο Δ.Σ.
- Η γνωμάτευση επί του οργανογράμματος της Τράπεζας και των τυχόν τροποποιήσεων αυτού που τα εκτελεστικά μέλη του Δ.Σ. εισηγούνται προς έγκριση στο Δ.Σ..
- Η ad hoc, όταν κρίνεται σκόπιμο, παροχή επαρκών πληροφοριών προς τη Γενική Συνέλευση των μετόχων σχετικά με τις δραστηριότητες της Επιτροπής.

Κατά τη διάρκεια του 2016, η **Επιτροπή Ανάδειξης Υποψηφίων Μελών του Δ.Σ.**, πραγματοποίησε 13 συνεδριάσεις.

Η αρχική σύνθεση της Επιτροπής ήταν η ακόλουθη :

Πρόεδρος : Γαμβρίλης Ιωάννης, Πρόεδρος Δ.Σ.

Μέλος : Πρέσβελος Αθανάσιος, Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος Δ.Σ.

Μέλος : Πουλάκης Μιχαήλ, Μη Εκτελεστικό Μέλος Δ.Σ.

Η Επιτροπή μετά την Τακτική Γενική Συνέλευση της 27ης Ιουνίου 2016 συγκροτήθηκε σύμφωνα με τη απόφαση του Δ.Σ. της 8ης Ιουλίου 2016 με την ακόλουθη σύνθεση :

Πρόεδρος : Βλαχάκης Γεώργιος, Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος Δ.Σ.

Μέλος : Μακέδος Κων/νος, Αντιπρόεδρος -Μη Εκτελεστικό Μέλος Δ.Σ.

Μέλος : Πρωτονοτάριος Αντώνης, Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος Δ.Σ.

Μέλος : Πρέσβελος Αθανάσιος, Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος Δ.Σ.

Μέλος : Περτζινίδης Ηλίας, Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος Δ.Σ.

Η Επιτροπή με την απόφαση του Δ.Σ. της 28ης Ιουλίου 2016 ανασυγκροτήθηκε με την ακόλουθη σύνθεση :

Πρόεδρος : Μαρμαγγιόλης Ιωάννης, Μη Εκτελεστικό Μέλος Δ.Σ.

Μέλος : Μακέδος Κων/νος, Αντιπρόεδρος -Μη Εκτελεστικό Μέλος Δ.Σ.

Μέλος : Βλαχάκης Γεώργιος, Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος Δ.Σ.

Η Επιτροπή τέλος, με την απόφαση του Δ.Σ. της 20ης Σεπτεμβρίου 2016 ανασυγκροτήθηκε με την ακόλουθη σύνθεση :

Πρόεδρος : Μαρμαγγιόλης Ιωάννης, Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος Δ.Σ.

Μέλος : Βλαχάκης Γεώργιος, Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος Δ.Σ.

Μέλος : Σταθόπουλος Αθανάσιος, Μη Εκτελεστικό Μέλος Δ.Σ.

Συμβουλευτικό Μέλος , χωρίς δικαίωμα ψήφου - Μακέδος Κων/νος (Πρόεδρος ΤΣΜΕΔΕ).

Η Επιτροπή στο διάστημα Σεπτεμβρίου-Δεκεμβρίου 2016 ασχολήθηκε κύρια με την υλοποίηση των συστάσεων του Επιτόπιου Ελέγχου της Τ.τ.Ε.-Ε.Κ.Τ. που αφορούσαν το Πλαίσιο Εταιρικής Διακυβέρνησης και ανήκαν στην αρμοδιότητα της.

Ειδικότερα τα θέματα που συζητήθηκαν έχουν κατηγοριοποιηθεί ως κάτωθι:

1. Μία (1) περίπτωση που αφορούσε θέματα εταιρικών υποθέσεων.
2. Μία (1) περίπτωση που αφορούσε θέματα Προσωπικού.
3. Έντεκα (11) περιπτώσεις που αφορούσαν θέματα Εταιρικής Διακυβέρνησης.
4. Εννέα (9) περιπτώσεις που αφορούσαν θέματα έγκρισης πολιτικών / κανονισμών / διαδικασιών.
5. Δύο (2) περιπτώσεις που αφορούσαν θέματα επιλογής εξωτερικού συνεργάτη.

Πιο συγκεκριμένα η Επιτροπή μεταξύ άλλων :

- Εισηγήθηκε στο Δ.Σ. τον διορισμό νέων μελών του.
- Ενέκρινε τον επικαιροποιημένο Κανονισμό Λειτουργίας της Επιτροπής.
- Ενέκρινε την Πολιτική Ανάδειξης Υποψηφίων Μελών Δ.Σ.
- Ενέκρινε την Πολιτική Αποφυγής Σύγκρουσης Συμφερόντων Μελών Δ.Σ. και Ανωτάτων Στελεχών.
- Ενέκρινε την Πολιτική για Πιστούχους με Ειδική Σχέση και Συνδεδεμένους Πιστούχους.

2.4 Επιτροπή Στρατηγικού Σχεδιασμού και Επικοινωνίας

Η Επιτροπή Στρατηγικού Σχεδιασμού και Επικοινωνίας υποστηρίζει το Δ.Σ. αναφορικά με την εκπόνηση και υλοποίηση του στρατηγικού σχεδιασμού του Ομίλου.

Στις αρμοδιότητες της Επιτροπής, μεταξύ άλλων, συγκαταλέγονται:

- Η εισήγηση για τον καθορισμό των βασικών μακροχρόνιων στόχων της Τράπεζας και τη χάραξη της μεσομακροπρόθεσμης στρατηγικής αυτής, σε εναρμόνιση με τις κατευθύνσεις και τους στόχους που έχουν τεθεί από το Δ.Σ..
- Η κατάρτιση και εισήγηση στο Δ.Σ. του επιχειρηματικού πλάνου της Τράπεζας και του ετήσιου προϋπολογισμού.
- Η παρακολούθηση της υλοποίησης του επιχειρηματικού πλάνου του ετήσιου προϋπολογισμού της Τράπεζας, σε τριμηνιαία βάση.
- Η αναθεώρηση των βασικών στόχων και η επανεξέταση των σημαντικών επιχειρηματικών αποφάσεων πριν την υποβολή τους για έγκριση στο Δ.Σ., εντός του πλαισίου κατάρτισης του ετήσιου προϋπολογισμού.
- Η παρακολούθηση της στρατηγικής της Τράπεζας, ενημέρωση για τους κύριους δείκτες απόδοσης που σχετίζονται ή επηρεάζουν αυτήν, και η υποβολή προτάσεων στο Δ.Σ. για τυχόν διορθωτικές ενέργειες.
- Η αξιολόγηση προτάσεων για το μετασχηματισμό του επιχειρηματικού και λειτουργικού μοντέλου της Τράπεζας.(στρατηγικές συνεργασίες, εξαγορές ή πωλήσεις, αυξήσεις κεφαλαίων κλπ.)
- Η ενημέρωση και εποπτεία των στρατηγικών έργων της Τράπεζας που προβλέπονται από το επιχειρηματικό της πλάνο, ή απαιτούνται από το θεσμικό και κανονιστικό πλαίσιο.
- Η χάραξη των κατευθυντηρίων γραμμών της πολιτικής επικοινωνίας της Τράπεζας.
- Η εποπτεία της επικοινωνίας με τους αναλυτές και τους θεσμικούς επενδυτές, της γενικότερης προβολής της Τράπεζας προς το κοινό (επενδυτές, πελάτες, κ.λπ.) και η ανάπτυξη αποτελεσματικών σχέσεων με αυτό.
- Η εξέταση και η υποβολή προτάσεων προς το Δ.Σ. για όλα τα θέματα στρατηγικής σημασίας της Τράπεζας.

Η σύνθεση της Επιτροπής σύμφωνα με την απόφαση του Δ.Σ. 23^{ης} Ιουνίου 2015 ήταν η ακόλουθη:

Πρόεδρος : Γαμβρίλης Ιωάννης, Πρόεδρος Δ.Σ.

Μέλος : Αντωνόπουλος Αλέξανδρος, Διευθύνων Σύμβουλος Εκτελεστικό Μέλος Δ.Σ.

Μέλος : Ιωαννίδης Ιωάννης, Γενικός Διευθυντής Εκτελεστικό Μέλος Δ.Σ.

Εισηγήτρια: Τριανταφύλλου Πολυξένη, Α.Γ.Ε.Δ. & Επικεφαλής Στρατηγικού Σχεδιασμού & Επικοινωνίας.

Μέλος : Μπαχάς Μάριος, Νομικός Σύμβουλος.

Με την απόφαση του Δ.Σ. της 20^{ης} Σεπτεμβρίου 2016 ανασυγκροτήθηκε με την ακόλουθη σύνθεση:

Πρόεδρος : Ρουμελιώτης Παναγιώτης, Πρόεδρος Δ.Σ.

Μέλος : Πανταλάκης Θεόδωρος, Διευθύνων Σύμβουλος.

Μέλος : Τσάδαρης Αθανάσιος, Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος, Εκτελεστικό Μέλος Δ.Σ.

Μέλος : Βλαχάκης Γεώργιος, Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος Δ.Σ.

Μέλος : Τζαννίνης Δημήτριος, Μη Εκτελεστικό Μέλος Δ.Σ.

Εισηγήτρια: Τριανταφύλλου Πολυξένη, Διευθύντρια Στρατηγικού & Οικονομικού Σχεδιασμού.

Συμβουλευτικό Μέλος (χωρίς δικαίωμα ψήφου): Μακέδος Κωνσταντίνος

Κατά τη διάρκεια του 2016, η **Επιτροπή Στρατηγικού Σχεδιασμού και Επικοινωνίας**, πραγματοποίησε 14 συνεδριάσεις.

Τα θέματα που συζητήθηκαν έχουν κατηγοριοποιηθεί ως κάτωθι:

1. Τριάντα τρεις (33) περιπτώσεις που αφορούσαν θέματα εταιρικών υποθέσεων,
2. Έξι (6) περιπτώσεις που αφορούσαν θέματα Προσωπικού.
3. Τρεις (3) περιπτώσεις που αφορούσαν θέματα Εταιρικής Διακυβέρνησης.
4. Τέσσερις (4) περιπτώσεις που αφορούσαν θέματα έγκρισης πολιτικών / κανονισμών / διαδικασιών.
5. Δέκα τέσσερις (14) περιπτώσεις που αφορούσαν θέματα διαχείρισης κινδύνων / εσωτερικού ελέγχου.
6. Εννέα (9) περιπτώσεις που αφορούσαν θέματα διαχείρισης οικονομικών μεγεθών.

Πιο συγκεκριμένα η Επιτροπή μεταξύ άλλων :

- Προέβη σε ενέργειες αναφορικά με τον τρόπο διαχείρισης των μη εξυπηρετούμενων δανείων και την κάλυψη του κεφαλαιακού ελλείμματος της Τράπεζας.
- Ενέκρινε τον επικαιροποιημένο Κανονισμό Λειτουργίας της Επιτροπής.
- Ενέκρινε το Σχέδιο Αναδιάρθρωσης της Τράπεζας.
- Ενέκρινε την Στρατηγική για την Πληροφορική.
- Ενέκρινε τον Προϋπολογισμό Έτους 2017.
- Ενέκρινε την Πολιτική Προβολής Προϊόντων, Υπηρεσιών και Εταιρικής Εικόνας της Τράπεζας.

2.5 Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων

Η Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων είναι αρμόδια για την παρακολούθηση των κινδύνων που αναλαμβάνει μέσω της δραστηριότητάς του ο Όμιλος.

Μεταξύ άλλων, η Επιτροπή:

- Επιβλέπει την ανάπτυξη και εφαρμογή ενός κατάλληλου πλαισίου ανάληψης κινδύνων, που να περιλαμβάνει συγκεκριμένα όρια ανοχής ανάληψης κινδύνων. Η Επιτροπή εισηγείται σε ετήσια βάση στο Δ.Σ. το πλαίσιο ανάληψης κινδύνων για εκτενή συζήτηση και έγκριση, καθώς και την αξιολόγηση της καταλληλότητας του επιχειρηματικού σχεδίου.
- Ελέγχει την τιμολόγηση των προσφερόμενων υπηρεσιών, λαμβάνοντας υπόψη το επιχειρηματικό σχέδιο και το πλαίσιο ανάληψης κινδύνων του ιδρύματος και υποβάλλει διορθωτικό σχέδιο στο Δ.Σ. όποτε κριθεί απαραίτητο.
- Εισηγείται στο Δ.Σ., όποτε κρίνει σκόπιμο, την αναθεώρηση της Πολιτικής Διαχείρισης Κινδύνων και της Πιστωτικής Πολιτικής του Ομίλου κατόπιν εισήγησης του Διευθυντή Διαχείρισης Κινδύνων.
- Αξιολογεί σε ετήσια βάση την επάρκεια και την αποτελεσματικότητα της πολιτικής διαχείρισης κινδύνων της Τράπεζας και Ομίλου .

- Διασφαλίζει κατάλληλους μηχανισμούς εποπτείας και ελέγχου για την παρακολούθηση και την αποτελεσματική διαχείριση των ανοιγμάτων σε καθυστέρηση και των μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων.
- Διατυπώνει προτάσεις και εισηγείται διορθωτικές ενέργειες στο Δ.Σ. σε περίπτωση που διαπιστώνει αδυναμία υλοποίησης της στρατηγικής που έχει διαμορφωθεί για τη διαχείριση κινδύνων του πιστωτικού ιδρύματος ή αποκλίσεις ως προς την εφαρμογή της.
- Επιλαμβάνεται των θεμάτων τα οποία αφορούν στην σχέση του Ομίλου με Συνδεδεμένα Πρόσωπα.
- Λαμβάνει γνωστοποιήσεις του Διευθυντή Διαχείρισης Κινδύνων αναφορικά με οποιαδήποτε απόκλιση από την τήρηση των εγκεκριμένων ορίων ανάληψης κινδύνων, θέματα μη συμμόρφωσης με τα κατώτατα επίπεδα κεφαλαιακής επάρκειας καθώς και αρνητικές εξελίξεις αναφορικά με το εγκεκριμένο Επιχειρησιακό Σχέδιο του Ομίλου.
- Προωθεί στο Δ.Σ. αφού πρώτα προβεί σε αξιολόγηση την ετήσια έκθεση του Διευθυντή Διαχείρισης Κινδύνων. Η έκθεση αυτή, μαζί με την αξιολόγησή της, υποβάλλεται μέχρι τη λήξη του πρώτου ημερολογιακού τριμήνου κάθε έτους στην Τράπεζα της Ελλάδος, σύμφωνα με το εκάστοτε ισχύον κανονιστικό πλαίσιο.
- Διασφαλίζει την ανάπτυξη εσωτερικού συστήματος διαχείρισης κινδύνων το οποίο και ενσωματώνει στη διαδικασία λήψης επιχειρηματικών αποφάσεων (π.χ. αποφάσεων που αφορούν στην εισαγωγή νέων προϊόντων και υπηρεσιών, στην προσαρμοσμένη ανάλογα με τον κίνδυνο τιμολόγηση προϊόντων και υπηρεσιών, καθώς και στον υπολογισμό της αποδοτικότητας και την κατανομή κεφαλαίων σε συνάρτηση με τον κίνδυνο) σε όλο το εύρος των δραστηριοτήτων του Ομίλου.
- Καθορίζει τις αρχές οι οποίες πρέπει να διέπουν τη διαχείριση των κινδύνων ως προς την αναγνώριση, πρόβλεψη, μέτρηση, παρακολούθηση, έλεγχο και αντιμετώπισή τους, σε συνέπεια με το εκάστοτε ισχύον επιχειρηματικό σχέδιο και την επάρκεια των διαθέσιμων πόρων.
- Προβλέπει για τη διενέργεια τουλάχιστον ετήσιων προσομοιώσεων καταστάσεων κρίσης (stress tests) για τους κινδύνους αγοράς, πιστωτικό και ρευστότητας, και ανάλογων τεχνικών για το λειτουργικό κίνδυνο.
- Καθοδηγεί την Μονάδα Διαχείρισης Κινδύνων στην προετοιμασία Τριμηνιαίας Αναφοράς Κινδύνων η οποία καλύπτει όλους τους κινδύνους στους οποίους είναι εκτεθειμένη η Τράπεζα, περιέχει αξιολογήσεις και προτάσεις για ενέργειες καθώς και πληροφορίες σχετικά με τις συναλλαγές της Τράπεζας με συνδεδεμένα μέρη. Η Επιτροπή συζητά εκτενώς και αξιολογεί την ως άνω αναφορά της Μονάδας Διαχείρισης Κινδύνων και παρουσιάζει στο Δ.Σ. τα σχετικά συμπεράσματα και προτεινόμενες ενέργειες.
- Ενημερώνει το Δ.Σ. τουλάχιστον ανά τρίμηνο σχετικά με τα πεπραγμένα της Επιτροπής και τους σημαντικότερους κινδύνους που έχει αναλάβει ο Όμιλος, διαβεβαιώνει το Δ.Σ. για την αποτελεσματική αντιμετώπισή τους και προτείνει τις τυχόν αναγκαίες κατά την κρίση της ενέργειες.
- Διασφαλίζει την ανάπτυξη κατάλληλων συστημάτων έγκαιρης προειδοποίησης και μηχανισμών εποπτείας και ελέγχου για την παρακολούθηση και αποτελεσματική διαχείριση των πιστοδοτήσεων υψηλού κινδύνου. Τα συστήματα έγκαιρης προειδοποίησης καλύπτουν όλους τους κινδύνους στους οποίους είναι εκτεθειμένη η Τράπεζα και έχουν συγκεκριμένους ποσοτικούς και ποιοτικούς δείκτες κινδύνου, η παραβίαση των οποίων συνεπάγεται την ανάληψη συγκεκριμένων ενεργειών από την διοίκηση της Τράπεζας.

Η σύνθεση της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων αποτελείται κατ' ελάχιστο από 3 (τρία) και κατά μέγιστο από 4 (τέσσερα) μη εκτελεστικά μέλη του Δ.Σ., με επαρκείς γνώσεις και εμπειρία στον τομέα διαχείρισης κινδύνων, εκ των οποίων 1 (ένα) ορίζεται ως Πρόεδρος αυτής. Τουλάχιστον ένα (1) μέλος της Επιτροπής είναι ανεξάρτητο μέλος του Δ.Σ.

Η σύνθεση της Επιτροπής σύμφωνα με την απόφαση του Δ.Σ. 23^{ης} Ιουνίου 2015 ήταν η ακόλουθη:

- Πρόεδρος : Ιωαννίδης Ιωάννης, Γενικός Διευθυντής Εκτελεστικό Μέλος Δ.Σ..
- Μέλος : Γραμματίδης Νικόλαος, Μη Εκτελεστικό Μέλος Δ.Σ.
- Μέλος : Λιωνής Νικόλαος, Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος Δ.Σ.
- Μέλος : Κρικκούκης Λεωνίδα, Διευθυντής Διαχείρισης Κινδύνων.

Η Επιτροπή ανασυγκροτήθηκε σύμφωνα με την απόφαση του Δ.Σ. της 8ης Ιουλίου 2016 με την ακόλουθη σύνθεση :

Πρόεδρος : Τζαννίνης Δημήτριος, Μη Εκτελεστικό Μέλος Δ.Σ.
Μέλος : Πουσκούρη – Reiche Άννα , Μη Εκτελεστικό Μέλος Δ.Σ.
Μέλος : Παναγιώτου Γεώργιος, Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος Δ.Σ.

Η Επιτροπή ανασυγκροτήθηκε σύμφωνα με την απόφαση του Δ.Σ. της 28ης Ιουλίου 2016 με την ακόλουθη σύνθεση :

Πρόεδρος : Τζαννίνης Δημήτριος, Μη Εκτελεστικό Μέλος Δ.Σ.
Μέλος : Μαρμαγγιόλης Ιωάννης, Μη Εκτελεστικό Μέλος Δ.Σ.
Μέλος : Παναγιώτου Γεώργιος, Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος Δ.Σ.

Η Επιτροπή τέλος, με την απόφαση του Δ.Σ. της 20ης Σεπτεμβρίου 2016 ανασυγκροτήθηκε με την ακόλουθη σύνθεση :

Πρόεδρος : Τζαννίνης Δημήτριος, Μη Εκτελεστικό Μέλος Δ.Σ.
Μέλος : Μαρμαγγιόλης Ιωάννης, Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος Δ.Σ.
Μέλος : Παναγιώτου Γεώργιος, Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος Δ.Σ.
Μέλος : Μπριλάκης Χαράλαμπος, Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος Δ.Σ.

Κατά τη διάρκεια του 2016, η **Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων** πραγματοποίησε 20 συνεδριάσεις.

Τα θέματα που συζητήθηκαν έχουν κατηγοριοποιηθεί ως κάτωθι:

1. Είκοσι δύο (22) περιπτώσεις που αφορούσαν θέματα Διαχείρισης Κινδύνων: (π.χ. ΔΑΕ.Ε.Κ, θέσπιση ορίων, υλοποίηση συστάσεων SSM, παρουσίαση μοντέλου watch list, Risk Appetite Statement, Early Warning System, κ.τ.λ.).
2. Δέκα έξι (16) περιπτώσεις που αφορούσαν θέματα έγκρισης Πολιτικών/Κανονισμών/ Διαδικασιών (π.χ. πολιτική ρευστότητας, πολιτική διαχείρισης κινδύνων, πολιτική διαχείρισης πιστωτικού κινδύνου και σχηματισμού προβλέψεων απομείωσης, Risk Appetite Framework, Early Warning System, κανονισμός πιστοδοτήσεων).
3. Είκοσι τέσσερις (24) περιπτώσεις που αφορούσαν εταιρικές υποθέσεις (π.χ. ενημέρωση για τη ρευστότητα Τράπεζας, Έλεγχος ΤτΕ, πόρισμα SSM, τιμολογιακή πολιτική, κλπ).
4. Δύο (2) περιπτώσεις που αφορούσαν οικονομικά μεγέθη.
5. Μια (1) περίπτωση που αφορούσε Εταιρική διακυβέρνηση.
6. Δύο (2) περιπτώσεις που αφορούσαν επικυρώσεις πρακτικών.
7. Μια (1) περίπτωση που αφορούσε παρακολούθηση εφαρμογής αποφάσεων.
8. Μια (1) περίπτωση που αφορούσε προγραμματισμό συνεδριάσεων.

Πιο συγκεκριμένα η Επιτροπή μεταξύ άλλων :

- Επίβλεψε την υλοποίηση των συστάσεων του επιτόπιου ελέγχου ΕΚΤ-ΤτΕ σχετικά με τη Διαχείριση Κινδύνων.
- Ενέκρινε τον επικαιροποιημένο Κανονισμό Λειτουργίας της Επιτροπής.
- Ενέκρινε το Πλαίσιο Ανάλυσης Κινδύνων - Risk Appetite Framework.
- Ενέκρινε την επικαιροποίηση της Πολιτικής Διαχείρισης Πιστωτικού Κινδύνου και Σχηματισμού Προβλέψεων Απομείωσης.
- Ενέκρινε τον νέο Κανονισμό Πιστοδοτήσεων.
- Θέσπισε νέα όρια ανοιγμάτων (ατομικών και κλαδικών) για την ενεργητικότερη διαχείριση του κινδύνου συγκέντρωσης.
- Ενέκρινε το Σύστημα έγκαιρης προειδοποίησης - Early Warning System.

3. Διαχειριστικές Επιτροπές και Συμβούλια²

3.1 Εκτελεστική Επιτροπή

Η Εκτελεστική Επιτροπή παρακολουθεί και διασφαλίζει την εύρυθμη και αποτελεσματική λειτουργία της Τράπεζας για την υλοποίηση της στρατηγικής, του επιχειρηματικού πλάνου και του προϋπολογισμού, όπως έχουν εγκριθεί από το Δ.Σ. Αποτελείται από 9 (εννέα) τουλάχιστον μέλη, εκ των οποίων ένα είναι ο εκάστοτε Διευθύνων Σύμβουλος και ο οποίος ορίζεται ως Πρόεδρος της. Η Επιτροπή μεταξύ άλλων έχει τα εξής καθήκοντα:

- Επεξεργάζεται τη στρατηγική και διαμορφώνει την πρόταση του Επιχειρησιακού Σχεδίου και του ετήσιου προϋπολογισμού πριν τη συζήτησή τους στην Επιτροπή Στρατηγικού Σχεδιασμού και Επικοινωνίας.
- Εξειδικεύει την υλοποίηση της στρατηγικής, με το συντονισμό των δράσεων των Μονάδων της Τράπεζας.
- Παρακολουθεί την επίτευξη των στόχων στο επίπεδο της Τράπεζας και των Μονάδων, εξετάζει τις αποκλίσεις, αποφασίζει διορθωτικές κινήσεις και παρέχει οδηγίες στις καθ' ύλην αρμόδιες οργανογραμματικές δομές.
- Αποφασίζει την πολιτική ανάπτυξης των δικτύων και του Ομίλου.
- Διασφαλίζει ότι οι κατευθυντήριες γραμμές της διαχείρισης κινδύνων ενσωματώνονται στη λειτουργία της Τράπεζας και στον προϋπολογισμό.
- Αποφασίζει τα εγκριτικά όρια επενδύσεων και δαπανών των αρμόδιων οργάνων.

Συνεδριάζει τακτικά τουλάχιστον δύο φορές το μήνα ή έκτακτα, όταν κατά την κρίση του Προέδρου της το επιβάλουν οι εκάστοτε συνθήκες ή απαιτείται άμεση λήψη συγκεκριμένων αποφάσεων.

Η Επιτροπή βρίσκεται σε απαρτία όταν ο αριθμός των παρισταμένων στη συνεδρίαση μελών υπερβαίνει το ήμισυ των ορισθέντων μελών της, και εφόσον σε κάθε περίπτωση ο αριθμός των παρισταμένων μελών δεν υπολείπεται των 5 (πέντε), μεταξύ των οποίων υποχρεωτικά και ο Πρόεδρος αυτής ή ο αντικαταστάτης αυτού, όπως προβλέπεται στις περιπτώσεις αναπλήρωσής του. Οι αποφάσεις της Επιτροπής λαμβάνονται κατά πλειοψηφία από τα παρόντα μέλη της, εφόσον συμφωνεί με αυτές ο Πρόεδρος της. Σε περίπτωση ισοψηφίας, υπερισχύει η ψήφος του Προέδρου.

3.2 Διοικητικό Όργανο Καθυστερήσεων (Δ.Ο.Κ.)

Στην Attica Bank στα πλαίσια εναρμόνισης με την Πράξη της Εκτελεστικής Επιτροπής (ΠΕΕ) της Τράπεζας της Ελλάδος αρ. 42/30.05.2014, της Πράξης Εκτελεστικής Επιτροπής της Τράπεζας της Ελλάδος (ΠΕΕ) Νο. 47/09.02.2015 και της Πράξης Εκτελεστικής Επιτροπής της Τράπεζας της Ελλάδος (ΠΕΕ) Νο. 102/30.08.2016, έχει συσταθεί και λειτουργεί διοικητικό όργανο για την παρακολούθηση καθυστερήσεων (ΔΟΚ). Αποτελείται από τρία εκτελεστικά μέλη και διαθέτει τον κατάλληλο βαθμό ανεξαρτησίας σε σχέση με τις υπόλοιπες λειτουργικές δομές της Τράπεζας και ιδίως σε σχέση με τις λειτουργίες χορήγησης πιστώσεων και διαχείρισης του ομαλά εξυπηρετούμενου τμήματος του χαρτοφυλακίου. Οι αρμοδιότητές του περιγράφονται από το κανονιστικό πλαίσιο Εποπτικών υποχρεώσεων για τη διαχείριση των ανοιγμάτων σε καθυστέρηση και των μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων, όπως αυτό εκάστοτε ισχύει, στις οποίες, μεταξύ άλλων, περιλαμβάνονται:

- Η κεντροποιημένη επεξεργασία όλων των εσωτερικών αναφορών που αφορούν στη λειτουργία των καθυστερήσεων
- Η διαμόρφωση των διαθέσιμων τύπων ρύθμισης και οριστικής διευθέτησης ανά υπό-χαρτοφυλάκιο δανείων και η παρακολούθηση της αποτελεσματικότητάς τους, μέσω κατάλληλων δεικτών απόδοσης.

² Πληροφορίες αναφορικά με τα καθήκοντα, αρμοδιότητες και τον τρόπο λειτουργίας των Διαχειριστικών Επιτροπών και των Συμβουλίων περιλαμβάνονται στους Κανονισμούς Λειτουργίας τους, όπως έχουν εγκριθεί από το Δ.Σ. της Τράπεζας.

- Η διαμόρφωση και τεκμηρίωση των κριτηρίων, με βάση τα οποία θα εξετάζεται η μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα εκάστου τύπου ρύθμισης ή οριστικής διευθέτησης (ανάπτυξη και χρήση ειδικών δένδρο-διαγραμμάτων)
- Ο καθορισμός των παραμέτρων και του εύρους αρμοδιοτήτων των οργάνων και προσώπων που εμπλέκονται στην αξιολόγηση της βιωσιμότητας και καταλληλότητας του προτεινόμενου τύπου ρύθμισης και στην μετέπειτα παρακολούθηση της εφαρμογής του.
- Ο σχεδιασμός, παρακολούθηση και αξιολόγηση, σε συνεργασία με τις επιχειρησιακές μονάδες, των πιλοτικών προγραμμάτων ρυθμίσεων.
- Η λήψη ενημέρωσης για το περιεχόμενο των υποβαλλόμενων προς την Τράπεζα της Ελλάδος αναφορών, προτού αποσταλούν σε αυτήν και η επισκόπηση των στοιχείων αυτών.

Το Δ.Ο.Κ. συνεδριάζει κατόπιν συνεννόησης των μελών του, μία φορά το τρίμηνο ή εκτάκτως οποτεδήποτε κριθεί σκόπιμο για ιδιαίτερα θέματα, με αντίστοιχη πρόσκληση από τον Πρόεδρο του. Το Συμβούλιο συνεδριάζει εγκύριως με απαρτία δύο εκ των τριών μελών του είτε με αυτοπρόσωπη παρουσία αυτών στο χώρο συνεδρίασης της είτε σε άλλο χώρο με τη χρήση τεχνολογιών διάσκεψης / τηλεφωνικής κλήσης. Επιπλέον, το Δ.Ο.Κ. έχει τη δυνατότητα να προσκαλεί στις συνεδριάσεις του και στελέχη της Τράπεζας που δεν αποτελούν μέλη της σύνθεσής του προκειμένου να διευκολυνθεί το έργο του.

3.3 Επιτροπή Διαχείρισης Ενεργητικού – Παθητικού (ALCO)

Η Επιτροπή Διαχείρισης Ενεργητικού – Παθητικού (ALCO) είναι τριμελής και απαρτίζεται από μέλη του Δ.Σ. της Τράπεζας. Διαμορφώνει την πολιτική της Τράπεζας και των εταιρειών του Ομίλου σε θέματα διάρθρωσης, τιμολόγησης και διαχείρισης των στοιχείων Ενεργητικού και Παθητικού. Επιπλέον, παρακολουθεί τις οικονομικές εξελίξεις και τις βασικές επιχειρησιακές παραδοχές βάσει των οποίων διαμορφώνει η Τράπεζα την εκάστοτε πολιτική της. Μεταξύ άλλων, η Επιτροπή Διαχείρισης Ενεργητικού – Παθητικού (ALCO):

- Αποφασίζει το πλαίσιο ανάληψης και αντιστάθμισης των κινδύνων ρευστότητας και επιτοκίων με τη χρήση των κατάλληλων εργαλείων.
- Διαμορφώνει την ευρύτερη πολιτική επιτοκίων της Τράπεζας και των εταιρειών του Ομίλου.
- Καθορίζει και εποπτεύει την εφαρμογή του συστήματος εσωτερικής τιμολόγησης των διαθεσίμων της Τράπεζας και θεσπίζει την πολιτική εσωτερικής τιμολόγησης μεταξύ καταθετικών/χρηρητικών μονάδων.
- Εγκρίνει το πρόγραμμα αντιμετώπισης εκτάκτων συνθηκών (liquidity contingency plan) και μεριμνά για τη διαφοροποίηση των πηγών άντλησης των διαθεσίμων της Τράπεζας.
- Εγκρίνει το πρόγραμμα ασκήσεων προσομοίωσης (stress test) και εξετάζει τα αποτελέσματα από την εφαρμογή σεναρίων για ακραίες μεταβολές στις αγορές κεφαλαίων.
- Αξιολογεί και εγκρίνει την κυκλοφορία νέων καταθετικών ή δανειακών προϊόντων καθώς και την επέκταση της Τράπεζας σε νέα προϊόντα ή υπηρεσίες που συνάδουν με τον στρατηγικό σχεδιασμό της.

Η Επιτροπή συνέρχεται τακτικά σε μηνιαία βάση ή εκτάκτως συχνότερα, όταν κατά την κρίση του Προέδρου της το επιβάλλουν οι συνθήκες της αγοράς ή απαιτείται άμεση λήψη συγκεκριμένων αποφάσεων. Βρίσκεται σε απαρτία όταν ο αριθμός των παρισταμένων στη συνεδρίαση μελών υπερβαίνει το ήμισυ των ορισθέντων μελών της, μεταξύ των οποίων υποχρεωτικά και ο Πρόεδρος αυτής, και εφόσον σε κάθε περίπτωση ο αριθμός των παρισταμένων μελών δεν υπολείπεται των 3 (τριών). Οι αποφάσεις της Επιτροπής λαμβάνονται κατά πλειοψηφία από τα παρόντα μέλη της, εφόσον συμφωνεί με αυτές ο Πρόεδρός της. Σε περίπτωση ισοψηφίας, υπερισχύει η ψήφος του Προέδρου.

3.4 Ανώτατη Επιτροπή Πιστοδοτήσεων

Η Ανώτατη Επιτροπή Πιστοδοτήσεων είναι το Ανώτατο Εγκριτικό Όργανο της Τράπεζας για το σύνολο των πιστοδοτήσεων, ενήμερων και καθυστερημένων, καθώς και άλλων ειδικών συναφών περιπτώσεων. Αποτελείται από 3 (τρία) τουλάχιστον κύρια μέλη, καθώς και από συμβουλευτικά μέλη χωρίς δικαίωμα ψήφου. Πρόεδρος της Επιτροπής ορίζεται Ανώτατο στέλεχος της Τράπεζας με επίπεδο θέσης τουλάχιστον Αναπληρωτή Διευθύνοντος Συμβούλου, ενώ δύναται να είναι διαφορετικός κατά περίπτωση, για θέματα ενήμερων πιστοδοτήσεων ή για θέματα καθυστερήσεων. Η σύνθεση της Επιτροπής ορίζεται από το Δ.Σ. ή το Διευθύνοντα Σύμβουλο, στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων και των εξουσιοδοτήσεων που του έχουν παρασχεθεί από αυτό. Λειτουργεί στα πλαίσια των όσων περιγράφονται

στον εκάστοτε ισχύοντα Κανονισμό Πιστοδοτήσεων, αξιολογεί και αποφασίζει για τα αιτήματα που της υποβάλλονται από τις αρμόδιες Διευθύνσεις, τόσο των ενήμερων όσο και των καθυστερημένων πιστοδοτήσεων.

Οι συνεδριάσεις γίνονται τακτικά τουλάχιστον μια φορά την εβδομάδα ή και έκτακτα, όταν κατά την κρίση του Προέδρου της το επιβάλουν οι εκάστοτε συνθήκες ή απαιτείται άμεση λήψη συγκεκριμένων αποφάσεων. Η Επιτροπή βρίσκεται σε απαρτία όταν ο αριθμός των παρισταμένων στη συνεδρίαση κύριων μελών υπερβαίνει το ήμισυ των ορισθέντων μελών της, μεταξύ των οποίων υποχρεωτικά και ο Πρόεδρος αυτής, καθώς και το συμβουλευτικό μέλος που αφορά τον Επικεφαλής της Διεύθυνσης Διαχείρισης Κινδύνων, εάν δεν είναι ήδη στα παρόντα κύρια μέλη αυτής. Οι αποφάσεις της Επιτροπής λαμβάνονται από τα παρόντα κύρια μέλη της κατά πλειοψηφία, η οποία αποτελείται από τουλάχιστον 2 (δύο) μέλη, εφόσον συμφωνεί με αυτές ο Πρόεδρος της. Σε περίπτωση ισοψηφίας, υπερισχύει η ψήφος του Προέδρου.

4. Γενική Συνέλευση

Η Γενική Συνέλευση είναι το ανώτατο όργανο της τράπεζας, εκπροσωπεί τους μετόχους και δικαιούται να αποφασίζει για κάθε εταιρική υπόθεση. Οι αποφάσεις της για όλα τα θέματα είναι υποχρεωτικές για όλους τους μετόχους, ακόμα και για εκείνους που απουσίασαν από τη συνεδρίαση ή διαφωνούν με τις αποφάσεις που ελήφθησαν.

Οι διαδικασίες και οι κανόνες σύγκλισης, συμμετοχής και λήψης αποφάσεων από τη Γενική Συνέλευση, καθώς και οι αρμοδιότητες αυτής ρυθμίζονται αναλυτικά από τις διατάξεις του Καταστατικού της Τράπεζας όπως τροποποιημένο ισχύει και του Κ.Ν. 2190/1920.

Η Γενική Συνέλευση είναι η μόνη αρμόδια να αποφασίζει για :

α) Τις τροποποιήσεις του καταστατικού, ως τοιούτων θεωρουμένων πάντως και των αυξήσεων ή μειώσεων του εταιρικού κεφαλαίου. Οι αποφάσεις για τροποποιήσεις του καταστατικού είναι έγκυρες εφόσον δεν απαγορεύονται με ρητή διάταξη του καταστατικού.

β) Την εκλογή ή αντικατάσταση μελών του Δ.Σ. και των ελεγκτών, πλην της περιπτώσεως του άρθρου 18 παρ. 1 του παρόντος περί εκλογής συμβούλων σε αντικατάσταση παραιτηθέντων, αποθανόντων ή απωλεσάντων την ιδιότητά τους με οποιοδήποτε άλλο τρόπο.

γ) Την έγκριση των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων της Εταιρείας.

δ) Τη διάθεση των ετησίων κερδών.

ε) Την έκδοση δανείου δια ομολογιών, υπό την επιφύλαξη του άρθρου 8 παρ. 2 και 4 του παρόντος καταστατικού.

ε) Την συγχώνευση, διάσπαση, μετατροπή, αναβίωση, παράταση της διάρκειας ή διάλυση της Τράπεζας.

στ) Το διορισμό εκκαθαριστών.

ζ) Κάθε άλλο θέμα που προβλέπεται στο Καταστατικό της Τράπεζας.

Αναφορικά με τα δικαιώματα των μετόχων στις Γενικές Συνελεύσεις της Τράπεζας, ισχύουν και εφαρμόζονται τα αναφερόμενα στο άρθρο 6 του Ν.3884/2010, ο οποίος τροποποίησε το Κ.Ν.2190/1920, σε συνδυασμό με τα οριζόμενα στο Καταστατικό της Τράπεζας.

5. Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου (Σ.Ε.Ε.)

Σημαντικό μέλημα της Τράπεζας αποτελεί η ανάπτυξη και η συνεχής αναβάθμιση, του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου της, το οποίο αποτελεί σύνολο επαρκώς τεκμηριωμένων και λεπτομερώς καταγεγραμμένων ελεγκτικών μηχανισμών και διαδικασιών, ενσωματώνει τις βέλτιστες αρχές της

εταιρικής διακυβέρνησης και καλύπτει σε συνεχή βάση κάθε δραστηριότητα και συναλλαγή της Τράπεζας, συντελώντας στην αποτελεσματική και ασφαλή λειτουργία της.

Η θέσπιση του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου αποσκοπεί, ιδίως:

- στη συνεπή υλοποίηση της επιχειρησιακής στρατηγικής της Τράπεζας και του Ομίλου με αποτελεσματική χρήση των εκάστοτε διαθέσιμων πόρων.
- στην αναγνώριση και διαχείριση των αναλαμβανόμενων ή δυνητικών κινδύνων.
- στη διασφάλιση της πληρότητας και της αξιοπιστίας των στοιχείων, τα οποία είναι απαραίτητα για τη σύνταξη αξιόπιστων οικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα, και εν γένει για τον ακριβή και έγκαιρο προσδιορισμό της χρηματοοικονομικής κατάστασης της Τράπεζας.
- στη συμμόρφωση της λειτουργίας της Τράπεζας με τις εκάστοτε ισχύουσες νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις, καθώς και με τις διατάξεις των εκάστοτε θεσπιζόμενων πολιτικών και διαδικασιών της.
- στη διαφύλαξη των περιουσιακών στοιχείων της Τράπεζας, στην ξεχωριστή και αναλυτική τήρηση και φύλαξη των περιουσιακών στοιχείων των πελατών της και στη διασφάλιση των συμφερόντων της Τράπεζας, των μετόχων της και των συναλλασσόμενων με αυτή.
- στο διαρκή έλεγχο των εργασιών και δραστηριοτήτων, των οποίων η διεκπεραίωση ανατίθεται σε τρίτους, σύμφωνα με τα ειδικότερα προβλεπόμενα στις διατάξεις της Πολιτικής Εξωτερικής Ανάθεσης Εργασιών (Outsourcing).
- στη διεξαγωγή περιοδικών, ή και έκτακτων, ελέγχων από τις αρμόδιες μονάδες της Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου για τη διαπίστωση της συνεπούς εφαρμογής των προβλεπόμενων κανόνων και διαδικασιών από όλες τις υπηρεσιακές μονάδες της Τράπεζας, παρέχοντας παράλληλα τη δυνατότητα ανάπτυξης μεθόδων αυτο-αξιολόγησης από τις υπηρεσιακές μονάδες.

Το Δ.Σ. υποβοηθάται στο έργο του από την Επιτροπή Ελέγχου. Η Επιτροπή Ελέγχου αξιολογεί την επάρκεια και την αποτελεσματικότητα του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου, σε ετήσια βάση και χαράσσει τη στρατηγική για τη βελτίωσή του, λαμβάνοντας υπ' όψιν τα πορίσματα, τις προτάσεις και τις παρατηρήσεις της Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου, όπως διαμορφώνονται μέσα από το ελεγκτικό της έργο. Η αξιολόγηση της επάρκειας του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου ανατίθεται περιοδικά και τουλάχιστον ανά τριετία, ύστερα από εισήγηση της Επιτροπής Ελέγχου, σε τρίτους, πλην των τακτικών, ορκωτούς ελεγκτές λογιστές.

Η σχετική έκθεση αξιολόγησης γνωστοποιείται στην Τράπεζα της Ελλάδος εντός του πρώτου εξαμήνου του έτους μετά από τη λήξη της ανωτέρω αναφερόμενης τριετίας.

Το Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου της Τράπεζας υποστηρίζεται, σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο, από ολοκληρωμένο Σύστημα Διοικητικής Πληροφόρησης (MIS – Management Information System) και επικοινωνίας, η λειτουργία του οποίου διασφαλίζει την ομοιόμορφη και βάσει καταγεγραμμένων διαδικασιών συλλογή και επεξεργασία στοιχείων, καθώς και την έγκαιρη διάθεση, ακρίβεια, αξιοπιστία και πληρότητα των πληροφοριών, και ως εκ τούτου την αποτελεσματική, έγκαιρη και έγκυρη πληροφόρηση κάθε διοικητικού οργάνου της Τράπεζας. Η Τράπεζα δίδει ιδιαίτερη έμφαση στο σχεδιασμό και τη διαρκή ανάπτυξη του Συστήματος Διοικητικής Πληροφόρησης, η αποτελεσματικότητα του οποίου κρίνεται απαραίτητη για τη λήψη αποφάσεων ως προς τη διαχείριση των αναλαμβανόμενων κινδύνων.

6. Ελεγκτικές Μονάδες

Η Τράπεζα διαθέτει εξειδικευμένες ελεγκτικές μονάδες που δρουν ανεξάρτητα στα πλαίσια του νόμου, βασιζόμενες παράλληλα στις βέλτιστες διεθνείς πρακτικές, με στόχο τη μέγιστη διαφάνεια στην λειτουργία του Οργανισμού.

6.1 Διεύθυνση Εσωτερικού Ελέγχου

Η Διεύθυνση Εσωτερικού Ελέγχου³ (εφεξής Δ.Ε.Ε.) είναι μια ανεξάρτητη, αντικειμενική, ασφαλής και συμβουλευτική μονάδα σχεδιασμένη να προσθέτει αξία αλλά και να βελτιώνει τις λειτουργίες της Τράπεζας.

Η Δ.Ε.Ε. είναι Διοικητικά ανεξάρτητη από μονάδες με εκτελεστικές αρμοδιότητες και από υπηρεσίες που είναι αρμόδιες για την πραγματοποίηση ή λογιστικοποίηση συναλλαγών.

Η Δ.Ε.Ε. για τα θέματα αρμοδιότητας της, αναφέρεται στο Δ.Σ. μέσω της Επιτροπής Ελέγχου και στον Διευθύνοντα Σύμβουλο, μετά από τον καθορισμό των κατάλληλων προϋποθέσεων που διασφαλίζουν την ανεξαρτησία της Δ.Ε.Ε..

Η Επιτροπή Ελέγχου αξιολογεί το έργο της Δ.Ε.Ε. και την εν γένει αποτελεσματικότητα της. Πρωταρχικός ρόλος της Δ.Ε.Ε. είναι η εκτίμηση της επάρκειας των Συστημάτων Εσωτερικού Ελέγχου που έχει θεσπίσει η Διοίκηση της Τράπεζας, σε επίπεδο Δικτύου, Κεντρικών Υπηρεσιών και θυγατρικών Εταιρειών, και ως εκ τούτου είναι επιφορτισμένη με τον διαρκή έλεγχο της λειτουργίας των εν λόγω Μονάδων της Τράπεζας, μέσα στο πλαίσιο των ισχυόντων διατάξεων των Νομισματικών και Εποπτικών Αρχών, της εγκεκριμένης Στρατηγικής από την Επιτροπή Ελέγχου (13.11.2014), των Διεθνών Ελεγκτικών Προτύπων, των κατευθύνσεων της Διοίκησης της Τράπεζας με τις εκάστοτε αποφάσεις της και της ελεγκτικής πρακτικής.

Ειδικότερα η Δ.Ε.Ε. :

- Ελέγχει την εφαρμογή και αποτελεσματικότητα των μέτρων προστασίας, των διαδικασιών και λειτουργιών, την εφαρμογή και τη συνεχή τήρηση του κανονισμού Λειτουργίας και του καταστατικού της Τράπεζας, που έχουν θεσπιστεί αρμοδίως (κανονισμοί και οδηγίες) για την εύρυθμη, ομαλή και ασφαλή διεξαγωγή των επιμέρους εργασιών και τη συμμόρφωση της Τράπεζας γενικότερα προς το Νομοθετικό και Θεσμικό πλαίσιο των Αρχών που την εποπτεύουν. Παρέχει οποιαδήποτε πληροφορία ζητηθεί από τις Εποπτικές Αρχές, συνεργάζεται με αυτές, καθώς και με τους Εξωτερικούς Ελεγκτές.
- Εντοπίζει / επισημαίνει τυχόν προβλήματα / δυσλειτουργίες, αναλύει τα αίτια που τα προκάλεσαν και προτείνει μέτρα για την αντιμετώπισή τους και τη μη επανάληψή τους στο μέλλον.
- Παρακολουθεί την υλοποίησή των δικών της συστάσεων προς τους ελεγχόμενους, καθώς και των συστάσεων των Εποπτικών Αρχών και των Εξωτερικών Ελεγκτών σε επίπεδο Ομίλου (follow up report).
- Συμμετέχει στο σχεδιασμό των μέτρων διασφάλισης και προστασίας των δραστηριοτήτων και συναλλαγών της Τράπεζας, καθώς και στην καθιέρωση των μηχανισμών των προληπτικών ελέγχων (Internal Controls).
- Συμμετέχει συμβουλευτικά στην Επιτροπή Σχεδιασμού νέων προϊόντων και διαδικασιών σε θέματα που αφορούν στη λήψη επιχειρηματικών αποφάσεων, καθώς και στην εκτίμηση λειτουργικού κινδύνου που μπορεί να προκύψει, σε περιπτώσεις σημαντικών αλλαγών, προκειμένου να ενσωματωθούν οι κατάλληλοι ελεγκτικοί μηχανισμοί, οι μηχανισμοί διαχείρισης κινδύνων και να διασφαλισθεί η συμβατότητα με τους ισχύοντες κανόνες.
- Συμμετέχει στα tests προσομοίωσης για το Σχέδιο Επιχειρησιακής Συνέχειας της Τράπεζας, καθώς και στην ομάδα εργασίας για την δημιουργία / επικαιροποίηση του κανονισμού και των διαδικασιών του BCP (Business Continuity Plan) & του DRP (Disaster Recovery Plan).
- Αξιολογεί, με βάση τις γενικώς παραδεδεδεγμένες αρχές του επιχειρείν (Αποδοτικότητα, Αποτελεσματικότητα, Οικονομικότητα), τα αποτελέσματα των επιμέρους Τομέων / Εργασιών (Financial Audit) και ενημερώνει ανάλογα τη Διοίκηση (Management Audit).
- Εξετάζει την αποτελεσματικότητα των διαδικασιών που έχουν καθιερωθεί για τον έλεγχο και τη διαχείριση διαφόρων Τραπεζικών Κινδύνων που έχουν αναληφθεί, ιδιαίτερα του πιστωτικού, εκτιμώντας την πιθανή ζημιά της Τράπεζας απ' αυτούς.

³ Οι αρμοδιότητες, οι υποχρεώσεις, οι αρχές των ΔΕΠ καθώς και τα επαγγελματικά standards / υποχρεώσεις στελεχών περιλαμβάνονται στον Κανονισμό Λειτουργίας Εσωτερικού Ελέγχου ο οποίος επικαιροποιήθηκε από το ΔΣ την 30.03.2017

Για την αποτελεσματική άσκηση των αρμοδιοτήτων της, η ΔΕΕ:

Έχει πρόσβαση σε όλες τις δραστηριότητες και μονάδες, καθώς και σε όλα τα στοιχεία και πληροφορίες του πιστωτικού ιδρύματος και των εταιρειών του Ομίλου.

Διαθέτει έμπειρο και αριθμητικά επαρκές προσωπικό, το οποίο είναι πλήρους και αποκλειστικής απασχόλησης και δεν υπάγεται ιεραρχικά σε άλλη υπηρεσιακή μονάδα τα τράπεζας.

Ο επικεφαλής της Δ.Ε.Ε. της Τράπεζας:

1. Ορίζεται από το Δ.Σ. (κατόπιν εισήγησης της Επιτροπής Ελέγχου) και η τοποθέτησή του όπως και η τυχόν αντικατάστασή του γνωστοποιούνται στην Τράπεζα της Ελλάδος (Διεύθυνση Εποπτείας Πιστωτικού Συστήματος). Η Τράπεζα της Ελλάδος διατηρεί την ευχέρεια να ζητήσει την αντικατάστασή του σε περίπτωση που κρίνει ότι δεν πληρούνται τα κριτήρια καταλληλότητας ή επάρκειας για την εκπλήρωση των αρμοδιοτήτων του.
2. Διαθέτει υψηλού επιπέδου γνώσεις και επαρκή εμπειρία επί ελεγκτικών μεθόδων και των βέλτιστων διεθνών πρακτικών.
3. Είναι αποκλειστικής και πλήρους απασχόλησης. Η Τράπεζα της Ελλάδος δύναται να παρέχει εξαίρεση από την υποχρέωση αυτή σε ορισμένες κατηγορίες πιστωτικών ιδρυμάτων, λαμβάνοντας υπόψη την αρχή της αναλογικότητας.
4. Μεριμνά για την κατάλληλη οργανωτική δομή της Δ.Ε.Ε., καθώς και για την εφαρμογή εκ μέρους της αποτελεσματικών πολιτικών, διαδικασιών και πρακτικών σύμφωνων με τις βέλτιστες ελεγκτικές πρακτικές και τα πρότυπα του εσωτερικού ελέγχου.
5. Ενημερώνει εκ των υστέρων τα αρμόδια όργανα της Τράπεζας της Ελλάδος για σημαντικές μεταβολές σε σχέση με την οργάνωση και λειτουργία της Δ.Ε.Ε..
6. Εποπτεύει και συντονίζει τη δραστηριότητα των μονάδων εσωτερικού ελέγχου στις λοιπές μονάδες της Τράπεζας, εφόσον υφίστανται, και στις θυγατρικές
7. Παρίσταται στις Γενικές Συνελεύσεις των Μετόχων της Τράπεζας.

Η Δ.Ε.Ε. για την ορθότερη και αποτελεσματικότερη υλοποίηση των αρμοδιοτήτων της όπως ορίζονται από :

- Το θεσμικό και κανονιστικό πλαίσιο,
- Τα Διεθνή Ελεγκτικά Πρότυπα,
- Τις βέλτιστες πρακτικές,
- Τις κατά καιρούς εντολές των Εποπτικών Αρχών,
- Τις απαιτήσεις των τρεχουσών οικονομικών συνθηκών,

αποτελείται από πέντε (5) ελεγκτικούς τομείς, ως αναλύονται κατωτέρω :

1. Τομέας Ελέγχου Κεντρικών Υπηρεσιών & Θυγατρικών που επικεντρώνεται σε ελέγχους Κεντρικών Μονάδων και Διευθύνσεων της Τράπεζας, καθώς και των Θυγατρικών Εταιρειών. Επίσης, μέσω του συγκεκριμένου τμήματος γίνεται ο συντονισμός και η εποπτεία των Εσωτερικών Ελεγκτών των θυγατρικών εταιρειών.
2. Τομέας Ελέγχου Συστημάτων Πληροφορικής το οποίο ελέγχει το Πληροφορικό Σύστημα της Τράπεζας (κάθετοι έλεγχοι συστημάτων & οριζόντιοι σε όλα τα επίπεδα των μονάδων της Τράπεζας και των θυγατρικών εταιρειών).
3. Τομέας Ελέγχου Λειτουργικών Εργασιών Καταστημάτων Δικτύου, με ελέγχους στους τομείς Λειτουργιών στις μονάδες του Δικτύου.
4. Τομέας Ελέγχου Πιστοδοτήσεων, με ελέγχους σε όλους τους τομείς ανάληψης ή διαχείρισης Πιστωτικού Κινδύνου σε επίπεδο Καταστημάτων ή και Κεντρικών Υπηρεσιών της Τράπεζας. Ο τομέας αυτός καλύπτει και τις εντολές των Εποπτικών και Εισαγγελικών παραγγελιών σε θέματα πιστοδοτήσεων.
5. Τομέας Υποστηρικτικών Εργασιών της Δ.Ε.Ε. Ενημερώνει, παρακολουθεί και επικοινωνεί το Follow up Report των Καταστημάτων (πιστοδοτήσεις και λειτουργίες Καταστήματος) προς όλους τους ελεγχόμενους, παρακολουθώντας ταυτόχρονα την υλοποίηση των συστάσεων. Διενεργεί τις απαραίτητες ενέργειες για την οριστικοποίηση των ελεγκτικών αναφορών (τακτικών και ειδικών ελέγχων) και των κάθε είδους αναφορών προς την Επιτροπή Ελέγχου, την Διοίκηση και τις Εποπτικές Αρχές. Παρακολουθεί την ημερήσια αλληλογραφία της Δ.Ε.Ε. και τις πιθανές ενέργειες σε συνεργασία με τον Επικεφαλής της Διεύθυνσης.

6. Οι ειδικοί έλεγχοι διενεργούνται, από τους αντίστοιχους τομείς ανάλογα με το αντικείμενο τους. Ειδικοί έλεγχοι υψηλής εμπιστευτικότητας, διενεργούνται από τον Επικεφαλής της Δ.Ε.Ε. σε συνεργασία με ελεγκτή που θα επιλέξει ανάλογα το αντικείμενο του ελέγχου.
7. Το Follow up των συστάσεων επί των ευρημάτων των Κεντρικών Υπηρεσιών και των Πληροφοριακών Συστημάτων, διενεργείται από τους αντίστοιχους τομείς. Το Follow up των συστάσεων επί των ευρημάτων των εποπτικών αρχών ή εξωτερικών ελεγκτών διενεργείται από τους αντίστοιχους τομείς που το αφορούν.

Για την ορθότερη, αποτελεσματικότερη και αντικειμενικότερη υλοποίηση του έργου του Εσωτερικού Ελέγχου απαιτείται η κατάταξη των ελεγκτών εσωτερικά της Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου. Τα κριτήρια κατάταξης των ελεγκτών είναι σύμφωνα με τις γνώσεις, τις δεξιότητες, τις ικανότητες και την ελεγκτική εμπειρία των ελεγκτών. Η κατάταξη των ελεγκτών είναι ένα ακόμα στοιχείο ορθότερης τήρησης των Διεθνών Ελεγκτικών Προτύπων (ενδεικτικά αναφέρονται τα 1200, 1210, 1220). Όπως αναφέρεται στο πρότυπο 1210 «...η λειτουργία εσωτερικού ελέγχου πρέπει συλλογικά να κατέχει ή να αποκτήσει τις γνώσεις, τις δεξιότητες και τις λοιπές ικανότητες που απαιτούνται για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων της...».

Η διαβάθμιση / ιεράρχηση των ελεγκτών ορίζεται ως κάτωθι:

- Επικεφαλής Εσωτερικού Ελέγχου ή Chief Audit Officer (CAO)
- Senior Audit Manager,
- Audit Manager
- Ελεγκτής ή Auditor
- Junior Auditor
- Trainee Auditor

Η Δ.Ε.Ε. εφαρμόζει τα Διεθνή Ελεγκτικά Πρότυπα (IIA Standards) και τον Κώδικα Δεοντολογίας (IIA Code of Ethics). Αυτή η υποχρεωτική οδηγία συνιστά θεμελιώδη απαίτηση για τον εσωτερικό έλεγχο και την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας του. Η Δ.Ε.Ε. λαμβάνει υπόψη και εφαρμόζει ως ισχύουν, τις συμβουλευτικές οδηγίες επί των Διεθνών Προτύπων (IIA's Practice Advisories), τις οδηγίες πρακτικών και θέσεων (IIA's Practice Guides and Position Papers), τις διεθνώς αναγνωρισμένες βέλτιστες ελεγκτικές πρακτικές που έχουν εκδοθεί από παγκοσμίως αναγνωρισμένους οργανισμούς ή εποπτικές αρχές καθώς επίσης και τις κατευθυντήριες οδηγίες πολιτικές διαδικασίες και μεθοδολογίες εσωτερικού ελέγχου. Οι ελεγκτές της Δ.Ε.Ε. αναμένεται ότι θα εφαρμόζουν και θα υπερασπίζονται τις ανωτέρω αρχές.

6.2 Διεύθυνση Κανονιστικής Συμμόρφωσης και Εταιρικής Διακυβέρνησης

Η Διεύθυνση Κανονιστικής Συμμόρφωσης και Εταιρικής Διακυβέρνησης προλαμβάνει και διαχειρίζεται αποτελεσματικά τους κινδύνους από τη μη συμμόρφωση της Τράπεζας και των εταιρειών του Ομίλου της προς το εκάστοτε νομικό και κανονιστικό πλαίσιο που διέπει τη λειτουργία τους. Για το λόγο αυτό έχει τη δυνατότητα απρόσκοπτης πρόσβασης σε όλα τα στοιχεία, λογαριασμούς και πληροφορίες της Τράπεζας και του Ομίλου της που κρίνονται απαραίτητα για την εκπλήρωση της αποστολής της.

Η Διεύθυνση αναφέρεται οργανογραμματικά στον Διευθύνοντα Σύμβουλο ενώ η σύσταση και η δομή της καθώς επίσης και η τοποθέτηση του Διευθυντή/Επικεφαλής της μονάδας ορίζονται από το Δ.Σ..

Είναι διοικητικά ανεξάρτητη από όλα τα άλλα υπηρεσιακά Όργανα της Τράπεζας και υπόκειται στον έλεγχο της Δ.Ε.Ε ως προς την επάρκεια και αποτελεσματικότητα των διαδικασιών της. Στα θέματα που χρήζουν νομικής συμβουλής (όπως ερμηνεία νόμων, εφαρμογή κανονιστικής διάταξης, παροχής ή μη στοιχείων, επιβολή κυρώσεων στην τράπεζα κ.α.), υποστηρίζεται από τη Διεύθυνση Νομικών Υπηρεσιών της Τράπεζας, το Νομικό Σύμβουλο και τους συνεργαζόμενους Δικηγόρους της Τράπεζας και των θυγατρικών Εταιριών. Μεταξύ άλλων συνεργάζεται με τις Διευθύνσεις Ανθρώπινου Δυναμικού και Οργάνωσης σε θέματα εκπαίδευσης του προσωπικού και θέσπισης Πολιτικών, Κανονισμών, Διαδικασιών, Εγκυκλίων και λοιπών Οδηγιών.

Ο Διευθυντής/Επικεφαλής της (Compliance Officer) καθώς και το προσωπικό της δεν μπορούν να κατέχουν άλλη θέση ή/και να ασκούν οποιαδήποτε δραστηριότητα τόσο εντός όσο και εκτός τράπεζας που να έρχεται σε σύγκρουση με τις υποχρεώσεις, το ρόλο και τα καθήκοντα τους.

Οι βασικές λειτουργίες - εργασίες της Διεύθυνσης είναι οι εξής:

- Εισηγείται προς τη Διοίκηση για θέματα που αφορούν στη χάραξη και την υλοποίηση της πολιτικής της Τράπεζας και γενικότερα του Ομίλου στο πεδίο της κανονιστικής συμμόρφωσης & εταιρικής Διακυβέρνησης, λαμβάνοντας υπόψη το θεσμικό πλαίσιο για την εποπτεία του χρηματοπιστωτικού συστήματος.
- Εκδίδει σχετικές οδηγίες για την προσαρμογή των εσωτερικών διαδικασιών και του Εσωτερικού Κανονισμού Λειτουργίας της Τράπεζας και των θυγατρικών εταιριών στο νομικό και κανονιστικό πλαίσιο.
- Παρακολουθεί και ελέγχει τη νομοθετική και κανονιστική συμμόρφωση των επιμέρους Μονάδων της Τράπεζας και του Ομίλου .
- Φροντίζει για την έγκαιρη και διαρκή ενημέρωση των εργαζόμενων στην Τράπεζα και τον Όμιλο για τις εξελίξεις στο σχετικό με τις αρμοδιότητές τους ρυθμιστικό πλαίσιο, με τη θέσπιση κατάλληλων διαδικασιών και εκπαιδευτικών προγραμμάτων.
- Θεσπίζει και εφαρμόζει κατάλληλες διαδικασίες και εκπονεί ετήσιο πρόγραμμα με σκοπό να επιτυγχάνεται έγκαιρα η πλήρης και διαρκής συμμόρφωση της Τράπεζας και των εταιρειών του Ομίλου προς το εκάστοτε ισχύον ρυθμιστικό πλαίσιο, το Καταστατικό και τον Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας της και συντάσσει Έκθεση απολογιστικής δραστηριότητας για το προηγούμενο έτος, την οποία υποβάλλει στη Διοίκηση και στο Δ.Σ. μέσω της Επιτροπής Ελέγχου, μέχρι τη λήξη του πρώτου ημερολογιακού εξαμήνου.
- Φροντίζει, με κατάλληλες διαδικασίες, να τηρούνται οι προθεσμίες για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων που προβλέπονται από το ισχύον ρυθμιστικό πλαίσιο και παρέχει σχετική διαβεβαίωση προς το Δ.Σ..
- Ενημερώνει τη Διοίκηση και το Δ.Σ. της Τράπεζας για κάθε διαπιστωθείσα σημαντική παράβαση του ρυθμιστικού πλαισίου ή τυχόν σημαντικές ελλείψεις.
- Συντονίζει το έργο των υπευθύνων κανονιστικής συμμόρφωσης των εσωτερικών Υπηρεσιών και Μονάδων καθώς και των Εταιρειών του Ομίλου, ώστε να συμμορφώνονται πλήρως με τις ισχύουσες διατάξεις.
- Φροντίζει ώστε η Τράπεζα να συμμορφώνεται με το νομοκανονιστικό πλαίσιο που σχετίζεται με την πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες (εφεξής ΞΧ) και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας (εφεξής ΧΤ). Εισηγείται μέτρα ενίσχυσης της αποτελεσματικότητας της σχετικής Πολιτικής της Τράπεζας και των μέτρων υλοποίησης της.
- Φροντίζει ώστε η Τράπεζα να συμμορφώνεται με το νομοκανονιστικό πλαίσιο που σχετίζεται με την προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.
- Επιμελείται την παροχή στοιχείων και διασφάλιση των συμφερόντων του Δημοσίου σε περιπτώσεις φοροδιαφυγής σύμφωνα με το εκάστοτε ισχύον πλαίσιο.
- Φροντίζει για την πλήρη συνεργασία των εκάστοτε ελεγχόμενων Μονάδων με τους εξουσιοδοτημένους από τις Εποπτικές Αρχές και συνεργάζεται και η ίδια όταν απαιτείται.
- Εισηγείται τη θέσπιση εσωτερικών Κωδικών Δεοντολογίας και φροντίζει για την πιστή εφαρμογή τους από όλους.
- Συμμετέχει, τουλάχιστον συμβουλευτικά, στα Όργανα έγκρισης νέων συστημάτων, προϊόντων, συμβάσεων, εργασιών, κανονισμών, εγκυκλίων και διαδικασιών και σε θέματα που αφορούν τη λήψη επιχειρηματικών αποφάσεων προκειμένου να διασφαλιστεί η συμβατότητά τους με τους ισχύοντες κανόνες και τους Κώδικες Δεοντολογίας. Αντλεί και παρέχει πληροφορίες και στοιχεία στις Εποπτικές, Ρυθμιστικές, Δικαστικές, Φορολογικές ή άλλες Αρχές.

6.3 Διεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνων

Η Διεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνων (Risk Management), λειτουργεί σύμφωνα με τις διατάξεις της ΠΔ/ΤΕ 2577/06 και τις εκάστοτε τροποποιήσεις της, στα πλαίσια της παρακολούθησης και εκτίμησης του συνόλου των κινδύνων του Ενεργητικού -Παθητικού και των εκτός Ισολογισμού στοιχείων της Τράπεζας. Η Διεύθυνση οργανωτικά αναφέρεται στον Διευθύνοντα Σύμβουλο και είναι θεσμοθετημένη η συμμετοχή του Διευθυντή της σε ανώτατες επιτροπές και Συμβούλια.

Αντικείμενο της Διεύθυνσης Διαχείρισης Κινδύνων είναι η αναγνώριση, η ανάλυση και η ανάπτυξη αποτελεσματικών συστημάτων μέτρησης, διαχείρισης και ελέγχου των κάθε μορφής κινδύνων που ενυπάρχουν σε κάθε εργασία που αναλαμβάνει η Τράπεζα και, σε ενοποιημένη βάση, ο Όμιλος. Εκτενής αναφορά των λειτουργιών – εργασιών της Διεύθυνσης γίνεται στον «Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης της ΑΤΤΙΚΑ BANK Α.Τ.Ε.»

Ο Διευθυντής/Επικεφαλής της Διεύθυνσης Διαχείρισης Κινδύνων ορίζεται από το Δ.Σ., κατόπιν εισήγησης της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων, και η τοποθέτησή του, καθώς και η τυχόν αντικατάστασή του γνωστοποιούνται στην Τράπεζα της Ελλάδος.

Στα καθήκοντα – αρμοδιότητες της Διεύθυνσης περιλαμβάνονται μεταξύ άλλων τα εξής:

- Η παρακολούθηση και αξιολόγηση της επάρκειας των συστημάτων και των μεθόδων παρακολούθησης του πιστωτικού κινδύνου και διατύπωση προτάσεων για διορθωτικά μέτρα.
- Η θέσπιση και εξειδίκευση των αποδεκτών ορίων ανάληψης πιστωτικού κινδύνου, καθώς και παρακολούθηση της τήρησής τους.
- Η κατάρτιση εποπτικών αναφορών για θέματα πιστωτικού κινδύνου, κεφαλαιακής επάρκειας, κινδύνου αγοράς και λειτουργικού κινδύνου.
- Η συνεχής παρακολούθηση και αξιολόγηση της ποιότητας του δανειακού χαρτοφυλακίου της Τράπεζας για τον έγκαιρο εντοπισμό κινδύνων, θεσμοθέτηση κριτηρίων αξιολόγησης της ποιότητας του δανειακού χαρτοφυλακίου και μέριμνα για την εφαρμογή τους και την κατανομή του χαρτοφυλακίου στις αρμόδιες μονάδες, σύμφωνα με τις ισχύουσες πολιτικές της Τράπεζας.
- Ο συντονισμός ενεργειών για τη σύνταξη/επικαιροποίηση του Κανονισμού Πιστοδοτήσεων της Τράπεζας.
- Ο καθορισμός κριτηρίων έγκαιρου εντοπισμού κινδύνων (early warnings system) σε ατομικά και συνολικά χαρτοφυλάκια.
- Η θέσπιση και εξειδίκευση των αποδεκτών ορίων ανάληψης κινδύνων (risk appetite) ανά κατηγορία κινδύνου (κινδύνου αγοράς, λειτουργικού κινδύνου, επιτοκιακού κινδύνου, κινδύνου ρευστότητας, λοιποί) εκτός του πιστωτικού και του κινδύνου συγκέντρωσης, και παρακολούθηση της τήρησής τους.
- Η ανάπτυξη πολιτικών, μεθοδολογιών και διαδικασιών για την μέτρηση, αναγνώριση και τον έλεγχο του κινδύνου ρευστότητας ώστε να μην υπερβαίνει τα αποδεκτά όρια
- Η ανάλυση και μέτρηση του κινδύνου αγοράς.
- Η αναγνώριση περιοχών που χαρακτηρίζονται από υψηλό βαθμό λειτουργικού κινδύνου, καθορισμός ασφαλιστικών δικλείδων (internal controls) για την ομαλή εκτέλεση των λειτουργιών της Τράπεζας, έλεγχος πληρότητας και επάρκειας των ασφαλιστικών δικλείδων (internal controls) και διατύπωση προτάσεων για βελτιώσεις.
- Ο προσδιορισμός των κεφαλαιακών απαιτήσεων για την κάλυψη όλων των κινδύνων στους οποίους εκτίθεται η Τράπεζα.
- Η υποβολή προτάσεων για την αποφυγή τυχόν συγκέντρωσης κινδύνων (diversification, hedging, risk mitigation).
- Η περιοδική αναθεώρηση των εσωτερικών ορίων και διαδικασιών, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι ο Όμιλος συμμορφώνεται με την εκάστοτε καθοριζόμενη πολιτική.
- Η εκπόνηση stress-tests αναφορικά με τους κινδύνους που αξιολογεί.

7. Διαχείριση κινδύνων σε σχέση με τη διαδικασία σύνταξης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Η Τράπεζα διαθέτει επαρκώς τεκμηριωμένη Πολιτική και Διαδικασίες για τη λογιστική απεικόνιση των οικονομικών γεγονότων και την προετοιμασία των οικονομικών καταστάσεων.

Οι συναλλαγές διενεργούνται μέσω εξειδικευμένων μηχανογραφικών εφαρμογών, ανά επιχειρησιακή δραστηριότητα της Τράπεζας και του Ομίλου, οι οποίες υποστηρίζουν τα όρια ευθύνης των λειτουργών, τις διαδικασίες του διπλού ελέγχου των συναλλαγών και παράγουν αυτόματα τις απαιτούμενες λογιστικές εγγραφές.

Το λογιστικό σύστημα της Τράπεζας και του Ομίλου υποστηρίζεται από εξειδικευμένα πληροφοριακά συστήματα, τα οποία έχουν προσαρμοστεί στις επιχειρησιακές απαιτήσεις της Τράπεζας.

Έχουν εκδοθεί και εφαρμόζονται αναλυτικά εγχειρίδια οδηγιών για τα συστήματα R11 και Oracle που υποστηρίζουν τις εργασίες της Τράπεζας.

Έχουν καθοριστεί διαδικασίες ελέγχου και λογιστικών συμφωνιών προκειμένου να διασφαλίζεται η ορθότητα και η νομιμότητα των καταχωρίσεων στα λογιστικά βιβλία καθώς και η πληρότητα και εγκυρότητα των οικονομικών καταστάσεων.

8. Πληροφορίες σύμφωνα με το άρθρο 10, παρ. 1 της Οδηγίας 2004/25/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου

Σύμφωνα με το άρθρο 10, παρ. 1 της Οδηγίας 2004/25/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου παρατίθενται οι παρακάτω πληροφορίες με ημερομηνία αναφοράς την 31.12.2016:

- Ο πίνακας με τις σημαντικότερες άμεσες συμμετοχές στο μετοχικό κεφάλαιο της Τράπεζας κατά την έννοια των διατάξεων των άρθρων του Ν. 3556/07 κατά την 31.12.2016 διαμορφώνεται ως εξής:

	Μετοχές	Ποσοστό Συμμετοχής
Ε.Τ.Α.Α./Τ.Σ.Μ.Ε.Δ.Ε.	1.315.902.632	56,25%
ΤΑΠΙΑΤΑΤ	185.000.418	7,91%

Βάσει του Ν.4387/2016, το Ε.Τ.Α.Α./Τ.Σ.Μ.Ε.Δ.Ε. εντάσσεται από 1/1/2017 στον Ενιαίο Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (ΕΦΚΑ). Με την απόφαση 61662/3406/30-12-2016 της Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Αλληλεγγύης το 5,625% των κοινών μετοχών της Τράπεζας που κατείχε το Ε.Τ.Α.Α./Τ.Σ.Μ.Ε.Δ.Ε. περιήλθαν στο Ταμείο Μηχανικών Εργοληπτών Δημοσίων Έργων (Τ.Μ.Ε.Δ.Ε.), ενώ το υπόλοιπο 50,63% περιήλθε στον Ε.Φ.Κ.Α.

- Η Τράπεζα έχει υπαχθεί στις διατάξεις του Ν.3723/2008 όπως ισχύει και προς τούτο έχουν εκδοθεί προνομιακές μετοχές, το καθεστώς των οποίων ρυθμίζεται από τις διατάξεις του Ν. 3723/2008, σε συνδυασμό και με την με Αρ. Πρ. 54201/Β/2884/26-11-2008 Απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών. Επίσης, η Τράπεζα Οκτώβριο 2016, εξέδωσε, στο πλαίσιο των διατάξεων του Ν. 3723/08 (άρθρο 2), ομόλογο με την εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου ύψους 380 εκατ. ευρώ, ετήσιας διάρκειας, για την άντληση ρευστότητας από τον Ε.Λ.Α. και με τη χρήση του ως επιλέξιμο κάλυμμα σε πράξεις αναχρηματοδότησης του Ευρωσυστήματος. Τα προνόμια που παρέχουν στο Ελληνικό Δημόσιο οι προαναφερθείσες προνομιούχες μετοχές είναι τα ακόλουθα:

α) δικαίωμα απόληψης σταθερής απόδοσης λογιζόμενης με ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%) επί της τιμής διαθέσεως εκάστης των Προνομιούχων Μετοχών στο Ελληνικό Δημόσιο:

(i) πριν από τις κοινές μετοχές,

(ii) πριν από τα ποσά μερίσματος που διανέμονται σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 1 του Ν. 3723/2008 και

(iii) ανεξαρτήτως διανομής ποσών μερίσματος προς τους λοιπούς μετόχους της Τράπεζας, και εφόσον κατόπιν καταβολής της εν λόγω απόδοσης οι δείκτες κεφαλαιακής επάρκειας της Τράπεζας σε απλή ενοποιημένη βάση ικανοποιούν τους εκάστοτε οριζόμενους από την Τράπεζα της Ελλάδος ελάχιστους δείκτες. Η σταθερή απόδοση υπολογίζεται δεδουλευμένη σε ετήσια βάση, αναλογικά προς το χρόνο παραμονής του Ελληνικού Δημοσίου ως προνομιούχου μετόχου, και καταβάλλεται εντός μηνός από την έγκριση των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων της αντίστοιχης χρήσης από την Τακτική Γενική Συνέλευση, τελεί δε υπό την προϋπόθεση ύπαρξης διανεμητέων ποσών κατά την έννοια των διατάξεων του άρθρου 44α του κ.ν, 2190/1920 και ειδικότερα κερδών της τελευταίας ή και προηγούμενων χρήσεων ή και αποθεματικών, εφόσον έχει προηγηθεί σχετική απόφαση περί διανομής τους από την Γενική Συνέλευση των Κοινών Μετοχών της Τράπεζας. Επί ανεπαρκείας των ως άνω διανεμητέων ποσών, παρέχεται δικαίωμα προνομιακής (προ των κοινών μετοχών) απολήψεως της ως άνω αποδόσεως έως εξαντλήσεως των ποσών αυτών.

β) δικαίωμα ψήφου στη Γενική Συνέλευση των προνομιούχων μετόχων στις περιπτώσεις που ορίζει ο Κ.Ν. 2190/1920 .

γ) δικαίωμα συμμετοχής στο Δ.Σ. της Τράπεζας, μέσω ενός εκπροσώπου του, που ορίζεται ως πρόσθετο μέλος του Δ.Σ.

δ) δικαίωμα αρνησικυρίας του ορισθέντος ως μέλους του Δ.Σ. εκπροσώπου του Δημοσίου στη λήψη οποιασδήποτε απόφασης σχετικής με τη διανομή μερισμάτων και πολιτική παροχών προς τον Πρόεδρο, τον Διευθύνοντα Σύμβουλο και τα λοιπά μέλη του Δ.Σ. καθώς και τους Γενικούς Διευθυντές και τους αναπληρωτές τους, με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών ή εφόσον ο εκπρόσωπος κρίνει ότι η απόφαση αυτή του Δ.Σ. δύναται να θέσει σε κίνδυνο τα συμφέροντα των καταθετών ή να επηρεάσει ουσιωδώς τη φερεγγυότητα και την εύρυθμη λειτουργία της Τράπεζας.

ε) δικαίωμα παράστασης στη Γενική Συνέλευση των κοινών μετόχων της Τράπεζας και δικαίωμα αρνησικυρίας του εν λόγω ορισθέντος ως πρόσθετου μέλους του Δ.Σ., κατά τη συζήτηση και τη λήψη απόφασης για τα ίδια ως άνω θέματα .

στ) δικαίωμα του εκπροσώπου του Δημοσίου ελεύθερης πρόσβασης στα βιβλία και στοιχεία της Τράπεζας για τους σκοπούς του Ν.3723/2008.

ζ) δικαίωμα προνομιακής ικανοποίησης από το προϊόν εκκαθάρισης έναντι όλων των άλλων μετόχων, σε περίπτωση που η Τράπεζα τεθεί σε εκκαθάριση.

- Δεν υφίστανται καταστατικοί περιορισμοί στο δικαίωμα ψήφου και στις προθεσμίες ασκήσεως δικαιωμάτων ψήφου, πλην των εκ του νόμου προβλεπόμενων.
- Δεν υφίστανται κανόνες για τον διορισμό και την αντικατάσταση μελών του Δ.Σ., καθώς και για την τροποποίηση του Καταστατικού, που διαφοροποιούνται από τα προβλεπόμενα στους Ν. 3601/2007, Ν. 3016/2002 και Κ.Ν. 2190/1920 όπως ισχύουν.
- Αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου διενεργείται με απόφαση της Γενικής Συνελεύσεως ή του Δ.Σ., σύμφωνα με το Καταστατικό και τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις. Με τη επιφύλαξη της παρ. 1 του άρθρου 6 του Καταστατικού της Τράπεζας, η Γενική Συνέλευση μπορεί με απόφασή της που υπόκειται στις διατυπώσεις δημοσιότητας του άρθρου 7β του Κ.Ν. 2190/1920, να παράσχει μέσα σε πέντε έτη από τη λήψη της σχετικής απόφασής της την εξουσία στο Δ.Σ., όπως αυτό με απόφασή του, που λαμβάνεται με πλειοψηφία των δύο τρίτων (2/3) του συνόλου των μελών του να αυξάνει το μετοχικό κεφάλαιο με την έκδοση νέων μετοχών. Το ποσό της αύξησης δεν μπορεί να υπερβεί το ποσό του μετοχικού κεφαλαίου, που έχει καταβληθεί κατά την ημερομηνία λήψης της σχετικής απόφασης από τη Γενική Συνέλευση.
- Η πιο πάνω εξουσία του Δ.Σ. μπορεί να ανανεώνεται από τη Γενική Συνέλευση για χρονικό διάστημα που δεν υπερβαίνει τα πέντε έτη για κάθε ανανέωση. Η απόφαση αυτή της Γενικής Συνελεύσεως υπόκειται στις διατυπώσεις δημοσιότητας του άρθρου 7β του κ.ν.2190/1920.
- Σημειώνεται ότι η μεταβίβαση των μετοχών της Τράπεζας γίνεται όπως ορίζει ο νόμος και δεν υφίστανται περιορισμοί στη μεταβίβαση από το Καταστατικό της. Ομοίως, δεν υφίστανται περιορισμοί στα δικαιώματα ψήφου.
- Αρμοδιότητα για την έκδοση μετοχών υφίσταται μόνο εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις του άρθρου 6 του Καταστατικού της τράπεζας.
- Ως προς τις ίδιες μετοχές, σύμφωνα με το άρθρο 28 του Ν. 3756/2009 «Σύστημα Άυλων Τίτλων, διατάξεις για την κεφαλαιαγορά, φορολογικά θέματα και λοιπές διατάξεις», οι Τράπεζες που συμμετέχουν στο πρόγραμμα ενίσχυσης ρευστότητας του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών δεν επιτρέπεται να προβαίνουν σε αγορά ιδίων μετοχών κατά τη περίοδο συμμετοχής τους στο πρόγραμμα. Ως εκ τούτου, η Τράπεζα δεν θέσπισε πρόγραμμα αγοράς ιδίων μετοχών και ούτε πρόβη σε αγορά ιδίων μετοχών εντός του 2016.

9.Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη

Ο Όμιλος της ΑΤΤΙΚΑ BANK με αίσθημα ευθύνης απέναντι στον άνθρωπο, στις ευπαθείς κοινωνικές ομάδες και το περιβάλλον, και αναγνωρίζοντας ότι οι επιχειρηματικές της πρακτικές θα έχουν καλύτερα αποτελέσματα σε ένα εύρωστο και υγιές περιβάλλον, αναπτύσσει κοινωνικές και περιβαλλοντικές δράσεις, μεριμνά για το ανθρώπινο δυναμικό της και το εργασιακό περιβάλλον, την κοινωνική και πολιτιστική ζωή του τόπου.

10.Εργαζόμενοι

Αναγνωρίζοντας την αφοσίωση και την προσφορά του ανθρώπινου δυναμικού του ομίλου, ο Όμιλος εφαρμόζει σύγχρονες μεθόδους για την ανάπτυξή του, παρέχει προγράμματα συνεχούς και συστηματικής εκπαίδευσης, προσφέρει πρόσθετες παροχές και εφαρμόζει σύγχρονα συστήματα αξιολόγησης, κινητροδότησης και ανταμοιβής, ώστε να εξασφαλίζεται στους εργαζόμενους τη δυνατότητα για συνεχή εξέλιξη και ανάδειξη των ικανοτήτων τους.

Με κύριο στόχο τη βελτίωση της επαγγελματικής ζωής και αναγνωρίζοντας την σημαντικότητα της καλής σωματικής και ψυχικής υγείας των εργαζομένων μας, ο Όμιλος έχει φροντίσει για ένα σύγχρονο, υγιεινό και ασφαλές εργασιακό περιβάλλον, εφαρμόζοντας τις νομοθετικές διατάξεις που προβλέπονται σχετικά με την υγιεινή και ασφάλεια των εργαζομένων.

11.Κοινωνία

Ο Όμιλος διακρίνεται από αίσθημα ευθύνης απέναντι στο κοινωνικό σύνολο και στους συνανθρώπους με ιδιαίτερες ανάγκες, συνδράμοντας στο μέτρο του δυνατού στην αντιμετώπιση κοινωνικών προβλημάτων, στηρίζοντας ανθρωπιστικές πρωτοβουλίες και υποστηρίζοντας το έργο αναγνωρισμένων οργανώσεων και κοινωνικών φορέων. Ο Όμιλος επιχορηγεί πνευματικά έργα, καλλιτεχνικές διοργανώσεις και πολιτιστικές εκδηλώσεις.

12.Μέτοχοι - Επενδυτές

Η στρατηγική του Ομίλου βασίζεται σε ένα πνεύμα διαρκούς βελτίωσης της αποτελεσματικότητας με στόχο τη δημιουργία προστιθεμένης αξίας για τους Μετόχους. Ο Όμιλος λειτουργεί σύμφωνα με τις αρχές της Εταιρικής Διακυβέρνησης, με διαφάνεια στη λήψη αποφάσεων και στις οικονομικές συναλλαγές.

Ειδικότερα:

- Κάθε ενέργεια της Τράπεζας στοχεύει στην αύξηση της κερδοφορίας και στη βελτίωση της αποδοτικότητας του Ομίλου προς όφελος αυτών που την εμπιστεύονται επενδύοντας στη μετοχή της.
- Η Τράπεζα επιδιώκει να παρέχει στο επενδυτικό κοινό, ορθή, πλήρη και έγκαιρη πληροφόρηση για την οικονομική κατάσταση και τα οικονομικά αποτελέσματά της.
- Η Τράπεζα διαφυλάσσει τα περιουσιακά στοιχεία του Ομίλου προβαίνοντας σε επενδύσεις στους τομείς δραστηριοτήτων της και προσπαθώντας να περιορίσει το κόστος λειτουργίας της.
- Η Τράπεζα σχεδιάζει σαφείς γραμμές αναφοράς, εποπτείας και ελέγχου και φροντίζει ώστε τα Όργανα του Ομίλου να μη δρουν ανεξέλεγκτα, εξασφαλίζοντας κατ' αυτόν τον τρόπο διαφάνεια έναντι των Μετόχων της και φροντίζοντας ώστε η Γενική Συνέλευση των Μετόχων να έχει σαφή ενημέρωση για τις δραστηριότητες του Ομίλου.

13.Περιβάλλον

Ο Όμιλος φροντίζει ώστε η λειτουργία του να είναι φιλική προς το περιβάλλον. Για το λόγο αυτό έχει υιοθετήσει μέτρα για:

- την εξοικονόμηση ενέργειας
- τον περιορισμό της χρήσης χαρτιού
- τη μείωση της κατανάλωσης νερού
- την ανακύκλωση χαρτιού.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΑ ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΑ ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ ΜΕΛΩΝ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ**ΠΡΟΕΔΡΟΣ Δ.Σ.** (Μη Εκτελεστικό Μέλος)**Παναγιώτης Ρουμελιώτης**

Σπούδασε Οικονομικές Επιστήμες στο Πανεπιστήμιο της Σορβόνης και κατέχει τίτλο διδακτορικού διπλώματος από το Πανεπιστήμιο της Σορβόνης και από το Πανεπιστήμιο του Paris II. Έχει διατελέσει Υπουργός Οικονομίας και Εμπορίου από το 1981 έως το 1989. Το Μάρτιο του 2010 ανέλαβε τη θέση του αναπληρωτή εκτελεστικού διευθυντή και εκπροσώπου της Ελλάδος στο Διεθνές Νομισματικό Ταμείο. Από το 2012 έως το 2015 κατείχε τη θέση του Αντιπροέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου στην Τράπεζα Πειραιώς. Είναι καθηγητής στο Πάντειο Πανεπιστήμιο από το 2004 ενώ κατείχε σημαντικές θέσεις ως οικονομικός σύμβουλος σε διεθνή και εγχώρια ερευνητικά ινστιτούτα. Από τον Σεπτέμβριο του 2016 είναι Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας.

ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ (Εκτελεστικό Μέλος)**Θεόδωρος Πανταλάκης**

Είναι απόφοιτος του Πανεπιστημίου Πειραιά με ειδίκευση στη διοίκηση επιχειρήσεων. Από το 1980 έως το 1991 εργάστηκε στην ΕΤΕΒΑ ενώ έως το 1996 διετέλεσε βοηθός Γενικού Διευθυντή στον Όμιλο Interamerican. Το Μάρτιο του 1996 ανέλαβε τη θέση του Υποδιοικητή της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος μέχρι και τον Μάιο του 2004 όπου και ανέλαβε Αντιπρόεδρος στο Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας Πειραιώς. Από τον Δεκέμβριο του 2009 μέχρι και τον Ιούλιο του 2012 διετέλεσε Διοικητής της Αγροτικής Τράπεζας της Ελλάδος και μέλος στα διοικητικά συμβούλια μεγάλων εμπορικών και κατασκευαστικών εταιρειών. Από τον Σεπτέμβριο του 2016 έχει αναλάβει καθήκοντα Διευθύνοντα Συμβούλου στην Τράπεζα.

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ (Εκτελεστικό Μέλος)**Αθανάσιος Τσάδαρης**

Είναι πτυχιούχος του μαθηματικού τμήματος του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης ενώ κατέχει και τίτλο μεταπτυχιακού διπλώματος στην Διοίκηση Επιχειρήσεων (MBA) από το Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών. Διαθέτει 30 χρόνια εργασιακής εμπειρίας στον τραπεζικό τομέα (Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο, Γενική Τράπεζα, Τράπεζα Μακεδονίας – Θράκης) και από το 2008 ανέλαβε καθήκοντα διευθυντή διαχείρισης διαθεσίμων στην Attica Bank. Τον Σεπτέμβριο του 2016 εξελέγη εκτελεστικό μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας με την ιδιότητα του αναπληρωτή διευθύνοντα συμβούλου.

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ (Εκτελεστικό Μέλος)**Ιωάννης Τσακιράκης**

Σπούδασε Οικονομικές Επιστήμες στο Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών ενώ κατέχει και τίτλο μεταπτυχιακού διπλώματος στην Διοίκηση Επιχειρήσεων (MBA) από το Πανεπιστήμιο Αθηνών. Διαθέτει πάνω από 25 χρόνια εργασιακής εμπειρίας στον τραπεζικό τομέα (Εθνική Τράπεζα, Τράπεζα Πειραιώς, Γενική Τράπεζα) καθώς και σε εταιρείες διαχείρισης χαρτοφυλακίου. Το Σεπτέμβριο του 2015 ανέλαβε καθήκοντα επικεφαλής στο τμήμα διαχείρισης μη εξυπηρετούμενων δανείων στην Attica Bank και τον Σεπτέμβριο του 2016 εξελέγη εκτελεστικό μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας με την ιδιότητα του αναπληρωτή διευθύνοντα συμβούλου.

ΜΗ ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΑ ΜΕΛΗ**Δημήτριος Τζαννίνης**

Είναι οικονομολόγος που ασχολείται με θέματα κυβερνητικής πολιτικής και διεθνών σχέσεων. Έχει εργαστεί ως Πρόεδρος στο Συμβούλιο Οικονομικών Εμπειρογνομόνων του Υπουργείου Οικονομικών της Ελλάδος, μέλος χρηματοοικονομικών επιτροπών στο Euro group, μέλος της Οικονομικής Επιτροπής του ΟΟΣΑ, στέλεχος της Παγκόσμιας Τράπεζας και στο Συμβούλιο Διευθυντών της Ελεγκτικής Επιτροπής της Εθνικής Τράπεζας. Από το 1993 έως το 2008 εργάστηκε στο Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (Δ.Ν.Τ.). Έλαβε το πτυχίο του με ειδίκευση στις οικονομικές επιστήμες από το Πανεπιστήμιο Αθηνών, είναι κάτοχος Μεταπτυχιακού από το Πανεπιστήμιο Mc Master και Διδακτορικού Διπλώματος από το Πανεπιστήμιο του Western Ontario. Τον Σεπτέμβριο του 2016 επανεξελέγη μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας.

Αθανάσιος Σταθόπουλος

Είναι απόφοιτος του τμήματος Λογιστικής του Ανώτατου Τεχνολογικού Ιδρύματος Πατρών ενώ παράλληλα διαθέτει και διδασκαλική εμπειρία στο χώρο των χρηματοοικονομικών και της λογιστικής. Από το 1995 εργάζεται στην Attica Bank ενώ το 2004 ανέλαβε τη διαχείριση της Διεύθυνσης Κεφαλαιαγορών έως και το 2006 όπου και εξελέγη Πρόεδρος του Συλλόγου των εργαζομένων της Attica Bank, ενώ από το 2008 έως και σήμερα είναι μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας, καθώς και μέλος των Διοικήσεων ΟΤΟΕ και ΓΣΕΕ.

ΜΗ ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΑ ΜΕΛΗ**Χαράλαμπος Μπριλάκης**

Είναι κάτοχος μεταπτυχιακού διπλώματος από το Πανεπιστήμιο Columbia. Από το 1995 έως το 1999 εργάστηκε ως υπεύθυνος μηχανικός πληροφοριακών συστημάτων σε εταιρείες στο εξωτερικό (Bell Communications, Quest Communications). Το 2004 ανέλαβε καθήκοντα ορκωτού ελεγκτή στην Eurobank έως και το 2016 όπου και εξελέγη μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Attica Bank. Παράλληλα, παραμένει μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου του Διεθνούς μη κερδοσκοπικού οργανισμού ISACA.

Ιωάννης Μαρμαγγιόλης

Είναι απόφοιτος του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών και κάτοχος μεταπτυχιακού διπλώματος από το Πανεπιστήμιο του Middlesex. Διαθέτει πάνω από 25 χρόνια εργασιακή εμπειρία στον τραπεζικό τομέα με ειδίκευση στην εταιρική χρηματοδότηση. Έχει διατελέσει Επικεφαλής Πελατειακής Κάλυψης Μεσαίων και Μεγάλων Επιχειρήσεων της Εμπορικής Τράπεζας και Σύμβουλος Διοίκησης της ALPHA BANK σε θέματα Wholesale Banking. Τον Σεπτέμβριο του 2016 επανεξελέγη μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας.

Γεώργιος Βλαχάκης

Σπούδασε Οικονομικές Επιστήμες στο Πανεπιστήμιο Αθηνών και είναι κάτοχος μεταπτυχιακού διπλώματος στα Χρηματοοικονομικά από το Πανεπιστήμιο του Stirling. Από το 2001 έως το 2012 διετέλεσε κατά σειρά Επικεφαλής της Λιανικής Τραπεζικής, ενώ συμμετείχε και ως μέλος στα διοικητικά συμβούλια θυγατρικών εταιρειών της Εμπορικής Τράπεζας. Το διάστημα 2010-2012 εργάστηκε ως σύμβουλος στην Επιτροπή Αναβάθμισης Εσόδων της Εμπορικής Τράπεζας. Διαθέτει 35 χρόνια εργασιακής εμπειρίας στον τραπεζικό τομέα τόσο στην Ελλάδα (Εμπορική Τράπεζα, Citibank) όσο και στο εξωτερικό (Citibank UK) με ειδίκευση στη λιανική τραπεζική και στο private banking. Τον Σεπτέμβριο του 2016 επανεξελέγη μέλος του διοικητικού συμβουλίου της τράπεζας.

Γεώργιος Παναγιώτου

Σπούδασε οικονομικά, στατιστική και οικονομετρία στα πανεπιστήμια Exeter (BA) και Southampton (MSc) της Αγγλίας. Είναι κάτοχος μεταπτυχιακού διπλώματος στη Διοίκηση Επιχειρήσεων (MBA) από το MIT Sloan School of Management. Διαθέτει πάνω από 20 χρόνια εργασιακής εμπειρίας στον τραπεζικό-επενδυτικό τομέα (Chase Manhattan Bank, Ιονική Τράπεζα, Eurobank Private Bank, Ελληνική Τράπεζα, Alpha Trust). Διετέλεσε διευθύνων σύμβουλος και μέλος ΔΣ σε ιδιωτικές εταιρείες, Πρόεδρος στην Ολυμπιακά Ακίνητα Α.Ε. και εκτελεστικό μέλος ΔΣ στην ΕΤΑΔ Α.Ε., ενώ από το 1996 έως 1998 διετέλεσε Γενικός Οικονομικός Διευθυντής στην Διεθνή Αερολιμένας Αθηνών Α.Ε. Τον Σεπτέμβριο του 2016 επανεξελέγη μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας.

ΜΗ ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΟ ΜΕΛΟΣ (κατ' εφαρμογή των διατάξεων του Ν.3723/2008)

Ζαχαρούλα Παπαθεοδώρου

Είναι πτυχιούχος του χημικού τμήματος του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης ενώ κατέχει και τίτλο μεταπτυχιακού διπλώματος από το Ανοικτό Πανεπιστήμιο. Διαθέτει σχεδόν 30 χρόνια εργασιακής εμπειρίας στον εγχώριο τραπεζικό τομέα (Αγροτική Τράπεζα) με ειδίκευση στην χρηματοδότηση μικρομεσαίων επιχειρήσεων.

Αθήνα, 27 Απριλίου 2017

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Δ.Σ.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ Β. ΡΟΥΜΕΛΙΩΤΗΣ
Α.Δ.Τ. Φ 089372

**ΕΤΗΣΙΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ
ΓΙΑ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΠΟΥ ΕΛΗΞΕ ΣΤΙΣ
31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2016**

**Βάσει των Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Αναφοράς
όπως έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση**

**ΙΙΙ. ΕΤΗΣΙΕΣ ΑΤΟΜΙΚΕΣ ΚΑΙ ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ
ΓΙΑ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΠΟΥ ΕΛΗΞΕ ΣΤΙΣ 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2016 (ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΕΤΑΙ
ΚΑΙ Η ΈΚΘΕΣΗ ΕΛΕΓΧΟΥ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΩΝ ΟΡΚΩΤΩΝ ΕΛΕΓΚΤΩΝ)**

Οι Ετήσιες Ατομικές και Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις της χρήσης που έληξε την 31^η Δεκεμβρίου 2016, καθώς και οι σημειώσεις που τις συνοδεύουν, εγκρίθηκαν από το Διοικητικό Συμβούλιο κατά τη συνεδρίαση της 27^{ης} Απριλίου 2017 και αναρτήθηκαν στην ιστοσελίδα της Τράπεζας, καθώς και στον διαδικτυακό χώρο του Χ.Α., όπου και θα παραμείνουν στην διάθεση του επενδυτικού κοινού για χρονικό διάστημα τουλάχιστον δέκα (10) ετών από την ημερομηνία της συντάξεως και δημοσιοποίησής τους.

Επισημαίνεται ότι τα αναρτημένα στην ιστοσελίδα της Τράπεζας συνοπτικά οικονομικά στοιχεία και πληροφορίες που προκύπτουν από τις οικονομικές καταστάσεις, στοχεύουν στο να παράσχουν στον αναγνώστη μία γενική ενημέρωση για την οικονομική κατάσταση και τα αποτελέσματα της Τράπεζας, αλλά δεν παρέχουν την ολοκληρωμένη εικόνα της οικονομικής θέσης, των χρηματοοικονομικών επιδόσεων και των ταμειακών ροών της Τράπεζας και του Ομίλου, σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς.

Αθήνα, 27^η Απριλίου 2017

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Δ.Σ

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ
ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ
ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ Β.
ΡΟΥΜΕΛΙΩΤΗΣ
Α.Δ.Τ. Φ 089372

ΘΕΟΔΩΡΟΣ Ν.
ΠΑΝΤΑΛΑΚΗΣ
Α.Δ.Τ. ΑΕ 119288

ΙΩΑΝΝΗΣ ΕΜ.
ΤΣΑΚΙΡΑΚΗΣ
Α.Δ.Τ. Λ 024276

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Γ.
ΡΙΖΟΣ
Α.Δ.Τ. Ξ 989060

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ ΕΤΗΣΙΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ

	Σελίδα
Έκθεση Ελέγχου Ανεξάρτητων Ορκωτών Ελεγκτών	6
ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΗΣ.....	9
ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΥΝΟΛΙΚΟΥ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ.....	10
ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ	11
ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΠΟΥ ΕΛΗΞΕ 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2015 – ΟΜΙΛΟΣ	12
ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΠΟΥ ΕΛΗΞΕ 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2016 - ΟΜΙΛΟΣ	13
ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΠΟΥ ΕΛΗΞΕ 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2015 – ΤΡΑΠΕΖΑ	14
ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΠΟΥ ΕΛΗΞΕ 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2016 – ΤΡΑΠΕΖΑ	15
ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΠΟΥ ΕΛΗΞΕ 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ.....	16
1. ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ	17
2. ΚΥΡΙΕΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ.....	18
(2.1) Αρχές παρουσίασης των Οικονομικών Καταστάσεων	18
(2.2) Συνέχιση Δραστηριότητας	18
(2.3) Ενοποιημένοι Λογαριασμοί	21
(2.4) Συγγενείς εταιρείες και κοινοπραξίες.....	21
(2.5) Συναλλαγές σε ξένο νόμισμα	22
(2.6) Επενδύσεις σε χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία.....	22
(2.7) Συμβάσεις πώλησης και επαναγοράς χρεογράφων (Repos).....	23
(2.8) Ενσώματα περιουσιακά στοιχεία	23
(2.9) Επενδύσεις σε ακίνητα.....	24
(2.10) Άυλα περιουσιακά στοιχεία	24
(2.11) Υπεραξία.....	25
(2.12) Ταμείο και ταμειακά ισοδύναμα	25
(2.13) Δάνεια και Απαιτήσεις.....	25
(2.14) Προβλέψεις για πιστωτικούς κινδύνους.....	25
(2.15) Μισθώσεις.....	26
(2.16) Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα και μέσα αντιστάθμισης κινδύνου	27
(2.17) Συμψηφισμός Απαιτήσεων – Υποχρεώσεων.....	27
(2.18) Έσοδα και Έξοδα από Τόκους	27
(2.19) Προμήθειες και Συναφή Έσοδα	28
(2.20) Προβλέψεις	28
(2.21) Φόρος Εισοδήματος	28
(2.22) Παροχές προς το Προσωπικό.....	28
(2.23) Αναγνώριση του χρηματοοικονομικού μέσου στις οικονομικές καταστάσεις	29
(2.24) Παύση απεικόνισης του χρηματοοικονομικού μέσου στις οικονομικές καταστάσεις.....	29
(2.25) Λειτουργικοί Τομείς.....	29
(2.26) Ίδιες Μετοχές.....	30
(2.27) Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη	30
(2.28) Κέρδη ανά μετοχή.....	30
(2.29) Δραστηριότητες θεματοφυλακής	30
(2.30) Μερίσματα	31
(2.31) Καταθέσεις, ομολογιακά δάνεια και μειωμένης εξασφάλισης στοιχεία.....	31
(2.32) Χρηματοοικονομικές εγγυήσεις.....	31
(2.33) Μετοχικό Κεφάλαιο.....	31
(2.34) Νέα Πρότυπα και διερμηνείες.....	31
(2.35) Σημαντικές λογιστικές κρίσεις, εκτιμήσεις και υποθέσεις	39
3. ΑΝΑΛΥΣΗ ΚΑΤΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟ ΤΟΜΕΑ.....	43
4. ΤΟΚΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΑΦΗ ΕΞΟΔΑ	45
5. ΤΟΚΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΑΦΗ ΕΞΟΔΑ	45
6. ΕΞΟΔΑ ΑΠΟ ΑΜΟΙΒΕΣ ΚΑΙ ΠΡΟΜΗΘΕΙΕΣ	46
7. ΕΞΟΔΑ ΑΠΟ ΑΜΟΙΒΕΣ ΚΑΙ ΠΡΟΜΗΘΕΙΕΣ	46
8. ΚΕΡΔΗ / (ΖΗΜΙΕΣ) ΑΠΟ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΠΡΑΞΕΙΣ	47
9. ΚΕΡΔΗ / (ΖΗΜΙΕΣ) ΑΠΟ ΠΡΑΞΕΙΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟΥ ΧΑΡΤΟΦΥΛΑΚΙΟΥ	47
10. ΛΟΙΠΑ ΕΞΟΔΑ/(ΕΞΟΔΑ).....	48
11. ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΕΞΟΔΑ.....	49
12. ΦΟΡΟΙ.....	51
13. ΚΕΡΔΗ / (ΖΗΜΙΕΣ) ΑΝΑ ΜΕΤΟΧΗ-ΒΑΣΙΚΑ ΚΑΙ ΜΕΙΩΜΕΝΑ.....	52

14. ΤΑΜΕΙΟ ΚΑΙ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ ΣΤΗΝ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ.....	53
15. ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΚΑΤΑ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ	53
16. ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΤΗΝ ΕΥΛΟΓΗ ΑΞΙΑ ΜΕΣΩ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ.....	53
17. ΠΑΡΑΓΩΓΑ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΑ ΜΕΣΑ	54
18. ΔΑΝΕΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΚΑΤΑΒΟΛΕΣ ΣΕ ΠΕΛΑΤΕΣ.....	55
18.1 ΔΑΝΕΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΚΑΤΑΒΟΛΕΣ ΣΕ ΠΕΛΑΤΕΣ	55
18.2 ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΕΣ ΜΙΣΘΩΣΕΙΣ (ΕΚΜΙΣΘΩΤΗΣ).....	55
18.3 ΕΞΕΛΙΞΗ ΠΡΟΒΛΕΨΕΩΝ ΓΙΑ ΑΠΟΜΕΙΩΣΗ ΑΞΙΑΣ ΔΑΝΕΙΩΝ ΚΑΤΑ ΠΕΛΑΤΩΝ	56
19. ΖΗΜΙΑ ΑΠΟΜΕΙΩΣΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ	57
20. ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟ ΧΑΡΤΟΦΥΛΑΚΙΟ	57
20.1 ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΜΕΣΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ ΓΙΑ ΠΩΛΗΣΗ	57
20.2 ΔΙΑΚΡΑΤΟΥΜΕΝΕΣ ΩΣ ΤΗ ΛΗΞΗ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ	58
21. ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ ΣΕ ΘΥΓΑΤΡΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ	59
22. ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ ΣΕ ΣΥΓΓΕΝΕΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ.....	60
23. ΑΨΔΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	61
24. ΙΔΙΟΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΟΥΜΕΝΑ ΕΝΣΩΜΑΤΑ ΠΑΓΙΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	62
25. ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΣΕ ΑΚΙΝΗΤΑ	64
26. ΛΟΙΠΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	65
27. ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΠΡΟΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΑ ΙΔΡΥΜΑΤΑ	65
28. ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΠΡΟΣ ΠΕΛΑΤΕΣ.....	66
29. ΕΚΔΟΘΕΙΣΕΣ ΟΜΟΛΟΓΙΕΣ.....	67
30. ΑΝΑΒΑΛΛΟΜΕΝΕΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ- ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	68
31. ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΠΑΡΟΧΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ.....	69
31.1 ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΙΚΩΝ ΠΑΡΟΧΩΝ.....	69
31.2 ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΩΝ ΠΑΡΟΧΩΝ ΕΦΑΠΕΞ.....	71
31.3 ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟΝ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ	72
32. ΛΟΙΠΕΣ ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ.....	74
33. ΛΟΙΠΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	76
34. ΜΕΤΟΧΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ, ΜΕΤΑΤΡΕΨΙΜΟ ΟΜΟΛΟΓΙΑΚΟ ΔΑΝΕΙΟ, ΔΙΑΦΟΡΑ ΑΠΟ ΕΚΔΟΣΗ ΜΕΤΟΧΩΝ ΥΠΕΡ ΤΟ ΑΡΤΙΟ, ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ, ΣΩΡΕΥΜΕΝΑ ΚΕΡΔΗ / (ΖΗΜΙΕΣ) ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΜΕΙΟΨΗΦΙΑΣ.....	76
35. ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ.....	79
36. ΤΑΜΕΙΟ ΚΑΙ ΤΑΜΕΙΑΚΑ ΙΣΟΔΥΝΑΜΑ	80
37. ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΕΣ ΜΙΣΘΩΣΕΙΣ.....	80
38. ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ ΜΕ ΣΥΝΔΕΔΕΜΕΝΑ ΜΕΡΗ	81
39. ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΤΟΥ ΟΜΙΛΟΥ	82
40. ΕΝΔΕΧΟΜΕΝΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΕΣΜΕΥΣΕΙΣ	83
40.1 ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΕΣΜΕΥΣΕΙΣ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ ΕΚΤΟΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ	83
40.2 ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	83
40.3 ΝΟΜΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ.....	84
41. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΙΝΔΥΝΩΝ	85
41.1 ΚΙΝΔΥΝΟΣ ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑΣ.....	93
41.2 ΚΙΝΔΥΝΟΣ ΑΓΟΡΑΣ.....	98
41.2.1 ΚΙΝΔΥΝΟΣ ΜΕΤΟΧΩΝ	98
41.2.2 ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΙΚΟΣ ΚΙΝΔΥΝΟΣ	98
41.2.3 ΚΙΝΔΥΝΟΣ ΕΠΙΤΟΚΙΟΥ	103
41.3 ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΣ ΚΙΝΔΥΝΟΣ.....	108
41.3.1 ΜΕΓΙΣΤΗ ΕΚΘΕΣΗ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥ ΚΙΝΔΥΝΟΥ ΠΡΙΝ ΤΟΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟ ΤΩΝ ΕΞΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ ΜΕΤΡΩΝ ΠΙΣΤΩΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ.....	109
41.3.2 ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΚΑΤΑ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ	110
41.3.3 ΕΚΘΕΣΗ ΣΕ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟ ΚΙΝΔΥΝΟ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ ΑΝΑ ΚΛΑΔΟ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ	111
41.3.4 ΟΜΟΛΟΓΑ ΚΑΙ ΛΟΙΠΑ ΑΞΙΟΓΡΑΦΑ.....	112
41.4 ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥ ΚΙΝΔΥΝΟΥ	113
41.4.1 ΔΑΝΕΙΑ ΚΑΙ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΚΑΤΑ ΠΕΛΑΤΩΝ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΗΝ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΤΟΥΣ (ΑΠΟΜΕΙΩΜΕΝΑ Ή ΜΗ – ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΑΠΟΜΕΙΩΣΗΣ – ΑΞΙΑ ΕΞΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ)	113
41.4.2 ΠΟΙΟΤΙΚΗ ΔΙΑΒΑΘΜΙΣΗ ΤΩΝ ΧΩΡΙΣ ΚΑΘΥΣΤΕΡΗΣΗ ΚΑΙ ΜΗ ΑΠΟΜΕΙΩΜΕΝΩΝ ΔΑΝΕΙΩΝ ΚΑΙ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ ΚΑΤΑ ΠΕΛΑΤΩΝ	114
41.4.3 ΑΝΑΛΥΣΗ ΕΝΗΛΙΚΙΩΣΗΣ ΤΩΝ ΚΑΘΥΣΤΕΡΗΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΜΗ ΑΠΟΜΕΙΩΜΕΝΩΝ ΔΑΝΕΙΩΝ ΚΑΙ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ ΚΑΤΑ ΠΕΛΑΤΩΝ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΔΑΝΕΙΩΝ.....	115
41.4.4 ΑΠΟΜΕΙΩΜΕΝΑ ΔΑΝΕΙΑ ΚΑΙ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΚΑΤΑ ΠΕΛΑΤΩΝ	116
41.4.4.1 ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΤΩΝ ΑΠΟΜΕΙΩΜΕΝΩΝ ΔΑΝΕΙΩΝ ΚΑΙ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ ΚΑΤΑ ΠΕΛΑΤΩΝ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΔΑΝΕΙΩΝ	116

41.4.4.2 ΑΝΑΛΥΣΗ ΕΝΗΛΙΚΙΩΣΗΣ ΤΩΝ ΑΠΟΜΕΙΩΜΕΝΩΝ ΔΑΝΕΙΩΝ ΚΑΙ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ ΚΑΤΑ ΠΕΛΑΤΩΝ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΔΑΝΕΙΩΝ	117
41.4.5 ΔΕΙΚΤΗΣ ΔΑΝΕΙΟΥ ΠΡΟΣ ΑΞΙΑ ΕΞΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	118
41.4.6 ΑΝΑΚΤΗΣΗ ΕΞΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ.....	118
41.4.7 ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΛΗΦΘΕΝΤΩΝ ΕΞΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ ΚΑΙ ΕΓΓΥΗΣΕΩΝ	119
41.5 ΠΡΟΒΛΕΨΗ ΑΠΟΜΕΙΩΣΗΣ ΔΑΝΕΙΩΝ ΚΑΙ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ ΚΑΤΑ ΠΕΛΑΤΩΝ.....	120
41.5.1 ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΤΗΣ ΣΥΣΣΩΡΕΥΜΕΝΗΣ ΠΡΟΒΛΕΨΗΣ ΑΠΟΜΕΙΩΣΗΣ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΔΑΝΕΙΩΝ	120
41.5.2 ΔΑΝΕΙΑ ΚΑΙ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΚΑΤΑ ΠΕΛΑΤΩΝ, ΑΠΟΜΕΙΩΜΕΝΑ ΔΑΝΕΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΑΠΟΜΕΙΩΣΗΣ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΔΑΝΕΙΩΝ, ΤΟΜΕΑ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΠΕΡΙΟΧΗ	121
41.5.3 ΑΝΑΛΥΣΗ ΕΣΟΔΩΝ ΑΠΟ ΤΟΚΟΥΣ, ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΗΝ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΔΑΝΕΙΩΝ ΚΑΙ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ ΚΑΤΑ ΠΕΛΑΤΩΝ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΔΑΝΕΙΩΝ.....	122
41.6 ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΔΑΝΕΙΩΝ	122
41.6.1 ΑΝΑΛΥΣΗ ΡΥΘΜΙΣΜΕΝΩΝ ΔΑΝΕΙΩΝ ΚΑΙ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ ΚΑΤΑ ΠΕΛΑΤΩΝ ΑΝΑ ΕΙΔΟΣ ΡΥΘΜΙΣΗΣ.....	122
41.6.2 ΑΝΑΛΥΣΗ ΡΥΘΜΙΣΕΩΝ ΔΑΝΕΙΩΝ ΚΑΙ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ ΚΑΤΑ ΠΕΛΑΤΩΝ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΗΝ ΠΙΣΤΩΤΙΚΗ ΤΟΥΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑ.....	123
41.6.3 ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΡΥΘΜΙΣΜΕΝΩΝ ΔΑΝΕΙΩΝ ΚΑΙ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ ΚΑΤΑ ΠΕΛΑΤΩΝ.....	124
41.6.4 ΡΥΘΜΙΣΜΕΝΑ ΔΑΝΕΙΑ ΚΑΙ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΚΑΤΑ ΠΕΛΑΤΩΝ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	124
41.6.5 ΡΥΘΜΙΣΜΕΝΑ ΔΑΝΕΙΑ ΚΑΙ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΚΑΤΑ ΠΕΛΑΤΩΝ ΑΝΑ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΠΕΡΙΟΧΗ ...	124
41.7 ΕΥΛΟΓΕΣ ΑΞΙΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ	125
42. ΚΕΦΑΛΑΙΑΚΗ ΕΠΑΡΚΕΙΑ	128
43. ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΜΕΤΑΓΕΝΕΣΤΕΡΑ ΤΗΣ 31 ^{ης} ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2016.....	130

ΚΡΜΓ Ορκωτοί Ελεγκτές ΑΕ
Στρατηγού Τόμπρα 3
153 42 Αγία Παρασκευή
Ελλάδα
Τηλέφωνο: +30 210 60 62 100
Φαξ: +30 210 60 62 111

Έκθεση Ελέγχου Ανεξάρτητων Ορκωτών Ελεγκτών

Προς τους Μετόχους της
ΑΤΤΙΚΑ BANK ΑΝΩΝΥΜΗ ΤΡΑΠΕΖΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Έκθεση επί των Ατομικών και Ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Ελέγξαμε τις συνημμένες Ατομικές και Ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές καταστάσεις της ΑΤΤΙΚΑ BANK ΑΝΩΝΥΜΗ ΤΡΑΠΕΖΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ (η «Τράπεζα») που αποτελούνται από την ατομική και ενοποιημένη κατάσταση οικονομικής θέσης της 31 Δεκεμβρίου 2016, τις ατομικές και ενοποιημένες καταστάσεις αποτελεσμάτων χρήσεως και συνολικού εισοδήματος, μεταβολών ιδίων κεφαλαίων και ταμειακών ροών της χρήσεως που έληξε την ημερομηνία αυτή, καθώς και περίληψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών και λοιπές επεξηγηματικές πληροφορίες.

Ευθύνη της Διοίκησης για τις Ατομικές και Ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις

Η διοίκηση είναι υπεύθυνη για την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση αυτών των ατομικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση, όπως και για εκείνες τις εσωτερικές δικλείδες, που η διοίκηση καθορίζει ως απαραίτητες ώστε να καθίσταται δυνατή η κατάρτιση ατομικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων, απαλλαγμένων από ουσιώδη ανακρίβεια, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος.

Ευθύνη του Ελεγκτή

Η δική μας ευθύνη είναι να εκφράσουμε γνώμη επί αυτών των ατομικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων, με βάση τον έλεγχό μας. Διενεργήσαμε τον έλεγχό μας σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα της Ελεγκτικής, που έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία. Τα Πρότυπα αυτά απαιτούν να συμμορφωνόμαστε με κανόνες δεοντολογίας, καθώς και να σχεδιάζουμε και να διενεργούμε τον έλεγχο με σκοπό την απόκτηση εύλογης διασφάλισης για το εάν οι ατομικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις είναι απαλλαγμένες από ουσιώδη ανακρίβεια.

Ο έλεγχος περιλαμβάνει τη διενέργεια διαδικασιών για την απόκτηση ελεγκτικών τεκμηρίων, σχετικά με τα ποσά και τις γνωστοποιήσεις στις ατομικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις. Οι επιλεγόμενες διαδικασίες βασίζονται στην κρίση του ελεγκτή περιλαμβανομένης της εκτίμησης του κινδύνου ουσιώδους ανακρίβειας των ατομικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος. Κατά τη διενέργεια αυτών των εκτιμήσεων κινδύνου, ο ελεγκτής εξετάζει τις εσωτερικές δικλείδες που σχετίζονται με την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση των ατομικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων της Τράπεζας, με σκοπό το σχεδιασμό ελεγκτικών διαδικασιών κατάλληλων για τις περιστάσεις, αλλά όχι με σκοπό την έκφραση γνώμης επί της αποτελεσματικότητας των εσωτερικών δικλείδων της Τράπεζας. Ο έλεγχος περιλαμβάνει επίσης την αξιολόγηση της καταλληλότητας των λογιστικών πολιτικών που χρησιμοποιήθηκαν και του εύλογου των εκτιμήσεων που έγιναν από τη διοίκηση, καθώς και αξιολόγηση της συνολικής παρουσίασης των ατομικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

Πιστεύουμε ότι τα ελεγκτικά τεκμήρια που έχουμε συγκεντρώσει είναι επαρκή και κατάλληλα για τη θεμελίωση της ελεγκτικής μας γνώμης.

Γνώμη

Κατά τη γνώμη μας, οι συνημμένες Ατομικές και Ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις απεικονίζουν ακριβοδίκαια την οικονομική θέση της ΑΤΤΙCΑ ΒΑΝΚ ΑΝΩΝΥΜΗ ΤΡΑΠΕΖΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ κατά την 31 Δεκεμβρίου 2016 και τη χρηματοοικονομική της επίδοση και τις ταμειακές της ροές για τη χρήση που έληξε την ημερομηνία αυτή σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Θέμα Έμφασης

Χωρίς να διατυπώνουμε επιφύλαξη στη γνώμη μας, εφιστούμε την προσοχή σας στη σημείωση 2.2 των ατομικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων, όπου γίνεται αναφορά στις ουσιώδεις αβεβαιότητες που απορρέουν από τις υφιστάμενες οικονομικές συνθήκες στην Ελλάδα και τις τρέχουσες εξελίξεις, οι οποίες θα μπορούσαν να επηρεάσουν την πρόσβαση σε συγκεκριμένες πηγές ρευστότητας καθώς επίσης και τη δυνατότητα ενίσχυσης των εποπτικών κεφαλαίων της Τράπεζας όπως αυτά προσδιορίστηκαν από την Τράπεζα της Ελλάδος. Οι ουσιώδεις αυτές αβεβαιότητες δύναται να δημιουργήσουν σημαντική αμφιβολία για τη δυνατότητα της Τράπεζας να συνεχίσει απρόσκοπτα την επιχειρηματική της δραστηριότητα.

Έκθεση επί Άλλων Νομικών και Κανονιστικών Απαιτήσεων

Λαμβάνοντας υπόψη ότι η διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση της Έκθεσης Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου και της Δήλωσης Εταιρικής Διακυβέρνησης που περιλαμβάνεται στην έκθεση αυτή, κατ' εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 5 του άρθρου 2 του Ν. 4336/2015 (μέρος Β), σημειώνουμε ότι:

- (α) Στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου περιλαμβάνεται δήλωση εταιρικής διακυβέρνησης, η οποία παρέχει τα πληροφοριακά στοιχεία που ορίζονται στο άρθρο 43ββ του Κ.Ν. 2190/1920.
- (β) Κατά τη γνώμη μας η Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου έχει καταρτισθεί σύμφωνα με τις ισχύουσες νομικές απαιτήσεις των άρθρων 43α, και 107α και της παραγράφου 1 (περιπτώσεις γ' και δ') του άρθρου 43ββ του Κ.Ν. 2190/1920 και το περιεχόμενο αυτής αντιστοιχεί με τις συνημμένες Ατομικές και Ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις της χρήσης που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2016.
- (γ) Με βάση τη γνώση που αποκτήσαμε κατά τον έλεγχό μας, για την ΑΤΤΙΚΑ BANK ΑΝΩΝΥΜΗ ΤΡΑΠΕΖΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ και το περιβάλλον της, δεν έχουμε εντοπίσει ουσιώδεις ανακρίβειες στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου.

Αθήνα, 27 Απριλίου 2017
KPMG Ορκωτοί Ελεγκτές ΑΕ
ΑΜ ΣΟΕΛ 114

Χαράλαμπος Συρούνης
Ορκωτός Ελεγκτής Λογιστής
ΑΜ ΣΟΕΛ 19071

Ιωάννης Αχείλας
Ορκωτός Ελεγκτής Λογιστής
ΑΜ ΣΟΕΛ 12831

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΗΣ

(Ποσά σε χιλ. €)	Σημ.	ΟΜΙΛΟΣ		ΤΡΑΠΕΖΑ	
		Από 1η Ιανουαρίου έως 31/12/2016	31/12/2015	Από 1η Ιανουαρίου έως 31/12/2016	31/12/2015
Τόκοι και συναφή έσοδα	4	143.085	163.279	143.080	163.273
Μειον : Τόκοι και συναφή έξοδα	5	(56.391)	(72.783)	(56.538)	(72.977)
Καθαρά έσοδα από τόκους		86.695	90.496	86.542	90.296
Έσοδα από αμοιβές και προμήθειες	6	16.110	19.162	13.805	16.666
Μειον: Έξοδα από αμοιβές και προμήθειες	7	(1.793)	(3.078)	(2.318)	(4.229)
Καθαρά έσοδα από αμοιβές και προμήθειες		14.317	16.084	11.487	12.438
Κέρδη / (Ζημιές) από χρηματοοικονομικές πράξεις	8	3.317	1.581	3.327	1.579
Κέρδη / (Ζημιές) από πράξεις του Επενδυτικού χαρτοφυλακίου	9	606	(11.104)	606	(11.104)
Λοιπά έσοδα	10	2.715	20.539	2.829	20.585
Έσοδα από λειτουργικές δραστηριότητες		107.650	117.595	104.790	113.794
Ζημιές απομείωσης χρηματοοικονομικών στοιχείων	19	(40.096)	(629.006)	(40.096)	(629.006)
Αμοιβές και έξοδα προσωπικού	11	(53.264)	(46.146)	(51.209)	(44.898)
Γενικά λειτουργικά έξοδα	11	(48.218)	(43.863)	(47.639)	(42.136)
Αποσβέσεις	11	(6.205)	(5.563)	(6.117)	(5.499)
Σύνολο λειτουργικών εξόδων		(147.783)	(724.579)	(145.061)	(721.539)
Αποτελέσματα συμμετοχών σε συγγενείς εταιρείες	22	(2.198)	2.300	-	-
Ζημιές προ φόρου εισοδήματος		(42.331)	(604.684)	(40.271)	(607.745)
Μειον : φόρος εισοδήματος	12	(7.498)	257.859	(6.875)	258.260
Ζημιές χρήσης μετά φόρων		(49.829)	(346.825)	(47.145)	(349.485)
<u>Κατανέμονται σε:</u>					
Ιδιοκτήτες μητρικής		(49.656)	(346.826)		
Δικαιώματα μειοψηφίας		(173)	1		
Ζημιές της περιόδου ανά μετοχή - βασικά και μειωμένα (σε €)	13	(0,0259)	(0,2885)	(0,0248)	(0,2906)

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΥΝΟΛΙΚΟΥ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ

(Ποσά σε χιλ. €)	ΟΜΙΛΟΣ		ΤΡΑΠΕΖΑ	
	Από 1η Ιανουαρίου έως 31/12/2016	31/12/2015	Από 1η Ιανουαρίου έως 31/12/2016	31/12/2015
Κέρδη / (ζημίες) περιόδου μετά φόρου εισοδήματος που αναγνωρίστηκαν στην κατάσταση αποτελεσμάτων	(49.829)	(346.825)	(47.145)	(349.485)
<i>Ποσά που αναταξινομούνται στην κατάσταση αποτελεσμάτων</i>				
Μεταβολή αποθεματικού διαθεσίμων προς πώληση επενδύσεων	1.985	14.977	1.985	14.977
Φόρος εισοδήματος	(576)	(3.873)	(576)	(3.873)
<i>Ποσά που δεν αναταξινομούνται στην κατάσταση αποτελεσμάτων</i>				
Αναλογιστικά κέρδη / (ζημίες) καθορισμένων προγραμμάτων παροχών	2.978	2.460	2.962	2.463
Φόρος εισοδήματος	(864)	(236)	(859)	(236)
Σύνολο αποτελεσμάτων μετά το φόρο εισοδήματος που καταχωρήθηκαν απ'ευθείας στην καθαρή θέση	3.524	13.327	3.512	13.331
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα μετά από φόρους	(46.305)	(333.497)	(43.633)	(336.154)
<i>Κατανέμονται σε:</i>				
Ιδιοκτήτες μητρικής	(46.133)	(333.498)		
Δικαιώματα μειοψηφίας	(173)	1		

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ

(Ποσά σε χιλ. €)	Σημ.	31/12/2016	31/12/2015	31/12/2016	31/12/2015
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ		ΟΜΙΛΟΣ		ΤΡΑΠΕΖΑ	
Ταμείο και διαθέσιμα στην Κεντρική Τράπεζα	14	43.362	49.559	43.361	49.558
Απατήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	15	4.879	9.581	4.870	9.558
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα - απατήσεις	17	84	357	84	357
Χρηματοοικονομικά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	16	2.613	6.566	2.510	6.451
Δάνεια και προκαταβολές σε πελάτες (μετά από προβλέψεις)	18.1	2.776.959	2.757.428	2.776.959	2.757.428
Χρηματοοικονομικά μέσα διαθέσιμα για πώληση	20.1	50.737	63.303	50.737	63.303
Διακρατούμενες ως τη λήξη επενδύσεις	20.2	10.115	10.162	10.115	10.162
Συμμετοχές σε θυγατρικές επιχειρήσεις	21	0	0	11.806	11.809
Συμμετοχές σε συγγενείς επιχειρήσεις	22	9.907	15.063	7.749	10.662
Ιδιοχρησιμοποιούμενα ενσώματα πάγια στοιχεία	24	28.595	30.135	28.424	29.961
Επενδύσεις σε ακίνητα	25	56.369	58.190	56.369	58.190
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	23	43.515	37.290	43.488	37.264
Αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση	30	383.177	389.466	383.488	389.411
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	26	200.773	242.154	199.225	239.908
Σύνολο ενεργητικού		3.611.083	3.669.256	3.619.184	3.674.024

ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ					
Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα	27	1.025.342	783.768	1.025.342	783.768
Υποχρεώσεις προς πελάτες	28	1.892.750	2.142.503	1.906.224	2.157.385
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα - υποχρεώσεις	17	236	0	236	0
Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού	31	6.606	10.687	6.543	10.596
Λοιπές προβλέψεις	32	28.298	20.745	29.491	20.448
Αναβαλλόμενη φορολογική υποχρέωση	30	5.934	4.718	5.934	4.684
Λοιπές υποχρεώσεις	33	18.011	26.625	16.880	24.976
Σύνολο υποχρεώσεων		2.977.178	2.989.046	2.990.651	3.001.858

ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ					
Μετοχικό κεφάλαιο (κοινές μετοχές)	34	701.806	701.806	701.806	701.806
Μετοχικό κεφάλαιο (προνομιούχες μετοχές)	34	100.200	100.200	100.200	100.200
Αποθεματικά	34	246.052	242.218	245.780	241.968
Σωρευμένες ζημιές	34	(415.414)	(365.447)	(419.253)	(371.807)
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων ιδιοκτητών μητρικής		632.644	678.777	628.533	672.166
Δικαιώματα μειοψηφίας	34	1.261	1.433	0	0
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων		633.905	680.210	628.533	672.166
Σύνολο Υποχρεώσεων και Ιδίων Κεφαλαίων		3.611.083	3.669.256	3.619.184	3.674.024

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΠΟΥ ΕΛΗΞΕ 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2015 – ΟΜΙΛΟΣ

ΟΜΙΛΟΣ (Ποσά σε χιλ. €)	Μετοχικό κεφάλαιο (κοινές μετοχές)	Μετοχικό κεφάλαιο (προνομιούχες μετοχές)	Μετατρέψιμο Ομολογιακό Δάνειο	Υπέρ το άρτιο	Λοιπά αποθεματικά	Αποθεματικά	Σωρευμένα κέρδη/ζημιές	Σύνολο	Δικαιώματα Μειοψηφίας	Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων
Υπόλοιπα 1/1/2015	313.738	100.200	95.570	356.050	(23.422)	22.356	(510.903)	353.590	1.432	355.022
Ζημιές της περιόδου							(346.826)	(346.826)	1	(346.825)
Στοιχεία συνολικών εσόδων										
Αξόγραφα διαθέσιμα προς πώληση: αποτίμηση					2.805			2.805		2.805
Αξόγραφα διαθέσιμα προς πώληση: μεταφορά στο αποτέλεσμα					12.171			12.171		12.171
Αναλογιστικά κέρδη(ζημιές) καθορισμένων προγραμμάτων παροχών					2.460			2.460		2.460
Αναπροσαρμογή ιδιοχρησιμοποιούμενων ακινήτων								0		0
Φόρος εισοδήματος					(4.109)			(4.109)		(4.109)
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα μετά από φόρους	0	0	0	0	13.327	0	(346.826)	(333.498)	1	(333.497)
Τακτικό αποθεματικό						15	(15)	0		0
Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου με έκδοση κοινών μετοχών	681.008							681.008		681.008
Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου με κεφαλαιοποίηση διαφορών υπέρ το άρτιο	356.050			(356.050)				0		0
Μείωση μετοχικού κεφαλαίου με συμψηφισμό ζημιών	(356.050)						356.050	0		0
Μείωση μετοχικού κεφαλαίου για δημιουργία ειδικού αποθεματικού	(388.511)					388.511		0		0
Διαγραφή ζημιών μέσω του ειδικού αποθεματικού						(158.569)	158.569	0		0
Μετατροπή μετατρέψιμων ομολογιών σε κοινές μετοχές	95.570		(95.570)					0		0
Έξοδα αυξήσεως μετοχικού κεφαλαίου							(17.806)	(17.806)		(17.806)
Φόρος συγκέντρωσης κεφαλαίων από κεφαλαιοποίηση αποθεματικών και ΜΟΔ							(4.516)	(4.516)		(4.516)
Υπόλοιπα 31/12/2015	701.806	100.200	0	0	(10.094)	252.312	(365.447)	678.777	1.433	680.210

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΠΟΥ ΕΛΗΞΕ 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2016 - ΟΜΙΛΟΣ

(Ποσά σε χιλ. €)	Μετοχικό κεφάλαιο (κοινές μετοχές)	Μετοχικό κεφάλαιο (προνομίουχες μετοχές)	Μετατρέψιμο Ομολογιακό Δάνειο	Υπέρ το άρτιο	Λοπά αποθεματικά	Αποθεματικά	Σωρευμένα κέρδη/ζημιές	Σύνολα	Δικαιώματα Μειοψηφίας	Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων
Υπόλοιπα 1/1/2016	701.806	100.200	0	0	(10.094)	252.312	(365.447)	678.777	1.433	680.210
Ζημιές της περιόδου							(49.656)	(49.656)	(173)	(49.829)
Στοιχεία συνολικών εσόδων										
Αξιόγραφα διαθέσιμα προς πώληση: αποτίμηση					2.680			2.680		2.680
Αξιόγραφα διαθέσιμα προς πώληση: μεταφορά στο αποτέλεσμα					(696)			(696)		(696)
Αναλογιστικά κέρδη(ζημιές) καθορισμένων προγραμμάτων παροχών					2.978			2.978		2.978
Φόρος εισοδήματος					(1.439)			(1.439)		(1.439)
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα μετά από φόρους	0	0	0	0	3.524	0	(49.656)	(46.133)	(173)	(46.305)
Τακτικό αποθεματικό						11	(11)	0		0
Αγορά μετοχών θυγατρικής								0	(0)	(0)
Δημιουργία αποθεματικού απαλλαγής φόρου ενδοομιλικών μερισμάτων						300	(300)	0		0
Υπόλοιπα 31/12/2016	701.806	100.200	0	0	(6.571)	252.623	(415.414)	632.644	1.261	633.905

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΠΟΥ ΕΛΗΞΕ 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2015 – ΤΡΑΠΕΖΑ

ΤΡΑΠΕΖΑ	Μετοχικό κεφάλαιο	Μετοχικό κεφάλαιο	Μετατρέψιμο Ομολογιακό Δάνειο	Υπέρ το άρτιο	Λοιπά αποθεματικά	Αποθεματικά	Σωρευμένα κέρδη/ζημιές	Σύνολο ιδίων Κεφαλαίων
(Ποσά σε χιλ. €)	(κοινές μετοχές)	(προνομιούχες μετοχές)						
Υπόλοιπα 1/1/2015	313.738	100.200	95.570	356.050	(23.408)	22.104	(514.620)	349.635
Ζημιές της περιόδου							(349.485)	(349.485)
Στοιχεία συνολικών εσόδων								
Αξίογραφα διαθέσιμα προς πώληση: αποτίμηση					2.805			2.805
Αξίογραφα διαθέσιμα προς πώληση: μεταφορά στο αποτέλεσμα					12.171			12.171
Αναλογιστικά κέρδη(ζημιές) καθορισμένων προγραμμάτων παροχών					2.463			2.463
Αναπροσαρμογή ιδιοχρησιμοποιούμενων ακινήτων								0
Φόρος εισοδήματος					(4.108)			(4.108)
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα μετά από φόρους	0	0	0	0	13.331	0	(349.485)	(336.154)
Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου με έκδοση κοινών μετοχών	681.008							681.008
Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου με κεφαλαιοποίηση διαφοράς υπέρ το άρτιο	356.050			(356.050)				0
Μείωση μετοχικού κεφαλαίου με συμψηφισμό ζημιών	(356.050)						356.050	0
Μείωση μετοχικού κεφαλαίου για δημιουργία ειδικού αποθεματικού	(388.511)					388.511		0
Διαγραφή ζημιών μέσω του ειδικού αποθεματικού						(158.569)	158.569	0
Μετατροπή μετατρέψιμων ομολογιών σε κοινές μετοχές	95.570		(95.570)					0
Έξοδα αυξήσεως μετοχικού κεφαλαίου							(17.806)	(17.806)
Φόρος συγκέντρωσης κεφαλαίων από κεφαλαιοποίηση αποθεματικών και ΜΟΔ							(4.516)	(4.516)
Υπόλοιπα 31/12/2015	701.806	100.200	0	0	(10.077)	252.045	(371.807)	672.166

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΠΟΥ ΕΛΗΞΕ 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2016 – ΤΡΑΠΕΖΑ

ΤΡΑΠΕΖΑ	Μετοχικό κεφάλαιο	Μετοχικό κεφάλαιο (προνομιούχες μετοχές)	Μετατρέψιμο Ομολογιακό Δάνειο	Υπέρ το άρτιο	Λοιπά αποθεματικά	Αποθεματικά	Σωρευμένα κέρδη/ζημιές	Σύνολο ιδίων Κεφαλαίων
(Ποσά σε χιλ. €)	(κοινές μετοχές)	(προνομιούχες μετοχές)						
Υπόλοιπα 1/1/2016	701.806	100.200	0	0	(10.077)	252.045	(371.807)	672.166
Ζημιές της περιόδου							(47.145)	(47.145)
Στοιχεία συνολικών εσόδων								
Αξόγραφα διαθέσιμα προς πώληση: αποτίμηση						2.680		2.680
Αξόγραφα διαθέσιμα προς πώληση: μεταφορά στο αποτέλεσμα						(696)		(696)
Αναλογιστικά κέρδη(ζημιές) καθορισμένων προγραμμάτων παροχών						2.962		2.962
Φόρος εισοδήματος						(1.435)		(1.435)
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα μετά από φόρους	0	0	0	0	3.512	0	(47.145)	(43.633)
Δημιουργία αποθεματικού απαλλαγής φόρου ενδοομικών μερισμάτων						300	(300)	0
Υπόλοιπα 31/12/2016	701.806	100.200	0	0	(6.565)	252.345	(419.253)	628.533

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΠΟΥ ΕΛΗΞΕ 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ

(Ποσά σε χιλ. €)	ΟΜΙΛΟΣ		ΤΡΑΠΕΖΑ	
	Σημ. 31/12/2016	31/12/2015	31/12/2016	31/12/2015
Ταμιακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες				
Τόκοι και συναφή έσοδα	145.321	153.454	145.315	153.475
Εισπράξεις από πελάτες	(25)	0	0	0
Τόκοι έξοδα	(62.826)	(77.833)	(62.973)	(78.028)
Έσοδα μερισμάτων	58	117	208	267
Έσοδα προμηθειών	16.557	20.047	14.169	17.552
Έξοδα προμηθειών	(1.793)	(3.078)	(2.318)	(4.229)
Κέρδη (ζημιές) από χρηματοοικονομικές πράξεις	3.791	2.157	3.791	2.157
Κέρδη (ζημιές) από απομείωση συμμετοχής σε συνδεδεμένες εταιρείες	0	0	(1.240)	0
Λοιπά έσοδα	1.536	2.501	1.753	2.398
Πληρωμές σε υπαλλήλους και προμηθευτές	(88.512)	(83.717)	(85.318)	(80.741)
Φόροι πληρωθέντες	(1.861)	(272)	(1.136)	(0)
Ταμιακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες πριν τις μεταβολές των λογαριασμών που σχετίζονται με λειτουργικές δραστηριότητες	12.247	13.377	12.251	12.851
Μεταβολές σε λειτουργικά στοιχεία κατάστασης οικονομικής θέσης				
Καθαρή (αύξηση) / μείωση εμπορικών αξιολογώσεων		4.011	4.011	35.505
Καθαρή (αύξηση) / μείωση χορηγήσεων	18	(59.071)	(59.071)	(168.164)
Καθαρή (αύξηση) / μείωση σε λοιπά περιουσιακά στοιχεία		33.855	33.338	(38.179)
Καθαρή αύξηση / (μείωση) σε τοποθετήσεις άλλων πιστωτικών ιδρυμάτων	27	241.574	241.574	580.456
Καθαρή αύξηση / (μείωση) καταθέσεων πελατών και συναφών υποχρεώσεων	28	(249.753)	(251.161)	(1.110.914)
Καθαρή αύξηση / (μείωση) άλλων υποχρεώσεων		(2.508)	(664)	1.105
Σύνολο μεταβολών σε λειτουργικά στοιχεία κατάστασης οικονομικής θέσης	(31.891)	(700.944)	(31.973)	(700.191)
Καθαρή ταμιακή ροή από λειτουργικές δραστηριότητες	(19.645)	(687.567)	(19.722)	(687.340)
Ταμιακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες				
Αγορές άυλων περιουσιακών στοιχείων	23	(9.602)	(9.591)	(8.159)
Αγορές ιδιοχρησιμοποιούμενων ενσώματων παγίων στοιχείων	24	(1.570)	(1.447)	(1.814)
Αποτέλεσμα από πώληση ενσώματων παγίων περιουσιακών στοιχείων		41	0	0
Αγορές χρεογράφων χαρτοφυλακίου διαθέσιμων προς πώληση		(4.112)	(4.112)	(5.414)
Πωλήσεις λήξης χαρτοφυλακίου διαθέσιμων προς πώληση		19.535	19.535	30.279
Επενδύσεις σε θυγατρικές εταιρείες		(0)	(0)	0
Επενδύσεις σε συγγενείς εταιρείες		4.453	4.453	1.984
Καθαρή ταμιακή ροή από επενδυτικές δραστηριότητες	8.745	16.795	8.838	16.876
Ταμιακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες				
Αποπληρωμή υποχρεώσεων από πιστωτικούς τίτλους	29	0	0	(79.256)
Εισπράξεις από έκδοση μετοχών ή άλλων συμμετοχικών τίτλων	34	0	0	681.008
Έξοδα αυξήσεως μετοχικού κεφαλαίου		0	0	(17.806)
Έξοδα συγκέντρωσης κεφαλαίου από κεφαλαιοποίηση αποθεματικών και ΜΟΔ		0	0	(4.516)
Καθαρή ταμιακή ροή από χρηματοδοτικές δραστηριότητες	0	579.429	0	579.429
Καθαρή αύξηση / (μείωση) ταμείου και ταμιακών ισοδυνάμων	(10.900)	(91.343)	(10.884)	(91.035)
Ταμείο και ταμιακά ισοδύναμα στην αρχή της χρήσης		59.141	59.116	150.151
Ταμείο και ταμιακά ισοδύναμα τέλους περιόδου	36	48.241	48.231	59.116

1. ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

Ο Όμιλος εταιριών της Attica Bank Ανώνυμη Τραπεζική Εταιρεία, «ο Όμιλος», δραστηριοποιείται κυρίως στο χρηματοοικονομικό τομέα παρέχοντας ένα ευρύ φάσμα χρηματοοικονομικών υπηρεσιών σε ιδιώτες και επιχειρήσεις.

Ο Όμιλος της Attica Bank, εκτός από την μητρική εταιρεία, περιλαμβάνει 6 θυγατρικές εταιρείες, οι οποίες δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα και το εξωτερικό (Ην. Βασίλειο) και απασχολεί 800 άτομα. Τα καταστήματα της Τράπεζας κατά την 31/12/2016 ανέρχονταν σε 65.

Η μητρική εταιρία του Ομίλου είναι η Attica Bank Ανώνυμη Τραπεζική Εταιρεία, «η Τράπεζα», η οποία είναι Ανώνυμη Εταιρεία και είναι καταχωρημένη στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο με αριθμό 255501000 (πρώην Αριθμός Μητρώου Ανωνύμων Εταιρειών (ΑΡΜΑΕ) 6067/06/Β/86/06), είναι εισηγμένη στο Χρηματιστήριο Αθηνών, η διεύθυνση της έδρας της είναι Ομήρου 23 Τ.Κ. 106-72 Αθήνα και η αρμόδια περιφέρεια είναι η Περιφέρεια Αττικής. Η ίδια περιφέρεια είναι αρμόδια και για τις λοιπές εταιρείες του Ομίλου.

Οι αναφερόμενες ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις έχουν εγκριθεί για δημοσίευση από το Διοικητικό Συμβούλιο της 27^{ης} Απριλίου 2017, και υπόκεινται στην οριστική έγκριση της ετήσιας τακτικής Γενικής Συνέλευσης των μετόχων, η οποία πρέπει να διεξαχθεί μέχρι την 30/06/2017.

Η σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας κατά την ημερομηνία έγκρισης των οικονομικών καταστάσεων της 31/12/2016 έχει ως εξής:

Παναγιώτης Β. Ρουμελιώτης	Πρόεδρος Δ.Σ., μη εκτελεστικό μέλος
Θεόδωρος Ν. Πανταλάκης	Διευθύνων Σύμβουλος, εκτελεστικό μέλος
Αθανάσιος Χ. Τσάδαρης	Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος, εκτελεστικό μέλος
Ιωάννης Εμ. Τσακίρακης	Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος, εκτελεστικό μέλος
Χαράλαμπος Σ. Μπριλάκης	Ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος
Γεώργιος Ν. Παναγιώτου	Ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος
Γεώργιος Ηρ. Βλαχάκης	Ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος
Ιωάννης Σ. Μαρμαγγιόλης	Ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος
Αθανάσιος Δ. Σταθόπουλος	Μη εκτελεστικό μέλος
Δημήτριος Γ. Τζαννίνης	Μη εκτελεστικό μέλος
Ζαχαρούλα Δ. Παπαθεοδώρου	Μη εκτελεστικό πρόσθετο μέλος, Εκπρόσωπος του Ελληνικού Δημοσίου δυνάμει των διατάξεων του Ν.3723/2008

Τα μέλη των Διοικητικών Συμβουλίων των λοιπών εταιριών που απαρτίζουν τον Όμιλο και συμπεριλαμβάνονται στις Οικονομικές Καταστάσεις, αναφέρονται στις ατομικές οικονομικές καταστάσεις τους. Στις καταστάσεις των εταιριών του Ομίλου αναφέρονται και οι τακτικοί ελεγκτές που έχουν εκλεγεί για τον έλεγχο των Οικονομικών Καταστάσεων της χρήσης 2016, όπως επίσης και η διεύθυνση διαδικτύου των εταιριών του Ομίλου.

Η μετοχή της Attica Bank, επιπλέον του Γενικού Δείκτη Τιμών Χ.Α. (ΓΔ) συμμετέχει στους ακόλουθους δείκτες του Χρηματιστηρίου Αθηνών: Δείκτης όλων των μετοχών (ΔΟΜ), FTSE/Χ.Α.-Χ.Α.Κ. Τραπεζικός Δείκτης, FTSE/Χ.Α. Τράπεζες, FTSE/Χ.Α. Mid Cap, FTSE/Χ.Α. Δείκτης Αγοράς και Δείκτης Συνολικής Απόδοσης Γενικού (ΣΑΓΔ).

2. ΚΥΡΙΕΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

(2.1) Αρχές παρουσίασης των Οικονομικών Καταστάσεων

Οι Ετήσιες Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις του Ομίλου, έχουν συνταχθεί με βάση τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (Δ.Π.Χ.Α) όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Οι Οικονομικές Καταστάσεις έχουν συνταχθεί σύμφωνα με την αρχή του ιστορικού κόστους, με εξαίρεση το χαρτοφυλάκιο των διαθέσιμων προς πώληση αξιογράφων, τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις που κατέχονται στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων, όλα τα συμβόλαια παραγώγων όπως επίσης και τα ενσώματα πάγια (γήπεδα-οικόπεδα), καθώς και οι επενδύσεις σε ακίνητα, που αποτιμώνται στην εύλογη αξία τους. Επίσης οι υποχρεώσεις από προγράμματα καθορισμένων παροχών προσωπικού έχουν αναγνωρισθεί σύμφωνα με την παρούσα αξία της υποχρέωσης.

Τα ποσά που περιλαμβάνονται στις παρούσες ετήσιες ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις παρουσιάζονται σε χιλιάδες ευρώ, το οποίο είναι το νόμισμα βάσης του Ομίλου, εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά στις επιμέρους σημειώσεις.

Τα συγκριτικά μεγέθη αναπροσαρμόζονται, όπου απαιτείται, για να συνάδουν με τις αλλαγές στην παρουσίαση της τρέχουσας χρήσης.

Η σύνταξη των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (Δ.Π.Χ.Α), απαιτεί τη διενέργεια εκτιμήσεων και υιοθέτηση παραδοχών, οι οποίες είναι δυνατό να επηρεάσουν τα λογιστικά υπόλοιπα των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων, τις απαιτούμενες γνωστοποιήσεις για ενδεχόμενες απαιτήσεις και υποχρεώσεις κατά την ημερομηνία σύνταξης των Οικονομικών Καταστάσεων, καθώς επίσης και τα ποσά των εσόδων και εξόδων που αναγνωρίστηκαν κατά τη διάρκεια της λογιστικής περιόδου. Για περαιτέρω ανάλυση παραπέμπουμε στην Σημείωση (2.35).

(2.2) Συνέχιση Δραστηριότητας

Ο Όμιλος, για τη σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων της 31 Δεκεμβρίου 2016, βασίστηκε στην αρχή της συνέχισης της επιχειρηματικής δραστηριότητας (going concern). Για την εφαρμογή της εν λόγω αρχής ο Όμιλος λαμβάνει υπόψη τις τρέχουσες οικονομικές εξελίξεις καθώς και τους κινδύνους που απορρέουν από το ασταθές χρηματοοικονομικό περιβάλλον και προβαίνει σε εκτιμήσεις για τη διαμόρφωση, στο προσεχές μέλλον, των τάσεων και του οικονομικού κλίματος μέσα στο οποίο δραστηριοποιείται. Οι κυριότεροι παράγοντες που δημιουργούν αβεβαιότητες και αναφέρονται στα παραπάνω, αναφορικά με την εφαρμογή της εν λόγω αρχής σχετίζονται κυρίως με το δυσμενές οικονομικό περιβάλλον στην Ελλάδα και διεθνώς όσο και με τα επίπεδα ρευστότητας του Ελληνικού Δημοσίου και του τραπεζικού συστήματος.

Η αβεβαιότητα που χαρακτηρίζει το εσωτερικό οικονομικό περιβάλλον τα τελευταία έτη ως αποτέλεσμα της συνεχιζόμενης ύφεσης της ελληνικής οικονομίας οδήγησε σε σημαντική επιδείνωση της πιστοληπτικής ικανότητας των επιχειρήσεων και των ιδιωτών, στην αύξηση των μη εξυπηρετούμενων δανείων και κατ' επέκταση στην αναγνώριση σημαντικών ζημιών απομείωσης από την Τράπεζα αλλά και γενικότερα από το τραπεζικό σύστημα στην Ελλάδα. Η αβεβαιότητα αυτή αναμένεται να περιορισθεί λαμβανομένων υπόψη τα πρόσφατα γεγονότα που οδηγούν στην ολοκλήρωση της β' αξιολόγησης.

Η εξέλιξη των καταθέσεων εξαρτάται από την ουσιαστική ανάκτηση της εμπιστοσύνης της χώρας και του εγχώριου τραπεζικού συστήματος. Συνεπώς η επιστροφή των καταθέσεων είναι μια διαδικασία η οποία θα απαιτήσει χρονικό βάθος και συνδέεται άμεσα με τη λήψη μέτρων και την υλοποίηση δράσεων που θα έχουν ως αποτέλεσμα την ανάκτηση της εμπιστοσύνης από τους εγχώριους και ξένους επενδυτές ως προς τις προοπτικές της χώρας. Ειδικότερα για την Τράπεζα, η εκροή των καταθέσεων επηρεάστηκε στο τελευταίο τρίμηνο του 2016 λόγω της αρνητικής δημοσιότητας.

Οι καταθέσεις κατά τη χρήση 2016 σε σχέση με την 31/12/2015 μειώθηκαν κατά 249,8 εκατ. ευρώ, ήτοι ποσοστό 11,7% με μικρότερη όμως ένταση από ότι τα προηγούμενα έτη, λόγω των αβεβαιοτήτων στο εσωτερικό οικονομικό περιβάλλον, κυρίως σε ότι αφορά την έκβαση των διαπραγματεύσεων της Ελληνικής Δημοκρατίας με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο καθώς και από την επιβολή των capital controls. Η σημαντική μείωση των καταθέσεων τα τελευταία έτη και η έλλειψη των επιλέξιμων ενεχύρων για άμεση χρηματοδότηση από την ΕΚΤ οδήγησε τον Όμιλο στον ΕΛΑ για την παροχή ρευστότητας. Συγκεκριμένα, την 31/12/2016, ο Όμιλος μέσω του ΕΛΑ είχε λάβει καθαρή χρηματοδότηση ύψους 1.015 εκατ. ευρώ, κάνοντας χρήση σημαντικών ποσών επιλέξιμων εξασφαλίσεων. Η θετική κατάληξη των διαπραγματεύσεων, όπως διαφαίνεται βάσει των πρόσφατων εξελίξεων (Απόφαση του Eurogroup της Μάλτας της 7^{ης} Απριλίου 2017), της Ελληνικής Κυβέρνησης με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο θα διευρύνει την αποδοχή των ελληνικών κρατικών τίτλων ως επιλέξιμων ενεχύρων από την ΕΚΤ και θα μειώσει την περικοπή αξίας ως προς τη χρηματοδότηση των αποδεκτών εξασφαλίσεων από την ΕΚΤ (haircut). Αυτό με τη σειρά του θα οδηγήσει σε μείωση της εξάρτησης από τον ΕΛΑ.

Στα πλαίσια του άρθρου 2 του Ν.3723/2008 και αναφορικά με το 2^ο πυλώνα των μέτρων στήριξης για την ενίσχυση ρευστότητας της οικονομίας και για τη διατήρηση της σταθερότητας της ρευστότητας της Τράπεζας, η Τράπεζα σε συνέχεια της της υπ'αριθμ. 18/19.10.2016 απόφασης της Διυπουργικής Επιτροπής του άρθρου 5 του Ν.2322/1995 η οποία ελήφθη κατόπιν της υπ'αριθμ. 3769/11.10.2016 εισήγησης της Τράπεζας της Ελλάδος, εξέδωσε με την εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου την 21/10/2016 ομολογιακό δάνειο συνολικής ονομαστικής αξίας 380 εκατ. ευρώ, διάρκειας 1 έτους, με επιτόκιο κυμαινόμενο Euribor 3 μηνών πλέον περιθωρίου 12%, το οποίο διαιρείται σε 3.800 ανώνυμες ομολογίες ονομαστικής αξίας εκάστης 100 χιλ ευρώ. Το ανωτέρω ομόλογο μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως κάλυμμα για άντληση ρευστότητας μέσω του ΕΛΑ. Το συνολικό κόστος το οποίο θα επιβαρύνει αναλογικά στη διάρκειά του τις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου θα προκύψει από τον υπολογισμό της προμήθειας που θα καταβληθεί στο Ελληνικό Δημόσιο και έχει προσδιοριστεί σε 99 μ.β ήτοι ονομαστικού ποσού προμήθειας σε δωδεκάμηνη βάση 3,75 εκατ. ευρώ. Το συγκεκριμένο ομόλογο έχει ημερομηνία λήξης την 20/10/2017.

Η δεύτερη αξιολόγηση έχει καθυστερήσει σημαντικά και έχει οδηγήσει σε μεγαλύτερη αβεβαιότητα παρεκτρέποντας τις θετικές επιπτώσεις από την ολοκλήρωση της πρώτης αξιολόγησης. Η καθυστέρηση αυτή έχει οδηγήσει σε μείωση των καταθέσεων σε όλο το εγχώριο τραπεζικό σύστημα και σε αύξηση των μη εξυπηρετούμενων χορηγήσεων το πρώτο τρίμηνο του 2017. Η επίπτωση στην πορεία της Ελληνικής οικονομίας και στην πορεία της Τράπεζας επηρεάζεται από αυτή την σημαντική αβεβαιότητα.

Σημειώνεται ότι κατά το διάστημα από 01/01/2017 έως και την 31/03/2017, οι εκροές των καταθέσεων συνεχίστηκαν μειώνοντας το υπόλοιπό τους κατά ποσό 111,6 εκατ. ευρώ. Η εξάρτηση από τον ΕΛΑ κατά την ίδια ημερομηνία (31/03/2017) διαμορφώθηκε στο ποσό των 1.115 εκατ. ευρώ έναντι 1.015 εκατ. ευρώ την 31/12/2016. Κατά την 31/12/2016 έχουν δοθεί ως ενέχυρο στον ΕΛΑ δάνεια συνολικής ονομαστικής αξίας 1.997,01 εκατ. ευρώ. Από το συνολικό ύψος των ενεχύρων ο Όμιλος είχε τη δυνατότητα να αντλήσει ρευστότητα μέχρι του ποσού των 1.337,15 εκατ. ευρώ. Με ημερομηνία 31/03/2017 τα αντίστοιχα ποσά των ενεχύρων που έχουν δοθεί στον ΕΛΑ είναι ονομαστικής αξίας 1.996 εκατ. ευρώ με τη δυνατότητα άντλησης ρευστότητας να έχει διαμορφωθεί στο ποσό των 1.306,15 εκατ. ευρώ. Με βάση τα δεδομένα της 31/03/2017 προκύπτει ότι η δυνατότητα άντλησης επιπλέον χρηματοδότησης της Τράπεζας από τον ΕΛΑ ανέρχεται σε 191,15 εκατ. ευρώ. Η Τράπεζα προσδοκά την αλλαγή της στάσης αυτής μετά τις τελευταίες αποφάσεις του Eurogroup της Μάλτας της 7^{ης} Απριλίου 2017.

Από τη λειτουργία του ο ΕΛΑ είναι μικρής διάρκειας και συνεπάγεται υψηλότερο κόστος (επιτόκιο 1,5%) σε σύγκριση με το κόστος άντλησης ρευστότητας από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα. Ως εκ τούτου δεν μπορεί να θεωρηθεί μόνιμη πηγή χρηματοδότησης για τον Όμιλο. Σημειώνεται ότι η δυνατότητα παροχής ρευστότητας από τον ΕΛΑ, και συνεπώς η πρόσβαση των ελληνικών τραπεζών στον Έκτακτο Μηχανισμό τελεί υπό την έγκριση του διοικητικού συμβουλίου της ΕΚΤ.

Η τράπεζα έχει εκπονήσει σχέδιο εξυγίανσης που έχει υποβληθεί προς έγκριση στην Τράπεζα της Ελλάδος και στο Γραφείο Ανταγωνισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης (DG-Comp). Το σχέδιο αυτό, το

οποίο βασίζεται σε διάφορες υποθέσεις και εκδοχές, δείχνει ότι η Τράπεζα μπορεί να συνεχίσει απρόσκοπτα την ομαλή λειτουργία της. Ωστόσο παραμένει η σχετική αβεβαιότητα από εξωτερικούς παράγοντες της αγοράς που ενδεχομένως θα επηρεάσουν τις παραδοχές και υποθέσεις του προγράμματος.

Η εφαρμογή από την ελληνική Κυβέρνηση όλων των δράσεων που έχουν συμφωνηθεί καθώς και των μέτρων που περιγράφηκαν στην απόφαση του Eurogroup για την ενίσχυση της βιωσιμότητας του Ελληνικού χρέους, υποβοηθούν τη σταδιακή βελτίωση του οικονομικού περιβάλλοντος της χώρας και την ανάκτηση της εμπιστοσύνης από τους εγχώριους και ξένους επενδυτές, εξέλιξη η οποία αποτελεί προϋπόθεση επιστροφής της οικονομίας σε θετικούς ρυθμούς ανάπτυξης. Η ολοκλήρωση και της δεύτερης αξιολόγησης του Προγράμματος Οικονομικής Στήριξης, θα υποβοηθήσει περαιτέρω τη σταθεροποίηση της Ελληνικής Οικονομίας, την επαναφορά της χώρας σε ρυθμούς μεγέθυνσης του εθνικού προϊόντος και στην επιστροφή καταθέσεων στο εγχώριο τραπεζικό σύστημα.

Το ύψος των Ιδίων Κεφαλαίων κατά την 31/12/2016 ανήλθε σε 633,9 εκατ. ευρώ. Το συνολικό μετοχικό κεφάλαιο της Τράπεζας ανέρχεται σε 802 εκατ. ευρώ, εκ των οποίων τα 100,2 εκατ. ευρώ αντιστοιχούν σε κεφάλαιο προνομιούχων μετοχών, το οποίο έχει καλυφθεί από το Ελληνικό δημόσιο στα πλαίσια του νόμου 3723/2008. Αρχικά η κάλυψη των προνομιούχων μετοχών από το Ελληνικό δημόσιο, έλαβε χώρα μέσω έκδοσης ειδικού ομολόγου ισόποσης ονομαστικής αξίας πενταετούς διάρκειας και λήξη την 21/05/2014. Με τη λήξη του ομολόγου, αυτό εξοφλήθηκε από το Ελληνικό δημόσιο και η Τράπεζα έχει αιτηθεί παράταση της συμμετοχής του Ελληνικού δημοσίου ως προνομιούχου μετόχου έως την 31/12/2017.

Σημειώνεται όμως ιδιαίτερα ότι ο Όμιλος μετά και την αύξηση μετοχικού κεφαλαίου που έλαβε χώρα το Δεκέμβριο του έτους 2015, δεν έχει συγκεντρώσει το σύνολο των κεφαλαίων που είχαν εξαχθεί από την Άσκηση Συνολικής Αξιολόγησης (AQR) που διενήργησε η Τράπεζα της Ελλάδος και ως εκ τούτου για να θεωρηθεί ότι ο Όμιλος μπορεί να συνεχίσει απρόσκοπτα τις δραστηριότητές του με βάση την εν λόγω αρχή, θα πρέπει να καλύψει το σύνολο των κεφαλαιακών αναγκών. Το συνολικό ποσό των κεφαλαιακών αναγκών όπως είχαν προκύψει από την Άσκηση Συνολικής Αξιολόγησης (AQR) ανερχόταν σε 748 εκατ. ευρώ. Μέσω της αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου αντλήθηκαν τα 681 εκατ. ευρώ τα οποία καλύπτουν πλήρως το Βασικό σενάριο, ενώ για την κάλυψη του Δυσμενούς σεναρίου υπολείπεται το ποσό των 70 εκατ. ευρώ περίπου. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι με βάση το πόρισμα Τραπεζής της Ελλάδος – SSM κεφάλαια συνολικού ύψους 55,7 εκατ. ευρώ, τα οποία συμμετείχαν στην αύξηση θεωρήθηκε ότι προήλθαν από άμεση ή έμμεση χρηματοδότηση της ίδιας της Τράπεζας. Ως εκ τούτου τα κεφάλαια αυτά σύμφωνα με το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο δεν προσμετρώνται στο συνολικό ύψος των εποπτικών ιδίων κεφαλαίων κάτι που οδηγεί σε μείωση του δείκτη κεφαλαιακής επάρκειας κατά 1,66% με αποτέλεσμα τη διαμόρφωση του δείκτη CET I κατά την 31/12/2015 σε 17% έναντι του αρχικού 18,7%, που είναι πάλι υψηλότερος από το ελάχιστο όριο.

Για τα υπολειπόμενα κεφάλαια μέχρι την πλήρη κάλυψη αυτών, η Τράπεζα ζήτησε από την Έκτακτη Γενική Συνέλευση των μετόχων στις 14/12/2016 και έλαβε τη σχετική έγκριση να εκδώσει ένα Κοινό Ομολογιακό Δάνειο Tier II ή κάλυψη αυτών μέσω της κατάστασης αποτελεσμάτων χρήσης που θα καλυφθεί από τον υποψήφιο επενδυτή με μετρητά ή ισοδύναμες μετρητών εξασφαλίσεις, το οποίο θα καλύψει τις κεφαλαιακές ανάγκες της Τράπεζας. Ο υποψήφιος επενδυτής θα καλύψει με μετρητά ή ισοδύναμες μετρητών εξασφαλίσεις το συνολικό ποσό των 70 εκατ. ευρώ. Στις 20/04/2017 συνεδρίασε το Δ.Σ της Τράπεζας και αποφάσισε να συγκαλέσει έκτακτη Γ.Σ. των μετόχων στις 15/05/2017, η οποία καλείται να εγκρίνει τον υποψήφιο επενδυτή, να τροποποιήσει τις αποφάσεις της έκτακτης Γ.Σ. των μετόχων της 14/12/2016 ως προς το ύψος του χαρτοφυλακίου των δανείων σε οριστική καθυστέρηση που θα ενταχθεί στη συναλλαγή και τέλος να παράσχει στο Δ.Σ. της Τράπεζας εξουσιοδότηση για την εξειδίκευση των όρων συνεργασίας με τον επενδυτή.

Ο Όμιλος, λαμβάνοντας υπόψη:

- την κάλυψη κατά ποσοστό 100% του Βασικού σεναρίου των κεφαλαιακών αναγκών του AQR και συνολικά κατά 90,95% των κεφαλαιακών αναγκών της τράπεζας βάσει του Δυσμενούς σεναρίου του AQR, μέσω της αύξησης μετοχικού κεφαλαίου που ήδη έχει λάβει χώρα,

- την υψηλή κεφαλαιακή επάρκεια κατά την 31/12/2016, με το Δείκτη Συνολικού Κεφαλαίου (Total Capital Ratio) να ανέρχεται σε 14,8%, πάνω από το ελάχιστο όριο του 11% που έχει τεθεί από την Τράπεζα της Ελλάδος,
- την εκτίμηση της κάλυψης του εναπομείναντος ποσού των κεφαλαιακών αναγκών της Τράπεζας, σύμφωνα με το επιχειρηματικό σχέδιο,
- την ολοκλήρωση της πρώτης αξιολόγησης του προγράμματος στήριξης της ελληνικής οικονομίας μέχρι τον Οκτώβριο του 2016, που είχε ως αποτέλεσμα την εκταμίευση και του υπολειπόμενου ποσού των 2,8 δισ. ευρώ που αντιστοιχεί στην δεύτερη δόση του προγράμματος μετά την εκταμίευση του ποσού των 7,5 δισ. ευρώ, καθώς και των πρόσφατων εξελίξεων (Απόφαση του Eurogroup της Μάλτας της 7^{ης} Απριλίου 2017),
- τη συνέχιση της δυνατότητας προσβάσεως της Τράπεζας στους μηχανισμούς ρευστότητας του Ευρωσυστήματος στο πλαίσιο των ορίων άντλησης ρευστότητας με βάση τα ενέχυρα τα οποία γίνονται αποδεκτά,
- την σταδιακή αποκατάσταση του κλίματος εμπιστοσύνης προς το ελληνικό τραπεζικό σύστημα, η οποία θα έχει ως αποτέλεσμα την επιστροφή των καταθέσεων,
- την υποβολή του Πλάνου Αναδιάρθρωσης στο Υπουργείο Οικονομικών και μέσω αυτού στη Γενική Διεύθυνση Ανταγωνισμού στις Βρυξέλλες και προς την Τράπεζα της Ελλάδος και σύμφωνα με αυτό θα μειώσει δραστικά τις ζημιές στη χρήση 2017 με σημαντική επάνοδο σε κερδοφορία από το έτος 2018 και μετά,
- το πόρισμα της Τράπεζας της Ελλάδος –SSM και τη μέχρι σήμερα ανταπόκριση του Ομίλου στα ευρήματα καλύπτοντας το μεγαλύτερο μέρος αυτών,
- τις σημαντικές δράσεις εξυγίανσης που έχει λάβει η Διοίκηση του Ομίλου με τη σημαντική μείωση του λειτουργικού κόστους, καθώς και τις αποφάσεις της Έκτακτης Γενικής Συνέλευσης της 14/12/2016,

θεωρεί ότι, παρά τις αβεβαιότητες που εκτέθηκαν παραπάνω, πληρούνται οι προϋποθέσεις για τη σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων με βάση την αρχή της συνέχισης δραστηριότητας.

(2.3) Ενοποιημένοι Λογαριασμοί

Οι Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις συμπεριλαμβάνουν τις οικονομικές καταστάσεις της Τράπεζας, των θυγατρικών εταιριών, των συγγενών εταιριών καθώς και κοινοπραξιών, που αναφέρονται μαζί ως ο «Όμιλος». Όλες οι θυγατρικές εταιρίες προετοιμάζουν τις οικονομικές καταστάσεις τους για σκοπούς ενοποίησης σύμφωνα με την ημερομηνία κλεισίματος των Οικονομικών Καταστάσεων της μητρικής εταιρίας.

Θυγατρικές είναι εκείνες οι εταιρίες στις οποίες η Τράπεζα είτε συμμετέχει άμεσα ή έμμεσα σε ποσοστό μεγαλύτερο από το μισό των δικαιωμάτων ψήφου ή ασκεί δεσπόζουσα επιρροή στη λήψη επιχειρηματικών αποφάσεων.

Όλες οι θυγατρικές εταιρίες έχουν ενοποιηθεί με τη μέθοδο της ολικής ενοποίησης. Η Τράπεζα ενοποιεί όλες τις θυγατρικές εταιρίες από την ημερομηνία απόκτησης ελέγχου, μέχρι την ημερομηνία απώλειας του ελέγχου. Από τις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις έχουν απαλειφθεί οι επιδράσεις των συναλλαγών μεταξύ των εταιριών του Ομίλου. Επίσης, για τις εταιρίες ειδικής δομής, ο Όμιλος αξιολογεί εάν λειτουργεί ως εκπρόσωπος ή εντολέας βάσει του εύρους της εξουσίας λήψης αποφάσεων που διαθέτει επί των δραστηριοτήτων της εταιρίας, των δικαιωμάτων τρίτων καθώς και του βαθμού έκθεσής του σε μεταβλητότητα αποδόσεων από την ανάμειξη του με την εταιρία.

(2.4) Συγγενείς εταιρείες και κοινοπραξίες

Συγγενείς είναι οι εταιρίες στις οποίες το ποσοστό συμμετοχής του Ομίλου κυμαίνεται μεταξύ 20% και 50% των δικαιωμάτων ψήφου, και επί των οποίων ο Όμιλος ασκεί ουσιώδη επιρροή αλλά δεν τις ελέγχει. Οι επενδύσεις σε συγγενείς εταιρίες ενσωματώνονται στις Οικονομικές Καταστάσεις με τη μέθοδο της καθαρής θέσης. Σύμφωνα με αυτή τη μέθοδο, μία επένδυση σε συγγενή εταιρεία καταχωρείται αρχικά στην αξία κτήσης της.

Η αναλογία του Ομίλου στα μεταγενέστερα της επένδυσης κέρδη ή ζημιές των συγγενών εταιριών λογίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσεων. Το σωρευτικό ποσό των κινήσεων προσαρμόζει την μεταφερόμενη αξία της επένδυσης μείον τυχόν απομείωση. Όταν όμως η αναλογία στις ζημιές μιας συγγενούς εταιρίας ισούται ή υπερβαίνει την αξία συμμετοχής της στην συγγενή εταιρία, ο Όμιλος σταματά να αναγνωρίζει περαιτέρω ζημιές εκτός αν έχει αναλάβει σχετική υποχρέωση ή διενεργεί πληρωμές για λογαριασμό της συγγενούς εταιρίας.

Ο Όμιλος εφαρμόζει το πρότυπο Δ.Π.Χ.Α. 11, αντικείμενο του οποίου είναι η λογιστική απεικόνιση συμμετοχών σε επιχειρηματικά σχήματα που τελούν υπό κοινό έλεγχο (joint arrangements). Όλα τα σχήματα υπό κοινό έλεγχο στα οποία ο Όμιλος συμμετέχει και έχει από κοινού έλεγχο είναι κοινοπραξίες (joint ventures), τις οποίες αποτιμά με τη μέθοδο της καθαρής θέσης.

(2.5) Συναλλαγές σε ξένο νόμισμα

Το συναλλακτικό νόμισμα του Ομίλου είναι το Ευρώ (€).

Οι συναλλαγές σε ξένα νομίσματα μετατρέπονται στο συναλλακτικό νόμισμα με βάση τις συναλλαγματικές ισοτιμίες που ίσχυαν τις ημερομηνίες διενέργειας των εκάστοτε συναλλαγών. Τα εκφρασμένα σε ξένο νόμισμα νομισματικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις μετατρέπονται στο συναλλακτικό νόμισμα με βάση τις συναλλαγματικές ισοτιμίες που ίσχυαν την ημερομηνία κλεισίματος του ισολογισμού. Οι προκύπτουσες συναλλαγματικές διαφορές καταχωρούνται στην ενοποιημένη κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσεως.

Οι συναλλαγματικές διαφορές που προκύπτουν από τη μετατροπή των μη νομισματικών χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων αποτελούν ένα συστατικό στοιχείο της μεταβολής της εύλογης αξίας τους. Για ένα μη νομισματικό χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο, όπως ένα στοιχείο που έχει ταξινομηθεί στο χαρτοφυλάκιο «εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων», οι προκύπτουσες συναλλαγματικές διαφορές αναγνωρίζονται στην ενοποιημένη κατάσταση αποτελεσμάτων. Ενώ αντίθετα για ένα μη νομισματικό χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο, όπως μία μετοχή, το οποίο έχει ταξινομηθεί ως διαθέσιμο για πώληση οι προκύπτουσες συναλλαγματικές διαφορές καταχωρούνται κατευθείαν στα ίδια κεφάλαια μέχρι την πώληση του μη νομισματικού χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου.

(2.6) Επενδύσεις σε χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία

Ο Όμιλος ταξινομεί τις επενδύσεις του σε χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία ως διακρατούμενες μέχρι τη λήξη, διαθέσιμες για πώληση και στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων. Η απόφαση για την ταξινόμηση των επενδύσεων λαμβάνεται κατά την απόκτησή τους.

Αρχικά όλες οι επενδύσεις καταχωρούνται με βάση την ημερομηνία συναλλαγής και αποτιμώνται στην αξία κτήσης, που είναι η εύλογη αξία της αντιπαροχής που καταβάλλεται, συμπεριλαμβανομένων των εξόδων αγοράς που σχετίζονται με την επένδυση, εφόσον πρόκειται για επενδύσεις διαθέσιμες για πώληση ή επενδύσεις διακρατούμενες έως τη λήξη. Τα έξοδα επενδύσεων στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων δεν κεφαλαιοποιούνται αλλά καταχωρούνται κατευθείαν στα αποτελέσματα χρήσης.

Επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων: Αυτή η κατηγορία έχει δύο υποκατηγορίες: Επενδύσεις κρατούμενες για εμπορία και Επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων κατά την αρχική καταχώρηση. Επενδύσεις διακρατούμενες για εμπορία αποκτώνται με σκοπό το βραχυπρόθεσμο κέρδος και περιλαμβάνουν αξιόγραφα όπως μετοχές, ομόλογα, μερίδια αμοιβαίων κεφαλαίων. Έπειτα από την αρχική καταχώρησή τους, οι επενδύσεις που έχουν ταξινομηθεί στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων, αποτιμώνται στην εύλογη αξία τους. Τα κέρδη ή οι ζημιές που προκύπτουν από την αποτίμηση αυτών των επενδύσεων καταχωρούνται στην κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσεως.

Επενδύσεις διακρατούμενες έως την λήξη: Επενδύσεις με καθορισμένη ημερομηνία λήξης και σταθερές ή προσδιορισμένες πληρωμές, για τις οποίες ο Όμιλος έχει θετική πρόθεση και ικανότητα να κρατήσει μέχρι τη λήξη, ταξινομούνται ως διακρατούμενες μέχρι τη λήξη. Οι διακρατούμενες μέχρι τη λήξη επενδύσεις, αποτιμώνται στην αναπόσβεστη αξία τους εφαρμόζοντας τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου. Η αναπόσβεστη αξία προσδιορίζεται λαμβάνοντας υπόψη την αξία αγοράς και την οποιαδήποτε υπό ή υπέρ το άρτιο διαφορά που προέκυψε κατά την ημερομηνία απόκτησης των επενδύσεων, μείον τυχόν πρόβλεψη για απομείωση.

Σε περίπτωση απομείωσης, καταχωρείται ζημία στα αποτελέσματα ίση με τη διαφορά μεταξύ της λογιστικής αξίας και της παρούσας αξίας των εκτιμώμενων μελλοντικών ταμειακών ροών, λαμβάνοντας υπόψη τυχόν εγγυήσεις, προεξοφλημένες στο αρχικό πραγματικό επιτόκιο των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων.

Επενδύσεις διαθέσιμες για πώληση: Επενδύσεις οι οποίες μπορεί είτε να κρατούνται μέχρι τη λήξη ή να πωληθούν προκειμένου να ικανοποιηθούν ανάγκες ρευστότητας ή να επιτευχθούν κέρδη από μεταβολή των επιτοκίων ή της τιμής ξένων νομισμάτων, ταξινομούνται ως διαθέσιμες για πώληση. Έπειτα από την αρχική καταχώρησή τους, οι επενδύσεις που έχουν ταξινομηθεί ως διαθέσιμες για πώληση, αποτιμώνται στην εύλογη αξία τους. Τα κέρδη ή οι ζημιές που προκύπτουν από την αποτίμηση των διαθέσιμων για πώληση επενδύσεων καταχωρούνται σε ξεχωριστό λογαριασμό της καθαρής θέσης έως ότου εκποιηθούν ή εισηγτηθούν ή διαπιστωθεί ότι υπάρχει απομείωση στην αξία τους, οπότε και μεταφέρονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης.

Σε περίπτωση απομείωσης, το ποσό των σωρευτικών ζημιών που μεταφέρεται από την καθαρή θέση και αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα συνίσταται στην διαφορά μεταξύ της αξίας κτήσης (μετά την αφαίρεση των αποπληρωμών κεφαλαίων και των αποσβέσεων) και της εύλογης αξίας μείον κάθε ζημιά απομείωσης που έχει προηγουμένως αναγνωριστεί.

Οι ζημιές απομείωσης που είχαν αναγνωριστεί στα αποτελέσματα για επένδυση σε συμμετοχικό τίτλο κατατασσόμενο ως διαθέσιμο προς πώληση δεν αναστρέφονται μέσω των αποτελεσμάτων. Οι ζημιές που είχαν αναγνωριστεί στις ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις προηγούμενων περιόδων και οι οποίες προέρχονταν από απομείωση χρεωστικών τίτλων αναστρέφονται μέσω των αποτελεσμάτων, εάν η αύξηση (αναστροφή απομείωσης) σχετίζεται με γεγονότα που συνέβησαν μετά την αναγνώριση της απομείωσης στην κατάσταση των αποτελεσμάτων.

Παραδοχές Διοίκησης

Υπολογισμός Εύλογης Αξίας

Επενδύσεις που διαπραγματεύονται σε οργανωμένες χρηματαγορές, αποτιμώνται στην εύλογη αξία τους, η οποία προσδιορίζεται με βάση την τρέχουσα χρηματιστηριακή αξία, την ημέρα κλεισίματος των Οικονομικών Καταστάσεων. Επενδύσεις σε μη εισηγμένους τίτλους αποτιμώνται στην εκτιμώμενη εύλογη αξία τους, όπως αυτή προσδιορίζεται χρησιμοποιώντας αναγνωρισμένα μοντέλα και δείκτες αποτίμησης, προσαρμοσμένα κατάλληλα προκειμένου να ληφθούν υπόψη οι ιδιαιτερότητες των εκδοτών των ανωτέρω τίτλων και αφού συγκριθεί με τρέχουσες αγοραίες αξίες παρόμοιων εταιριών εισηγμένων σε χρηματιστήρια.

Όλες οι κανονικές συναλλαγές αγοράς και πώλησης επενδύσεων σε χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία, καταχωρούνται την ημερομηνία σύναψης της συναλλαγής (trade date), η οποία αντιστοιχεί στην ημερομηνία κατά την οποία ο Όμιλος δεσμεύεται να αγοράσει ή να πωλήσει το χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο. Ο όρος «κανονικές» συναλλαγές αγοράς και πώλησης χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων απαιτεί η παράδοση του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου να ολοκληρωθεί εντός του χρονικού πλαισίου που έχουν θεσπίσει τα νομοθετικά όργανα ή έχει καθιερωθεί από την πρακτική λειτουργία των αγορών.

(2.7) Συμβάσεις πώλησης και επαναγοράς χρεογράφων (Repos)

Χρεόγραφα τα οποία πωλούνται στα πλαίσια μιας σύμβασης «Πώλησης και επαναγοράς χρεογράφων» (Repos) εξακολουθούν να εμφανίζονται στις Οικονομικές Καταστάσεις ως επενδύσεις διαθέσιμες για πώληση, ενώ η αντίστοιχη υποχρέωση απεικονίζεται ανάλογα με τον αντισυμβαλλόμενο ως υποχρέωση προς πιστωτικά ιδρύματα, υποχρέωση προς πελάτες ή λοιπές καταθέσεις. Χρεόγραφα τα οποία αποκτώνται στα πλαίσια σύμβασης «αγοράς και επαναπώλησης χρεογράφων» (Reverse Repos) καταχωρούνται στις οικονομικές καταστάσεις ως απαιτήσεις από πιστωτικά ιδρύματα. Η διαφορά μεταξύ τιμής πώλησης και τιμής επαναγοράς καταχωρείται σε λογαριασμό αποτελεσμάτων και αναγνωρίζεται σταδιακά κατά τη διάρκεια της σύμβασης, με τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου.

(2.8) Ενσώματα περιουσιακά στοιχεία

Τα ενσώματα περιουσιακά στοιχεία είναι ιδιοχρησιμοποιούμενα είτε για τις λειτουργικές εργασίες του Ομίλου είτε για διοικητικούς σκοπούς. Τα ενσώματα περιουσιακά στοιχεία περιλαμβάνουν οικόπεδα, κτίρια, βελτιώσεις μισθωμένων ακινήτων, έπιπλα και λοιπό εξοπλισμό καθώς και μεταφορικά μέσα. Στην αξία κτήσης συμπεριλαμβάνονται δαπάνες που συνδέονται άμεσα με την αγορά των ενσώματων παγίων. Όσον αφορά τα γήπεδα – οικόπεδα και κτίρια, αυτά αναπροσαρμόζονται στην εύλογη αξία τους. Η εκτίμηση της εύλογης αξίας καθώς και της υπολειμματικής αξίας γίνεται από

ανεξάρτητους εκτιμητές σε τακτά χρονικά διαστήματα και σε κάθε περίπτωση στο τέλος εκάστου έτους. Οι βελτιώσεις μισθωμένων ακινήτων, τα έπιπλα, ο λοιπός εξοπλισμός καθώς και τα μεταφορικά μέσα αποτιμώνται στην αξία κτήσης μείον τις σωρευμένες αποσβέσεις και σωρευμένες απομειώσεις.

Οι μεταγενέστερες δαπάνες συμπεριλαμβάνονται στην αξία του παγίου, ή κατά περίπτωση αναγνωρίζονται ως ξεχωριστό πάγιο μόνο όταν πιθανολογείται ότι μελλοντικά οικονομικά οφέλη θα εισρεύσουν στον Όμιλο και οι δαπάνες αυτές μπορούν να αποτιμηθούν αξιόπιστα.

Οι λοιπές δαπάνες επισκευών και συντηρήσεων καταχωρούνται στα αποτελέσματα χρήσης κατά το έτος το οποίο πραγματοποιούνται.

Αποσβέσεις: Τα οικόπεδα δεν αποσβένονται. Τα υπόλοιπα ενσώματα περιουσιακά στοιχεία αποσβένονται με βάση την μέθοδο της σταθερής απόσβεσης κατά την διάρκεια της αναμενόμενης ωφέλιμης ζωής τους, η οποία επανεξετάζεται σε ετήσια βάση. Η ωφέλιμη ζωή των ενσώματων περιουσιακών στοιχείων ανά κατηγορία, έχει ως εξής :

Κτίρια	30-50 έτη
Ηλεκτρονικός εξοπλισμός	10 έτη
Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός	12 έτη
Μεταφορικά μέσα	6-9 έτη

Οι «Βελτιώσεις σε ακίνητα τρίτων» αποσβένονται στο μικρότερο χρονικό διάστημα μεταξύ της ωφέλιμης ζωής της βελτίωσης και της διάρκειας μίσθωσης του μισθωμένου ακινήτου.

Απομείωση: Ο Όμιλος εξετάζει κάθε χρόνο τα ενσώματα περιουσιακά στοιχεία για τυχόν ενδείξεις απομείωσης. Αν υπάρχει ένδειξη απομείωσης η λογιστική αξία του ενσώματου στοιχείου μειώνεται στο ανακτήσιμο ποσό με ισόποση επιβάρυνση των αποτελεσμάτων, εκτός εάν το πάγιο το οποίο υφίσταται την απομείωση είχε στο παρελθόν μεταβληθεί η λογιστική του αξία από αναπροσαρμογή αυτού στην εύλογη αξία. Στην περίπτωση αυτή θα επιβαρυνθούν τα αποτελέσματα χρήσης κατά το μέρος του ποσού που υπερβαίνει το ποσό των προηγούμενων αναπροσαρμογών. Κέρδη ή ζημιές από εκποίηση παγίων καταχωρούνται στα αποτελέσματα χρήσης και προσδιορίζονται από τη διαφορά μεταξύ της τιμής πώλησης και της αναπόσβεστης αξίας του παγίου.

(2.9) Επενδύσεις σε ακίνητα

Περιουσιακά στοιχεία που αποκτώνται μέσω της διαδικασίας του πλειστηριασμού για το διακανονισμό μη εισπρακτέων απαιτήσεων από χορηγήσεις, αρχικά καταχωρούνται στην αξία κτήσης τους, στην οποία περιλαμβάνονται και οι δαπάνες απόκτησής τους. Μεταγενέστερα της αρχικής καταχώρησης, αποτιμώνται στην εύλογη αξία. Η δε διαφορά μεταξύ εύλογης αξίας και αξίας κτήσης καταχωρείται μέσω του λογαριασμού αποτελεσμάτων. Η εκτίμηση της εύλογης αξίας γίνεται από ανεξάρτητους εκτιμητές σε ετήσια βάση.

(2.10) Άυλα περιουσιακά στοιχεία

Τα «άυλα περιουσιακά στοιχεία» περιλαμβάνουν κυρίως τα λογισμικά προγράμματα. Τα λογισμικά προγράμματα που αποκτώνται μεμονωμένα, απεικονίζονται στην αξία κτήσης. Τα έξοδα που βελτιώνουν ή επιμηκύνουν την απόδοση των προγραμμάτων λογισμικού πέραν των αρχικών τεχνικών προδιαγραφών ενσωματώνονται στο κόστος κτήσης του άυλου παγίου. Στην αξία κτήσης του άυλου περιουσιακού στοιχείου προστίθεται και κάθε άμεσο κόστος που απαιτείται για τη δημιουργία, την ανάπτυξη και τη σωστή λειτουργία του. Τέτοια στοιχεία άμεσου κόστους είναι:

- οι αμοιβές προσωπικού, όταν συνδέονται άμεσα με συγκεκριμένο άυλο στοιχείο και μπορούν να υπολογισθούν αξιόπιστα
- οι αμοιβές εξωτερικών συνεργατών που αφορούν στην δημιουργία και ανάπτυξη του άυλου στοιχείου
- τα έξοδα Διοίκησης τα οποία σχετίζονται άμεσα και μπορούν να επιμετρηθούν με αξιόπιστο τρόπο κατά τη φάση της δημιουργίας και ανάπτυξης του άυλου περιουσιακού στοιχείου.

Μεταγενέστερα, τα άυλα πάγια στοιχεία αποτιμώνται στο κόστος κτήσης μείον σωρευμένες αποσβέσεις και σωρευμένες απομειώσεις. Τα λογισμικά προγράμματα αποσβένονται σύμφωνα με

την εκτίμηση της ωφέλιμης ζωής τους η οποία δεν μπορεί να υπερβεί τα 20 χρόνια. Η διοίκηση του Ομίλου, σε ετήσια βάση, εξετάζει την αξία των άυλων περιουσιακών στοιχείων προκειμένου να διαπιστώσει εάν υφίσταται απομείωση της αξίας τους ή αν έχει μεταβληθεί η αναμενόμενη ωφέλιμη ζωή τους. Όταν η λογιστική αξία ενός άυλου περιουσιακού στοιχείου υπερβαίνει την ανακτήσιμη αξία του, τότε διενεργείται ανάλογη πρόβλεψη για απομείωση με ισόποση επιβάρυνση των αποτελεσμάτων.

(2.11) Υπεραξία

Η υπεραξία επιχειρήσεων αντιπροσωπεύει την διαφορά μεταξύ του τιμήματος αγοράς μίας επιχείρησης και της εύλογης αξίας του μεριδίου της καθαρής θέσης της επιχείρησης αυτής που αποκτά ο Όμιλος κατά την ημερομηνία αγοράς.

Η Διοίκηση του Ομίλου εξετάζει σε ετήσια βάση, κατά την ημερομηνία κλεισίματος του ισολογισμού, τη λογιστική αξία της υπεραξίας των επιχειρήσεων προκειμένου να διαπιστώσει εάν υφίσταται πιθανή απομείωση της αξίας της. Σε περίπτωση που η ανακτήσιμη αξία είναι μικρότερη της λογιστικής αξίας, η υπεραξία αποτιμάται στο ανακτήσιμο ποσό.

(2.12) Ταμείο και ταμειακά ισοδύναμα

Το ταμείο και τα ταμειακά ισοδύναμα περιλαμβάνουν χρηματικά περιουσιακά στοιχεία του Ομίλου με ημερομηνία λήξης μικρότερη των τριών μηνών από την ημερομηνία απόκτησης.

(2.13) Δάνεια και Απαιτήσεις

Τα δάνεια και απαιτήσεις είναι μη παράγωγα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία με πάγιες ή προσδιορισμένες πληρωμές τα οποία δεν διαπραγματεύονται σε οργανωμένες χρηματιστηριακές αγορές και ο Όμιλος δεν έχει σκοπό να τα πουλήσει άμεσα ή στο εγγύς μέλλον.

Όταν ο Όμιλος είναι εκμισθωτής σε σύμβαση χρηματοδοτικής μίσθωσης και έχει μεταφέρει τους κινδύνους και τα οφέλη από την κατοχή ενός περιουσιακού στοιχείου τότε η συναλλαγή αυτή απεικονίζεται στα δάνεια.

Επενδύσεις αγορασμένες με την υποχρέωση να πουληθούν σε μελλοντική ημερομηνία δεν εμφανίζονται στις οικονομικές καταστάσεις της Τράπεζας. Τα ποσά που πληρώνονται αναγνωρίζονται στις απαιτήσεις από πιστωτικά ιδρύματα ή από πελάτες.

Τα δάνεια και οι απαιτήσεις απεικονίζονται αρχικά στην εύλογη αξία τους συν τα έξοδα συναλλαγής και στη συνέχεια η Τράπεζα τα επιμετρά στο αναπόσβεστο κόστος.

(2.14) Προβλέψεις για πιστωτικούς κινδύνους

Τα δάνεια και οι λοιπές χορηγήσεις σε πελάτες παρουσιάζονται στην κατάσταση οικονομικής θέσης αφού αφαιρεθούν οι απομειώσεις απαιτήσεων.

Η εισπραξιμότητα των δανείων και λοιπών χορηγήσεων αξιολογείται κατά πελάτη για όλα τα σημαντικά ποσά με βάση την οικονομική κατάσταση του πελάτη, τα ποιοτικά του στοιχεία, το ιστορικό αποπληρωμής και την συναλλακτική συμπεριφορά του, την πιθανή ύπαρξη αξιόπιστων και φερέγγυων εγγυητών και την ρευστοποιήσιμη αξία των εξασφαλίσεων.

Οι χορηγήσεις που δεν θεωρούνται σημαντικές καθώς και αυτές που είναι μεν σημαντικές αλλά δεν υπάρχουν ενδείξεις απομείωσης κατηγοριοποιούνται σε ομάδες με όμοια χαρακτηριστικά πιστωτικού κινδύνου, όπως καταναλωτικά δάνεια, στεγαστικά δάνεια, πιστωτικές κάρτες κλπ. Ο Όμιλος εξετάζει σε συλλογική βάση την πιθανή απομείωση κάθε κατηγορίας. Κατά την αξιολόγηση του κάθε χαρτοφυλακίου λαμβάνονται υπόψη το ύψος των πιθανών προβληματικών δανείων, η χρονική διάρκεια των καθυστερημένων δόσεων, η εισπραξιμότητά τους από την στιγμή που θα χαρακτηριστούν ως επισφαλής, το οικονομικό κλίμα που επικρατεί, η κατάσταση του κλάδου και η εμπειρία του παρελθόντος σχετικά με το ύψος των αναμενόμενων ζημιών.

Όταν μία χορήγηση χαρακτηριστεί ως επισφαλής, η λογιστική της αξία μειώνεται στην εκτιμώμενη ανακτήσιμη αξία, η οποία προσδιορίζεται ως η παρούσα αξία των αναμενόμενων μελλοντικών ταμειακών ροών, συμπεριλαμβανομένων των εκτιμώμενων ανακτήσιμων ποσών από εγγυήσεις και εμπράγματα εξασφαλίσεις, προεξοφλούμενων με το πραγματικό επιτόκιο της χορήγησης.

Μεταγενέστερες αλλαγές στα ανακτήσιμα ποσά και το χρόνο κατά τον οποίο αναμένεται να εισπραχθούν, συγκρίνονται με προηγούμενους υπολογισμούς και εκεί όπου προκύπτει διαφορά στην πρόβλεψη γίνεται αντίστοιχη χρέωση/πίστωση στην κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσεως. Γίνεται επαναφορά προβλέψεων για επισφαλείς απαιτήσεις μόνο όταν η φερεγγυότητα του πελάτη έχει βελτιωθεί σε τέτοιο βαθμό που να θεωρείται εφικτή η έγκαιρη είσπραξη του κεφαλαίου και των τόκων με βάση τους συμβατικούς όρους του δανείου.

Για χορηγήσεις με καθυστέρηση αποπληρωμής τόκων από 3 έως 6 μήνες ανάλογα με την ύπαρξη ή μη εμπράγματων εξασφαλίσεων, παύει ο εκτοκισμός και εμφανίζονται τα δεδουλευμένα ποσά τόκων σε λογαριασμούς τάξεως.

Δάνεια και λοιπές χορηγήσεις όταν δεν είναι πλέον εφικτή η είσπραξή τους διαγράφονται έναντι των σχηματισμένων προβλέψεων για επισφαλείς απαιτήσεις.

(2.15) Μισθώσεις

Ο Όμιλος ως μισθωτής

Λειτουργικές Μισθώσεις

Ο Όμιλος συμμετέχει σε λειτουργικές μισθώσεις όπου ο εκμισθωτής διατηρεί σημαντικό μέρος από τους κινδύνους και τα οφέλη που απορρέουν από τα εκμισθωμένα περιουσιακά στοιχεία. Τα έξοδα των λειτουργικών μισθώσεων καταχωρούνται στην κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης, με τη σταθερή μέθοδο, καθ' όλη τη διάρκεια της μίσθωσης.

Χρηματοδοτικές μισθώσεις

Ο Όμιλος μπορεί να συμμετέχει σε χρηματοδοτικές μισθώσεις, σύμφωνα με τις οποίες μεταβιβάζονται στον Όμιλο ουσιαστικά όλοι οι κίνδυνοι και τα οφέλη που απορρέουν από τα εκμισθωμένα περιουσιακά στοιχεία.

Οι χρηματοδοτικές μισθώσεις αναγνωρίζονται στην αρχική καταχώρηση στην χαμηλότερη αξία μεταξύ της εύλογης αξίας των μισθωμένων περιουσιακών στοιχείων και της παρούσας αξίας των ελάχιστων καταβαλλομένων μισθωμάτων. Μεταγενέστερα, μισθωμένα οικόπεδα και ακίνητα αποτιμώνται στην εύλογη αξία.

Τα μισθωμένα περιουσιακά στοιχεία αποσβένονται στο μικρότερο διάστημα μεταξύ της διάρκειας της μίσθωσης και της ωφέλιμης ζωής εκτός και αν είναι σχεδόν σίγουρο ότι ο Όμιλος θα αποκτήσει την ιδιοκτησία του παγίου στη λήξη της μίσθωσης. Αν η μίσθωση μεταφέρει την ιδιοκτησία του παγίου στη λήξη της μίσθωσης ή αν περιέχει δικαίωμα αγοράς σε μειωμένη τιμή, η περίοδος απόσβεσης είναι στην ωφέλιμη ζωή του παγίου.

Τα μισθώματα διαχωρίζονται στο ποσό που αφορά την αποπληρωμή εξόδων χρηματοδότησης, και την αποπληρωμή του κεφαλαίου. Ο διαχωρισμός γίνεται ώστε να επιτυγχάνεται ένας σταθερός συντελεστής αποπληρωμής. Η αποπληρωμή εξόδων χρηματοδότησης μεταφέρεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Ο Όμιλος ως εκμισθωτής

Ο Όμιλος λειτουργεί ως εκμισθωτής και η κατάταξη των μισθώσεων βασίζεται στην έκταση κατά την οποία οι κίνδυνοι και ωφέλειες που συνεπάγεται η κυριότητα ενός μισθωμένου περιουσιακού στοιχείου ανήκουν στον εκμισθωτή ή στο μισθωτή. Μία μίσθωση κατατάσσεται ως χρηματοδοτική μίσθωση αν μεταβιβάζει ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και ωφέλειες που συνοδεύουν την κυριότητα. Μία μίσθωση κατατάσσεται ως λειτουργική αν δεν μεταβιβάζει ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και ωφέλειες που συνοδεύουν την κυριότητα.

Χρηματοδοτικές μισθώσεις: Ο Όμιλος στον ισολογισμό του, καταχωρεί τα κατεχόμενα περιουσιακά στοιχεία που τελούν υπό χρηματοδοτική μίσθωση ως απαίτηση, με αξία ίση με την καθαρή επένδυση στη μίσθωση.

Τα μισθώματα αντιμετωπίζονται ως εξόφληση (αποπληρωμή) κεφαλαίου και ως χρηματοοικονομικό έσοδο.

Η καταχώρηση και κατανομή του χρηματοοικονομικού εσόδου βασίζεται σε ένα μοντέλο που αντανακλά μία σταθερή περιοδική απόδοση της καθαρής επένδυσης επί του ανεξόφλητου μέρους της χρηματοδοτικής μίσθωσης.

Λειτουργικές μισθώσεις: Οι μισθώσεις της κατηγορίας αυτής στις οποίες συμμετέχει ο Όμιλος ως εκμισθωτής αφορούν στα επενδυτικά ακίνητα του Ομίλου.

Τα έσοδα μισθωμάτων, εξαιρώντας το κόστος υπηρεσιών, καταχωρούνται στα έσοδα με τη σταθερή μέθοδο σε ολόκληρη τη διάρκεια της μίσθωσης. Κόστη που αναλαμβάνονται για την απόκτηση των εσόδων μισθωμάτων, καταχωρούνται στα έξοδα.

(2.16) Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα και μέσα αντιστάθμισης κινδύνου

Τα παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα περιλαμβάνουν συμβόλαια προθεσμιακών πράξεων συναλλάγματος, ανταλλαγής επιτοκίων και νομισμάτων, και άλλα παράγωγα.

Παράγωγα για εμπορικούς σκοπούς: Όλα τα παράγωγα που δεν καταχωρούνται ως αντισταθμιζόμενα μέσα θεωρούνται ότι αποκτήθηκαν για εμπορικούς σκοπούς. Αρχικά τα παράγωγα καταχωρούνται στην κατάσταση οικονομικής θέσης στην εύλογη αξία τους (η οποία συμπίπτει με το κόστος της συναλλαγής), την ημέρα σύναψης του συμβολαίου των παραγώγων. Μεταγενέστερα αποτιμώνται στην εύλογη αξία τους, η οποία λαμβάνεται από τιμές χρηματιστηριακών αγορών ή υπολογίζεται βάσει τεχνικών αποτίμησης, όπως αναλύσεις προεξοφλημένων ταμειακών ροών και μοντέλα αποτίμησης δικαιωμάτων προαίρεσως. Τα παράγωγα απεικονίζονται ως στοιχεία ενεργητικού όταν η εκτιμημένη εύλογη αξία τους είναι θετική και ως υποχρεώσεις όταν η εκτιμημένη εύλογη αξία τους είναι αρνητική.

Ένα παράγωγο είναι δυνατό να ενσωματωθεί σε άλλα χρηματοοικονομικά μέσα. Το σύνθετο χρηματοοικονομικό μέσο που δημιουργείται, αποτελείται από ένα παράγωγο και ένα κύριο συμβόλαιο και είναι γνωστό ως ενσωματωμένο παράγωγο. Ένα ενσωματωμένο παράγωγο χρηματοοικονομικό μέσο διαχωρίζεται από το κύριο συμβόλαιο και καταχωρείται ως ένα μεμονωμένο παράγωγο, υπό την προϋπόθεση ότι α) τα οικονομικά χαρακτηριστικά και οι κίνδυνοι του δεν είναι άρρηκτα συνδεδεμένοι με εκείνους του κύριου συμβολαίου, β) το ενσωματωμένο παράγωγο πληροί τον ορισμό ενός παραγώγου και γ) το κύριο συμβόλαιο δεν αποτιμάται στην εύλογη αξία του, με τα κέρδη και ζημιές που προκύπτουν κατά την αποτίμησή του να καταχωρούνται στα αποτελέσματα.

Οι μεταβολές στην εύλογη αξία παραγώγων καταχωρούνται στην κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης.

(2.17) Συμφηφισμός Απαιτήσεων – Υποχρεώσεων

Ο συμφηφισμός χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων με υποχρεώσεις και η απεικόνιση του καθαρού ποσού στις Οικονομικές Καταστάσεις, επιτρέπεται μόνο εφόσον υπάρχει νόμιμο δικαίωμα για συμφηφισμό των καταχωρημένων ποσών και υπάρχει πρόθεση είτε για διακανονισμό του καθαρού ποσού που προκύπτει από τον συμφηφισμό ή για ταυτόχρονο διακανονισμό του συνολικού ποσού τόσο του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου όσο και της υποχρέωσης.

(2.18) Έσοδα και Έξοδα από Τόκους

Για όλα τα χρηματοοικονομικά μέσα, τα έσοδα και τα έξοδα από τόκους καταχωρούνται στην κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης χρησιμοποιώντας την μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου.

Η μέθοδος του πραγματικού επιτοκίου είναι μία μέθοδος σύμφωνα με την οποία υπολογίζεται το αναπόσβεστο κόστος του χρηματοοικονομικού στοιχείου ή της υποχρέωσης και κατανέμονται τα έσοδα ή τα έξοδα από τόκους καθ' όλη την περίοδο αναφοράς. Πραγματικό επιτόκιο είναι εκείνο το οποίο προεξοφλεί ακριβώς τις εκτιμώμενες μελλοντικές πληρωμές ή εισπράξεις καθ' όλη την προσδοκώμενη διάρκεια του χρηματοοικονομικού μέσου.

Μόλις ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο ή ομάδα από ομοειδή χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία εκτός χορηγήσεων υποτιμηθούν ως αποτέλεσμα απομείωσης της αξίας τους, τα έσοδα από τόκους αναγνωρίζονται εφαρμόζοντας το επιτόκιο που χρησιμοποιήθηκε για την προεξόφληση των μελλοντικών ταμειακών ροών για το σκοπό της μέτρησης της ζημιάς απομείωσης.

(2.19) Προμήθειες και Συναφή Έσοδα

Οι προμήθειες και τα συναφή έσοδα καταχωρούνται στην κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης, κατά τη διάρκεια της περιόδου στην οποία παρασχέθηκαν οι σχετικές με αυτά υπηρεσίες. Προμήθειες και συναφή έσοδα που προέρχονται από συναλλαγές για λογαριασμό τρίτων, αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα κατά το χρόνο περαίωσης της συναλλαγής. Αμοιβές για υπηρεσίες διαχείρισης χαρτοφυλακίου και συμβουλευτικές υπηρεσίες καταχωρούνται στα αποτελέσματα σύμφωνα με το συμβόλαιο παροχής υπηρεσιών, συνήθως σε αναλογική βάση.

(2.20) Προβλέψεις

Ο Όμιλος διενεργεί πρόβλεψη για ενδεχόμενες υποχρεώσεις και κινδύνους όταν:

- υπάρχει τεκμαιρόμενη ή νόμιμη παρούσα υποχρέωση ως αποτέλεσμα γεγονότων παρελθουσών χρήσεων,
- το ποσό της υποχρέωσης είναι δυνατό να προσδιοριστεί αντικειμενικά και
- είναι πιθανή η εκροή πόρων που ενσωματώνουν οικονομικά οφέλη προκειμένου να διακανονιστεί η υποχρέωση.

(2.21) Φόρος Εισοδήματος

Ο αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος υπολογίζεται βάσει των προσωρινών διαφορών που προκύπτουν μεταξύ της λογιστικής αξίας των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων που περιλαμβάνονται στις Οικονομικές Καταστάσεις και της φορολογικής αξίας που αποδίδεται σε αυτά σύμφωνα με τη φορολογική νομοθεσία.

Για τον προσδιορισμό της αναβαλλόμενης φορολογίας εισοδήματος χρησιμοποιούνται οι θεσπισμένοι φορολογικοί συντελεστές οι οποίοι ισχύουν κατά την επισκοπούμενη χρήση ή οι φορολογικοί συντελεστές που θα ισχύσουν σε ημερομηνία μεταγενέστερη της ημερομηνίας κλεισίματος του ισολογισμού, υπό την προϋπόθεση ότι αυτοί ορίζονται ρητά από νόμο που ήδη έχει ψηφιστεί και ισχύει.

Ο Όμιλος αναγνωρίζει αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις όταν είναι πιθανόν τα μελλοντικά φορολογητέα κέρδη να είναι επαρκή για τον συμψηφισμό των προσωρινών διαφορών.

Αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος υπολογίζεται και στην περίπτωση όπου οι προσωρινές διαφορές προκύπτουν από επενδύσεις σε θυγατρικές και συγγενείς εταιρίες, εκτός αν ο Όμιλος μπορεί να ελέγξει την χρονική στιγμή αντιλογισμού της προσωρινής διαφοράς και είναι πιθανό η προσωρινή διαφορά να μην αντιλογιστεί στο εγγύς μέλλον.

Ο πληρωτέος φόρος εισοδήματος, ο οποίος υπολογίζεται επί των κερδών της χρήσης, βάσει της κείμενης φορολογικής νομοθεσίας, αναγνωρίζεται ως έξοδο στα αποτελέσματα της παρούσας χρήσεως. Φορολογικές ζημιές που μεταφέρονται σε επόμενες χρήσεις για συμψηφισμό, αναγνωρίζονται ως περιουσιακά στοιχεία όταν θεωρείται πιθανή η πραγματοποίηση μελλοντικών φορολογητέων κερδών, τα οποία θα είναι επαρκή για τον συμψηφισμό των σωρευμένων φορολογικών ζημιών.

Αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση ή υποχρέωση που σχετίζεται με τον επανυπολογισμό της εύλογης αξίας των διαθέσιμων για πώληση περιουσιακών στοιχείων, των αντισταθμίσεων ταμειακών ροών, των αναλογιστικών κερδών και ζημιών καθώς και τις μεταβολές της εύλογης αξίας των ιδιοχρησιμοποιούμενων ακινήτων, οι οποίες χρεώνονται ή πιστώνονται κατευθείαν στην καθαρή θέση, καταχωρείται επίσης σε χρέωση ή πίστωση της καθαρής θέσης.

(2.22) Παροχές προς το Προσωπικό

Οι εταιρίες του Ομίλου συμμετέχουν σε διάφορα προγράμματα παροχών προς το προσωπικό τους μετά την έξοδό του από την υπηρεσία. Ο Όμιλος συμμετέχει τόσο σε προγράμματα καθορισμένων παροχών όσο και σε προγράμματα καθορισμένων εισφορών.

Σε ένα πρόγραμμα καθορισμένων εισφορών Ο Όμιλος δεν έχει νομική ή τεκμαιρόμενη υποχρέωση να καταβάλει πρόσθετη εισφορά, στην περίπτωση που το Ταμείο δεν διαθέτει τα επαρκή περιουσιακά στοιχεία για να καταβάλει τα επιδόματα των εργαζομένων που είναι άμεσα συνδεδεμένα με τις υπηρεσίες που προσέφεραν στην τρέχουσα και σε προηγούμενες περιόδους.

Ένα πρόγραμμα καθορισμένων παροχών είναι στην ουσία ένα συνταξιοδοτικό πρόγραμμα στο οποίο η υποχρέωση του Ομίλου καθορίζεται από το ύψος της αποζημίωσης που θα λάβει ο υπάλληλος κατά το χρόνο συνταξιοδότησής του, βάσει της ηλικίας του, της προϋπηρεσίας του στην εταιρία και της αμοιβής του. Η υποχρέωση που καταχωρείται στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης αναφορικά με τα προγράμματα καθορισμένων παροχών συνίσταται από την παρούσα αξία των παροχών κατά την ημερομηνία σύνταξης των Οικονομικών Καταστάσεων μειωμένη με την εύλογη αξία των περιουσιακών στοιχείων του προγράμματος, με τις αναπροσαρμογές που απαιτούνται για κέρδη ή ζημιές που προέρχονται από αναλογιστική μελέτη καθώς και με το κόστος προϋπηρεσίας. Η υποχρέωση των προγραμμάτων καθορισμένων παροχών προσδιορίζεται σε ετήσια βάση από ανεξάρτητο αναλογιστή χρησιμοποιώντας τη μέθοδο της προβεβλημένης πιστωτικής μονάδας (projected unit credit method). Η παρούσα αξία της υποχρέωσης που προκύπτει από το πρόγραμμα καθορισμένων παροχών υπολογίζεται, προεξοφλώντας τις μελλοντικές ταμειακές εκροές με επιτόκιο που βασίσθηκε στη μέση απόδοση του δείκτη iBoxx AA Corporate Overall 10+ EUR indices για το έτος 2016.

Ο Όμιλος αναγνωρίζει τα αναλογιστικά κέρδη ή ζημιές που μπορεί να προέλθουν από αναπροσαρμογές, βάσει της εμπειρίας, καθώς και από αλλαγή των αναλογιστικών υποθέσεων στην κατάσταση συνολικών εσόδων με απ' ευθείας καταχώρηση στους λογαριασμούς ιδίων κεφαλαίων. Τα δε λοιπά κόστη βαρύνουν το λογαριασμό αποτελέσματα χρήσης. Σε περίπτωση καταβολής αποζημίωσης λόγω πρόωρης αποχώρησης προσωπικού από την ενεργό υπηρεσία, η σχηματισθείσα υποχρέωση μειώνεται με το συνολικό ποσό της αποζημίωσης. Στην αμέσως επόμενη περίοδο αναφοράς στην οποία εκπονείται αναλογιστική μελέτη για τον προσδιορισμό της υποχρέωσης του υπηρετούντος προσωπικού, η όποια διαφορά έχει προκύψει εξομαλύνεται και τακτοποιείται.

(2.23) Αναγνώριση του χρηματοοικονομικού μέσου στις οικονομικές καταστάσεις

Η Τράπεζα αναγνωρίζει τα δάνεια και λοιπές απαιτήσεις, τις καταθέσεις, τους πιστωτικούς τίτλους και τα δάνεια μειωμένης εξασφάλισης την ημερομηνία που αρχικά δημιουργούνται. Τα υπόλοιπα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού και παθητικού αναγνωρίζονται κατά την ημερομηνία συναλλαγής όπου αναγνωρίζει και τους συμβατικούς όρους των μέσων αυτών.

Αρχικά, όλα τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού και παθητικού απεικονίζονται στην εύλογη αξία τους συν τα έξοδα συναλλαγής που σχετίζονται με την απόκτηση ή έκδοση του, εκτός αν ανήκουν στα στοιχεία του εμπορικού χαρτοφυλακίου.

(2.24) Παύση απεικόνισης του χρηματοοικονομικού μέσου στις οικονομικές καταστάσεις

Ένα χρηματοοικονομικό μέσο δεν απεικονίζεται στις Οικονομικές Καταστάσεις του Ομίλου, από τη στιγμή που ο Όμιλος παύει να έχει τον έλεγχο των συμβατικών δικαιωμάτων που απορρέουν από το χρηματοοικονομικό μέσο. Ο έλεγχος των δικαιωμάτων του χρηματοοικονομικού μέσου παύει να υφίσταται όταν πωληθεί ή όταν όλες οι ταμειακές εισροές, που σχετίζονται με αυτό, μεταβιβαστούν σε ένα ανεξάρτητο τρίτο μέρος.

(2.25) Λειτουργικοί Τομείς

Οι πληροφορίες που γνωστοποιούνται είναι οι πληροφορίες που χρησιμοποιεί η Διοίκηση για την αξιολόγηση της αποδοτικότητας κάθε τμήματος καθώς και του τρόπου κατανομής των οικονομικών πόρων στα επιμέρους τμήματα. Πιθανότατα, η πληροφόρηση να διαφοροποιείται από τα στοιχεία που χρησιμοποιούνται για την κατάρτιση της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης και Κατάστασης Αποτελεσμάτων.

Επίσης πρέπει να παρέχονται επεξηγήσεις για την βάση προετοιμασίας της πληροφόρησης των τομέων καθώς και συμφωνίες με τα κονδύλια των χρηματοοικονομικών αναφορών.

Οι λειτουργικοί τομείς που εξυπηρετούν την εσωτερική πληροφόρηση της διοίκησης του Ομίλου είναι οι ακόλουθοι:

Λιανική Τραπεζική

Στον τομέα αυτό περιλαμβάνονται το σύνολο ιδιωτών καταναλωτών όπως επίσης και οι ελεύθεροι επαγγελματίες. Ο Όμιλος μέσω του δικτύου των καταστημάτων της Τράπεζας καθώς και των

αρμοδίων κεντρικών υπηρεσιών προσφέρει στους πελάτες της κατηγορίας αυτής όλο το εύρος των παραδοσιακών προϊόντων, καθώς και εξειδικευμένα προϊόντα επενδυτικής και καταθετικής υφής.

Επιχειρηματική Τραπεζική

Στον τομέα αυτό περιλαμβάνονται όλες οι πιστοδοτήσεις των επιχειρήσεων όπως επίσης και των επιτηδευματιών. Ο Όμιλος προσφέρει στους πελάτες που ανήκουν στην κατηγορία αυτή εκτός από τη χορήγηση δανείων και ένα ευρύ φάσμα προϊόντων και υπηρεσιών που σχετίζονται με συμβουλευτικές, χρηματοοικονομικές και επενδυτικής φύσεως εργασίες, όπως επίσης και εργασίες συναλλάγματος.

Διαχείριση Διαθεσίμων / Treasury

Ο τομέας αυτός περιλαμβάνει τη διαχείριση των διαθεσίμων του Ομίλου, τις διαμεσολαβητικές εργασίες στην πώληση αμοιβαίων κεφαλαίων, τη διαχείριση χρεογράφων του Ομίλου, όπως επίσης και υπηρεσίες θεματοφυλακής καθώς και τη διαχείριση χαρτοφυλακίου ιδιωτών.

Τα λοιπά έσοδα στα οποία περιλαμβάνονται διαχείριση ακίνητης περιουσίας όπως επίσης και δάνεια προς το προσωπικό, τόκοι δανείων μειωμένης εξασφάλισης κλπ., έχουν κατανεμηθεί αναλογικά στους παραπάνω τρεις τομείς.

(2.26) Ίδιες Μετοχές

Μετοχές της Τράπεζας που κατέχονται από την ίδια την Τράπεζα ή από άλλη εταιρία του Ομίλου, καταχωρούνται στην αξία κτήσης τους και απεικονίζονται αφαιρετικά της καθαρής θέσης του Ομίλου, έως ότου ακυρωθούν. Στην περίπτωση που οι ίδιες μετοχές πωληθούν ή επανεκδοθούν, το τίμημα που θα εισπραχθεί δεν θα περιληφθεί στα αποτελέσματα της χρήσης αλλά θα καταχωρηθεί κατευθείαν στην καθαρή θέση.

(2.27) Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη

Ως συνδεδεμένα μέρη νοούνται οι επιχειρήσεις στις οποίες η Τράπεζα διατηρεί τον έλεγχο κατέχοντας άμεσα ή έμμεσα πάνω από το 50% του μετοχικού του κεφαλαίου ή ασκεί ουσιώδη επιρροή στη διαχείριση και οικονομική πολιτική τους. Επίσης ως συνδεδεμένα μέρη θεωρούνται τα μέλη των Διοικήσεων των εταιριών του Ομίλου, συγγενικά με αυτά πρόσωπα πρώτου βαθμού, καθώς και εταιρίες που κατέχονται από αυτά ή εταιρίες στις οποίες ασκούν ουσιώδη επιρροή στη λήψη επιχειρηματικών αποφάσεων.

Όλες οι συναλλαγές μεταξύ της Τράπεζας και των συνδεδεμένων με αυτή μερών διενεργούνται με τους ίδιους οικονομικούς όρους, που διενεργούνται παρόμοιες συναλλαγές με μη συνδεδεμένα μέρη, κατά την ίδια χρονική στιγμή.

(2.28) Κέρδη ανά μετοχή

Ο δείκτης των βασικών κερδών ανά μετοχή (EPS) υπολογίζεται διαιρώντας τα καθαρά κέρδη ή ζημιές της χρήσης που είναι αποδοτέα στους κατόχους κοινών μετοχών με το μέσο σταθμισμένο αριθμό των κοινών μετοχών σε κυκλοφορία κατά τη διάρκεια της χρήσης.

Ο δείκτης των μειωμένων κερδών ανά μετοχή υπολογίζεται χρησιμοποιώντας την ίδια ακριβώς μεθοδολογία υπολογισμού του βασικού δείκτη κερδών ανά μετοχή, αλλά οι προσδιοριστικοί όροι του δείκτη, καθαρά κέρδη ή ζημιές και αριθμός κοινών μετοχών, προσαρμόζονται ανάλογα ώστε να αντανακλούν την ενδεχόμενη μείωση των κερδών ανά μετοχή, η οποία θα μπορούσε να προέλθει είτε από τη μετατροπή μετατρέψιμων ομολογιών ή από άσκηση δικαιωμάτων προαίρεσης αγοράς μετοχών έναντι των κοινών μετοχών.

(2.29) Δραστηριότητες θεματοφυλακής

Ο Όμιλος παρέχει υπηρεσίες θεματοφυλακής περιουσιακών στοιχείων σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα. Τα ανωτέρω περιουσιακά στοιχεία δεν αποτελούν ιδιοκτησία του Ομίλου και συνεπώς τόσο αυτά όσο και τα αποτελέσματα που προκύπτουν από την επένδυση αυτών, δεν απεικονίζονται στις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου. Οι προμήθειες που εισπράττει ο Όμιλος από την παροχή της ανωτέρω υπηρεσίας καταχωρούνται στα αποτελέσματα της χρήσης.

(2.30) Μερισίματα

Τα έσοδα από μερίσματα αναγνωρίζονται όταν ο Όμιλος έχει δικαίωμα να τα εισπράξει.

(2.31) Καταθέσεις, ομολογιακά δάνεια και μειωμένης εξασφάλισης στοιχεία

Οι καταθέσεις, τα ομολογιακά δάνεια και τα δάνεια μειωμένης εξασφάλισης αποτελούν πηγές χρηματοδότησης για τον Όμιλο.

Οι καταθέσεις, τα ομολογιακά δάνεια και τα δάνεια μειωμένης εξασφάλισης απεικονίζονται αρχικά σε εύλογη αξία και περιλαμβάνουν τα έξοδα συναλλαγής και στην συνέχεια στο αναπόσβεστο κόστος με βάση το πραγματικό επιτόκιο.

(2.32) Χρηματοοικονομικές εγγυήσεις

Οι χρηματοοικονομικές εγγυήσεις είναι συμβάσεις που επιβάλλουν στον Όμιλο να κάνει καθορισμένες πληρωμές για την αποζημίωση του κατόχου της εγγύησης από ζημία που υφίσταται όταν ο χρεώστης αδυνατεί να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις του. Αναγνωρίζονται σε εύλογες αξίες όπου η αρχική εύλογη αξία αποσβένεται στη διάρκεια της εγγύησης. Στη συνέχεια αναγνωρίζονται στην υψηλότερη τιμή μεταξύ της παρούσας αξίας τυχόν πληρωμών και του αναπόσβεστου υπολοίπου.

(2.33) Μετοχικό Κεφάλαιο

(α) Έξοδα αύξησης κεφαλαίου

Τα άμεσα έξοδα σχετικά με την έκδοση νέων μετοχών ή δικαιωμάτων μετοχών ή στην εξαγορά άλλης επιχείρησης εμφανίζονται καθαρά από φόρους και εισπράξεις αφαιρετικά των Ιδίων Κεφαλαίων και πιο συγκεκριμένα στη διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο ή ελλείψει αυτού στα Κέρδη εις Νέον.

(β) Μερισίματα κοινών και προνομιούχων μετοχών

Τα μερίσματα κοινών και προνομιούχων μετοχών αναγνωρίζονται ως υποχρέωση στην χρήση που εγκρίνονται από την Γενική Συνέλευση των Μετόχων και εμφανίζονται αφαιρετικά των ιδίων κεφαλαίων. Αντίστοιχα τα προμερίσματα εμφανίζονται κατά τον ίδιο τρόπο αφαιρετικά των ιδίων κεφαλαίων μετά την έγκρισή τους από το διοικητικό συμβούλιο.

(γ) Ίδιες μετοχές

Η αγορά ιδίων μετοχών μαζί με τα έξοδα συναλλαγής αναγνωρίζονται αφαιρετικά των Ιδίων Κεφαλαίων. Οποιοδήποτε αποτέλεσμα από πώληση ή αποτίμηση αναγνωρίζεται απευθείας στα ίδια κεφάλαια.

(2.34) Νέα Πρότυπα και διερμηνείες

Οι λογιστικές αρχές που ακολούθησε ο Όμιλος για τη σύνταξη των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων είναι συνεπείς με αυτές που περιγράφονται στις δημοσιευμένες οικονομικές καταστάσεις της χρήσεως που έληξε την 31/12/2015, αφού ληφθούν υπόψη οι ακόλουθες τροποποιήσεις και βελτιώσεις προτύπων οι οποίες εκδόθηκαν από το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (IASB), υιοθετήθηκαν από την Ευρωπαϊκή Ένωση και εφαρμόστηκαν από 01/01/2016:

• **Τροποποίηση του Διεθνούς Προτύπου Χρηματοοικονομικής Αναφοράς 10** «Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις», του **Διεθνούς Προτύπου Χρηματοοικονομικής Αναφοράς 12** «Γνωστοποιήσεις περί συμμετοχών σε άλλες εταιρίες» και του **Διεθνούς Λογιστικού Προτύπου 28** «Επενδύσεις σε συγγενείς και κοινοπραξίες»: Εφαρμογή της εξαίρεσης σύνταξης ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων (Κανονισμός 2016/1703/22.9.2016).

Την 18.12.2014, το Συμβούλιο των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων εξέδωσε τροποποίηση στα ανωτέρω πρότυπα με την οποία αποσαφηνίζει ότι η εξαίρεση που παρέχεται στα ΔΠΧΑ 10 και ΔΛΠ 28, αναφορικά με τη σύνταξη ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων και την εφαρμογή της μεθόδου της καθαρής θέσεως αντίστοιχα, ισχύει και για τις εταιρίες που είναι θυγατρικές μιας εταιρίας επενδύσεων, η οποία αποτιμά τις θυγατρικές της στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 10. Επίσης, με την ανωτέρω τροποποίηση αποσαφηνίζεται ότι οι απαιτήσεις γνωστοποιήσεων του ΔΠΧΑ 12 έχουν εφαρμογή στις εταιρίες επενδύσεων οι οποίες αποτιμούν όλες τις θυγατρικές τους εταιρίες στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων.

Η υιοθέτηση της ανωτέρω τροποποίησης από τον Όμιλο δεν είχε επίπτωση στις οικονομικές του καταστάσεις.

• **Τροποποίηση του Διεθνούς Προτύπου Χρηματοοικονομικής Αναφοράς 11** «Σχήματα υπό κοινό έλεγχο»: Λογιστικός χειρισμός απόκτησης συμμετοχών σε σχήματα υπό κοινή δραστηριότητα (Κανονισμός 2015/2173/24.11.2015)

Την 6.5.2014, το Συμβούλιο των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων εξέδωσε τροποποίηση στο ΔΠΧΑ 11 με την οποία αποσαφηνίζει ότι ο αποκτών συμμετοχή σε ένα σχήμα υπό κοινή δραστηριότητα (joint operation), το οποίο συνιστά επιχείρηση (σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 3), θα πρέπει να εφαρμόζει όλες τις σχετικές αρχές για το λογιστικό χειρισμό των συνενώσεων του ΔΠΧΑ 3 καθώς και των άλλων προτύπων εκτός από εκείνες τις αρχές οι οποίες έρχονται σε αντίθεση με το ΔΠΧΑ 11. Επιπλέον, ο αποκτών τη συμμετοχή θα προβαίνει στις απαιτούμενες γνωστοποιήσεις σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 3 και τα λοιπά σχετικά πρότυπα. Αυτό ισχύει τόσο κατά την απόκτηση της αρχικής συμμετοχής όσο και για κάθε επιπρόσθετη συμμετοχή σε σχήματα υπό κοινή δραστηριότητα που συνιστούν επιχείρηση.

Η υιοθέτηση της ανωτέρω τροποποίησης από τον Όμιλο δεν είχε επίπτωση στις οικονομικές του καταστάσεις.

• **Τροποποίηση του Διεθνούς Λογιστικού Προτύπου 1** «Παρουσίαση Οικονομικών Καταστάσεων»: Πρωτοβουλία γνωστοποιήσεων (Κανονισμός 2015/2406/18.12.2015)

Την 18.12.2014 το Συμβούλιο των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων δημοσίευσε τροποποίηση στο ΔΛΠ 1 στο πλαίσιο του έργου που έχει αναλάβει για να αναλύσει τις δυνατότητες βελτίωσης των γνωστοποιήσεων στις οικονομικές καταστάσεις που συντάσσονται βάσει των ΔΠΧΑ (Disclosure initiative). Οι κυριότερες από τις τροποποιήσεις συνοψίζονται στα ακόλουθα:

- καταργείται ο περιορισμός της συνοπτικής παρουσίασης των λογιστικών αρχών,
- διευκρινίζεται ότι ακόμη και εάν κάποια πρότυπα απαιτούν συγκεκριμένες γνωστοποιήσεις ως ελάχιστες για τη συμμόρφωση με τα ΔΠΧΑ, μία οντότητα δικαιούται να μην τις παραθέσει εάν αυτές θεωρούνται μη σημαντικές. Επιπρόσθετα, εάν οι πληροφορίες που απαιτούνται από τα επιμέρους πρότυπα δεν είναι επαρκείς για την κατανόηση της επίδρασης των συναλλαγών, τότε η οντότητα ενδέχεται να χρειάζεται να προσθέσει επιπλέον γνωστοποιήσεις,
- αποσαφηνίζεται ότι οι γραμμές που ορίζουν τα ΔΠΧΑ ότι πρέπει να περιλαμβάνονται στον ισολογισμό και στα αποτελέσματα δεν είναι περιοριστικές και ότι για τα εν λόγω κονδύλια η εταιρία μπορεί να παρουσιάζει περαιτέρω ανάλυση σε γραμμές, τίτλους και υποομάδες διευκρινίζεται ότι στην Κατάσταση Συνολικού Αποτελέσματος, η αναλογία μίας εταιρίας στα λοιπά αποτελέσματα που καταχωρούνται απευθείας στην καθαρή θέση συγγενών και κοινοπραξιών που ενοποιούνται με τη μέθοδο της καθαρής θέσης πρέπει να διακρίνεται:

-- σε ποσά που δεν αναταξινομούνται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων και

-- σε ποσά που αναταξινομούνται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων,

- διευκρινίζεται ότι στο πρότυπο δεν ορίζεται συγκεκριμένη σειρά παρουσίασης των σημειώσεων και ότι κάθε εταιρία οφείλει να θεσπίσει ένα συστηματικό τρόπο παρουσίασης λαμβάνοντας υπόψη την κατανόηση και τη συγκρισιμότητα των οικονομικών της καταστάσεων.

Η υιοθέτηση της ανωτέρω τροποποίησης από τον Όμιλο δεν είχε επίπτωση στις οικονομικές του καταστάσεις.

• **Τροποποίηση του Διεθνούς Λογιστικού Προτύπου 16** «Ενσώματες Ακίνητοποιήσεις» και του **Διεθνούς Λογιστικού Προτύπου 38** «Άυλα Περιουσιακά Στοιχεία»: Αποσαφήνιση των αποδεκτών μεθόδων απόσβεσης (Κανονισμός 2015/2231/2.12.2015).

Την 12.5.2014 το Συμβούλιο των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων δημοσίευσε τροποποίηση στα ΔΛΠ 16 και ΔΛΠ 38 με την οποία απαγορεύει ρητά να χρησιμοποιηθεί το έσοδο ως βάση της μεθόδου απόσβεσης των ενσώματων και άυλων παγίων στοιχείων. Εξαιρέση παρέχεται μόνο για τα άυλα πάγια όταν ικανοποιούνται οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

(α) όταν το άυλο στοιχείο εκφράζεται ως μέγεθος του εσόδου όταν, δηλαδή, το δικαίωμα εκμετάλλευσης του άυλου παγίου εκφράζεται σε συνάρτηση του εσόδου που πρέπει να παραχθεί με τέτοιο τρόπο ώστε η πραγματοποίηση ενός συγκεκριμένου ποσού εσόδου να καθορίζει τη λήξη του δικαιώματος, ή

(β) όταν μπορεί να αποδειχθεί ότι το έσοδο και η ανάλωση των οικονομικών ωφελειών είναι έννοιες άρρηκτα συνδεδεμένες.

Η υιοθέτηση της ανωτέρω τροποποίησης από τον Όμιλο δεν είχε επίπτωση στις οικονομικές του καταστάσεις.

• **Τροποποίηση του Διεθνούς Λογιστικού Προτύπου 16** «Ενσώματες Ακίνητοποιήσεις» και του **Διεθνούς Λογιστικού Προτύπου 41** «Γεωργία»: Φυτά που φέρουν καρπούς (Κανονισμός 2015/2113/23.11.2015)

Την 30.6.2014 το Συμβούλιο των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων εξέδωσε τροποποίηση στα ΔΛΠ 16 και ΔΛΠ 41 με την οποία αποσαφηνίζεται ότι τα φυτά που φέρουν καρπούς, τα οποία ορίζονται ως εκείνα που:

- α) χρησιμοποιούνται στην παραγωγή ή στην προμήθεια γεωργικών προϊόντων,
 - β) αναμένεται να παράγουν προϊόντα για περισσότερες από μία περιόδους και
 - γ) υπάρχει πολύ μικρή πιθανότητα να πωληθούν ως γεωργικά προϊόντα, εκτός από το ενδεχόμενο πώλησής τους ως scrap, πρέπει να λογιστικοποιούνται βάσει του ΔΛΠ 16 και όχι βάσει του ΔΛΠ 41.
- Η ανωτέρω τροποποίηση δεν έχει εφαρμογή στις δραστηριότητες του Ομίλου.

• **Τροποποίηση του Διεθνούς Λογιστικού Προτύπου 27** «Ιδιαίτερες οικονομικές καταστάσεις»: Η μέθοδος της καθαρής θέσεως στις ιδιαίτερες οικονομικές καταστάσεις (Κανονισμός 2015/2441/18.12.2015)

Την 12.8.2014 το Συμβούλιο των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων εξέδωσε τροποποίηση στο ΔΛΠ 27 με την οποία παρέχει τη δυνατότητα εφαρμογής της μεθόδου της καθαρής θέσης για την αποτίμηση των επενδύσεων σε θυγατρικές, συγγενείς και κοινοπραξίες στις ιδιαίτερες οικονομικές καταστάσεις. Επιπρόσθετα, με την εν λόγω τροποποίηση διευκρινίζεται πως οι οικονομικές καταστάσεις ενός επενδυτή που δεν έχει επενδύσεις σε θυγατρικές αλλά έχει επενδύσεις σε συγγενείς εταιρίες και κοινοπραξίες, οι οποίες, βάσει του ΔΛΠ 28, αποτιμώνται με τη μέθοδο της καθαρής θέσης, δεν αποτελούν ιδιαίτερες οικονομικές καταστάσεις.

Η ανωτέρω τροποποίηση δεν έχει εφαρμογή στις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου.

• **Βελτιώσεις Διεθνών Λογιστικών Προτύπων – κύκλος 2012-2014** (Κανονισμός 2015/2343/15.12.2015)

Στο πλαίσιο του προγράμματος των ετήσιων βελτιώσεων των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων, το Συμβούλιο εξέδωσε, την 25.9.2014, μη επείγουσες αλλά απαραίτητες τροποποιήσεις σε επιμέρους πρότυπα.

Η υιοθέτηση των ανωτέρω τροποποιήσεων από τον Όμιλο δεν είχε επίπτωση στις οικονομικές του καταστάσεις.

Εκτός των προτύπων που αναφέρθηκαν ανωτέρω, η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει υιοθετήσει τα κατωτέρω νέα πρότυπα των οποίων η εφαρμογή είναι υποχρεωτική για χρήσεις με έναρξη μετά την 1.1.2016 και δεν έχουν εφαρμοστεί πρόωρα από τον Όμιλο.

• **Διεθνές Πρότυπο Χρηματοοικονομικής Αναφοράς 9:** «Χρηματοοικονομικά μέσα» (Κανονισμός 2016/2067/22.11.2016)

Ισχύει για χρήσεις με έναρξη από 1.1.2018

Την 24.7.2014 ολοκληρώθηκε από το Συμβούλιο των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων η έκδοση του οριστικού κειμένου του προτύπου ΔΠΧΑ 9: Χρηματοοικονομικά μέσα, το οποίο αντικαθιστά το υφιστάμενο ΔΛΠ 39. Το νέο πρότυπο προβλέπει σημαντικές διαφοροποιήσεις αναφορικά με την ταξινόμηση και την αποτίμηση των χρηματοοικονομικών μέσων καθώς και με τη λογιστική αντιστάθμιση. Ενδεικτικά αναφέρονται τα ακόλουθα:

Ταξινόμηση και αποτίμηση

Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού πρέπει, κατά την αρχική αναγνώριση, να ταξινομούνται σε δύο μόνο κατηγορίες, σε εκείνη στην οποία η αποτίμηση γίνεται στο αναπόσβεστο κόστος και σε εκείνη στην οποία η αποτίμηση γίνεται στην εύλογη αξία. Τα κριτήρια τα οποία θα πρέπει να συνυπολογιστούν προκειμένου να αποφασιστεί η αρχική κατηγοριοποίηση των χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού είναι τα ακόλουθα:

- i. Το επιχειρησιακό μοντέλο (business model) το οποίο χρησιμοποιεί η επιχείρηση για τη διαχείριση των μέσων αυτών.
- ii. Τα χαρακτηριστικά των συμβατικών ταμειακών ροών των μέσων. Προκειμένου ένα χρηματοοικονομικό μέσο να καταταγεί στην κατηγορία της αποτίμησης στο αναπόσβεστο κόστος θα πρέπει να ικανοποιούνται ταυτόχρονα τα εξής:

- το μέσο να εντάσσεται σε επιχειρησιακό μοντέλο το οποίο να έχει ως στόχο τη διακράτηση χρηματοοικονομικών μέσων προκειμένου να εισπραχθούν οι συμβατικές ταμειακές ροές,
- οι συμβατικοί όροι που διέπουν το στοιχείο να προβλέπουν αποκλειστικά ταμειακές ροές κεφαλαίου και τόκου επί του απλήρωτου κεφαλαίου, οι οποίες θα πρέπει να καταβληθούν σε συγκεκριμένες ημερομηνίες (Solely Payments of Principal and Interest- SPPI).

Αν ένα μέσο πληροί τα ανωτέρω κριτήρια αλλά διακρατείται τόσο με σκοπό την πώληση όσο και με σκοπό την είσπραξη των συμβατικών ταμειακών ροών θα πρέπει να κατατάσσεται στην κατηγορία αποτίμησης στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην καθαρή θέση. Τα μέσα που δεν εντάσσονται σε καμία από τις δύο ανωτέρω κατηγορίες ταξινομήσης αποτιμώνται υποχρεωτικά στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων.

Επιπρόσθετα, το ΔΠΧΑ 9 επιτρέπει, κατά την αρχική αναγνώριση, οι επενδύσεις σε συμμετοχικούς τίτλους να ταξινομηθούν σε κατηγορία αποτίμησης στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων τα οποία καταχωρούνται απευθείας στην καθαρή θέση. Προκειμένου να συμβεί αυτό, η επένδυση αυτή δεν θα πρέπει να διακρατείται για εμπορικούς σκοπούς. Επίσης, όσον αφορά στα ενσωματωμένα παράγωγα, στις περιπτώσεις που το κύριο συμβόλαιο εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του ΔΠΧΑ 9, το ενσωματωμένο παράγωγο δεν θα πρέπει να διαχωρίζεται, ο δε λογιστικός χειρισμός του υβριδικού συμβολαίου θα πρέπει να βασιστεί σε όσα αναφέρθηκαν ανωτέρω για την ταξινόμηση των χρηματοοικονομικών μέσων.

Σε ότι αφορά στις χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις, η βασικότερη διαφοροποίηση σχετίζεται με εκείνες τις υποχρεώσεις που μία εταιρία επιλέγει κατά την αρχική αναγνώριση να αποτιμήσει στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων. Στην περίπτωση αυτή, η μεταβολή της εύλογης αξίας θα πρέπει να καταχωρείται στα αποτελέσματα, με εξαίρεση το ποσό της μεταβολής που αποδίδεται στον πιστωτικό κίνδυνο του εκδότη, το οποίο θα πρέπει να καταχωρείται απευθείας στην καθαρή θέση.

Απομείωση

Σε αντίθεση με το υφιστάμενο ΔΛΠ 39, με βάση το οποίο μία εταιρία αναγνωρίζει ζημίες λόγω πιστωτικού κινδύνου μόνο όταν οι ζημίες αυτές έχουν συμβεί, το νέο πρότυπο απαιτεί την αναγνώριση των αναμενόμενων ζημιών λόγω πιστωτικού κινδύνου. Ειδικότερα, κατά την αρχική αναγνώριση ενός μέσου, αναγνωρίζονται οι αναμενόμενες ζημίες λόγω πιστωτικού κινδύνου για τις αναμενόμενες ζημίες 12 μηνών. Στην περίπτωση, ωστόσο, που η πιστοληπτική ικανότητα των εκδοτών επιδεινωθεί σημαντικά μετά την αρχική αναγνώριση ή στην περίπτωση των μέσων που χαρακτηρίζονται ως απομειωμένα κατά την αρχική τους αναγνώριση, οι αναμενόμενες ζημίες λόγω πιστωτικού κινδύνου αναγνωρίζονται για όλη τη διάρκεια ζωής των μέσων.

Λογιστική αντιστάθμισης

Οι νέες απαιτήσεις για τη λογιστική αντιστάθμισης είναι περισσότερο ευθυγραμμισμένες με τη διαχείριση των κινδύνων της οικονομικής οντότητας ενώ οι κυριότερες μεταβολές σε σχέση με τις υφιστάμενες διατάξεις του ΔΛΠ 39 συνοψίζονται στα ακόλουθα:

- διευρύνεται ο αριθμός των στοιχείων που μπορούν να συμμετέχουν σε μία σχέση αντιστάθμισης είτε ως μέσα αντιστάθμισης είτε ως αντισταθμιζόμενα στοιχεία,
- καταργείται το εύρος 80%-125% το οποίο με βάση τις υφιστάμενες διατάξεις θα πρέπει να ικανοποιείται προκειμένου η αντιστάθμιση να θεωρείται αποτελεσματική. Ο έλεγχος αποτελεσματικότητας της αντιστάθμισης γίνεται πλέον μόνο προοδευτικά, ενώ υπό συγκεκριμένες συνθήκες η ποιοτική μόνο αξιολόγηση καθίσταται επαρκής,
- στην περίπτωση που μία σχέση αντιστάθμισης παύει να είναι αποτελεσματική αλλά ο στόχος της διαχείρισης κινδύνων της εταιρίας ως προς τη σχέση αντιστάθμισης παραμένει ο ίδιος, η εταιρία θα πρέπει να προβεί σε εξισορρόπηση (rebalancing) της σχέσης αντιστάθμισης ώστε να ικανοποιούνται τα κριτήρια της αποτελεσματικότητας.

Επισημαίνεται πως στις νέες απαιτήσεις δεν περιλαμβάνονται εκείνες που αφορούν στην αντιστάθμιση ανοιχτών χαρτοφυλακίων (macro hedging) οι οποίες δεν έχουν ακόμα διαμορφωθεί. Πέραν των ανωτέρω τροποποιήσεων, η έκδοση του ΔΠΧΑ 9 έχει επιφέρει την τροποποίηση και άλλων προτύπων και κυρίως του ΔΠΧΑ 7 στο οποίο έχουν προστεθεί νέες γνωστοποιήσεις.

Πρόγραμμα Υλοποίησης ΔΠΧΑ 9

Η Τράπεζα, προκειμένου να εξασφαλίσει την ορθή εφαρμογή του νέου προτύπου, έχει ξεκινήσει Πρόγραμμα υλοποίησης του ΔΠΧΑ 9. Για τη διαχείριση του Προγράμματος έχει συσταθεί Συντονιστική Επιτροπή η οποία αποτελείται από ανώτερα διευθυντικά στελέχη της Τράπεζας των

Διευθύνσεων Διαχείρισης Κινδύνων, Οικονομικής Διαχείρισης, Πληροφορικής και Οργάνωσης και Πιστοδοτήσεων.

Σκοπός της Συντονιστικής Επιτροπής είναι ο σχεδιασμός και υλοποίηση του διευρυμένου έργου με την ονομασία "Project Management Office – PMO" έως την 1/1/2018. Αντικείμενο του συγκεκριμένου έργου είναι η ευρύτερη προσαρμογή του διαχειριστικού μοντέλου Risk Management της Τράπεζας με την μετάβαση σε ΔΠΧΑ 9 περιβάλλον.

Η Συντονιστική Επιτροπή συνεδριάζει σε τακτική βάση και παρακολουθεί την πρόοδο των εργασιών υλοποίησης του έργου.

Ποσοτική επίπτωση

Εκτιμάται ότι, μέχρι το Πρόγραμμα υλοποίησης του ΔΠΧΑ 9 να προχωρήσει σε βαθμό που να έχουν ληφθεί οι σημαντικότερες αποφάσεις που επηρεάζουν την υλοποίηση και να έχουν ενσωματωθεί στα μοντέλα υπολογισμού της ζημίας λόγω πιστωτικού κινδύνου, δεν θα είναι διαθέσιμες αξιόπιστες εκτιμήσεις για την επίπτωση του ΔΠΧΑ 9, ιδίως όσον αφορά στην αλληλεπίδραση με τις εποπτικές κεφαλαιακές απαιτήσεις. Συνεπώς δεν δύναται να παρασχεθούν περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον αναμενόμενο αντίκτυπο στη χρηματοοικονομική θέση και στα εποπτικά κεφάλαια της Τράπεζας.

Η Τράπεζα προτίθεται ωστόσο, να προβεί σε ποσοτικοποίηση της πιθανής επίπτωσης του ΔΠΧΑ 9, όταν αυτό θα επιτραπεί από τον βαθμό υλοποίησης του έργου και πάντως όχι αργότερα από τις ελεγμένες ετήσιες οικονομικές καταστάσεις της 31.12.2017.

• **Διεθνές Πρότυπο Χρηματοοικονομικής Αναφοράς 15:** «Έσοδα από συμβάσεις με πελάτες» (Κανονισμός 2016/1905/22.9.2016)

Ισχύει για χρήσεις με έναρξη από 1.1.2018

Την 28.5.2014 εκδόθηκε από το Συμβούλιο των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων το πρότυπο ΔΠΧΑ 15 «Έσοδα από συμβάσεις με πελάτες». Το νέο πρότυπο είναι το αποτέλεσμα της κοινής προσπάθειας του IASB και του Αμερικάνικου Συμβουλίου των Χρηματοοικονομικών Λογιστικών Προτύπων (FASB) να αναπτύξουν κοινές απαιτήσεις όσον αφορά τις αρχές αναγνώρισης εσόδων. Το νέο πρότυπο έχει εφαρμογή σε όλες τις συμβάσεις με πελάτες πλην εκείνων που είναι στο πεδίο εφαρμογής άλλων προτύπων, όπως οι χρηματοδοτικές μισθώσεις, τα ασφαλιστικά συμβόλαια και τα χρηματοοικονομικά μέσα.

Σύμφωνα με το νέο πρότυπο, μια εταιρία αναγνωρίζει έσοδα για να απεικονίσει τη μεταφορά των υπεσχημένων αγαθών ή υπηρεσιών σε πελάτες έναντι ενός ποσού που αντιπροσωπεύει την αμοιβή, την οποία η εταιρία αναμένει ως αντάλλαγμα για τα εν λόγω προϊόντα ή υπηρεσίες. Εισάγεται η έννοια ενός νέου μοντέλου αναγνώρισης εσόδων βάσει πέντε βασικών βημάτων, τα οποία επιγραμματικά είναι τα εξής:

- Βήμα 1: Προσδιορισμός της σύμβασης/συμβάσεων με έναν πελάτη
- Βήμα 2: Προσδιορισμός των υποχρεώσεων απόδοσης στη σύμβαση
- Βήμα 3: Καθορισμός του τιμήματος συναλλαγής
- Βήμα 4: Κατανομή του τιμήματος συναλλαγής στις υποχρεώσεις απόδοσης της σύμβασης
- Βήμα 5: Αναγνώριση εσόδου όταν (ή καθώς) η εταιρία ικανοποιεί μια υποχρέωση απόδοσης

Η έννοια της υποχρέωσης απόδοσης (performance obligation) είναι νέα και στην ουσία αντιπροσωπεύει κάθε υπόσχεση για μεταφορά στον πελάτη: α) ενός προϊόντος ή μιας υπηρεσίας (ή μιας δέσμης αγαθών ή υπηρεσιών) που είναι διακριτή ή β) μιας σειράς διακριτών αγαθών ή υπηρεσιών που είναι ουσιαστικά τα ίδια και έχουν το ίδιο μοντέλο μεταφοράς στον πελάτη.

Η έκδοση του ΔΠΧΑ 15 επιφέρει την κατάργηση των ακόλουθων προτύπων και διερμηνειών:

- ΔΛΠ 11 «Συμβάσεις κατασκευής»
- ΔΛΠ 18 «Έσοδα»
- Διερμηνεία 13 «Προγράμματα εμπιστοσύνης πελατών»
- Διερμηνεία 15 «Συμβάσεις για την Κατασκευή Ακινήτων»
- Διερμηνεία 18 «Μεταφορές στοιχείων ενεργητικού από πελάτες» και
- Διερμηνεία 31 «Έσοδα - Συναλλαγές ανταλλαγής που εμπεριέχουν υπηρεσίες διαφήμισης»

Ο Όμιλος εξετάζει τις επιπτώσεις που θα έχει η υιοθέτηση του ΔΠΧΑ 15 στις οικονομικές του καταστάσεις.

Επίσης, το Συμβούλιο των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων έχει εκδώσει τα κατωτέρω πρότυπα και τροποποιήσεις προτύπων καθώς και τη Διερμηνεία 22, τα οποία όμως δεν έχουν υιοθετηθεί ακόμη από την Ευρωπαϊκή Ένωση και δεν έχουν εφαρμοστεί πρόωρα από τον Όμιλο.

• **Τροποποίηση του Διεθνούς Προτύπου Χρηματοοικονομικής Αναφοράς 2** «Παροχές που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών»: Ταξινόμηση και αποτίμηση των παροχών που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών.

Ισχύει για χρήσεις με έναρξη από 1.1.2018

Την 20.6.2016 το Συμβούλιο των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων εξέδωσε τροποποίηση στο ΔΠΧΑ 2 με το οποίο διευκρινίστηκαν τα ακόλουθα:

- κατά την αποτίμηση της εύλογης αξίας μίας παροχής που εξαρτάται από την αξία των μετοχών και η οποία διακανονίζεται με μετρητά, ο λογιστικός χειρισμός των επιπτώσεων από τους όρους κατοχύρωσης (vesting conditions) καθώς και από τους όρους που δεν σχετίζονται με την εκπλήρωση συγκεκριμένων προϋποθέσεων (non-vesting conditions) ακολουθεί τη λογική που εφαρμόζεται στις παροχές που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών και διακανονίζονται με συμμετοχικούς τίτλους,

- στις περιπτώσεις που η φορολογική νομοθεσία επιβάλλει στην εταιρία να παρακρατά ένα ποσό φόρου (το οποίο αποτελεί φορολογική υποχρέωση του υπαλλήλου) το οποίο αφορά στις αμοιβές που σχετίζονται με την αξία της μετοχής και το οποίο θα πρέπει να αποδοθεί στις φορολογικές αρχές, η συναλλαγή στο σύνολό της θα πρέπει να αντιμετωπίζεται ως μία παροχή που εξαρτάται από την αξία των μετοχών και η οποία διακανονίζεται με συμμετοχικούς τίτλους, αν ως τέτοια θα χαρακτηρίζονταν αν δεν υπήρχε το ζήτημα του συμψηφισμού της φορολογικής υποχρέωσης,

- στην περίπτωση που τροποποιηθούν οι όροι που διέπουν τις παροχές που εξαρτώνται από την αξία της μετοχής έτσι ώστε αυτές να πρέπει να αναταξινομηθούν από παροχές που καταβάλλονται με μετρητά σε παροχές που καταβάλλονται με τη μορφή συμμετοχικών τίτλων, η συναλλαγή θα πρέπει να λογιστικοποιηθεί ως παροχή που διακανονίζεται με συμμετοχικούς τίτλους από την ημερομηνία που πραγματοποιείται η τροποποίηση.

Ο Όμιλος εξετάζει τις επιπτώσεις που θα έχει η υιοθέτηση της ανωτέρω τροποποίησης στις οικονομικές του καταστάσεις.

• **Τροποποίηση του Διεθνούς Προτύπου Χρηματοοικονομικής Αναφοράς 4** «Ασφαλιστήρια συμβόλαια»: Εφαρμόζοντας το ΔΠΧΑ 9 Χρηματοοικονομικά Μέσα με το ΔΠΧΑ 4 Ασφαλιστήρια Συμβόλαια

Ισχύει για χρήσεις με έναρξη από 1.1.2018

Την 12.9.2016 το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων εξέδωσε τροποποίηση στο ΔΠΧΑ 4 με την οποία διευκρινίζει ότι:

- οι ασφαλιστικές εταιρίες, των οποίων η κύρια δραστηριότητα συνδέεται με τις ασφάλειες, έχουν τη δυνατότητα να λάβουν προσωρινή εξαίρεση από την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 και

- όλες οι εταιρίες που εκδίδουν ασφαλιστήρια συμβόλαια και υιοθετούν το ΔΠΧΑ 9 έχουν τη δυνατότητα να παρουσιάζουν τις μεταβολές στην εύλογη αξία επιλέξιμων χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού στα λοιπά αποτελέσματα που καταχωρούνται απευθείας στην καθαρή θέση και όχι στα αποτελέσματα.

Ο Όμιλος εξετάζει τις επιπτώσεις που θα έχει η υιοθέτηση της ανωτέρω τροποποίησης στις οικονομικές του καταστάσεις.

• **Τροποποίηση του Διεθνούς Προτύπου Χρηματοοικονομικής Αναφοράς 10** «Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις» και του **Διεθνούς Λογιστικού Προτύπου 28** «Επενδύσεις σε συγγενείς και κοινοπραξίες»: Συναλλαγή πώλησης ή εισφοράς μεταξύ του επενδυτή και της συγγενούς εταιρίας ή κοινοπραξίας.

Ημερομηνία υποχρεωτικής εφαρμογής: Δεν έχει ακόμα καθοριστεί.

Την 11.9.2014, το Συμβούλιο των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων εξέδωσε τροποποιήσεις στα ΔΠΧΑ 10 και ΔΛΠ 28 με σκοπό να αποσαφηνίσει το λογιστικό χειρισμό μίας συναλλαγής πώλησης ή εισφοράς στοιχείων του ενεργητικού της μητρικής εταιρίας σε συγγενή ή κοινοπραξία της και το αντίστροφο. Ειδικότερα, το ΔΠΧΑ 10 τροποποιήθηκε έτσι ώστε να καθίσταται σαφές ότι, σε περίπτωση που ως αποτέλεσμα μίας συναλλαγής με μία συγγενή ή κοινοπραξία, μία εταιρία χάσει τον έλεγχο επί θυγατρικής της, η οποία δεν συνιστά «επιχείρηση» βάσει του ΔΠΧΑ 3, θα

αναγνωρίσει στα αποτελέσματά της μόνο εκείνο το μέρος του κέρδους ή της ζημίας που σχετίζεται με το ποσοστό συμμετοχής των τρίτων στη συγγενή ή στην κοινοπραξία. Το υπόλοιπο μέρος του κέρδους της συναλλαγής θα απαλείφεται με το λογιστικό υπόλοιπο της συμμετοχής στη συγγενή ή στην κοινοπραξία. Επιπρόσθετα, εάν ο επενδυτής διατηρεί ποσοστό συμμετοχής στην πρώην θυγατρική, έτσι ώστε αυτή να θεωρείται πλέον συγγενής ή κοινοπραξία, το κέρδος ή η ζημία από την εκ νέου αποτίμηση της συμμετοχής αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα μόνο στο βαθμό που αφορά το ποσοστό συμμετοχής των άλλων επενδυτών. Το υπόλοιπο ποσό του κέρδους απαλείφεται με το λογιστικό υπόλοιπο της συμμετοχής στην πρώην θυγατρική.

Αντίστοιχα, στο ΔΛΠ 28 έγιναν προσθήκες για να αποσαφηνιστεί ότι η μερική αναγνώριση κέρδους ή ζημίας στα αποτελέσματα του επενδυτή θα λαμβάνει χώρα μόνο εάν τα πωληθέντα στοιχεία στη συγγενή ή στην κοινοπραξία δεν πληρούν τον ορισμό της «επιχείρησης». Σε αντίθετη περίπτωση θα αναγνωρίζεται το συνολικό κέρδος ή ζημία στα αποτελέσματα του επενδυτή.

Την 17.12.2015 το Συμβούλιο των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων κατήργησε την ημερομηνία υποχρεωτικής εφαρμογής της ανωτέρω τροποποίησης που είχε αρχικά προσδιορίσει. Η νέα ημερομηνία υποχρεωτικής εφαρμογής θα προσδιοριστεί σε μεταγενέστερη ημερομηνία από το Συμβούλιο των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων αφού λάβει υπόψη του τα αποτελέσματα του έργου που εκπονεί για τη λογιστική της μεθόδου της καθαρής θέσης.

Ο Όμιλος εξετάζει τις επιπτώσεις που θα έχει η υιοθέτηση της εν λόγω τροποποίησης στις οικονομικές του καταστάσεις.

• **Διεθνές Πρότυπο Χρηματοοικονομικής Αναφοράς 14:** «Αναβαλλόμενοι λογαριασμοί υπό καθεστώς ρύθμισης»

Ισχύει για χρήσεις με έναρξη από 1.1.2016

Την 30.1.2014, το Συμβούλιο των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων εξέδωσε το ΔΠΧΑ 14. Το νέο πρότυπο πραγματεύεται το λογιστικό χειρισμό και τις γνωστοποιήσεις που απαιτούνται για τους αναβαλλόμενους λογαριασμούς υπό καθεστώς ρύθμισης, η τήρηση και αναγνώριση των οποίων προβλέπεται από τις τοπικές νομοθεσίες όταν μία εταιρία παρέχει προϊόντα ή υπηρεσίες των οποίων η τιμή ρυθμίζεται από κάποιον κανονιστικό φορέα. Το πρότυπο έχει εφαρμογή κατά την πρώτη υιοθέτηση των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων και μόνο για τις οντότητες που διενεργούν δραστηριότητες που ρυθμίζονται από κάποιο φορέα και που σύμφωνα με τα προηγούμενα λογιστικά πρότυπα αναγνώριζαν τους εν λόγω λογαριασμούς στις οικονομικές τους καταστάσεις. Το ΔΠΧΑ 14 παρέχει, κατ' εξαίρεση, στις οντότητες αυτές τη δυνατότητα να κεφαλαιοποιούν αντί να εξοδοποιούν τα σχετικά κονδύλια.

Το ανωτέρω πρότυπο δεν έχει εφαρμογή στις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου.

• **Τροποποίηση του Διεθνούς Προτύπου Χρηματοοικονομικής Αναφοράς 15** «Έσοδα από συμβάσεις με πελάτες»: Διευκρινίσεις στο ΔΠΧΑ 15 Έσοδα από συμβάσεις με πελάτες

Ισχύει για χρήσεις με έναρξη από 1.1.2018

Την 12.4.2016 το Συμβούλιο των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων εξέδωσε τροποποίηση στο ΔΠΧΑ 15 με την οποία διευκρίνισε κυρίως τα ακόλουθα:

-- πότε ένα υπεσχημένο αγαθό ή υπηρεσία είναι διακριτό από λοιπές υποσχέσεις σε μία σύμβαση γεγονός που λαμβάνεται υπόψη κατά την αξιολόγηση για το αν το υπεσχημένο αγαθό ή υπηρεσία συνιστά υποχρέωση απόδοσης,

-- με ποιο τρόπο πρακτικά να αξιολογείται αν η φύση της υπόσχεσης της εταιρίας συνιστά παροχή των υπεσχημένων αγαθών ή υπηρεσιών (η εταιρία αποτελεί δηλαδή τον εντολέα) ή διευθέτηση ώστε τρίτο μέρος να παρέχει τα εν λόγω αγαθά και υπηρεσίες (η εταιρία αποτελεί δηλαδή τον εντολοδόχο),

-- ποιος παράγοντας καθορίζει αν η εταιρία αναγνωρίζει το έσοδο διαχρονικά ή σε μία συγκεκριμένη χρονική στιγμή στις περιπτώσεις των αδειών χρήσης επί πνευματικής περιουσίας.

Τέλος, με την τροποποίηση προστέθηκαν δύο πρακτικές λύσεις για τη μετάβαση στο ΔΠΧΑ 15 όσον αφορά στις ολοκληρωμένες συμβάσεις στις οποίες εφαρμόζεται πλήρης αναδρομική εφαρμογή και όσον αφορά στις μεταβολές στις συμβάσεις κατά τη μετάβαση.

Ο Όμιλος εξετάζει την επίπτωση που θα επιφέρει η υιοθέτηση της ανωτέρω τροποποίησης στις οικονομικές του καταστάσεις.

• **Διεθνές Πρότυπο Χρηματοοικονομικής Αναφοράς 16:** «Μισθώσεις»

Ισχύει για χρήσεις με έναρξη από 1.1.2019

Την 13.1.2016 το Συμβούλιο των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων εξέδωσε το πρότυπο ΔΠΧΑ 16 «Μισθώσεις» το οποίο αντικαθιστά:

- το ΔΛΠ 17 «Μισθώσεις»,
- τη Διερμηνεία 4 «Προσδιορισμός του αν μία συμφωνία εμπεριέχει μίσθωση»,
- τη Διερμηνεία 15 «Λειτουργικές μισθώσεις – Κίνητρα» και
- τη Διερμηνεία 27 «Εκτίμηση της ουσίας των συναλλαγών που εμπεριέχουν το νομικό τύπο μίας μίσθωσης»

Το νέο πρότυπο διαφοροποιεί σημαντικά τη λογιστική των μισθώσεων για τους μισθωτές ενώ στην ουσία διατηρεί τις υφιστάμενες απαιτήσεις του ΔΛΠ 17 για τους εκμισθωτές. Ειδικότερα, βάσει των νέων απαιτήσεων, καταργείται για τους μισθωτές η διάκριση των μισθώσεων σε λειτουργικές και χρηματοδοτικές. Οι μισθωτές θα πρέπει πλέον, για κάθε σύμβαση μισθώσεως που υπερβαίνει τους 12 μήνες, να αναγνωρίζουν στον ισολογισμό τους το δικαίωμα χρήσης του μισθωμένου στοιχείου καθώς και την αντίστοιχη υποχρέωση καταβολής των μισθωμάτων. Ο ανωτέρω χειρισμός δεν απαιτείται όταν η αξία του στοιχείου χαρακτηρίζεται ως πολύ χαμηλή.

Ο Όμιλος εξετάζει την επίπτωση που θα επιφέρει η υιοθέτηση του ΔΠΧΑ 16 στις οικονομικές του καταστάσεις.

• Τροποποίηση του Διεθνούς Λογιστικού Προτύπου 7 «Κατάσταση Ταμειακών Ροών»: Πρωτοβουλία γνωστοποιήσεων.

Ισχύει για χρήσεις με έναρξη από 1.1.2017

Την 29.1.2016 το Συμβούλιο των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων εξέδωσε τροποποίηση στο ΔΛΠ 7 βάσει της οποίας μία εταιρία καλείται να παρέχει γνωστοποιήσεις οι οποίες να βοηθούν τους χρήστες των οικονομικών καταστάσεων να αξιολογήσουν τις μεταβολές εκείνων των υποχρεώσεων των οποίων οι ταμειακές ροές ταξινομούνται στις χρηματοδοτικές δραστηριότητες στην κατάσταση ταμειακών ροών. Οι μεταβολές που θα πρέπει να γνωστοποιούνται, οι οποίες δεν είναι απαραίτητο να είναι ταμειακές, περιλαμβάνουν:

- τις μεταβολές από ταμειακές ροές χρηματοδοτικών δραστηριοτήτων,
- τις μεταβολές που απορρέουν από την απόκτηση ή απώλεια ελέγχου θυγατρικών ή άλλων εταιριών,
- τις μεταβολές από συναλλαγματικές διαφορές,
- τις μεταβολές της εύλογης αξίας και
- λοιπές μεταβολές.

Ο Όμιλος εξετάζει τις επιπτώσεις που θα έχει η υιοθέτηση της ανωτέρω τροποποίησης στις οικονομικές του καταστάσεις.

• Τροποποίηση του Διεθνούς Λογιστικού Προτύπου 12 «Φόροι Εισοδήματος»: Αναγνώριση αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων για μη πραγματοποιηθείσες ζημίες.

Ισχύει για χρήσεις με έναρξη από 1.1.2017

Την 19.1.2016 το Συμβούλιο των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων εξέδωσε τροποποίηση στο ΔΛΠ 12 με την οποία αποσαφήνισε τα ακόλουθα:

- Οι μη πραγματοποιηθείσες ζημίες χρεωστικών μέσων, τα οποία αποτιμώνται για λογιστικούς σκοπούς στην εύλογη αξία και για φορολογικούς σκοπούς στο κόστος, δύνανται να οδηγήσουν σε εκπεστέες προσωρινές διαφορές ανεξάρτητα με το αν ο κάτοχός τους πρόκειται να ανακτήσει την αξία των στοιχείων μέσω της πώλησης ή της χρήσης τους.
- Η ανακτησιμότητα μίας αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης εξετάζεται σε συνδυασμό με τις λοιπές αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις. Στην περίπτωση, ωστόσο, που ο φορολογικός νόμος περιορίζει το συμψηφισμό συγκεκριμένων φορολογικών ζημιών με συγκεκριμένες κατηγορίες εισοδήματος, οι σχετικές εκπεστέες προσωρινές διαφορές θα πρέπει να εξετάζονται μόνο σε συνδυασμό με άλλες εκπεστέες προσωρινές διαφορές της ίδιας κατηγορίας.
- Κατά τον έλεγχο ανακτησιμότητας των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων, συγκρίνονται οι εκπεστέες φορολογικές διαφορές με τα μελλοντικά φορολογητέα κέρδη χωρίς να λαμβάνονται υπόψη οι εκπτώσεις φόρου που προέρχονται από την αντιστροφή αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων.
- Οι εκτιμήσεις για τα μελλοντικά φορολογητέα κέρδη δύνανται να περιλαμβάνουν την ανάκτηση κάποιων στοιχείων ενεργητικού σε αξία μεγαλύτερη από τη λογιστική τους, υπό την προϋπόθεση ότι δύνανται να αποδειχθεί ότι κάτι τέτοιο είναι πιθανό να επιτευχθεί.

Ο Όμιλος εξετάζει τις επιπτώσεις που θα έχει η υιοθέτηση της ανωτέρω τροποποίησης στις οικονομικές του καταστάσεις.

• **Τροποποίηση του Διεθνούς Λογιστικού Προτύπου 40 «Επενδύσεις σε ακίνητα»:**
Αναταξινομήσεις από ή στην κατηγορία των επενδυτικών ακινήτων

Ισχύει για χρήσεις με έναρξη από 1.1.2018

Την 8.12.2016 το Συμβούλιο των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων εξέδωσε τροποποίηση στο ΔΛΠ 40 με την οποία διευκρίνισε ότι μια οικονομική οντότητα θα αναταξινομήσει ένα περιουσιακό στοιχείο στην ή από την κατηγορία επενδυτικών ακινήτων όταν και μόνο όταν μπορεί να αποδειχθεί η αλλαγή στη χρήση. Αλλαγή στη χρήση υφίσταται όταν το περιουσιακό στοιχείο έχει τα κριτήρια ή πάψει να έχει τα κριτήρια που ορίζουν τι είναι επένδυση σε ακίνητα. Μια αλλαγή στην πρόθεση της διοίκησης για τη χρήση του περιουσιακού στοιχείου, από μόνη της, δεν είναι αρκετή για να αποδείξει αλλαγή στη χρήση. Επίσης, τα παραδείγματα στον κατάλογο των περιπτώσεων που αποδεικνύουν την αλλαγή στη χρήση επεκτάθηκαν για να συμπεριλαμβάνουν περιουσιακά στοιχεία υπό κατασκευή και όχι μόνο ολοκληρωμένα ακίνητα.

Ο Όμιλος εξετάζει τις επιπτώσεις που θα έχει η υιοθέτηση της ανωτέρω τροποποίησης στις οικονομικές του καταστάσεις.

• **Βελτιώσεις Διεθνών Λογιστικών Προτύπων – κύκλος 2014-2016**

Ισχύει για χρήσεις με έναρξη από 1.1.2017 και 1.1.2018

Στο πλαίσιο του προγράμματος των ετήσιων βελτιώσεων των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων, το Συμβούλιο εξέδωσε, την 8.12.2016, μη επείγουσες αλλά απαραίτητες τροποποιήσεις σε επιμέρους πρότυπα.

Ο Όμιλος εξετάζει τις επιπτώσεις που θα έχει η υιοθέτηση των εν λόγω τροποποιήσεων στις οικονομικές του καταστάσεις.

• **Διερμηνεία 22 «Συναλλαγές σε ξένο νόμισμα και προκαταβολές»**

Ισχύει για χρήσεις με έναρξη από 1.1.2018

Την 8.12.2016 το Συμβούλιο των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων εξέδωσε την Διερμηνεία 22. Η Διερμηνεία πραγματεύεται τις συναλλαγές σε ξένο νόμισμα όταν μία εταιρία αναγνωρίζει ένα μη νομισματικό στοιχείο του ενεργητικού ή των υποχρεώσεων που προκύπτει από την είσπραξη ή πληρωμή προκαταβολής πριν η εταιρία να αναγνωρίσει το σχετικό στοιχείο του ενεργητικού, το έξοδο ή το έσοδο. Η Διερμηνεία διευκρίνισε πως ως ημερομηνία της συναλλαγής, προκειμένου να καθοριστεί η συναλλαγματική ισοτιμία που θα χρησιμοποιηθεί κατά την αναγνώριση του περιουσιακού στοιχείου, του εσόδου ή του εξόδου, πρέπει να θεωρηθεί η ημερομηνία αρχικής αναγνώρισης του μη νομισματικού στοιχείου του ενεργητικού ή των υποχρεώσεων (δηλαδή της προκαταβολής). Επίσης, στην περίπτωση που υφίστανται πολλαπλές προκαταβολές, θα πρέπει να ορίζεται διακριτή ημερομηνία συναλλαγής για κάθε πληρωμή ή είσπραξη.

Ο Όμιλος εξετάζει τις επιπτώσεις που θα έχει η υιοθέτηση της ανωτέρω Διερμηνείας στις οικονομικές του καταστάσεις.

(2.35) Σημαντικές λογιστικές κρίσεις, εκτιμήσεις και υποθέσεις

Η χρήση της διαθέσιμης πληροφόρησης και η εφαρμογή υποκειμενικής κρίσης, αποτελούν αναπόσπαστα στοιχεία για τη διενέργεια εκτιμήσεων. Τα πραγματικά μελλοντικά αποτελέσματα ενδέχεται να διαφέρουν από τις ανωτέρω εκτιμήσεις, ενώ οι αποκλίσεις δύνανται να έχουν σημαντική επίπτωση επί των Οικονομικών Καταστάσεων.

Οι βασικές κρίσεις που πραγματοποιεί η διοίκηση του Ομίλου και που έχουν την σημαντικότερη επίδραση στα ποσά που αναγνωρίζονται στις οικονομικές καταστάσεις κυρίως σχετίζονται με:

• **Κατηγοριοποίηση των επενδύσεων**

Η διοίκηση αποφασίζει κατά την απόκτηση μιας επένδυσης, εάν αυτή θα κατηγοριοποιηθεί ως διακρατούμενη ως τη λήξη, κατεχόμενη για εμπορικούς σκοπούς, αποτιμώμενη στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, ή διαθέσιμη προς πώληση. Για τις επενδύσεις που χαρακτηρίζονται ως διακρατούμενες ως τη λήξη, η διοίκηση εξετάζει εάν πληρούνται τα κριτήρια του ΔΛΠ 39 και συγκεκριμένα το κατά πόσο ο Όμιλος έχει την πρόθεση και την ικανότητα να τις κρατήσει έως τη λήξη τους. Ο Όμιλος κατηγοριοποιεί τις επενδύσεις ως κατεχόμενες για εμπορικούς σκοπούς εάν αυτές έχουν αποκτηθεί κυρίως για τη δημιουργία βραχυπρόθεσμου κέρδους. Η κατηγοριοποίηση των επενδύσεων ως αποτιμώμενες στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων εξαρτάται από τον τρόπο με τον οποίο η διοίκηση παρακολουθεί την απόδοση αυτών των επενδύσεων. Όταν δεν κατηγοριοποιούνται ως κατεχόμενες για εμπορικούς σκοπούς αλλά υπάρχουν διαθέσιμες και

αξιόπιστες εύλογες αξίες και οι μεταβολές στις εύλογες αξίες περιλαμβάνονται στο κέρδος ή στη ζημιά στους λογαριασμούς της διοίκησης, κατηγοριοποιούνται ως αποτιμώμενες στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων. Όλες οι άλλες επενδύσεις κατηγοριοποιούνται ως διαθέσιμες προς πώληση.

- **Ζημιές απομείωσης χρηματοοικονομικών μέσων**

Ο Όμιλος, κατά τον έλεγχο απομείωσης των δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών, πραγματοποιεί εκτιμήσεις σχετικά με το ποσό και το χρόνο είσπραξης των μελλοντικών ταμειακών ροών. Λαμβάνοντας υπόψη ότι αυτές οι εκτιμήσεις επηρεάζονται από ένα πλήθος παραγόντων όπως η οικονομική κατάσταση του πιστούχου, η καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία τυχόν καλυμμάτων, οι ιστορικοί δείκτες ζημιών ανά χαρτοφυλάκιο, ενδέχεται τα πραγματικά αποτελέσματα να διαφέρουν από τα εκτιμώμενα. Αντίστοιχες εκτιμήσεις υπεισέρχονται και στην αξιολόγηση της ύπαρξης ζημιών απομείωσης αξιογράφων που κατατάσσονται ως αξιογράφα διαθέσιμα προς πώληση ή διακρατούμενα μέχρι τη λήξη (περαιτέρω ανάλυση Σημείωση 2.14).

- **Απομείωση μη χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού**

Ο Όμιλος, σε κάθε ημερομηνία σύνταξης οικονομικών καταστάσεων, εξετάζει για σκοπούς απομείωσης τα ιδιοχρησιμοποιούμενα πάγια στοιχεία, τις επενδύσεις σε ακίνητα και τα λοιπά άυλα πάγια στοιχεία καθώς και τη συμμετοχή του σε συγγενείς εταιρίες και κοινοπραξίες. Η εν λόγω άσκηση εμπεριέχει σε μεγάλο βαθμό τη χρήση εσωτερικών εκτιμήσεων για τον προσδιορισμό της ανακτήσιμης αξίας των στοιχείων, ήτοι της υψηλότερης ανάμεσα στην εύλογη αξία μείον τα έξοδα πώλησης και στην αξία λόγω χρήσης.

- **Ανακτησιμότητα αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων**

Ο Όμιλος αναγνωρίζει αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις, στο μέτρο που θα δημιουργήσει μελλοντικά φορολογητέα κέρδη σε τέτοιο ύψος, ικανό να συμψηφίσει τις προσωρινές διαφορές και τις μεταφερόμενες φορολογικές ζημιές. Οι κατηγορίες τις οποίες αναγνωρίζει ο Όμιλος ως αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις είναι οι κάτωθι:

1. Προσωρινές διαφορές που προκύπτουν από την απομείωση δανείων.
2. Ζημιές που προέκυψαν από την ανταλλαγή ομολόγων του Ελληνικού Δημοσίου στα πλαίσια του προγράμματος PSI.
3. Από μεταβολή του αποθεματικού του χαρτοφυλακίου των διαθέσιμων προς πώληση επενδύσεων.
4. Μεταφερόμενες φορολογικές ζημιές και λοιπές προσωρινές διαφορές.

Το συνολικό ύψος των καθαρών αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων κατά την 31/12/2016 ανέρχεται στο ποσό των 377,2 εκ. ευρώ.

Για τις προσωρινές διαφορές που προκύπτουν από την απομείωση των δανείων δεν τίθενται χρονικοί περιορισμοί ως προς την ανάκτησή τους, κάτι που ισχύει και για τις λοιπές κατηγορίες αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων, οι οποίες έχουν δημιουργηθεί από προσωρινές διαφορές. Η ανακτησιμότητα των εν λόγω φορολογικών απαιτήσεων αξιολογήθηκε με βάση συγκεκριμένο φορολογικό πλάνο (tax planning) αναφορικά με την πορεία των μελλοντικών φορολογητέων κερδών, όπως αυτά εκτιμάται ότι θα διαμορφωθούν με βάση τα μεγέθη του επιχειρησιακού σχεδίου της Τράπεζας (business plan) και την εξέλιξη των μακροοικονομικών μεγεθών της ελληνικής οικονομίας, καθώς και των σχετικών διατάξεων του νόμου 4465/04.04.2017.

Για τις αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις που σχετίζονται με τις φορολογικές ζημιές που προέκυψαν από το Πρόγραμμα Ανταλλαγής Ομολόγων του Ελληνικού Δημοσίου (PSI) και αναγνωρίστηκαν ως χρεωστική διαφορά, έχουν εφαρμογή οι Ν.4046/14.2.2012 και Ν.4110/23.1.2013. Σύμφωνα με το Ν.4110/23.1.2013, η εν λόγω χρεωστική διαφορά εκπίπτει ως φορολογική δαπάνη, σταδιακά και ισόποσα, σε 30 έτη, γεγονός που σύμφωνα με την εκτίμηση του Ομίλου παρέχει επαρκή ικανό χρονικό ορίζοντα για το συμψηφισμό της με μελλοντικά φορολογητέα κέρδη.

Για τις αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις αναφορικά με τις μεταφερόμενες φορολογικές ζημιές, αφορούν στο σύνολό τους στην Τράπεζα και αναφέρονται στις χρήσεις 2013 - 2016. Οι φορολογικές ζημιές που προκύπτουν κάθε έτος από το λειτουργικό αποτέλεσμα του Ομίλου,

μπορούν να συμψηφισθούν, εντός των επόμενων πέντε ετών από το έτος από το οποίο δημιουργήθηκαν. Ο Όμιλος για την αναγνώριση της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης από μεταφερόμενες φορολογικές ζημίες, έχει εκπονήσει μέσω ανεξάρτητου συμβούλου, φορολογικό πλάνο (tax planning), ως συνέχεια του σχεδίου αναδιάρθρωσης της Τράπεζας, με βάση τα αποτελέσματα και συμπεράσματα του οποίου αναγνώρισε την αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση επί των μεταφερόμενων φορολογικών ζημιών. Το ύψος της ζημίας αυτής, με βάση το φορολογικό πλάνο, είναι ανακτήσιμο στα επόμενα πέντε έτη ακόμα και στην περίπτωση που δημιουργηθούν νέες προσωρινές διαφορές ή και για τα πρώτα έτη του δικαιώματος συμψηφισμού προκύψουν νέες φορολογικές ζημίες.

Οι λοιπές προσωρινές διαφορές δεν έχουν χρονικό ορίζοντα συμψηφισμού και με βάση το φορολογικό πλάνο της Τράπεζας θα ανακτηθούν στο εγγύς μέλλον. Το φορολογικό πλάνο και η εκτίμηση των μελλοντικών φορολογητέων κερδών, έχει λάβει υπόψη του:

- Τη λογιστική εξέλιξη των αποτελεσμάτων της Τράπεζας, όπως αυτά περιλαμβάνονται στο κατατεθειμένο σχέδιο αναδιάρθρωσης στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή.
- Τη σύγκριση της φορολογικής και λογιστικής βάσης των αποτελεσμάτων της Τράπεζας για τα επόμενα έτη, με βάση τις διαφορές που εμφανίζονται στα τελευταία έτη, καθώς και τις εξελίξεις στο φορολογικό πλαίσιο,
- Την ιστορικότητα των φορολογητέων κερδών της Τράπεζας στην περίοδο προ της εισόδου της χώρας στον κύκλο της οικονομικής ύφεσης.

Συνεπεία των ανωτέρω οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις στο σύνολό τους είναι ανακτήσιμες. Επιπρόσθετα και ανεξάρτητα από τον έλεγχο της ανακτησιμότητας των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων, η Τράπεζα έχει ενταχθεί στο ειδικό πλαίσιο διατάξεων του Ν. 4303/2014 που αναφέρεται στις αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις από τις κατηγορίες της ζημίας από την ανταλλαγή ομολόγων του ελληνικού δημοσίου από το Πρόγραμμα Ανταλλαγής Ομολόγων του Ελληνικού Δημοσίου (PSI) καθώς και στις συσσωρευμένες προβλέψεις και τις λοιπές εν γένει ζημίες λόγω πιστωτικού κινδύνου, αναφορικά με αναβαλλόμενες απαιτήσεις που είχαν δημιουργηθεί μέχρι την 31/12/2014. Με βάση το νόμο «Για το πλαίσιο ανακεφαλαιοποίησης των πιστωτικών ιδρυμάτων και άλλες διατάξεις του Υπουργείου Οικονομικών» εντάσσονται στο ειδικό πλαίσιο διατάξεων και οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις που σχηματίστηκαν μέχρι την 30/06/2015 επί των συσσωρευμένων προβλέψεων για πιστωτικό κίνδυνο που είχαν διενεργηθεί. Το ειδικό πλαίσιο διατάξεων ορίζει ότι σε περίπτωση που το λογιστικό μετά από φόρους αποτέλεσμα χρήσεως είναι ζημία, οι προαναφερθείσες αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις μετατρέπονται κατά τον τρόπο που ορίζει ο νόμος σε οριστικές και εκκαθαρισμένες απαιτήσεις έναντι του Ελληνικού Δημοσίου. Το πλαίσιο διατάξεων του νόμου δημιουργεί βεβαιότητα ως προς την ανακτησιμότητα των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων. Με βάση το νέο νόμο για την ανακεφαλαιοποίηση των πιστωτικών ιδρυμάτων η ισχύς του νόμου άρχεται από το φορολογικό έτος 2016 αντί του φορολογικού έτους 2015 που όριζε ο Ν. 4303/2014.

Η Τράπεζα εμπίπτει στις διατάξεις του αρ. 27Α του Ν. 4172/2013 όπως τροποποιήθηκε και ισχύει εκ των οποίων προκύπτει ποσό οριστικής και εκκαθαρισμένης απαίτησης ύψους € 13 εκατ. ευρώ περίπου το οποίο πρέπει να επιστραφεί από το Ελληνικό Δημόσιο και αντί αυτού η Τράπεζα να σχηματίσει ισόποσο ειδικό αποθεματικό, το οποίο προορίζεται αποκλειστικά για την αύξηση μετοχικού κεφαλαίου και την έκδοση παραστατικών τίτλων δικαιωμάτων κτήσεως κοινών μετοχών προς το Ελληνικό Δημόσιο. Το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας προτίθεται να προτείνει στη Γ.Σ. των μετόχων τη μη υπαγωγή της Τράπεζας στις ανωτέρω διατάξεις.

Σημείωση: Εάν ήθελε ερμηνευθεί ότι η Τράπεζα πρέπει να υπαχθεί στην διάταξη του άρθρου 27Α του Ν. 4172/2013, το ποσό της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης που επιβαρύνει τα αποτελέσματα της χρήσης 2016 θα μπορεί να αντιλογισθεί εντός του έτους 2017.

Ο Όμιλος στο τέλος κάθε περιόδου εκτιμά και επαναξιολογεί την ανακτησιμότητα των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων λαμβάνοντας υπόψη τη διαμόρφωση του οικονομικού περιβάλλοντος και την εξέλιξη των αποτελεσμάτων του. Οι κυριότερες αβεβαιότητες που σχετίζονται με την επίτευξη μελλοντικών φορολογητέων κερδών και την επιβεβαίωση του φορολογικού πλάνου και των εκτιμήσεων της Τράπεζας αναφέρονται:

1. στο εγχώριο και διεθνές οικονομικό περιβάλλον και την επίπτωση που αυτό θα έχει στην υλοποίηση του επιχειρηματικού πλάνου της Τράπεζας,
2. την επίπτωση από τη συναλλαγή του χαρτοφυλακίου των δανείων σε οριστική καθυστέρηση και
3. από την επίπτωση της εφαρμογής του Δ.Π.Χ.Α. 9.

- **Φόροι εισοδήματος**

Ο Όμιλος αναγνωρίζει απαιτήσεις και υποχρεώσεις τρέχοντος και αναβαλλόμενου φόρου εισοδήματος βάσει εκτιμήσεων για τα ποσά που πρόκειται να εισπραχθούν από ή να καταβληθούν στις φορολογικές αρχές στην τρέχουσα και στις επόμενες χρήσεις. Οι εκτιμήσεις βασίζονται σε παράγοντες όπως η εφαρμογή σχετικών νομοθετικών διατάξεων, οι προσδοκίες σχετικά με την επίτευξη μελλοντικών φορολογητέων κερδών και τέλος η επίλυση τυχόν διαφορών με τις φορολογικές αρχές. Όταν το τελικό αποτέλεσμα από τους φόρους, διαφέρει από το ποσό το οποίο είχε αρχικά αναγνωρισθεί στις οικονομικές καταστάσεις, οι διαφορές επιδρούν στο φόρο εισοδήματος και στις προβλέψεις για αναβαλλόμενη φορολογία της περιόδου κατά την οποία τα ποσά αυτά οριστικοποιούνται.

- **Προβλέψεις και ενδεχόμενες υποχρεώσεις**

Ο Όμιλος αναγνωρίζει προβλέψεις όταν εκτιμά ότι υφίσταται παρούσα νομική ή τεκμαιρόμενη υποχρέωση, που έχει προκληθεί από γεγονότα που έχουν ήδη συμβεί και είναι σχεδόν βέβαιο ότι η τακτοποίησή της θα δημιουργήσει μία εκροή, το ύψος της οποίας εκτιμάται αξιόπιστα. Αντιθέτως, στις περιπτώσεις που είτε η εκροή είναι πιθανή είτε αυτή δεν μπορεί να εκτιμηθεί με αξιοπιστία, ο Όμιλος δεν προβαίνει στην αναγνώριση πρόβλεψης αλλά στη γνωστοποίηση της ενδεχόμενης υποχρέωσης, λαμβάνοντας υπόψη τη σημαντικότητά της. Η εκτίμηση για την πιθανότητα ή μη της εκροής καθώς και για το ύψος της επηρεάζονται από παράγοντες εκτός ελέγχου του Ομίλου, όπως ενδεικτικά είναι οι δικαστικές αποφάσεις, η πρακτική εφαρμογή νομοθετικών διατάξεων και η πιθανότητα αθέτησης των υποχρεώσεων των αντισυμβαλλομένων όταν πρόκειται για έκθεση σε εκτός ισολογισμού στοιχεία. Οι εκτιμήσεις, οι παραδοχές και τα κριτήρια που εφαρμόζονται από τον Όμιλο για τη λήψη αποφάσεων και τα οποία επηρεάζουν τη σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων στηρίζονται σε ιστορικά δεδομένα και σε υποθέσεις που, υπό τις παρούσες συνθήκες, κρίνονται λογικές. Οι εκτιμήσεις και τα κριτήρια λήψεως αποφάσεων επανεκτιμώνται για να λάβουν υπόψη τις τρέχουσες εξελίξεις και οι επιπτώσεις από τυχόν αλλαγές τους αναγνωρίζονται στις οικονομικές καταστάσεις κατά το χρόνο που πραγματοποιούνται.

- **Αρχή της συνέχισης δραστηριότητας**

Ο Όμιλος κατά τη σύνταξη των Οικονομικών Καταστάσεων αξιολογεί αν πρέπει να εφαρμοσθεί η αρχή της συνέχισης δραστηριότητας. Αναφορά στην εκτίμηση και τις παραδοχές της Διοίκησης σχετικά με την αρχή που εφαρμόστηκε κατά τη σύνταξη των Οικονομικών καταστάσεων γίνεται στη Σημείωση 2.2.

- **Εύλογη αξία περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων**

Η εύλογη αξία περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων, που διαπραγματεύονται σε ενεργό αγορά, βασίζεται στις διαθέσιμες τιμές της αγοράς. Σε όλες τις άλλες περιπτώσεις η εύλογη αξία προσδιορίζεται βάσει μεθόδων αποτίμησης που χρησιμοποιούν στο μέγιστο δυνατό βαθμό παρατηρήσιμα στην αγορά δεδομένα. Σε περιπτώσεις όπου δεν υπάρχουν παρατηρήσιμα στην αγορά δεδομένα, χρησιμοποιούνται στοιχεία που βασίζονται σε εσωτερικές εκτιμήσεις και παραδοχές π.χ. προσδιορισμός αναμενόμενων ταμειακών ροών, επιτοκίων προεξόφλησης, πιθανότητας προπληρωμών ή αθέτησης αντισυμβαλλομένου. Αναφορά στις εκτιμήσεις και παραδοχές της Διοίκησης σχετικά με τις εύλογες αξίες των χρηματοοικονομικών μέσων γίνεται στη Σημείωση 41.7.

3. ΑΝΑΛΥΣΗ ΚΑΤΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟ ΤΟΜΕΑ

ΟΜΙΛΟΣ (Ποσά σε χιλ. €)	Λιανική Τραπεζική	Επιχειρηματική Τραπεζική	Διαχείριση Διαθεσίμων /Treasury	Σύνολο
Από 1^η Ιανουαρίου έως 31^η Δεκεμβρίου 2016				
Καθαρά Έσοδα				
- από τόκους	(1.607)	98.481	(10.179)	86.695
- από προμήθειες	3.952	10.397	(32)	14.317
- από χρημ/κές πράξεις και λοιπά έσοδα	1.141	1.401	4.097	6.638
- μεταφορά αποτελέσματος μεταξύ τομέων	6.165	(18.823)	12.659	0
Σύνολο Καθαρών Εσόδων	9.650	91.456	6.544	107.650
Αποτελέσματα συμμετοχών σε συγγενείς εταιρείες	(424)	(1.727)	(47)	(2.198)
Ζημιές προ φόρου εισοδήματος	(18.187)	(28.291)	4.147	(42.331)
Φόρος εισοδήματος				(7.498)
Ζημιές περιόδου				(49.829)
<u>Λοιπά στοιχεία τομέα</u>				
Προβλέψεις για απομείωση δανείων	(6.521)	(33.479)	0	(40.000)
Ζημιά από πρόβλεψη απομείωσης χρεογράφων	0	0	(96)	(96)
Αποσβέσεις	(1.181)	(4.893)	(131)	(6.205)
Σύνολο Ενεργητικού κατά την 31.12.2016	682.846	2.788.728	139.509	3.611.083
Σύνολο Υποχρεώσεων κατά την 31.12.2016	(1.801.875)	(1.175.068)	(236)	(2.977.178)

ΟΜΙΛΟΣ (Ποσά σε €)	Λιανική Τραπεζική	Επιχειρηματική Τραπεζική	Διαχείριση Διαθεσίμων /Treasury	Σύνολο
Από 1^η Ιανουαρίου έως 31^η Δεκεμβρίου 2015				
Καθαρά Έσοδα				
- από τόκους	(6.460)	103.314	(6.359)	90.496
- από προμήθειες	2.664	15.552	(2.132)	16.084
- από χρημ/κές πράξεις και λοιπά έσοδα	7.709	12.565	(9.258)	11.015
- μεταφορά αποτελέσματος μεταξύ τομέων	14.285	(24.409)	10.125	0
Σύνολο Καθαρών Εσόδων	18.198	107.021	(7.624)	117.595
Αποτελέσματα συμμετοχών σε συγγενείς εταιρείες	457	1.783	60	2.300
Κέρδη / (ζημιές) προ φόρου εισοδήματος	(96.571)	(497.130)	(10.983)	(604.684)
Φόρος εισοδήματος				257.859
Κέρδη / (ζημιές) περιόδου				(346.825)
<u>Λοιπά στοιχεία τομέα</u>				
Προβλέψεις για απομείωση δανείων	(96.313)	(531.687)	0	(628.000)
Ζημιά από πρόβλεψη απομείωσης χρεογράφων	0	0	(1.006)	(1.006)
Αποσβέσεις	(1.093)	(4.327)	(143)	(5.563)
Σύνολο Ενεργητικού την 31.12.2015	710.276	2.785.407	173.572	3.669.256
Σύνολο Υποχρεώσεων την 31.12.2015	(1.904.740)	(1.084.306)	0	(2.989.046)

ΑΤΤΙΚΑ BANK ΑΝΩΝΥΜΗ ΤΡΑΠΕΖΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
ΕΤΗΣΙΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2016

ΤΡΑΠΕΖΑ (Ποσά σε χιλ. €)	Λιανική Τραπεζική	Επιχειρηματική Τραπεζική	Διαχείριση Διαθεσίμων /Treasury	Σύνολο
Από 1η Ιανουαρίου έως 31η Δεκεμβρίου 2016				
Καθαρά Έσοδα				
- από τόκους	(1.617)	98.338	(10.179)	86.542
- από προμήθειες	2.681	8.837	(32)	11.487
- από χρημ/κές πράξεις και λοιπά έσοδα	1.139	1.526	4.097	6.762
- μεταφορά αποτελέσματος μεταξύ τομέων	6.165	(18.823)	12.659	0
Σύνολο Καθαρών Εσόδων	8.367	89.879	6.544	104.790
Κέρδη / (ζημιές) προ φόρου εισοδήματος	(18.414)	(26.050)	4.194	(40.271)
Φόρος εισοδήματος				(6.875)
Κέρδη / (ζημιές) περιόδου				(47.145)
<u>Λοιπά στοιχεία τομέα</u>				
Προβλέψεις για πιστωτικούς κινδύνους	(6.521)	(33.479)	0	(40.000)
Ζημία από πρόβλεψη απομείωσης χρεογράφων	0	0	(96)	(96)
Αποσβέσεις	(1.181)	(4.805)	(131)	(6.117)
Σύνολο Ενεργητικού κατά την 31.12.2016	682.568	2.797.241	139.375	3.619.184
Σύνολο Υποχρεώσεων κατά την 31.12.2016	(1.810.029)	(1.180.386)	(236)	(2.990.651)

ΤΡΑΠΕΖΑ (Ποσά σε €)	Λιανική Τραπεζική	Επιχειρηματική Τραπεζική	Διαχείριση Διαθεσίμων /Treasury	Σύνολο
Από 1η Ιανουαρίου έως 31η Δεκεμβρίου 2015				
Καθαρά Έσοδα				
- από τόκους	(6.494)	103.149	(6.359)	90.296
- από προμήθειες	1.438	13.131	(2.132)	12.438
- από χρημ/κές πράξεις και λοιπά έσοδα	7.708	12.610	(9.258)	11.060
- μεταφορά αποτελέσματος μεταξύ τομέων	14.285	(24.409)	10.125	0
Σύνολο Καθαρών Εσόδων	16.937	104.480	(7.624)	113.794
Κέρδη / (ζημιές) προ φόρου εισοδήματος	(97.767)	(498.936)	(11.043)	(607.745)
Φόρος εισοδήματος				258.260
Κέρδη / (ζημιές) περιόδου				(349.485)
<u>Λοιπά στοιχεία τομέα</u>				
Προβλέψεις για πιστωτικούς κινδύνους	(96.313)	(531.687)	0	(628.000)
Ζημία από πρόβλεψη απομείωσης χρεογράφων	0	0	(1.006)	(1.006)
Αποσβέσεις	(1.093)	(4.262)	(143)	(5.499)
Σύνολο Ενεργητικού την 31.12.2015	709.775	2.790.859	173.391	3.674.024
Σύνολο Υποχρεώσεων την 31.12.2015	(1.912.905)	(1.088.953)	0	(3.001.858)

4. ΤΟΚΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΑΦΗ ΕΣΟΔΑ

(Ποσά σε χιλ. €)	ΟΜΙΛΟΣ		ΤΡΑΠΕΖΑ	
	31/12/2016	31/12/2015	31/12/2016	31/12/2015
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ				
Από χορηγήσεις και προκαταβολές σε πελάτες (εκτός Χρηματοδοτικής Μίσθωσης)	104.754	125.830	104.754	125.830
Πιστωτικά Ιδρύματα	958	968	958	968
Από αξόγραφα εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων και εμπορικού χαρτοφυλακίου	161	231	161	231
Από αξόγραφα χαρτοφυλακίου διαθέσιμων προς πώληση	2.385	2.202	2.385	2.202
Από αξόγραφα χαρτοφυλακίου διακρατούμενων έως τη λήξη	429	429	429	429
Τόκοι ομολογιακών δανείων επιχειρήσεων	25.754	24.607	25.754	24.607
Από Χρηματοδοτική Μίσθωση (Εκμισθωτής)	8.310	8.343	8.310	8.343
Τόκοι λογαριασμών καταθέσεων	44	42	44	42
Τόκοι από πρακτορεία επιχειρηματικών απαιτήσεων (factoring)	284	622	284	622
Λοιπά	5	5	0	0
Τόκοι και Συναφή Έσοδα	143.085	163.279	143.080	163.273

5. ΤΟΚΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΑΦΗ ΕΞΟΔΑ

(Ποσά σε χιλ. €)	ΟΜΙΛΟΣ		ΤΡΑΠΕΖΑ	
	31/12/2016	31/12/2015	31/12/2016	31/12/2015
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ				
Καταθέσεων Πελατών	(41.650)	(62.417)	(41.798)	(62.588)
Προς Πιστωτικά Ιδρύματα	(14.737)	(9.875)	(14.737)	(9.875)
Ομολογιακών Δανείων	0	(490)	0	(514)
Λοιπά	(3)	(1)	(3)	(1)
Τόκοι και Συναφή Έξοδα	(56.391)	(72.783)	(56.538)	(72.977)

Οι τόκοι από καταθέσεις πελατών εμφανίζουν μείωση σε σχέση με τη συγκριτική χρήση κυρίως λόγω:

- της αποκλιμάκωσης του μέσου επιτοκίου καταθέσεων, το οποίο διαμορφώθηκε σε 1,14% για τη χρήση 2016, έναντι 1,65% για τη συγκριτική χρήση,
- της μείωσης των καταθέσεων κατά 250 εκατ. ευρώ εντός της τρέχουσας χρήσης (Σημείωση 28) και
- της αλλαγής της κατανομής των καταθέσεων με μείωση των προθεσμιακών καταθέσεων

Αντίστοιχα αύξηση παρουσιάζουν οι τόκοι προς Πιστωτικά Ιδρύματα λόγω της άντλησης κεφαλαίων από τον ΕΛΑ κατά τη διάρκεια της χρήσης.

6. ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΑΜΟΙΒΕΣ ΚΑΙ ΠΡΟΜΗΘΕΙΕΣ

(Ποσά σε χιλ. €)	ΟΜΙΛΟΣ		ΤΡΑΠΕΖΑ	
	31/12/2016	31/12/2015	31/12/2016	31/12/2015
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ				
Χορηγήσεις	4.250	7.664	4.250	7.664
Πιστωτικές Κάρτες	342	486	342	486
Θεματοφυλακή	74	83	82	119
Εισαγωγές-Εξαγωγές	292	283	292	283
Εγγυητικές Επιστολές	4.551	4.415	4.551	4.415
Κίνηση Κεφαλαίων	906	938	906	938
Πράξεις Συναλλάγματος	36	37	36	37
Factoring	16	10	16	10
Τηλεφωνικά-Ταχυδρομικά-swift	12	7	12	7
Αμοιβαία Κεφάλαια	1.020	1.416	29	99
Χρεόγραφα	825	940	825	940
Από χρηματιστηριακές πράξεις	7	53	29	53
Προμήθειες κίνησης λογαριασμών καταθέσεων	173	162	173	162
Λοιπές Προμήθειες	3.606	2.667	2.261	1.452
Έσοδα Προμηθειών	16.110	19.162	13.805	16.666

7. ΕΞΟΔΑ ΑΠΟ ΑΜΟΙΒΕΣ ΚΑΙ ΠΡΟΜΗΘΕΙΕΣ

(Ποσά σε χιλ. €)	ΟΜΙΛΟΣ		ΤΡΑΠΕΖΑ	
	31/12/2016	31/12/2015	31/12/2016	31/12/2015
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ				
Δάνεια	(4)	(43)	(4)	(43)
Προμήθειες για αγορά μετοχών	(7)	(126)	(7)	(126)
Προμήθειες διαχείρισης χαρτοφυλακίου	(109)	(1.091)	(620)	(2.242)
Προμήθειες ειδικού ομολόγου Ελληνικού Δημοσίου	(1.576)	(1.699)	(1.576)	(1.699)
Λοιπά	(97)	(119)	(111)	(119)
Έξοδα Προμηθειών	(1.793)	(3.078)	(2.318)	(4.229)

Η μείωση στη γραμμή «Προμήθειες διαχείρισης χαρτοφυλακίου» οφείλεται στην επιβάρυνση κατά την προηγούμενη χρήση σε προμήθειες αναφορικά με το αμοιβαίο κεφάλαιο επιχειρηματικών συμμετοχών (Zaitech Fund I, Zaitech Fund II).

8.ΚΕΡΔΗ / (ΖΗΜΙΕΣ) ΑΠΟ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΠΡΑΞΕΙΣ

(Ποσά σε χιλ. €) ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΟΜΙΛΟΣ		ΤΡΑΠΕΖΑ	
	31/12/2016	31/12/2015	31/12/2016	31/12/2015
Κέρδη Μειον Ζημιές				
· Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	(273)	(965)	(273)	(965)
Συναλλαγματικές Διαφορές				
· Από πράξεις σε συνάλλαγμα	882	1.445	879	1.447
Από πώληση				
· Μετοχών	45	765	45	765
· Χρεογράφων	141	394	141	394
Από Αποτίμηση				
· Μετοχών	(13)	(48)	0	(51)
· Χρεογράφων	(24)	(11)	(24)	(11)
Από Visa Inc.	2.559	0	2.559	0
Σύνολο Κερδών / (Ζημιών) από χρηματοοικονομικές πράξεις	3.317	1.581	3.327	1.579

Το αποτέλεσμα από χρηματοοικονομικές πράξεις εμφανίζεται αυξημένο σε σχέση με τη συγκριτική περίοδο του 2015 λόγω της επιστροφής κεφαλαίου από τη Visa Inc. Συγκεκριμένα στις 21/06/2016 ολοκληρώθηκε η εξαγορά της Visa Europe από τη Visa Inc. Η σχετική σύμβαση αναφέρει ότι κατά την ημερομηνία ολοκλήρωσης της συναλλαγής, η Visa Inc. θα αγοράσει από τα μέλη της Visa Europe τις μετοχές που αυτά κατείχαν λόγω της ιδιότητάς τους ως μέλη.

Το τίμημα της συναλλαγής σύμφωνα με την σχετική σύμβαση καταβάλλεται ως ακολούθως :

1. Καταβολή συνολικά του ποσού των 12,3 δισ. ευρώ με την ολοκλήρωση της συναλλαγής.
2. Διανομή προνομιούχων μετοχών.
3. Καταβολή του ποσού του 1 δισ. ευρώ εντόκως κατά την τρίτη επέτειο από το κλείσιμο της συναλλαγής.

Για τον υπολογισμό του τιμήματος της συναλλαγής λήφθηκε υπόψη η συμμετοχή κάθε μέλους στα καθαρά έσοδα της Visa Europe για μια συγκεκριμένη χρονική περίοδο.

Βάσει των ανωτέρω, ο Όμιλος αναγνώρισε στα αποτελέσματα από χρηματοοικονομικές πράξεις εντός του Β' τριμήνου της τρέχουσας χρήσης ποσό 2.558,98 χιλ. ευρώ, το οποίο αντιστοιχεί στο τίμημα που εισέπραξε με μετρητά μετά την ολοκλήρωση της συναλλαγής με τη Visa Inc.

9.ΚΕΡΔΗ / (ΖΗΜΙΕΣ) ΑΠΟ ΠΡΑΞΕΙΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟΥ ΧΑΡΤΟΦΥΛΑΚΙΟΥ

(Ποσά σε χιλ. €) ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΟΜΙΛΟΣ		ΤΡΑΠΕΖΑ	
	31/12/2016	31/12/2015	31/12/2016	31/12/2015
ΑΞΙΟΓΡΑΦΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ ΓΙΑ ΠΩΛΗΣΗ				
Κέρδη Μειον Ζημιές				
Από πώληση				
Μετοχών	(456)	(1)	(456)	(1)
Ομολόγων	0	(11.811)	0	(11.811)
Μεριδίων Αμοιβαίων Κεφαλαίων	1.062	750	1.062	707
Λοιπά	0	(43)	0	0
Κέρδη / (Ζημιές) από Πράξεις Χαρτοφυλακίου Διαθεσίμων για πώληση	606	(11.104)	606	(11.104)
Κέρδη / (Ζημιές) από πράξεις επενδυτικού χαρτοφυλακίου	606	(11.104)	606	(11.104)

10. ΛΟΙΠΑ ΕΣΟΔΑ/(ΕΞΟΔΑ)

(Ποσά σε χιλ. €)	ΟΜΙΛΟΣ		ΤΡΑΠΕΖΑ	
	31/12/2016	31/12/2015	31/12/2016	31/12/2015
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ				
Επιδικασθείσες δικαστικές δαπάνες	135	13.959	135	13.959
Επιδότησες εκπαιδευτικών	31	53	31	53
Είσπραξη αποσβεσμένων απατήσεων	12	9	12	9
Ενοίκια περιουσιακών στοιχείων (και από πλεστηριασμό)	192	354	174	349
Είσπραξη τελών επικοινωνίας	91	83	91	83
Εύλογη αξία επενδυτικών και ιδιοχρησιμοποιούμενων ακινήτων	(2.058)	5.163	(2.058)	5.163
Έσοδα από μερίσματα	60	117	208	267
Αναλογιστικά κέρδη από προγράμματα καθορισμένων περοχών	(233)	(943)	(233)	(943)
Λοιπά	4.484	1.743	4.469	1.645
Λοιπά έσοδα	2.715	20.539	2.829	20.585

Η Τράπεζα κατά το β' τρίμηνο της συγκριτικής χρήσης μετέφερε στην κατηγορία εσόδων «Επιδικασθείσες δικαστικές δαπάνες» συσσωρευμένα έξοδα προηγούμενων περιόδων ύψους 13,7 εκατ. ευρώ περίπου τα οποία εμφανίζονταν αφαιρετικά του υπολοίπου της κατηγορίας «Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών», η οποία είχε ήδη χρεωθεί με τα έξοδα αυτά. Με την μεταφορά αυτή εμφανίζεται το πραγματικό υπόλοιπο των απαιτήσεων της Τράπεζας, το οποίο στη συνέχεια ελέγχεται ως προς την ανακτησιμότητά του και σχηματίζεται η αντίστοιχη πρόβλεψη. Το σύνολο του πιο πάνω ποσού που μεταφέρθηκε στα έσοδα στη συνέχεια - μέσω του σχηματισμού αντίστοιχης πρόβλεψης- απομείωσε το υπόλοιπο του λογαριασμού «Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών».

Η εύλογη αξία επενδυτικών και ιδιοχρησιμοποιούμενων ακινήτων έχει προσδιοριστεί από ανεξάρτητους πιστοποιημένους εκτιμητές (Σημειώσεις 24 και 25).

Τα έσοδα που εμφανίζονται στη γραμμή «Λοιπά», στη χρήση 2016 οφείλονται κατά ποσό 3,2 εκατ. ευρώ στην αναστροφή σχηματισθείσας πρόβλεψης από μη είσπραξη απαιτήσεων από το Ελληνικό Δημόσιο.

Τα έσοδα από μερίσματα προέρχονται κατά κύριο λόγο από συμμετοχή σε θυγατρική εταιρεία της Τράπεζας.

11. ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΕΞΟΔΑ

(Ποσά σε χιλ. €)	ΟΜΙΛΟΣ		ΤΡΑΠΕΖΑ	
	31/12/2016	31/12/2015	31/12/2016	31/12/2015
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ				
Μισθοδοσία και Ημερομίσθια	(40.839)	(34.761)	(39.703)	(33.726)
Υποχρεωτικές εισφορές κοινωνικής ασφάλισης (προγράμματα καθορισμένων εισφορών)	(9.062)	(8.520)	(8.890)	(8.333)
Λοιπές Επιβαρύνσεις	(1.250)	(1.343)	(1.233)	(1.326)
Λοιπές παροχές μετά την έξοδο από την υπηρεσία	(2.113)	(1.522)	(1.383)	(1.514)
Αμοιβές και έξοδα προσωπικού	(53.264)	(46.146)	(51.209)	(44.898)
Αμοιβές Τρίτων	(8.403)	(10.539)	(7.613)	(9.715)
Έξοδα Προβολής και Διαφήμισης	(550)	(1.141)	(513)	(1.073)
Τηλεπικοινωνίες	(1.968)	(2.039)	(1.956)	(2.026)
Ασφάλιστρα	(1.620)	(2.041)	(1.620)	(2.040)
Επισκευές και Συντηρήσεις	(1.485)	(1.419)	(1.468)	(1.409)
Μεταφορικά	(519)	(507)	(502)	(482)
Έντυπα και γραφική ύλη	(242)	(334)	(234)	(320)
Υπηρεσίες Κοινής ωφέλειας	(1.293)	(1.326)	(1.270)	(1.303)
Ενοίκια	(6.787)	(5.851)	(6.641)	(5.730)
Συνδρομές – Εισφορές	(404)	(426)	(265)	(296)
Έξοδα δικαστικών και εξώδικων ενεργειών	(2)	(217)	(2)	(217)
Έξοδα visa	(2.723)	(2.095)	(2.723)	(2.095)
Πρόβλεψη για λοιπούς κινδύνους εκμετάλλευσης	(12.421)	(6.630)	(13.411)	(6.500)
Δωρεές – επιχορηγήσεις	(464)	(464)	(464)	(464)
Έξοδα συστημάτων Τελεματικής	(665)	(552)	(665)	(552)
Έξοδα συνεργειών καθαριότητας	(650)	(659)	(646)	(659)
Έξοδα φύλαξης χώρων	(604)	(557)	(604)	(557)
Μη ενσωματωμένοι φόροι	(2.245)	(1.203)	(2.122)	(1.084)
Έξοδα διαφόρων τρίτων	(1.392)	(1.789)	(1.529)	(1.789)
Δαπάνες προσέλευσης πελατείας	(2.533)	(2.629)	(2.533)	(2.629)
Λοιπά	(1.249)	(1.445)	(857)	(1.197)
Γενικά λειτουργικά έξοδα	(48.218)	(43.863)	(47.639)	(42.136)
Απόσβεση (Ενσώματα Πάγια)	(2.827)	(2.753)	(2.750)	(2.700)
Απόσβεση (Άυλα Πάγια)	(3.378)	(2.809)	(3.367)	(2.798)
Αποσβέσεις	(6.205)	(5.563)	(6.117)	(5.499)
Σύνολο λειτουργικών εξόδων	(107.686)	(95.572)	(104.965)	(92.533)

ΑΡΙΘΜΟΣ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ	ΟΜΙΛΟΣ		ΤΡΑΠΕΖΑ	
	31/12/2016	31/12/2015	31/12/2016	31/12/2015
Ο μέσος αριθμός των υπαλλήλων είναι:	842	897	821	874
Ο αριθμός των υπαλλήλων είναι:	800	893	782	871

Κατά τη διάρκεια της χρήσης 2016 και 2015 οι αμοιβές των νόμιμων ελεγκτών είχαν ως εξής :

(Ποσά σε χιλ. €)	31/12/2016	31/12/2015
Για τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων και την έκδοση έκθεσης φορολογικής συμμόρφωσης	236	234
Για άλλες υπηρεσίες ελεγκτικής φύσεως	15	246

Οι αμοιβές και τα έξοδα προσωπικού της χρήσης 2016 παρουσιάζουν αύξηση κατά ποσοστό 15,4% σε σχέση με τη συγκριτική χρήση, λόγω της επιβάρυνσης με το κόστος της εθελουσίας εξόδου ύψους 4,7 εκατ. ευρώ καθώς και της επιβάρυνσης από τις αποχωρήσεις στελεχών των εταιρειών του Ομίλου ύψους 785 χιλ. ευρώ περίπου.

Τα γενικά λειτουργικά έξοδα μετά την αφαίρεση των προβλέψεων για λοιπούς κινδύνους εκμετάλλευσης εμφανίζουν μείωση της τάξης του 3,9% σε ενοποιημένο επίπεδο σε σχέση με τη συγκριτική χρήση.

Τα γενικά λειτουργικά έξοδα της εξεταζόμενης περιόδου έχουν επιβαρυνθεί με ποσό ύψους 1.443,51 χιλ. ευρώ που αφορά σε καταλογισμό ποσού κύριου φόρου (666,74 χιλ. ευρώ) και προστίμου (776,78 χιλ. ευρώ) από τη ΔΟΥ Ιωαννίνων για ακίνητο το οποίο είχε εκμισθωθεί σε εταιρεία μέσω σύμβασης χρηματοδοτικής μίσθωσης. Το παραπάνω ποσό αφορά σε φόρο μεταβίβασης ακινήτου ο οποίος μετακυλίστηκε στην Τράπεζα λόγω παραβίασης ουσιωδών όρων της σύμβασης χρηματοδοτικής μίσθωσης και θα καταβληθεί από την Τράπεζα.

Η μεταβολή των προβλέψεων για γενικούς κινδύνους εκμετάλλευσης οφείλεται κατά κύριο λόγο στην απομείωση κατά 6 εκατ. ευρώ της απαίτησης που έχει η Τράπεζα από την περιουσία του πρώην ασφαλιστικού προγράμματος των υπαλλήλων και των συνταξιούχων υπαλλήλων της Τράπεζας (ΛΑΚ Ι), το οποίο σύμφωνα με το νομοθετικό πλαίσιο και τελεσίδικες δικαστικές αποφάσεις έχει ενταχθεί στο σύστημα κοινωνικής ασφάλισης της χώρας. Η απαίτηση έχει προκύψει από την εξόφληση του συνόλου της υποχρέωσης της Τράπεζας προς τον ασφαλιστικό φορέα (ΕΤΑΤ), όπως αυτό είχε προκύψει από ειδική οικονομική μελέτη του Υπουργείου Οικονομικών. Η εξόφληση του συνόλου της υποχρέωσης προς τον ασφαλιστικό φορέα επέφερε την απαίτηση από την ήδη σχηματισθείσα περιουσία του προγράμματος (ΛΑΚ Ι) η οποία ήταν κατατεθειμένη στην Εθνική ΑΕΕΓΑ. Η σχετική πρόβλεψη έχει προκύψει από τη μείωση της εύλογης αξίας του μέρους της περιουσίας που αφορά σε κινητές αξίες – μετοχικούς τίτλους το οποίο βάρυνε την κατάσταση αποτελεσμάτων της χρήσης.

12. ΦΟΡΟΙ

(Ποσά σε χιλ. €)	ΟΜΙΛΟΣ		ΤΡΑΠΕΖΑ	
	31/12/2016	31/12/2015	31/12/2016	31/12/2015
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ				
Φόρος εισοδήματος (τρέχουσας χρήσης)	(1.398)	3.595	(1.136)	4.000
Αναβαλλόμενος Φόρος	(6.100)	254.264	(5.739)	254.260
Σύνολο	(7.498)	257.859	(6.875)	258.260

Η συμφωνία μεταξύ του φόρου που προκύπτει βάσει του φορολογικού συντελεστή που ισχύει και του εξόδου φόρου που αναγνωρίστηκε στην κατάσταση αποτελεσμάτων της χρήσης συνοψίζεται ως εξής:

Κέρδη (ζημιές) προ φόρων	(42.331)	(604.684)	(40.271)	(607.745)
Φορολογικός συντελεστής	29%	29%	29%	29%
Φόρος	12.276	175.358	11.679	176.246
Από εξόδα που δεν εκπίπτουν φορολογικά	(1.362)	(1.450)	(1.362)	(1.450)
Έξοδα μη καταχωρημένα στο λογαριασμό αποτελεσμάτων	0	6.474	0	6.474
Λοιπές προσαρμογές	(3.408)	681	(2.188)	194
Πρόβλεψη για γενικούς φορολογικούς κινδύνους	0	4.000	0	4.000
Καθαρή αναγνώριση αναβαλλόμενου φόρου προηγούμενων χρήσεων	0	57.269	0	57.269
Όφελος (επιβάρυνση) από μεταβολή φορολογικού συντελεστή	0	15.528	0	15.528
Διαγραφή αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης *	(13.868)	0	(13.868)	0
Παρακρατούμενοι και μη συμψηφιζόμενοι φόροι	(1.136)	0	(1.136)	0
Σύνολο	(7.498)	257.859	(6.875)	258.260

Αναβαλλόμενος Φόρος

Όφελος / (επιβάρυνση) από μεταβολή φορολογικού συντελεστή	0	15.528	0	15.528
Προβλέψεις απομείωσης αξίας χορηγήσεων	0	223.510	0	223.510
Προσαρμογή χρεωστικής διαφοράς Ν. 4046/2012	(1.500)	(1.787)	(1.500)	(1.787)
Μεταφερόμενες φορολογικές ζημιές και λοιπές προσωρινές διαφορές	9.268	17.014	9.629	17.010
Διαγραφή αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης *	(13.868)	0	(13.868)	0
Αποτέλεσμα από Αναβαλλόμενους φόρους	(6.100)	254.264	(5.739)	254.260

* Όπως αναφέρθηκε στην παράγραφο Κ της ενότητας «Αναφορά των σημαντικών γεγονότων που έλαβαν χώρα κατά την οικονομική χρήση και την επίδρασή τους στις οικονομικές καταστάσεις» της Ετήσιας Έκθεσης του Διοικητικού Συμβουλίου, εφόσον ερμηνευθεί ότι η υπαγωγή στις διατάξεις του άρθρου 27Α του νόμου 4127/2013 είναι υποχρεωτική, τότε το συγκεκριμένο ποσό θα αντιλογισθεί.

Φόρος εισοδήματος λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρήθηκαν απευθείας στην καθαρή θέση

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΟΜΙΛΟΣ			ΤΡΑΠΕΖΑ		
	31/12/2016	31/12/2016	31/12/2015	31/12/2016	31/12/2015	31/12/2015
Ποσά που αναταξινομούνται στην κατάσταση αποτελεσμάτων						
Μεταβολή του αποθεματικού διαθεσίμων προς πώληση αξιόγραφων	1.985	(576)	1.409	14.977	(3.873)	11.104
Ποσά που δεν αναταξινομούνται στην κατάσταση αποτελεσμάτων						
Μεταβολή των αναλογιστικών κερδών/ (ζημιών) καθορισμένων προγραμμάτων παροχών	2.978	(864)	2.114	2.460	(236)	2.223
Σύνολο	4.963	(1.439)	3.524	17.436	(4.109)	13.327

Φόρος εισοδήματος λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρήθηκαν απευθείας στην καθαρή θέση

ΤΡΑΠΕΖΑ						
(Ποσά σε χιλ. €)	31/12/2016			31/12/2015		
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	Πριν το φόρο εισοδήματος	Φόρος εισοδήματος	Μετά το φόρο εισοδήματος	Πριν το φόρο εισοδήματος	Φόρος εισοδήματος	Μετά το φόρο εισοδήματος
Ποσά που αναταξινομούνται στην κατάσταση αποτελεσμάτων						
Μεταβολή του αποθεματικού διαθεσίμων προς πώληση αξιογράφων	1.985	(576)	1.409	14.977	(3.873)	11.104
Ποσά που δεν αναταξινομούνται στην κατάσταση αποτελεσμάτων						
Μεταβολή των αναλογιστικών κερδών/ (ζημιών) καθορισμένων προγραμμάτων παροχών	2.962	(859)	2.103	2.463	(236)	2.227
Σύνολο	4.947	(1.435)	3.512	17.439	(4.108)	13.331

13. ΚΕΡΔΗ / (ΖΗΜΙΕΣ) ΑΝΑ ΜΕΤΟΧΗ-ΒΑΣΙΚΑ ΚΑΙ ΜΕΙΩΜΕΝΑ

(Ποσά σε χιλ. €)	ΟΜΙΛΟΣ		ΤΡΑΠΕΖΑ	
	1/1-31/12/2016	1/1-31/12/2015	1/1-31/12/2016	1/1-31/12/2015
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	31/12/2016	31/12/2015	31/12/2016	31/12/2015
Κέρδη / (ζημιές) περιόδου ιδιοκτητών μητρικής	(49.656)	(346.826)	(47.145)	(349.485)
Μείον: απόδοση προνομιούχων μετοχών Ελληνικού Δημοσίου	(10.860)	(9.410)	(10.860)	(9.410)
Κέρδη / (ζημιές) αναλογούνται στους κοινούς μετόχους μητρικής	(60.517)	(356.236)	(58.006)	(358.895)
Μεσοσταθμικός αριθμός κοινών μετοχών κατά την περίοδο	2.339.353.014	1.234.872.593	2.339.353.014	1.234.872.593
Προσαρμοσμένος μεσοσταθμικός αριθμός μετοχών κατά την περίοδο	2.339.353.014	1.234.872.593	2.339.353.014	1.234.872.593
Κέρδη / (ζημιές) ανά μετοχή - βασικά (σε €)	(0,0259)	(0,2885)	(0,0248)	(0,2906)

Τα βασικά κέρδη / (ζημιές) ανά μετοχή έχουν υπολογιστεί με βάση τον μέσο σταθμισμένο αριθμό επί του συνόλου των μετοχών, ο οποίος προκύπτει από τον αριθμό των κοινών μετοχών που βρίσκονται σε κυκλοφορία κατά την έναρξη της περιόδου λαμβανομένου υπόψη της συνένωσης και μείωσης του συνολικού αριθμού των υφιστάμενων κοινών ονομαστικών μετοχών από 1.364.362.467 σε 69.326.980 κοινές ονομαστικές μετοχές (reverse split), η οποία πραγματοποιήθηκε με αναλογία 19,6800000363493 παλαιές κοινές μετοχές για κάθε μία (1) νέα μετοχή, όπως αυτή αποφασίσθηκε από την Έκτακτη Γενική Συνέλευση των μετόχων στις 22/11/2015, της αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου με καταβολή μετρητών και έκδοση νέων μετοχών κατά 2.270.026.033 κοινές ονομαστικές μετοχές, η οποία πραγματοποιήθηκε με αναλογία τριάντα έξι (36) νέες μετοχές για μία (1) παλαιά μετοχή, σταθμισμένες με συντελεστή χρόνου, εξαιρώντας το μεσοσταθμικό αριθμό ιδίων κοινών μετοχών που είχε στην κατοχή της η Τράπεζα στη διάρκεια της χρήσης.

Τα αποτελέσματα της περιόδου έχουν προσαρμοστεί με το καθαρό από φόρους δεδουλευμένο ποσό του μερίσματος που αντιστοιχεί στις προνομιούχες μετοχές του Ν.3723/2008 για την κλειόμενη περίοδο, μετά από την σχετική φορολογική επίπτωση, ασχέτως αν έχει εγκριθεί ή όχι η διανομή του, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 14 του Δ.Λ.Π. 33. Σημειώνεται ότι κατά την 31/12/2016 καθώς και στη συγκριτική χρήση δεν υπάρχουν δυνητικοί τίτλοι μετοχών για την προσαρμογή του μεσοσταθμικού αριθμού των κοινών μετοχών της περιόδου και συνεπώς δεν υφίσταται διαφοροποίηση ως προς τα μειωμένα κέρδη.

14. ΤΑΜΕΙΟ ΚΑΙ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ ΣΤΗΝ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

(Ποσά σε χιλ. €) ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΟΜΙΛΟΣ		ΤΡΑΠΕΖΑ	
	31/12/2016	31/12/2015	31/12/2016	31/12/2015
Ταμείο	24.402	23.711	24.401	23.710
Επιταγές εισπρακτέες	6.954	21.894	6.954	21.894
Διαθέσιμα στη Κεντρική Τράπεζα	12.005	3.954	12.005	3.954
Ταμείο και διαθέσιμα στην Κεντρική Τράπεζα	43.362	49.559	43.361	49.558

Η Τράπεζα είναι υποχρεωμένη να τηρεί στην Τράπεζα της Ελλάδος τρεχούμενο λογαριασμό μέσω του συστήματος Target.

15. ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΚΑΤΑ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ

(Ποσά σε χιλ. €) ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΟΜΙΛΟΣ		ΤΡΑΠΕΖΑ	
	31/12/2016	31/12/2015	31/12/2016	31/12/2015
Πιστωτικά ιδρύματα Εσωτερικού	934	646	925	623
Πιστωτικά ιδρύματα Εξωτερικού	3.937	8.908	3.937	8.908
Καταθέσεις όψεως σε πιστωτικά ιδρύματα	4.871	9.555	4.862	9.531
Λοιπές απαιτήσεις από πιστωτικά ιδρύματα	8	26	8	26
Λοιπές απαιτήσεις	8	26	8	26
Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	4.879	9.581	4.870	9.558

16. ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΤΗΝ ΕΥΛΟΓΗ ΑΞΙΑ ΜΕΣΩ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ

(Ποσά σε χιλ. €) ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΧΡΕΟΓΡΑΦΟΥ ΚΑΙ ΑΓΟΡΑ	ΟΜΙΛΟΣ		ΤΡΑΠΕΖΑ	
	31/12/2016	31/12/2015	31/12/2016	31/12/2015
Κρατικά Ομόλογα- Εσωτερικού	1.378	1.275	1.378	1.275
Μετοχές εισηγμένες – Εσωτερικού	103	1.158	0	1.043
Μετοχές εισηγμένες – Εξωτερικού	0	170	0	170
Έντοκα Γραμμάτια- Εσωτερικού	1.132	3.963	1.132	3.963
Αξιόγραφα εύλογης αξίας μέσω αποτελεσμάτων κατά την αρχική καταχώρηση	2.613	6.566	2.510	6.451

Εντός της χρήσης 2016 η Τράπεζα προέβη σε πωλήσεις εντόκων γραμματίων του Ελληνικού Δημοσίου εύλογης αξίας 13,7 εκατ. ευρώ, ενώ οι λήξεις εντόκων γραμματίων για την επισκοπούμενη χρήση ανήλθαν στο ποσό των 8,1 εκ. ευρώ. Αντίστοιχα οι αγορές εντόκων γραμματίων κατά τη χρήση 2016 ανήλθαν σε 18,9 εκατ. ευρώ.

17. ΠΑΡΑΓΩΓΑ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΑ ΜΕΣΑ

(Ποσά σε χιλ. €)		ΟΜΙΛΟΣ	
31/12/2016		ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ	ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ
ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗ ΑΝΑΛΟΓΑ ΜΕ ΤΟ ΕΙΔΟΣ	Ονομαστική Αξία	Εύλογη Αξία Κέρδη	Εύλογη Αξία Ζημία
Swaps	38.745	0	(236)
Τίτλος συνδεδεμένος με την πορεία του Ελληνικού ΑΕΠ	38.042	84	0
Παράγωγα Χρηματοπιστωτικά Μέσα για εμπορικούς σκοπούς	76.787	84	(236)

31/12/2015		ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ	ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ
ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗ ΑΝΑΛΟΓΑ ΜΕ ΤΟ ΕΙΔΟΣ	Ονομαστική Αξία	Εύλογη Αξία Κέρδη	Εύλογη Αξία Ζημία
Swaps	38.739	204	0
Forwards	1.087	1	0
Τίτλος συνδεδεμένος με την πορεία του Ελληνικού ΑΕΠ	38.042	152	0
Παράγωγα Χρηματοπιστωτικά Μέσα για εμπορικούς σκοπούς	77.868	357	0

(Ποσά σε χιλ. €)		ΤΡΑΠΕΖΑ	
31/12/2016		ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ	ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ
ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗ ΑΝΑΛΟΓΑ ΜΕ ΤΟ ΕΙΔΟΣ	Ονομαστική Αξία	Εύλογη Αξία Κέρδη	Εύλογη Αξία Ζημία
Swaps	38.745	0	(236)
Τίτλος συνδεδεμένος με την πορεία του Ελληνικού ΑΕΠ	38.042	84	0
Παράγωγα Χρηματοπιστωτικά Μέσα για εμπορικούς σκοπούς	76.787	84	(236)

31/12/2015		ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ	ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ
ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗ ΑΝΑΛΟΓΑ ΜΕ ΤΟ ΕΙΔΟΣ	Ονομαστική Αξία	Εύλογη Αξία Κέρδη	Εύλογη Αξία Ζημία
Swaps	38.739	204	0
Forwards	1.087	1	0
Τίτλος συνδεδεμένος με την πορεία του Ελληνικού ΑΕΠ	38.042	152	0
Παράγωγα Χρηματοπιστωτικά Μέσα για εμπορικούς σκοπούς	77.868	357	0

Ο «Τίτλος συνδεδεμένος με την πορεία του Ελληνικού ΑΕΠ» αναφέρεται σε αποσπώμενους τίτλους συνδεδεμένους με το ΑΕΠ οι οποίοι έχουν δοθεί στην Τράπεζα στα πλαίσια του προγράμματος ανταλλαγής ομολόγων ελληνικού δημοσίου PSI.

18. ΔΑΝΕΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΚΑΤΑΒΟΛΕΣ ΣΕ ΠΕΛΑΤΕΣ

18.1 ΔΑΝΕΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΚΑΤΑΒΟΛΕΣ ΣΕ ΠΕΛΑΤΕΣ

(Ποσά σε χιλ. €)	ΟΜΙΛΟΣ		ΤΡΑΠΕΖΑ	
	31/12/2016	31/12/2015	31/12/2016	31/12/2015
Πιστωτικές Κάρτες	62.551	60.257	62.551	60.257
Καταναλωτικά	228.422	230.664	228.422	230.664
Στεγαστικά	484.864	500.298	484.864	500.298
Λοιπά	10.165	10.274	10.165	10.274
Για ιδιωτικούς σκοπούς	786.003	801.493	786.003	801.493
Γεωργία	11.281	14.183	11.281	14.183
Εμπόριο	633.198	632.659	633.198	632.659
Βιομηχανία	335.796	379.492	335.796	379.492
Βιοτεχνία	65.211	66.112	65.211	66.112
Τουρισμός	237.162	212.449	237.162	212.449
Ναυτιλία	32.788	36.620	32.788	36.620
Κατασκευαστικές	763.852	708.581	763.852	708.581
Λοιπά	785.087	750.442	785.087	750.442
Σε νομικά πρόσωπα	2.864.374	2.800.539	2.864.374	2.800.539
Στο Δημόσιο	33.303	34.746	33.303	34.746
Καθαρή Επένδυση σε χρηματοδοτική μίσθωση	300.937	290.838	300.937	290.838
Δάνεια και προκαταβολές σε πελάτες (προ προβλέψεων)	3.984.617	3.927.616	3.984.617	3.927.616
Προβλέψεις για πιστωτικούς κινδύνους (απομείωση αξίας δανείων)	(1.207.658)	(1.170.188)	(1.207.658)	(1.170.188)
Δάνεια και προκαταβολές σε πελάτες (μετά από προβλέψεις)	2.776.959	2.757.428	2.776.959	2.757.428

18.2 ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΕΣ ΜΙΣΘΩΣΕΙΣ (ΕΚΜΙΣΘΩΤΗΣ)

ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ (Ποσά σε χιλ. €)	ΟΜΙΛΟΣ ΚΑΙ ΤΡΑΠΕΖΑ	
	31/12/2016	31/12/2015
Περιγραφή	Υψος Συμβάσεων	Υψος Συμβάσεων
Οικόπεδα	79.349	75.132
Κτίρια	189.849	186.573
Μηχανήματα	23.317	22.041
Μεταφορικά Μέσα	7.105	5.409
Τεχνολογικός Εξοπλισμός	1.316	1.683
Σύνολο	300.937	290.838

ΚΑΘΑΡΗ ΕΠΕΝΔΥΣΗ ΣΕ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΗ ΜΙΣΘΩΣΗ (Ποσά σε χιλ. €)	ΟΜΙΛΟΣ ΚΑΙ ΤΡΑΠΕΖΑ					
	31/12/2016			31/12/2015		
	Διάρκεια	Ακαθάριστη επένδυση (Μελλοντικά μισθώματα)	Μη δεδουλευμένο Χρηματοοικονομικό έσοδο	Καθαρή Επένδυση σε Χρηματοδοτική μίσθωση	Ακαθάριστη επένδυση (Μελλοντικά μισθώματα)	Μη δεδουλευμένο Χρηματοοικονομικό έσοδο
Έως 1 έτος	50.369	(2.582)	47.787	59.343	(3.156)	56.187
Από 1 έως 5 έτη	175.492	(9.519)	165.973	137.223	(13.020)	124.203
Πλέον των 5 ετών	116.102	(28.925)	87.177	151.664	(41.215)	110.448
Σύνολο	341.963	(41.026)	300.937	348.229	(57.391)	290.838

18.3 ΕΞΕΛΙΞΗ ΠΡΟΒΛΕΨΕΩΝ ΓΙΑ ΑΠΟΜΕΙΩΣΗ ΑΞΙΑΣ ΔΑΝΕΙΩΝ ΚΑΤΑ ΠΕΛΑΤΩΝ

(Ποσά σε χιλ. €)	ΟΜΙΛΟΣ ΚΑΙ ΤΡΑΠΕΖΑ				
	Αλληλόχρεα ιδιωτών	Πιστωτικές κάρτες	Δάνεια τακτής λήξης	Στεγαστικά δάνεια	Σύνολο
α) Δάνεια προς ιδιώτες					
Υπόλοιπο 1ης Ιανουαρίου 2015	35.330	21.219	35.693	39.017	131.259
Πρόβλεψη για απομείωση δανείων	30.552	15.855	20.384	29.529	96.320
Διαγραφές δανείων χρήσης	0	0	(7)	0	(7)
Υπόλοιπο 31ης Δεκεμβρίου 2015	65.882	37.074	56.070	68.546	227.572
Υπόλοιπο 1ης Ιανουαρίου 2016	65.882	37.074	56.070	68.546	227.572
Πρόβλεψη για απομείωση δανείων	(2.923)	(1.674)	2.251	8.868	6.521
Διαγραφές δανείων χρήσης	(72)	(20)	(51)	0	(144)
Υπόλοιπο 31ης Δεκεμβρίου 2016	62.886	35.380	58.269	77.413	233.949

	Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις			Σύνολο
	Μεγάλες Επιχειρήσεις	Λοιπές Επιχειρήσεις		
β) Επιχειρηματικά δάνεια				
Υπόλοιπο 1ης Ιανουαρίου 2015	128.056	194.032	92.956	415.044
Πρόβλεψη για απομείωση δανείων	81.894	262.237	187.549	531.680
Διαγραφές δανείων χρήσης	(3.329)	0	(779)	(4.108)
Υπόλοιπο 31ης Δεκεμβρίου 2015	206.621	456.269	279.726	942.616
Υπόλοιπο 1ης Ιανουαρίου 2016	206.621	456.269	279.726	942.616
Πρόβλεψη για απομείωση δανείων	9.128	5.400	18.951	33.479
Διαγραφές δανείων χρήσης	(1.887)	(277)	(222)	(2.386)
Υπόλοιπο 31ης Δεκεμβρίου 2016	213.862	461.392	298.454	973.709

19. ΖΗΜΙΑ ΑΠΟΜΕΙΩΣΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ

(Ποσά σε χιλ. €)	ΟΜΙΛΟΣ		ΤΡΑΠΕΖΑ	
	31/12/2016	31/12/2015	31/12/2016	31/12/2015
Απομείωση Δανείων	(40.000)	(628.000)	(40.000)	(628.000)
Προβλέψεις για επισφαλείς χορηγήσεις	(40.000)	(628.000)	(40.000)	(628.000)
Απομείωση χρεογράφων χαρτοφυλακίου Διαθέσιμων προς πώληση	(96)	(1.006)	(96)	(1.006)
Προβλέψεις για λοιπούς πιστωτικούς κινδύνους	(96)	(1.006)	(96)	(1.006)
Σύνολο	(40.096)	(629.006)	(40.096)	(629.006)

Οι οικονομικές καταστάσεις της χρήσης 2015 επιβαρύνθηκαν με μεγάλο ύψος προβλέψεων για επισφαλείς απαιτήσεις κυρίως από την Άσκηση του Ελέγχου της Ποιότητας Στοιχείων του Ενεργητικού («Asset Quality Review») και τις ασκήσεις προσημείωσης ακραίων καταστάσεων («stress test») που πραγματοποιήθηκαν στον Όμιλο από την Τράπεζα της Ελλάδος.

20. ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟ ΧΑΡΤΟΦΥΛΑΚΙΟ

20.1 ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΜΕΣΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ ΓΙΑ ΠΩΛΗΣΗ

(Ποσά σε χιλ. €)	ΟΜΙΛΟΣ		ΤΡΑΠΕΖΑ	
	31/12/2016	31/12/2015	31/12/2016	31/12/2015
ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΧΡΕΟΓΡΑΦΟΥ ΚΑΙ ΑΓΟΡΑ	Εύλογη Αξία	Εύλογη Αξία	Εύλογη Αξία	Εύλογη Αξία
Κρατικά –Εσωτερικού	39.333	37.500	39.333	37.500
Κρατικά Ομόλογα	39.333	37.500	39.333	37.500
Εταιρικά-Εισηγμένα-Εσωτερικού	897	0	897	0
Εταιρικά-Εισηγμένα-Εξωτερικού	7.533	7.258	7.533	7.258
Εταιρικά-Εισηγμένα Ομόλογα	8.430	7.258	8.430	7.258
Εταιρικά-Μη Εισηγμένα-Εσωτερικού	804	804	804	804
Εταιρικά-Μη Εισηγμένα-Εξωτερικού	244	317	244	317
Εταιρικά-Μη Εισηγμένα Ομόλογα	1.047	1.120	1.047	1.120
Ομόλογα	48.810	45.878	48.810	45.878
Εισηγμένες-Εσωτερικού	1.396	790	1.396	790
Εισηγμένες-Εξωτερικού	7	10	7	10
Μη Εισηγμένες-Εσωτερικού	524	1.130	524	1.130
Μετοχές	1.926	1.930	1.926	1.930
Μερίδια αμοιβαίων κεφαλαίων – Εσωτερικού	0	5.956	0	5.956
Μερίδια αμοιβαίων κεφαλαίων – Εξωτερικού	0	9.539	0	9.539
Μερίδια αμοιβαίων κεφαλαίων	0	15.495	0	15.495
Χρηματοοικονομικά μέσα διαθέσιμα για πώληση	50.737	63.303	50.737	63.303

Ο Όμιλος σε προηγούμενη χρήση προέβη στην επαναταξινόμηση ομολογιών από το «Εμπορικό Χαρτοφυλάκιο» στα «Χρηματοοικονομικά μέσα Διαθέσιμα για Πώληση». Αυτό έχει ως αποτέλεσμα το κέρδος που προέκυψε από την αποτίμηση των ομολόγων κατά την τρέχουσα χρήση ύψους 1.196,21 χιλ. ευρώ να καταχωρηθεί απευθείας στο λογαριασμό αποθεματικού των διαθέσιμων προς πώληση χρεογράφων της κατηγορίας των Ιδίων Κεφαλαίων του Ομίλου.

Σημειώνεται ότι κατά τη κλειόμενη χρήση ο Όμιλος εξέτασε τις εν γένει επενδύσεις και συμμετοχές στις οποίες περιλαμβάνονται ομόλογα, μετοχές, μερίδια αμοιβαίων κεφαλαίων και λοιπές συμμετοχές, ως προς τις ενδείξεις απομείωσης σύμφωνα με το ΔΛΠ 39 και αναγνώρισε ζημία απομειώσεως των εν λόγω τίτλων στον λογαριασμό αποτελεσμάτων χρήσης ύψους 96 χιλ. ευρώ. Για το συγκριτικό έτος 2015 οι απομειώσεις των εν λόγω κατηγοριών είχαν ανέλθει σε 1 εκατ. ευρώ.

Κατά το δ' τρίμηνο του 2016 ο Όμιλος προέβη σε πώληση των μεριδίων αμοιβαίων κεφαλαίων.

20.2 ΔΙΑΚΡΑΤΟΥΜΕΝΕΣ ΩΣ ΤΗ ΛΗΞΗ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ

(Ποσά σε χιλ. €) ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΧΡΕΟΓΡΑΦΟΥ ΚΑΙ ΑΓΟΡΑ	ΟΜΙΛΟΣ		ΤΡΑΠΕΖΑ	
	31/12/2016	31/12/2015	31/12/2016	31/12/2015
Κρατικά Ομόλογα Εσωτερικού	10.115	10.162	10.115	10.162
Ομόλογα	10.115	10.162	10.115	10.162
Διακρατούμενες έως την λήξη επενδύσεις	10.115	10.162	10.115	10.162

Τα διακρατούμενα ως τη λήξη χρεόγραφα αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος τους. Η εύλογη αξία τους κατά την 31/12/2016 είναι 9,4 εκατ. ευρώ ενώ αντιστοίχως την 31/12/2015 ήταν 9,2 εκατ. ευρώ.

21. ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ ΣΕ ΘΥΓΑΤΡΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ

(Ποσά σε χιλ. €)		31/12/2016				
Επωνυμία Εταιρείας	Χώρα έδρας	Αριθμός μετοχών	% Συμμετοχής	Ίδια Κεφάλαια	Αξία κτήσης	Λογιστική αξία
1. Attica Wealth Management ΑΕΔΑΚ	Ελλάδα	198.300	100,00%	3.256	2.326	2.326
2. Άττικα Βέντσουρς Ανώνυμη Εταιρεία Διαχείρισης Αμοιβαίου Κεφαλαίου Επιχειρηματικών Συμμετοχών	Ελλάδα	15.000	100,00%	344	600	600
3. Attica Finance Ανώνυμη Εταιρεία Παροχής Επενδυτικών Υπηρεσιών	Ελλάδα	382.166	55,00%	1.615	1.700	1.700
4. Attica Funds PLC	Ηνωμένο Βασίλειο	17.500	99,99%	(873)	20	20
5. Ανώνυμη Εταιρεία Πρακτορεύσεων Ομίλου Attica Bank	Ελλάδα	10.000	100,00%	4.076	100	100
6. AtticaBank Properties Ανώνυμη Εταιρεία Διαχείρισης Ακινήτων	Ελλάδα	70.600	100,00%	5.791	7.060	7.060
Συμμετοχές σε θυγατρικές επιχειρήσεις					11.806	11.806

		31/12/2015				
Επωνυμία Εταιρείας	Χώρα έδρας	Αριθμός μετοχών	% Συμμετοχής	Ίδια Κεφάλαια	Αξία κτήσης	Λογιστική αξία
1. Attica Wealth Management ΑΕΔΑΚ	Ελλάδα	198.300	100,00%	3.460	2.326	2.326
2. Άττικα Βέντσουρς Ανώνυμη Εταιρεία Διαχείρισης Αμοιβαίου Κεφαλαίου Επιχειρηματικών Συμμετοχών	Ελλάδα	15.000	99,99%	1.300	600	600
3. Attica Finance Ανώνυμη Εταιρεία Παροχής Επενδυτικών Υπηρεσιών	Ελλάδα	382.166	55,00%	1.825	1.700	1.700
4. Attica Funds PLC	Ηνωμένο Βασίλειο	17.500	99,99%	(859)	24	24
5. Ανώνυμη Εταιρεία Πρακτορεύσεων Ομίλου Attica Bank	Ελλάδα	10.000	100,00%	3.686	100	100
6. AtticaBank Properties Ανώνυμη Εταιρεία Διαχείρισης Ακινήτων	Ελλάδα	70.600	100,00%	5.981	7.060	7.060
Συμμετοχές σε θυγατρικές επιχειρήσεις					11.809	11.809

Η εταιρεία «Attica Funds PLC» με έδρα το Ηνωμένο Βασίλειο είναι θυγατρική εταιρεία της Attica Bank. Στις 24/03/2005 εξέδωσε ομολογιακό δάνειο μειωμένης εξασφάλισης Tier II ονομαστικής αξίας 100 εκ. ευρώ. Το συγκεκριμένο ομολογιακό δάνειο εξοφλήθηκε ολοσχερώς στις 24/03/2015. Εκκρεμεί η εκκαθάριση και η λύση της εταιρείας μετά την ολοκλήρωση των διαδικαστικών θεμάτων και της λήψης των αντίστοιχων αποφάσεων. Η έκτακτη γενική συνέλευση της εταιρείας «AtticaBank Properties Ανώνυμη Εταιρεία Διαχείρισης Ακινήτων» στις 27/12/2016 αποφάσισε τη μείωση του μετοχικού κεφαλαίου με επιστροφή μετρητών ύψους 5,32 εκατ. ευρώ και διαγραφή σωρευτικών ζημιών ύψους 1,24 εκατ. ευρώ, διαμορφώνοντας το νέο μετοχικό κεφάλαιο της εταιρείας σε 500.000,00 ευρώ διαιρούμενο σε 5.000 ονομαστικές μετοχές ονομαστικής αξίας 100,00 ευρώ εκάστη. Η ανωτέρω απόφαση εγκρίθηκε τον Απρίλιο 2017 από το Γενικό Εμπορικό Μητρώο (Γ.Ε.ΜΗ.).

22. ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ ΣΕ ΣΥΓΓΕΝΕΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

Οι εταιρείες του Ομίλου οι οποίες ενοποιήθηκαν με τη μέθοδο της Καθαρής Θέσης κατά την χρήση που έληξε την 31/12/2016 είναι:

- Το Αμοιβαίο Κεφάλαιο Επιχειρηματικών Συμμετοχών Zaitech Fund I

Ενώ για τη συγκριτική χρήση της 31/12/2015 είναι οι εξής:

- Το Αμοιβαίο Κεφάλαιο Επιχειρηματικών Συμμετοχών Zaitech Fund I
- Το Αμοιβαίο Κεφάλαιο Επιχειρηματικών Συμμετοχών Zaitech Fund II

Στα Αμοιβαία Κεφάλαια Επιχειρηματικών Συμμετοχών, στο μεν Zaitech I μεριδιούχοι είναι η Τράπεζα και το Ταμείο Ανάπτυξης Νέας Οικονομίας (Τ.Α.ΝΕ.Ο.). Σε ό,τι αφορά στο Zaitech II μεριδιούχοι είναι η Τράπεζα και επιχειρηματικά ιδιωτικά κεφάλαια. Όπως είναι προφανές λαμβανομένου υπόψη και της φύσης της επένδυσης, ο έλεγχος στα αμοιβαία κεφάλαια ασκείται από κοινού από τους μεριδιούχους. Συνεπεία αυτού είναι η αποτίμηση της συμμετοχής του Ομίλου να λαμβάνει χώρα με τη μέθοδο της καθαρής θέσης (ΔΛΠ 28).

Παρατίθενται τα ποσοστά συμμετοχής της Attica Bank τόσο για την κλειόμενη όσο και για τη συγκριτική χρήση:

31/12/2016		
Ειδική συμμετοχή	Χώρα Έδρας	% Συμμετοχής
Αμοιβαίο Κεφάλαιο Επιχειρηματικών Συμμετοχών Zaitech Fund I	Ελλάδα	50,00%
Αμοιβαίο Κεφάλαιο Επιχειρηματικών Συμμετοχών Zaitech Fund II	Ελλάδα	0,00%

31/12/2015		
Ειδική συμμετοχή	Χώρα Έδρας	% Συμμετοχής
Αμοιβαίο Κεφάλαιο Επιχειρηματικών Συμμετοχών Zaitech Fund I	Ελλάδα	50,00%
Αμοιβαίο Κεφάλαιο Επιχειρηματικών Συμμετοχών Zaitech Fund II	Ελλάδα	92,00%

Διαχειριστής των αμοιβαίων κεφαλαίων Zaitech I και Zaitech II είναι η θυγατρική εταιρεία της Τράπεζας «Αττικά Βέντσουρς Ανώνυμη Εταιρεία Διαχείρισης Αμοιβαίου Κεφαλαίου Επιχειρηματικών Συμμετοχών».

Το κόστος κτήσης της Τράπεζας κατά την 31/12/2016 σε ό,τι αφορά στο Αμοιβαίο Κεφάλαιο Επιχειρηματικών Συμμετοχών Zaitech Fund I ανήλθε στο ποσό των 7.748,73 χιλ. ευρώ.

Σε ό,τι αφορά στο Αμοιβαίο Κεφάλαιο Επιχειρηματικών Συμμετοχών Zaitech Fund II την 31/10/2016 υπεγράφη μεταξύ των συμβαλλομένων μερών ιδιωτικό συμφωνητικό λύσης συμβάσεως συστάσεως και διαχειρίσεως Αμοιβαίου Κεφαλαίου Επιχειρηματικών Συμμετοχών (Α.Κ.Ε.Σ.) «ZAITECH FUND II». Η πλειοψηφούσα μεριδιούχος Attica Bank Ανώνυμη Τραπεζική Εταιρεία αιτήθηκε, αποστέλλοντας στη διαχειρίστρια εταιρεία σχετικό έγγραφο, την πρόωρη λύση του Α.Κ.Ε.Σ. για λόγους που ανάγονται και αφορούν αποκλειστικά την εν γένει διαδικασία αναδιάρθρωσεως των εταιρειών και των δραστηριοτήτων του Ομίλου της.

Από τις εταιρείες τις οποίες ενοποιεί ο Όμιλος με τη μέθοδο της καθαρής θέσης, ως πιο σημαντική θεωρείται η συμμετοχή στο Αμοιβαίο Κεφάλαιο Επιχειρηματικών Συμμετοχών Zaitech Fund I που έχει σκοπό την επένδυση σε καινοτόμες κεφαλαιουχικές εταιρείες που έχουν καταστατική και πραγματική έδρα στην Ελλάδα, κατά προτίμηση σε εταιρείες που δραστηριοποιούνται στους τομείς τροφίμων και ποτών, retail, βιολογικών προϊόντων, βιομηχανίας, ενέργειας, τηλεπικοινωνιών και πληροφορικής. Ο χώρος δραστηριοποίησης της εταιρείας δεν διαφέρει από την έδρα της.

Σε ότι αφορά την αποτίμηση των συμμετοχών του ΑΚΕΣ σημειώνεται ότι γίνεται στη βάση των κατευθυντήριων γραμμών της Ευρωπαϊκής Ένωσης Εταιρειών Επιχειρηματικού Κεφαλαίου (European Venture Capital Association - EVCA Guidelines) αλλά και των σχετικών προβλέψεων του Ν.4141/2013. Από τις ως άνω συμμετοχές στην ενοποιημένη κατάσταση αποτελεσμάτων της χρήσης που έληξε την 31/12/2016 έχει καταγραφεί ζημία από την αποτίμηση των εταιρειών ύψους 2,2 εκ. ευρώ.

Παρακάτω παρουσιάζονται συνοπτικές χρηματοοικονομικές πληροφορίες για το Αμοιβαίο Κεφάλαιο Επιχειρηματικών Συμμετοχών Zaitech Fund I. Όλες οι κατωτέρω πληροφορίες αφορούν ποσά που παρουσιάζονται στις οικονομικές της καταστάσεις που προετοιμάζονται στα πλαίσια σύνταξης της ετήσιας έκθεσης του ΑΚΕΣ (Zaitech Fund I) η οποία ελέγχεται από ανεξάρτητους ορκωτούς ελεγκτές:

Χρηματοοικονομικά στοιχεία Αμοιβαίου Κεφαλαίου Επιχειρηματικών Συμμετοχών Zaitech Fund I κατά την 31/12/2016

(ποσά σε χιλ. ευρώ)

Σύνολο εσόδων / (ζημιών)	(395)
Σύνολο εξόδων	(217)
Κέρδη / (ζημιές) Χρήσης	(612)

Καθαρή αξία Ενεργητικού 15.514

Επιπρόσθετα σημειώνεται ότι η θυγατρική εταιρεία του Ομίλου Attica Finance Ανώνυμη Εταιρεία Παροχής Επενδυτικών Υπηρεσιών ενοποιεί με τη μέθοδο της καθαρής θέσης τη συμμετοχή της σε Αμοιβαίο Κεφάλαιο Επιχειρηματικών Συμμετοχών με κόστος κτήσης 2.150,00 χιλ. ευρώ η οποία με τη σειρά της περιλαμβάνεται στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου.

23. ΑΪΛΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

(Ποσά σε χιλ. €)	ΟΜΙΛΟΣ Λογισμικό και λοιπά άυλα στοιχεία	ΤΡΑΠΕΖΑ Λογισμικό και λοιπά άυλα στοιχεία
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ		
Αξία κτήσης	68.733	67.898
Συσσωρευμένες αποσβέσεις και απομείωση	(31.443)	(30.634)
Αναπόσβεστη αξία κτήσης 01/01/2016	37.290	37.264
Πλέον:		
Αγορές	9.602	9.591
Μείον:		
Απόσβεση χρήσης	(3.378)	(3.367)
Αναπόσβεστη αξία κτήσης 31/12/2016	43.515	43.488
Αξία κτήσης	78.335	77.489
Συσσωρευμένες αποσβέσεις και απομείωση	(34.821)	(34.001)
Αναπόσβεστη αξία κτήσης 31/12/2016	43.515	43.488

Τα άυλα περιουσιακά στοιχεία του Ομίλου περιλαμβάνουν κυρίως λογισμικά προγράμματα τα οποία κατά την 31/12/2016 ανέρχονταν σε ποσό 43.514,55 χιλ. ευρώ έναντι ποσού 37.290,18 χιλ. ευρώ για την συγκριτική χρήση που έληξε την 31/12/2015, ενώ αντίστοιχα για την Τράπεζα ανέρχονται κατά την 31/12/2016 σε ποσό 43.487,99 χιλ. ευρώ έναντι ποσού 37.264,26 χιλ. ευρώ για την συγκριτική χρήση που έληξε την 31/12/2015.

Κατά την 31/12/2016, δεν υφίστανται εν εξελίξει προγράμματα ανάπτυξης άυλων στοιχείων λογισμικού για τα οποία η Τράπεζα έχει δεσμευθεί νομικά.

Σε ότι αφορά τις θυγατρικές εταιρείες του Ομίλου, με ημερομηνία 31/12/2016, δεν υπάρχουν συμβάσεις ουσιώδους αξίας, οι οποίες να τις δεσμεύουν νομικά για την αγορά άυλων παγίων και οι οποίες να μην έχουν καταχωρηθεί στα βιβλία τους.

24. ΙΔΙΟΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΟΥΜΕΝΑ ΕΝΣΩΜΑΤΑ ΠΑΓΙΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

(Ποσά σε χιλ. €) ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΟΜΙΛΟΣ							
	Γήπεδα και Οικόπεδα	Κτίρια	Μεταφορικά Μέσα	Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός	Βελτιώσεις σε μισθωμένα ακίνητα τριτών	Μηχανήματα	Ακίνητοποιήσεις υπό κατασκευή	Σύνολο
Αξία κτήσης	4.925	20.507	89	32.037	23.844	1.328	64	82.794
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις και Απομείωση	0	(4.112)	(26)	(29.277)	(17.852)	(1.328)	(64)	(52.659)
Αναπόσβεστη αξία κτήσης 01/01/2016	4.925	16.395	63	2.760	5.992	0	0	30.135
Πλέον:								
Αγορές		120	34	1.120	297			1.570
Αναπροσαρμογές	(141)	(134)		0				(275)
Μεταφορές		58			(58)			
Πωλήσεις-εκποίηση				(22)				(22)
Μειον:								
Απόσβεση χρήσης		(417)	(9)	(986)	(1.415)			(2.827)
Αποσβέσεις αναπροσαρμογών		40						40
Αποσβέσεις μεταφορών		(10)			10			
Αποσβέσεις εκποιήσεων - διαγραφών			(48)	22				(26)
Αναπόσβεστη αξία κτήσης 31/12/2016	4.784	16.051	40	2.894	4.826	0	0	28.595
Αξία κτήσης	4.784	20.551	123	33.135	24.082	1.328	64	84.067
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις και Απομείωση	0	(4.500)	(83)	(30.241)	(19.256)	(1.328)	(64)	(55.472)
Αναπόσβεστη αξία κτήσης 31/12/2016	4.784	16.051	40	2.894	4.826	0	0	28.595

ΑΤΤΙΚΑ BANK ΑΝΩΝΥΜΗ ΤΡΑΠΕΖΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
ΕΤΗΣΙΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2016

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΤΡΑΠΕΖΑ							
	Γήπεδα και Οικόπεδα	Κτίρια	Μεταφορικά Μέσα	Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός	Βελτιώσεις σε μισθωμένα ακίνητα τρίτων	Μηχανήματα	Ακίνητοποιήσεις υπό κατασκευή	Σύνολο
Αξία κτήσης	4.925	20.507	34	31.745	23.687	0	0	80.898
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις και Απομείωση	0	(4.112)	(26)	(29.027)	(17.771)	0	0	(50.936)
Αναπόσβεστη αξία κτήσης 01/01/2016	4.925	16.395	8	2.718	5.915	0	0	29.961
Πλέον:								
Αγορές		120	34	1.077	217			1.447
Αναπροσαρμογές	(141)	(134)						(275)
Μεταφορές		58			(58)			
Μείον:								
Απόσβεση χρήσης		(417)	(2)	(967)	(1.364)			(2.750)
Αποσβέσεις αναπροσαρμογών		40						40
Αποσβέσεις μεταφορών		(10)			10			
Αναπόσβεστη αξία κτήσης 31/12/2016	4.784	16.051	40	2.827	4.722	0	0	28.424
Αξία κτήσης	4.784	20.551	68	32.821	23.846		0	82.070
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις και Απομείωση	0	(4.500)	(28)	(29.994)	(19.125)		0	(53.646)
Αναπόσβεστη αξία κτήσης 31/12/2016	4.784	16.051	40	2.827	4.722	0	0	28.424

Σημειώνεται ότι με ημερομηνία 31/12/2016, τόσο για την Τράπεζα όσο και για τις θυγατρικές της, δεν υπάρχουν συμβάσεις ουσιώδους αξίας, οι οποίες να τις δεσμεύουν νομικά για την αγορά ενσώματων παγίων και οι οποίες να μην έχουν καταχωρηθεί στα βιβλία τους. Οι εύλογες αξίες των ακινήτων υπολογίζονται σύμφωνα με τις τρεις μεθόδους που ακολουθούνται από τους ανεξάρτητους εκτιμητές, οι οποίοι έχουν κατάλληλα αναγνωρισμένα επαγγελματικά προσόντα και πρόσφατη εμπειρία στις τοποθεσίες και κατηγορίες των ακινήτων που εκτιμώνται, και οι οποίες είναι η μέθοδος της αγοράς, η μέθοδος του εισοδήματος και η μέθοδος του κόστους αντικατάστασης. Αναφορικά με την ιεράρχηση της εύλογης αξίας, αυτή υπολογίζεται συνδυαστικά και με τις τρεις μεθόδους και καταχωρείται στο Επίπεδο 3, αφού γίνεται χρήση στοιχείων έρευνας, υποθέσεων και δεδομένων που αναφέρονται σε ακίνητα ανάλογων χαρακτηριστικών και συνεπώς περιλαμβάνουν ένα ευρύ πεδίο δεδομένων μη παρατηρήσιμων στην αγορά.

Η εκτίμηση της εύλογης αξίας καθώς και της υπολειμματικής αξίας γίνεται από ανεξάρτητους εκτιμητές σε τακτά χρονικά διαστήματα και σε κάθε περίπτωση στο τέλος εκάστου έτους. Η ημερομηνία έναρξης της αναπροσαρμογής είναι η ημερομηνία καταχώρησης στα λογιστικά βιβλία της Τράπεζας, η οποία δεν μπορεί να διαφέρει από την ημερομηνία της διενέργειας της εκτίμησης της αξίας των ακινήτων. Για την περίοδο που έληξε την 31/12/2016 η εύλογη αξία δεν διαφέρει από την αξία με την οποία είναι καταχωρημένα τα ιδιοχρησιμοποιούμενα ενσώματα πάγια στα βιβλία του Ομίλου.

25. ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΣΕ ΑΚΙΝΗΤΑ

(Ποσά σε χιλ. €)	ΟΜΙΛΟΣ		ΤΡΑΠΕΖΑ	
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	31/12/2016	31/12/2015	31/12/2016	31/12/2015
Υπόλοιπο έναρξης χρήσης	58.190	46.510	58.190	46.510
Προσθήκες	0	7.722	0	7.722
Μεταφορές	0	(810)	0	(810)
Αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία	(1.822)	4.768	(1.822)	4.768
Υπόλοιπο λήξης χρήσης	56.369	58.190	56.369	58.190

Οι αξίες των επενδυτικών ακινήτων αναπροσαρμόζονται βάσει εκτιμήσεων από ανεξάρτητους εκτιμητές οι οποίοι έχουν κατάλληλα αναγνωρισμένα επαγγελματικά προσόντα και πρόσφατη εμπειρία στις τοποθεσίες και κατηγορίες των ακινήτων που εκτιμώνται. Οι επενδύσεις σε ακίνητα αφορούν ακίνητα που αποκτήθηκαν από πλειστηριασμούς με σκοπό την εκποίηση ή την εκμίσθωσή τους στο εγγύς μέλλον. Οι εύλογες αξίες των ακινήτων υπολογίζονται σύμφωνα με τις τρεις μεθόδους που ακολουθούνται από τους ανεξάρτητους εκτιμητές, οι οποίες είναι η μέθοδος της αγοράς, η μέθοδος του εισοδήματος και η μέθοδος του κόστους αντικατάστασης. Αναφορικά με την ιεράρχηση της εύλογης αξίας, αυτή υπολογίζεται συνδυαστικά και με τις τρεις μεθόδους και καταχωρείται στο Επίπεδο 3, αφού γίνεται χρήση στοιχείων έρευνας, υποθέσεων και δεδομένων που αναφέρονται σε ακίνητα ανάλογων χαρακτηριστικών και συνεπώς περιλαμβάνουν ένα ευρύ πεδίο δεδομένων μη παρατηρήσιμων στην αγορά.

Η αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία των επενδυτικών ακινήτων, τόσο για την κλειόμενη χρήση 2016, όσο και για την συγκριτική χρήση του 2015 απεικονίζεται στα «Λοιπά έσοδα / (έξοδα)» της κατάστασης του λογαριασμού αποτελεσμάτων χρήσης (Σημείωση 10).

Το έσοδο από μισθώματα επενδύσεων σε ακίνητα για την χρήση 2016 ανέρχεται σε 192,4 χιλ. ευρώ και σε 354,19 χιλ. ευρώ για την χρήση 2015 αντίστοιχα και απεικονίζονται στα «Λοιπά έσοδα / (έξοδα)» (Σημείωση 10).

Για την περίοδο που έληξε την 31/12/2016 η εύλογη αξία δεν διαφέρει από την αξία με την οποία είναι καταχωρημένα τα επενδυτικά ακίνητα στα βιβλία του Ομίλου.

26. ΛΟΙΠΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ

(Ποσά σε χιλ. €)	ΟΜΙΛΟΣ		ΤΡΑΠΕΖΑ	
	31/12/2016	31/12/2015	31/12/2016	31/12/2015
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ				
Προπληρωθέντα έξοδα	3.407	2.579	3.378	2.426
Προκαταβολές φόρων και λοιπές απαιτήσεις από φόρους	17.722	20.588	17.291	20.128
Δεδουλευμένοι τόκοι και προμήθειες	71.758	79.105	74.071	81.148
Λοιπές απαιτήσεις έναντι του Δημοσίου	5.687	5.314	5.687	5.314
Γραφική Ύλη	264	263	264	263
Εντολές Πληρωτέες	1.969	1.508	1.969	1.508
Εγγυήσεις	3.159	3.041	3.159	3.041
Προσωρινές διευκολύνσεις στο προσωπικό	115	122	115	122
Προκαταβολές επενδυτικών αγαθών χρηματοδοτικής μίσθωσης	28	1.956	28	1.956
Επισφαλείς απαιτήσεις εκτός χορηγήσεων	9.701	9.487	9.701	9.487
Εγγυήσεις καταθέσεων υπέρ Τ.Ε.Κ.Ε.	70.768	69.712	70.768	69.712
Προπληρωμένοι τόκοι προθεσμιακών καταθέσεων	15	137	15	137
Απαιτήσεις έναντι πελατών	1.404	1.970	1.404	1.970
Λοιπά	14.776	46.373	11.375	42.698
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	200.773	242.154	199.225	239.908

Η μείωση στο κονδύλι «Λοιπά» συνιστάται κυρίως στο ποσό των 33,3 εκατ. ευρώ που αφορούσε κεφάλαια που διατέθηκαν κατά το έτος 2015 στη θυγατρική εταιρεία της Τράπεζας Attica Wealth Management με σκοπό την επένδυσή τους σύμφωνα με τις συνθήκες της αγοράς σε μετοχικούς τίτλους. Καθώς όμως οι συνθήκες της αγοράς την περίοδο εκείνη κρίθηκε ότι δεν επέτρεπαν να καταστήσουν μια ενδεχόμενη επένδυση προσοδοφόρα, το συγκεκριμένο ποσό επεστράφη στην Τράπεζα εντός του α' τριμήνου του 2016, μειώνοντας ισόποσα την αρχικά σχηματισθείσα απαίτηση.

Κατά τη χρήση 2016 η Τράπεζα δεν κατέβαλε εισφορά υπέρ του Τ.Ε.Κ.Ε. για το σκέλος καταθέσεων δεδομένου ότι η ετήσια εξέλιξη των καταθέσεων ήταν αρνητική και διαμορφώθηκε σε χαμηλότερα επίπεδα από το προηγούμενο έτος. Περαιτέρω η μεταβολή που εμφανίζεται στην κατηγορία «Εγγυήσεις καταθέσεων υπέρ Τ.Ε.Κ.Ε.» σε σχέση με τη συγκριτική χρήση αφορά σε πρόσοδο τόκου ύψους 1 εκατ. ευρώ περίπου.

Στο κονδύλι «Επισφαλείς απαιτήσεις εκτός χορηγήσεων» περιλαμβάνεται ποσό 9 εκατ. ευρώ το οποίο αφορά σε υποθέσεις υπεξαίρεσης από καταστήματα δικτύου της Τράπεζας που έχουν λάβει χώρα σε προηγούμενα έτη και οι οποίες βρίσκονται στο στάδιο της δικαστικής διεκδίκησης. Η μέχρι τώρα δικαστική έκβαση των υποθέσεων αυτών είναι υπέρ της Τράπεζας, χωρίς όμως ακόμα οι δικαστικές αποφάσεις να έχουν καταστεί οριστικές. Για το ποσό που η Τράπεζα θεωρεί ότι δεν θα εισπράξει έχει σχηματίσει ειδική πρόβλεψη σύμφωνα με γνωμάτευση της Διεύθυνσης Νομικών Υπηρεσιών.

27. ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΠΡΟΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΑ ΙΔΡΥΜΑΤΑ

(Ποσά σε χιλ. €)	ΟΜΙΛΟΣ		ΤΡΑΠΕΖΑ	
	31/12/2016	31/12/2015	31/12/2016	31/12/2015
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ				
Καταθέσεις όψεως	2.442	3.172	2.442	3.172
Καταθέσεις προθεσμίας διατραπεζικής	1.015.000	780.000	1.015.000	780.000
Καταθέσεις προθεσμίας εκτός διατραπεζικής	7.900	596	7.900	596
Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα	1.025.342	783.768	1.025.342	783.768

Στις «Καταθέσεις προθεσμίας διατραπεζικής» για τη χρήση 2016 περιλαμβάνονται αποκλειστικά διατραπεζικές αναλήψεις ύψους 1.015 εκατ. ευρώ από τον ΕΛΑ. Στη συγκριτική χρήση 2015 το αντίστοιχο ποσό ανήρχετο σε 780 εκατ. ευρώ.

28. ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΠΡΟΣ ΠΕΛΑΤΕΣ

(Ποσά σε χιλ. €)	ΟΜΙΛΟΣ		ΤΡΑΠΕΖΑ	
	31/12/2016	31/12/2015	31/12/2016	31/12/2015
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ				
Τρεχούμενοι	13.292	13.367	13.292	13.367
Ταμειτηρίου	428.125	518.652	428.125	518.652
Προθεσμίας	706.029	829.168	706.029	829.168
Δεσμευμένες	1	1	1	1
Καταθέσεις Ιδιωτών	1.147.447	1.361.187	1.147.447	1.361.187
Όψεως	227.126	200.669	234.649	205.921
Προθεσμίας	121.132	161.942	127.082	171.572
Δεσμευμένες	2.986	5.387	2.986	5.387
Καταθέσεις επιχειρήσεων	351.244	367.998	364.717	382.880
Όψεως	241.016	244.075	241.016	244.075
Προθεσμίας	93.539	106.536	93.539	106.536
Καταθέσεις Δημοσίων Επιχειρήσεων	334.555	350.612	334.555	350.612
Όψεως	51.033	45.616	51.033	45.616
Ταμειτηρίου	2.125	3.504	2.125	3.504
Λοιπές Καταθέσεις	53.158	49.120	53.158	49.120
Λοιπές υποχρεώσεις προς πελάτες	6.346	13.585	6.346	13.585
Υποχρεώσεις προς πελάτες	1.892.750	2.142.503	1.906.224	2.157.385

Σύμφωνα με το άρθρο 6 του Ν.4151/2013 ορίζεται η χρήση των κεφαλαίων από αδρανείς καταθετικούς λογαριασμούς για την κάλυψη αναγκών του Δημοσίου, μετά την παραγραφή των δικαιωμάτων του καταθέτη ή των νόμιμων κληρονόμων του. Ως αδρανής καταθετικός λογαριασμός σε πιστωτικό ίδρυμα, κατά την έννοια του Ν.3601/2007, χαρακτηρίζεται εκείνος στον οποίο δεν έχει πραγματοποιηθεί αποδεδειγμένα καμία πραγματική συναλλαγή από τους δικαιούχους καταθέτες για χρονικό διάστημα είκοσι (20) ετών. Η επομένη της τελευταίας συναλλαγής αποτελεί την έναρξη ισχύος της εικοσαετίας. Η πίστωση των καταθέσεων με τόκους, καθώς και η κεφαλαιοποίησή τους, δεν συνιστούν συναλλαγή και δεν διακόπτουν την παραγραφή. Κάθε πιστωτικό ίδρυμα, που δραστηριοποιείται στην Ελλάδα, οφείλει αμέσως μετά την παρέλευση του χρονικού ορίου της εικοσαετίας:

- να αποδίδει στο Δημόσιο συγκεντρωτικά μέχρι το τέλος Απριλίου κάθε έτους τα υπόλοιπα των αδρανών καταθέσεων, πλέον αναλογούντων τόκων, καταθέτοντας στον ειδικό λογαριασμό της Τράπεζας της Ελλάδος τα σχετικά ποσά,
- να ενημερώνει ταυτόχρονα τις αρμόδιες Διευθύνσεις του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους και της Γενικής Διεύθυνσης Δημόσιας Περιουσίας για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων που απορρέουν από τον παρόντα νόμο, και
- να ενημερώνει τους δικαιούχους/κληρονόμους για το πού έχουν μεταφερθεί τα σχετικά ποσά, μετά την παρέλευση της εικοσαετίας, εφόσον ερωτηθεί.

Οι ορκωτοί ελεγκτές θα βεβαιώνουν εάν τηρήθηκαν ή όχι οι διατάξεις του νόμου για τις αδρανείς καταθέσεις αναφέροντας και το ποσό που αποδόθηκε στο Δημόσιο. Από τον συνδυασμό των διατάξεων της παρ. 6 του άρθρου 1 της από 18.7.2015 ΠΝΠ όπως τροποποιήθηκε και ισχύει και κυρώθηκε με τον Ν.4350/2015 και των αντίστοιχων των άρθρων 7 και 8 του Ν.4151/2013 (Α'103), προκύπτει ότι η Τράπεζα οφείλει να αποδώσει μέχρι τέλος Απριλίου 2016 τα υπόλοιπα αδρανών καταθέσεων που συμπληρώνουν 20ετία έως και την Παρασκευή 17η Ιουλίου 2015, ημερομηνία μετά την οποία αναστέλλεται η προθεσμία των άρθρων 7 και 8 του ως άνω νόμου.

Εφαρμόζοντας τα ανωτέρω η Τράπεζα δεν απέδωσε κεφάλαιο των αδρανών καταθετικών λογαριασμών για το οικονομικό έτος 2016 (31/12/2015: 38,33 χιλ. ευρώ και αντιστοιχεί σε 356 καταθετικούς λογαριασμούς).

29. ΕΚΔΟΘΕΙΣΕΣ ΟΜΟΛΟΓΙΕΣ

Εκδόσεις με εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου (N.3723/2008)

Στα πλαίσια του άρθρου 2 του Ν.3723/2008 και αναφορικά με το 2^ο πυλώνα των μέτρων στήριξης για την ενίσχυση της ρευστότητας της οικονομίας, η Τράπεζα την 30/6/2010 εξέδωσε με την εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου, μέσω του προγράμματος EMTN (Medium Term Note) ομολογιακό δάνειο συνολικής ονομαστικής αξίας 215 εκατ. ευρώ, διάρκειας 3 ετών, με επιτόκιο κυμαινόμενο Euribor 3 μηνών πλέον περιθωρίου 5% το οποίο διαιρείται σε 2.150 ανώνυμες ομολογίες ονομαστικής αξίας εκάστης 100 χιλ. ευρώ. Η προμήθεια την οποία επιβαρύνθηκε η Τράπεζα από τη συμμετοχή της στο πρόγραμμα και η οποία καταβλήθηκε στο Ελληνικό Δημόσιο είχε προσδιοριστεί σε 75 μ.β. Το συγκεκριμένο ομόλογο έληξε στις 30/06/2013. Η Τράπεζα εξέδωσε την 26/07/2013 με την εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου, μέσω του προγράμματος EMTN (Medium Term Note) ομολογιακό δάνειο συνολικής ονομαστικής αξίας 215 εκατ. ευρώ, διάρκειας 3 ετών, με επιτόκιο κυμαινόμενο Euribor 3 μηνών πλέον περιθωρίου 12% το οποίο διαιρείται σε 2.150 ανώνυμες ομολογίες ονομαστικής αξίας εκάστης 100 χιλ. ευρώ. Η προμήθεια την οποία επιβαρύνεται η Τράπεζα από τη συμμετοχή της στο πρόγραμμα και η οποία καταβάλλεται στο Ελληνικό Δημόσιο έχει προσδιοριστεί σε 79 μ.β. Κατά την 26/07/2016 το εν λόγω ομολογιακό δάνειο έληξε.

Μέσω του ίδιου προγράμματος εξέδωσε με την εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου κατά την 30/12/2010 ομολογιακό δάνειο ύψους 285 εκατ. ευρώ με επιτόκιο κυμαινόμενο Euribor 3 μηνών πλέον περιθωρίου 4,75%, το οποίο διαιρείται σε 2.850 ανώνυμες ομολογίες ονομαστικής αξίας εκάστης 100 χιλ ευρώ. Οι ομολογίες αυτές αποκτήθηκαν από την Τράπεζα κατά την έκδοσή τους και στην τιμή έκδοσης αυτών, με σκοπό την επαναδιάθεσή τους σε οποιοδήποτε χρόνο μέχρι τη λήξη της διάρκειάς τους ή και την ακύρωσή τους εάν οι επικρατούσες συνθήκες στην αγορά επιβάλουν αυτό. Το συγκεκριμένο ομόλογο έληξε στις 30/12/2013. Η Τράπεζα εξέδωσε την 6/02/2014 με την εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου, μέσω του προγράμματος EMTN (Medium Term Note) ομολογιακό δάνειο συνολικής ονομαστικής αξίας 285 εκατ. ευρώ, διάρκειας 1 έτους, με επιτόκιο κυμαινόμενο Euribor 3 μηνών πλέον περιθωρίου 12% το οποίο διαιρείται σε 2.850 ανώνυμες ομολογίες ονομαστικής αξίας εκάστης 100 χιλ. ευρώ. Η προμήθεια την οποία επιβαρύνεται η Τράπεζα από τη συμμετοχή της στο πρόγραμμα και η οποία καταβάλλεται στο Ελληνικό Δημόσιο έχει προσδιοριστεί για το ομολογιακό δάνειο των 285 εκατ. ευρώ σε 108 μ.β. Το συγκεκριμένο ομολογιακό δάνειο έληξε την 06/02/2015.

Εξ αιτίας της φύσης και του προορισμού των ανωτέρω ομολογιακών δανείων αυτά δεν εμφανίζονται στην κατηγορία «Εκδοθείσες Ομολογίες», καθώς ιδιοκατέχονται από την Τράπεζα. Μέχρι την εν λόγω επαναδιάθεση ή ακύρωση, οι ομολογίες δύνανται να χρησιμοποιηθούν ως ασφάλεια για την άμεση άντληση ρευστότητας από το ευρωσύστημα, δυνάμει της ισχύουσας ελληνικής και ευρωπαϊκής τραπεζικής νομοθεσίας ή και διαφορετικά όπως κάθε φορά θα κρίνεται σκόπιμο.

Στα πλαίσια του άρθρου 2 του Ν.3723/2008 και αναφορικά με το 2^ο πυλώνα των μέτρων στήριξης για την ενίσχυση ρευστότητας της οικονομίας και για τη διατήρηση της σταθερότητας της ρευστότητας της Τράπεζας, η Τράπεζα σε συνέχεια της της υπ'αριθμ. 18/19.10.2016 απόφασης της Διυπουργικής Επιτροπής του άρθρου 5 του Ν.2322/1995 η οποία ελήφθη κατόπιν της υπ'αριθμ. 3769/11.10.2016 εισήγησης της Τράπεζας της Ελλάδος, εξέδωσε με την εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου την 21/10/2016 ομολογιακό δάνειο συνολικής ονομαστικής αξίας 380 εκατ. ευρώ, διάρκειας 1 έτους, με επιτόκιο κυμαινόμενο Euribor 3 μηνών πλέον περιθωρίου 12%, το οποίο διαιρείται σε 3.800 ανώνυμες ομολογίες ονομαστικής αξίας εκάστης 100 χιλ ευρώ. Το ανωτέρω ομόλογο προορίζεται εφόσον καταστεί αναγκαίο να χρησιμοποιηθεί ως κάλυμμα για άντληση ρευστότητας μέσω του ELA. Το συνολικό κόστος το οποίο επιβάρυνε τις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου ανέρχεται στο ύψος των 731,79 χιλ. ευρώ και προκύπτει από τον υπολογισμό της προμήθειας που καταβλήθηκε στο Ελληνικό Δημόσιο και έχει προσδιοριστεί σε 99 μ.β ήτοι ονομαστικού ποσού προμήθειας σε δωδεκάμηνη βάση 3,75 εκατ. ευρώ. Το συγκεκριμένο ομόλογο έχει ημερομηνία λήξης την 20/10/2017.

30. ΑΝΑΒΑΛΛΟΜΕΝΕΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ- ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ

(Ποσά σε χιλ. €)	ΟΜΙΛΟΣ		ΤΡΑΠΕΖΑ	
	31/12/2016	31/12/2015	31/12/2016	31/12/2015
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ				
Από απομείωση αξίας χορηγήσεων	309.527	309.527	309.527	309.527
Από απομείωση ομολόγων Ελληνικού Δημοσίου	35.287	36.786	35.253	36.752
Από μεταφερόμενες φορολογικές ζημιές και λοιπές προσωρινές διαφορές	38.363	43.153	38.708	43.132
Απαιτήσεις από αναβαλλόμενους φόρους	383.177	389.466	383.488	389.411
Αναπροσαρμογή άυλων παγίων	(5.460)	(4.252)	(5.460)	(4.252)
Αναπροσαρμογή ενσώματων παγίων	(474)	(432)	(474)	(432)
Λοιπές προσωρινές διαφορές	0	(34)	0	0
Υποχρεώσεις από αναβαλλόμενους φόρους	(5.934)	(4.718)	(5.934)	(4.684)
Καθαρές απαιτήσεις από αναβαλλόμενους φόρους	377.243	384.748	377.553	384.727

Ο Όμιλος ακολουθεί τη μέθοδο της πλήρους υποχρέωσης, για τον υπολογισμό του ποσού της αναβαλλόμενης φορολογίας επί όλων των προσωρινών φορολογικών διαφορών. Ο φορολογικός συντελεστής τον οποίο λαμβάνει υπόψη του ο Όμιλος, για τον ακριβή προσδιορισμό του ποσού της αναβαλλόμενης φορολογίας, είναι αυτός που θα ισχύει, κατά το έτος τακτοποίησης των διαφορών αυτών. Στις περιπτώσεις όπου ο φορολογικός συντελεστής, με τον οποίο έχει προσδιοριστεί το ποσό της αναβαλλόμενης φορολογίας, είναι διαφορετικός από αυτόν που ισχύει κατά το έτος τακτοποίησης των φορολογικών διαφορών, το ποσό της διαφοράς καταχωρείται στα αποτελέσματα χρήσης πλην των προσωρινών φορολογικών διαφορών που έχουν καταχωρηθεί απευθείας στα Ίδια Κεφάλαια.

Με τις διατάξεις της παραγράφου 4 του άρθρου 1 του Ν.4334/2015 «Επείγουσες ρυθμίσεις για τη διαπραγμάτευση και σύναψη συμφωνίας με τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Στήριξης (Ε.Μ.Σ.)», ο συντελεστής φορολογίας εισοδήματος των κερδών των νομικών προσώπων αυξήθηκε από 26% σε 29%. Οι διατάξεις αυτές ισχύουν για τα κέρδη που προκύπτουν στα φορολογικά έτη που αρχίζουν από την 1η Ιανουαρίου 2015 και μετά. Από τη μεταβολή των φορολογικών συντελεστών η Τράπεζα αναγνώρισε στις οικονομικές καταστάσεις της 31/12/2015 επιπρόσθετα 35 εκατ. ευρώ περίπου ως αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση.

Με το άρθρο 5 του Ν.4303/17.10.2014 «Κύρωση της Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου «Επείγουσα ρύθμιση για την αναπλήρωση του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων λόγω πρόωρης λήξης της θητείας του» (Α' 136) και άλλες διατάξεις» όπως τροποποιήθηκε με το νόμο 4340/2015 και ισχύει με το νόμο 4465/2017, οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις των εποπτευόμενων από την Τράπεζα της Ελλάδος νομικών προσώπων των παραγράφων 5, 6 και 7 του άρθρου 26 του ν. 4172/2013, που έχουν ή θα αναγνωριστούν και οι οποίες προέρχονται από τη χρεωστική διαφορά του PSI και τις συσσωρευμένες προβλέψεις και λοιπές εν γένει ζημιές λόγω πιστωτικού κινδύνου, αναφορικά με απαιτήσεις υφιστάμενες μέχρι και την 30/06/2015, μετατρέπονται σε οριστικές και εκκαθαρισμένες απαιτήσεις έναντι του Δημοσίου, σε περίπτωση που το λογιστικό, μετά από φόρους, αποτέλεσμα χρήσεως είναι ζημία, σύμφωνα με τις ελεγμένες και εγκεκριμένες από την Τακτική Γενική Συνέλευση των μετόχων, οικονομικές καταστάσεις.

Η Τράπεζα εμπίπτει στις διατάξεις του αρ. 27Α του Ν. 4172/2013 όπως τροποποιήθηκε και ισχύει εκ των οποίων προκύπτει ποσό οριστικής και εκκαθαρισμένης απαίτησης ύψους € 13 εκατ. ευρώ περίπου το οποίο πρέπει να επιστραφεί από το Ελληνικό Δημόσιο και αντί αυτού η Τράπεζα να σχηματίσει ισόποσο ειδικό αποθεματικό, το οποίο προορίζεται αποκλειστικά για την αύξηση μετοχικού κεφαλαίου και την έκδοση παραστατικών τίτλων δικαιωμάτων κτήσεως κοινών μετοχών προς το Ελληνικό Δημόσιο. Το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας προτίθεται να προτείνει στη Γ.Σ. των μετόχων τη μη υπαγωγή της Τράπεζας στις ανωτέρω διατάξεις.

Σημείωση: Εάν ήθελε ερμηνευθεί ότι η Τράπεζα πρέπει να υπαχθεί στην διάταξη του άρθρου 27Α του Ν. 4172/2013, το ποσό της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης που επιβαρύνει τα αποτελέσματα της χρήσης 2016 θα μπορεί να αντλιογισθεί εντός του έτους 2017.

31. ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΠΑΡΟΧΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

Το συνολικό ποσό των υποχρεώσεων που αναγνωρίστηκε στις Οικονομικές Καταστάσεις, παρατίθεται στον επόμενο πίνακα:

(Ποσά σε χιλ. €)	Σημ.	ΟΜΙΛΟΣ			
		Κατάσταση Οικονομικής Θέσης 31/12/2016	Κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος 1/1-31/12/2016	Κατάσταση Οικονομικής Θέσης 31/12/2015	Κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος 1/1-31/12/2015
Πρόγραμμα συνταξιοδοτικών παροχών	31.1	-	-	-	-
Πρόγραμμα συμπληρωματικών παροχών εφάπαξ	31.2	(815)	(1.320)	1.834	(26)
Αποζημίωση εξόδου από την υπηρεσία σύμφωνα με τον κανονισμό εργασίας προσωπικού	31.3	7.421	(51)	8.853	(97)
Σύνολο		6.606	(1.371)	10.687	(123)

(Ποσά σε χιλ. €)	Σημ.	ΤΡΑΠΕΖΑ			
		Κατάσταση Οικονομικής Θέσης 31/12/2016	Κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος 1/1-31/12/2016	Κατάσταση Οικονομικής Θέσης 31/12/2015	Κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος 1/1-31/12/2015
Πρόγραμμα συνταξιοδοτικών παροχών	31.1	-	-	-	-
Πρόγραμμα συμπληρωματικών παροχών εφάπαξ	31.2	(815)	(1.320)	1.834	(26)
Αποζημίωση εξόδου από την υπηρεσία σύμφωνα με τον κανονισμό εργασίας προσωπικού	31.3	7.358	(81)	8.763	(112)
Σύνολο		6.543	(1.400)	10.596	(138)

31.1 ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΙΚΩΝ ΠΑΡΟΧΩΝ

Η Έκτακτη Γενική Συνέλευση των μετόχων της Τράπεζας, η οποία συνεκλήθη την 16η Σεπτεμβρίου 2005, όπως προκύπτει από το πρακτικό αυτής, αποφάσισε την καταγγελία της σύμβασης μεταξύ της Τράπεζας, του Συλλόγου των Εργαζομένων και της Εθνικής Ασφαλιστικής ΑΕΓΑ, κατά το μέρος που αφορά τον κλάδο σύνταξης του Λογαριασμού Ασφαλιστικών Καλύψεων (Λ.Α.Κ.), και την υπαγωγή αυτού στις ρυθμίσεις του ν.3371/2005. Στο πλαίσιο της απόφασης αυτής η Τράπεζα αναγνώρισε στις Οικονομικές Καταστάσεις της 1ης Ιανουαρίου 2004 (κάνοντας χρήση της σχετικής ευχέρειας του Δ.Π.Χ.Α. 1), υποχρέωση ύψους ευρώ 26.958 χιλ., η οποία καταχωρήθηκε απευθείας στην Καθαρή Θέση. Κατά την περίοδο από 1.1 έως 31.12.2004 η επιπλέον επιβάρυνση της Τράπεζας μέσω του λογαριασμού Αποτελέσματα Χρήσης ανήλθε σε ευρώ 644 χιλ.. Για την περίοδο του α' εξαμήνου 2005, όπου το πρόγραμμα υφίστατο στην Τράπεζα ως καθορισμένων παροχών η επιβάρυνση των αποτελεσμάτων ανήλθε σε ευρώ 220 χιλ.

Τα παραπάνω ποσά προέκυψαν από ειδική οικονομική μελέτη που εκπονήθηκε από ομάδα ανεξάρτητων αναλογιστών, ο δε λογιστικός χειρισμός που ακολουθήθηκε είναι σύμφωνος με τον ν.3371/2005, ο

οποίος επέτρεψε στα πιστωτικά ιδρύματα, να αποτυπώσουν στις οικονομικές καταστάσεις του 2005, το οικονομικό αποτέλεσμα της υπαγωγής των στις διατάξεις του νόμου.

Κατ' εφαρμογή της απόφασης της προαναφερόμενης Έκτακτης Γενικής Συνέλευσης, το Δ.Σ. της Τράπεζας κατά τη συνεδρίαση της 14/12/2005, προχώρησε στην καταγγελία της σχετικής σύμβασης. Στη συνέχεια με την από 28/04/2006 αίτησή της, η Τράπεζα, ζήτησε την υπαγωγή στο Ε.Τ.Α.Τ. και στο ν.3371/2005, όπως ισχύει μετά την τροποποίησή του με το ν.3455/2006 του κλάδου σύνταξης του Λογαριασμού Ασφαλιστικών Καλύψεων του προσωπικού της Τράπεζας στο νέο καθεστώς ασφάλισης.

Στη συνέχεια ο ν.3554/2007 με τα διαλαμβανόμενα στο άρθρο 9, ο οποίος δημοσιεύτηκε στις 16 Απριλίου 2007, ρύθμισε με συγκεκριμένο τρόπο το καθεστώς των ασφαλισμένων και συνταξιούχων υπαλλήλων της Τράπεζας Αττικής. Σύμφωνα με το παραπάνω άρθρο, οι μέχρι 31/12/1992 ασφαλισμένοι, καθώς και οι υπαγόμενοι στην κατηγορία αυτή συνταξιούχοι του Λογαριασμού Διαχείρισης Κεφαλαίων Πρόσθετης Ασφάλισης Συμπληρωματικών Συνταξιοδοτικών Παροχών του Λογαριασμού Ασφαλιστικών Καλύψεων Προσωπικού Τράπεζας Αττικής (Λ.Α.Κ.), εντάσσονται από 1.1.2007 στο Ενιαίο Ταμείο Ασφάλισης Τραπεζοϋπαλλήλων (Ε.Τ.Α.Τ.). Στη συνέχεια εκδόθηκε η απόφαση Ε.Τ.Α.Τ. με αριθμό 67 της 61ης συνεδρίασης 8.5.2007 με το ίδιο περιεχόμενο.

Σε σχέση με την ένταξη στο Ε.Τ.Α.Τ. του Λογαριασμού Ασφαλιστικών Καλύψεων ασκήθηκε αίτηση ακυρώσεως με αριθμό κατάθεσης 4686/2006 από το Σύλλογο Υπαλλήλων της Τράπεζας Αττικής ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας (ΣτΕ) η οποία στρέφεται κατά της με αριθμό 22/23/17-5-2006 απόφασης του Ε.Τ.Α.Τ.

Επίσης ασκήθηκαν: η με αριθμούς 4693/2007 αίτηση ακυρώσεως του Πανελληνίου Συλλόγου Συνταξιούχων Τράπεζας Αττικής κλπ κατά της απόφασης του ΕΤΑΤ 61/8-5-2007 και η με αριθμό 4635/2007 αίτηση ακυρώσεως του Λογαριασμού Ασφαλιστικών Καλύψεων Προσωπικού Τράπεζας Αττικής κλπ κατά της απόφασης του ΕΤΑΤ 61/8-5-2007. Άσπασες οι ανωτέρω αιτήσεις συζητήθηκαν στην Ολομέλεια του Συμβουλίου της Επικρατείας την 26.9.2008.

Επίσης, συζητήθηκαν στο Συμβούλιο της Επικρατείας αιτήσεις ακυρώσεως από συλλόγους υπαλλήλων τρίτων τραπεζών κατά του π.δ. 209/2006 που ρυθμίζει τα περί λειτουργίας του Ε.Τ.Α.Τ. Η Τράπεζα άσκησε παρεμβάσεις υπέρ του κύρους του προεδρικού διατάγματος περί Ε.Τ.Α.Τ. Και οι υποθέσεις αυτές συζητήθηκαν στην Ολομέλεια του Συμβουλίου της Επικρατείας την 26.9.2008.

Επί των ως άνω υποθέσεων ενώπιον του Συμβουλίου Επικρατείας εκδόθηκαν οι αποφάσεις 2197-2202/2010 της Ολομέλειας του δικαστηρίου τούτου. Με τις αποφάσεις αυτές της Ολομέλειας Συμβουλίου Επικρατείας κρίθηκε συνταγματική και νόμιμη η ένταξη των επικουρικών ταμείων των τραπεζών (μεταξύ αυτών και του ΛΑΚ Ι) στο ΕΤΑΤ, αλλά μόνο ως προσωρινό μέτρο, για να εξασφαλιστεί προσωρινά η διαχείριση των υποθέσεων των ασφαλισμένων μέχρι να κριθεί οριστικά από τα αστικά δικαστήρια η νομιμότητα της διάλυσης των επικουρικών αυτών ταμείων και οι καταγγελίες από τις τράπεζες των σχετικών συμβατικών τους υποχρεώσεων. Δηλαδή το Συμβούλιο Επικρατείας δεν επέλυσε με τρόπο οριστικό το ζήτημα. Την οριστική επίλυση του ζητήματος το Συμβούλιο Επικρατείας παρέπεμψε στα αστικά δικαστήρια.

Στα αστικά δικαστήρια στα οποία ουσιαστικά παρέπεμψε το ζήτημα το Συμβούλιο Επικρατείας με τις πιο πάνω αποφάσεις του είχαν ασκήσει σχετική Αγωγή κατά της Τράπεζας για την ένταξη του ΛΑΚ στο ΕΤΑΤ ο Σύλλογος Υπαλλήλων Τράπεζας Αττικής, ο Λογαριασμός Ασφαλιστικών Καλύψεων Προσωπικού Τράπεζας Αττικής, και άλλοι φορείς και φυσικά πρόσωπα. Η αγωγή αυτή απορρίφθηκε σε πρώτο βαθμό με την με αριθμό 2970/2008 απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών. Μετά την έκδοση των πιο πάνω αποφάσεων του Συμβουλίου Επικρατείας ασκήθηκε Έφεση κατά της εν λόγω απόφασης 2970/2008 του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών. Η Έφεση αυτή έχει αριθμό κατάθεσης 10508/2010 στο Πρωτοδικείο Αθηνών και αριθμό πράξης προσδιορισμού 2954/2010 στο Εφετείο Αθηνών. **Η Έφεση αυτή συζητήθηκε στη δικάσιμο της 16.04.13 και επ' αυτής δημοσιεύτηκε η απόφαση 6168/2013 Εφετείου Αθηνών που απέρριψε καθ' ολοκληρίαν την Έφεση. Η εν λόγω απόφαση είναι άμεσα εκτελεστή, υπόκειται όμως σε Αναίρεση ενώπιον του Αρείου Πάγου μέσα στις προβλεπόμενες προθεσμίες.**

Σύμφωνα με όλα τα παραπάνω, η Τράπεζα είχε καταβάλει μέχρι 31/12/2013 τις επτά πρώτες δόσεις, ήτοι ποσό 7.625.000 ευρώ για το κάθε έτος. Ακόμα είχε καταβληθεί από την Τράπεζα στο Ε.Τ.Α.Τ., εφάπαξ ποσό 770 χιλ. ευρώ το οποίο αντιστοιχούσε στην επιστροφή των ασφαλιστικών εισφορών των

ΑΤΤΙΚΑ BANK ΑΝΩΝΥΜΗ ΤΡΑΠΕΖΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
ΕΤΗΣΙΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2016

από 1.1.1993 ασφαλισμένων του Λ.Α.Κ. Εντός του πρώτου τριμήνου του 2014, η Τράπεζα κατέβαλε στο Ε.Τ.Α.Τ. το ποσό της όγδοης δόσης. Τα σχετικά ποσά έχουν προκύψει από ειδική οικονομική μελέτη που εκπονήθηκε από το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών. Οι υπολειπόμενες δύο δόσεις ποσού ευρώ 7.625.000,00 εκάστη και συνολικού ποσού ευρώ 15.250.000,00, οι οποίες έπρεπε να καταβληθούν τα έτη 2015 και 2016 αντίστοιχα, κατά το μήνα Ιούνιο 2014 προεξοφλήθηκαν με συντελεστή προεξόφλησης 5,03% και η Τράπεζα κατέβαλε ποσό συνολικού ύψους ευρώ 14.524.032,00 σε πλήρη και ολοσχερή εξόφληση της υποχρέωσής της προς το Ε.Τ.Α.Τ. Μετά την παραπάνω καταβολή η Τράπεζα ουδεμία υποχρέωση υπέχει προς το Ε.Τ.Α.Τ. από την ένταξη των ασφαλισμένων και συνταξιούχων υπαλλήλων της σε αυτό.

Μετά την πλήρη και ολοσχερή εξόφληση της υποχρέωσης της Τράπεζας προς το ΕΤΑΤ, η περιουσία του Λογαριασμού Ασφαλιστικών Καλύψεων (ΛΑΚ), σημερινού υπολοίπου 30 εκατ. ευρώ περίπου πλέον της αξίας του χαρτοφυλακίου κινητών αξιών, ανήκει στην κυριότητα και αποτελεί περιουσιακό στοιχείο της Τράπεζας σύμφωνα με την οικονομική μελέτη του Υπουργείου Οικονομικών και τα διαλαμβανόμενα στο Ν. 3554/2007. Η περιουσία αυτή ήδη έχει μεταφερθεί στην Τράπεζα από την ασφαλιστική εταιρεία Εθνική Α.Ε.Ε.Γ.Α. με βάση την υπ' αριθμ. 8044/15 απόφαση του μονομελούς πρωτοδικείου Αθηνών που εξεδόθη την 28/09/2015 και ορίζει την Τράπεζα ως μεσεγγυούχο μέχρι την εκδίκαση της κύριας διαγνωστικής δίκης. Με βάση όσα προεκτέθηκαν παραπάνω, εκφράζεται βεβαιότητα για την τελική έκβαση της δίκης.

31.2 ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΩΝ ΠΑΡΟΧΩΝ ΕΦΑΠΑΞ

(Ποσά σε χιλ. €)	ΟΜΙΛΟΣ		ΤΡΑΠΕΖΑ	
	31/12/2016	31/12/2015	31/12/2016	31/12/2015
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ				
Κατάσταση Οικονομικής Θέσης				
Παρούσα αξία χρηματοδοτούμενων υποχρεώσεων	12.422	15.752	12.422	15.752
(Εύλογη αξία περιουσιακών στοιχείων προγράμματος)	(13.236)	(13.918)	(13.236)	(13.918)
Σύνολο υποχρέωσης στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης	(815)	1.834	(815)	1.834

Η μεταβολή στην παρούσα αξία της υποχρέωσης αναλύεται ως εξής:

(Ποσά σε χιλ. €)	ΟΜΙΛΟΣ		ΤΡΑΠΕΖΑ	
	31/12/2016	31/12/2015	31/12/2016	31/12/2015
Υπόλοιπο έναρξης	15.752	16.840	15.752	16.840
Κόστος υπηρεσίας	618	687	618	687
Τόκοι – έξοδα	268	337	268	337
Κόστος (αποτέλεσμα) Διακανονισμών	70	720	70	720
Αναλογιστικά (κέρδη) / ζημιές	(3.783)	(2.078)	(3.783)	(2.078)
Παροχές πληρωθείσες εντός του έτους	(503)	(754)	(503)	(754)
Υπόλοιπο τέλους	12.422	15.752	12.422	15.752

ΑΤΤΙΚΑ BANK ΑΝΩΝΥΜΗ ΤΡΑΠΕΖΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
ΕΤΗΣΙΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2016

Η μεταβολή στην εύλογη αξία των περιουσιακών στοιχείων αναλύεται ως εξής:

(Ποσά σε χιλ. €)	ΟΜΙΛΟΣ		ΤΡΑΠΕΖΑ	
	31/12/2016	31/12/2015	31/12/2016	31/12/2015
Υπόλοιπο έναρξης	13.918	13.598	13.918	13.598
Αναμενόμενη απόδοση	237	272	237	272
Εισφορές	1.329	1.382	1.329	1.382
Αναλογιστικά (κέρδη) / ζημιές	(1.744)	(581)	(1.744)	(581)
Παροχές πληρωθείσες εντός του έτους	(503)	(754)	(503)	(754)
Υπόλοιπο τέλους	13.236	13.918	13.236	13.918
Σύνολο υποχρέωσης στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης	(815)	1.834	(815)	1.834

Η εύλογη αξία των περιουσιακών στοιχείων του προγράμματος αποτελείται κατά 98,5% από μετρητά διαθέσιμα και από 1,5% μετοχές εισηγμένων τίτλων.

Τα ποσά που επιβάρυναν την κατάσταση συνολικού εισοδήματος έχουν ως εξής:

(Ποσά σε χιλ. €)	ΟΜΙΛΟΣ		ΤΡΑΠΕΖΑ	
	31/12/2016	31/12/2015	31/12/2016	31/12/2015
Κόστος υπηρεσίας	618	687	618	687
Τόκοι – έξοδα	268	337	268	337
Κόστος (αποτέλεσμα) Διακανονισμών	70	720	70	720
Αναμενόμενη απόδοση	(237)	(272)	(237)	(272)
Επιβάρυνση στα αποτελέσματα	719	1.471	719	1.471
Αναλογιστικά κέρδη/ ζημιές που επιβάρυναν την καθαρή θέση μέσω της κατάστασης συνολικού εισοδήματος	(2.039)	(1.497)	(2.039)	(1.497)
Συνολική επιβάρυνση στην κατάσταση συνολικού εισοδήματος	(1.320)	(26)	(1.320)	(26)

Αφορά πρόγραμμα συμπληρωματικών παροχών εφάπαξ, που χορηγούνται από τον Λογαριασμό Ασφαλιστικών Καλύψεων. Σύμφωνα με την απόφαση της Έκτακτης Γενικής Συνέλευσης της 16^{ης} Σεπτεμβρίου 2005, το συγκεκριμένο πρόγραμμα που αφορά παροχές εφάπαξ, οι οποίες χορηγούνται στο προσωπικό της Τράπεζας κατά τη στιγμή της συνταξιοδότησής του, εξακολουθεί να λειτουργεί ως πρόγραμμα καθορισμένων παροχών σύμφωνα με τα οριζόμενα από το Δ.Λ.Π. 19 και να έχει την εγγύηση της Τράπεζας.

31.3 ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟΝ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

(Ποσά σε χιλ. €)	ΟΜΙΛΟΣ		ΤΡΑΠΕΖΑ	
	31/12/2016	31/12/2015	31/12/2016	31/12/2015
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ				
Κατάσταση Οικονομικής Θέσης				
Παρούσα αξία μη χρηματοδοτούμενων υποχρεώσεων	7.421	8.853	7.358	8.763
Σύνολο	7.421	8.853	7.358	8.763

ΑΤΤΙΚΑ BANK ΑΝΩΝΥΜΗ ΤΡΑΠΕΖΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
ΕΤΗΣΙΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2016

Η μεταβολή στην εύλογη αξία των περιουσιακών στοιχείων αναλύεται ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΤΡΑΠΕΖΑ	
	31/12/2016	31/12/2015	31/12/2016	31/12/2015
Υπόλοιπο έναρξης	8.853	9.158	8.763	9.082
Κόστος υπηρεσίας	639	658	635	654
Τόκοι – έξοδα	151	189	149	182
Κόστος (αποτέλεσμα) Διακανονισμών	98	18	59	18
Αναλογιστικά (κέρδη) / ζημιές	(939)	(962)	(923)	(966)
Παροχές πληρωθείσες εντός του έτους	(1.381)	(207)	(1.324)	(207)
Υπόλοιπο τέλους	7.421	8.853	7.358	8.763

Τα ποσά που επιβάρυναν την κατάσταση συνολικού εισοδήματος έχουν ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΤΡΑΠΕΖΑ	
	31/12/2016	31/12/2015	31/12/2016	31/12/2015
Κόστος υπηρεσίας	639	658	635	654
Τόκοι – έξοδα	151	189	149	182
Κόστος (αποτέλεσμα) Διακανονισμών	98	18	59	18
Επιβάρυνση στα αποτελέσματα	888	865	842	854
Αναλογιστικά κέρδη/ ζημιές που επιβάρυναν την καθαρή θέση μέσω της κατάστασης συνολικού εισοδήματος	(939)	(962)	(923)	(966)
Συνολική επιβάρυνση στην κατάσταση συνολικού εισοδήματος	(51)	(97)	(81)	(112)

Τα ανωτέρω στοιχεία αφορούν την, με βάση τον Κανονισμό της Τράπεζας, προβλεπόμενη υποχρέωση αποζημίωσης του προσωπικού της κατά την έξοδο του από την ενεργό υπηρεσία καθώς και την υποχρέωση που προκύπτει από τον Ν.2112/1920. Στην αναλογιστική μελέτη δεν περιλαμβάνεται το μέρος του ποσού της υποχρέωσης της Τράπεζας που αφορά συγκεκριμένη κατηγορία ανώτατων διοικητικών στελεχών, των οποίων οι αποζημιώσεις θα καταβληθούν από ασφαλιστική εταιρεία με βάση τις ισχύουσες προβλέψεις του Κανονισμού Προσωπικού, το ποσό των οποίων έχει βαρύνει το σχετικό λογαριασμό πρόβλεψης της Τράπεζας σε προηγούμενη χρήση.

Οι εντός του έτους πληρωθείσες παροχές αφορούν σε αποζημιώσεις που προβλέπονται από τον κανονισμό εργασίας προσωπικού και χορηγήθηκαν σε υπαλλήλους που αποχώρησαν από την ενεργό υπηρεσία.

Το ύψος της υποχρέωσης των παραπάνω προγραμμάτων, προσδιορίστηκε με βάση αναλογιστική μελέτη, η οποία έχει συνταχθεί από ανεξάρτητους αναλογιστές.

Οι βασικές αναλογιστικές υποθέσεις που χρησιμοποιήθηκαν για τα προγράμματα καθορισμένων παροχών έχουν ως εξής:

	31/12/2016	31/12/2015
Επιτόκιο προεξόφλησης	1,6%	1,7%
Αναμενόμενη απόδοση περιουσιακών στοιχείων προγράμματος	1,5%	1,5%
Ποσοστό μελλοντικής αύξησης μισθών	0,0%	0,0%

Ανάλυση ευαισθησίας προγράμματος αποζημίωσης από την υπηρεσία σύμφωνα με τον κανονισμό εργασίας προσωπικού

Για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2016 η χρήση ενός επιτοκίου προεξόφλησης 0,5% μεγαλύτερου θα είχε ως αποτέλεσμα η αναλογιστική υποχρέωση να ήταν μικρότερη κατά 8% ενώ η ακριβώς αντίρροπη κίνηση, δηλαδή η χρήση ενός επιτοκίου προεξόφλησης 0,5% μικρότερου θα είχε ως αποτέλεσμα η αναλογιστική υποχρέωση να ήταν μεγαλύτερη κατά 9%.

Οι αντίστοιχοι έλεγχοι ευαισθησίας για την αναμενόμενη αύξηση των μισθών, δηλαδή η χρήση 0,5% μεγαλύτερης αναμενόμενης αύξησης μισθών θα είχε ως αποτέλεσμα η αναλογιστική υποχρέωση να ήταν μεγαλύτερη κατά 8% ενώ η ακριβώς αντίρροπη κίνηση, δηλαδή η χρήση αναμενόμενης αύξησης μισθών μικρότερη κατά 0,5% θα είχε ως αποτέλεσμα η αναλογιστική υποχρέωση να ήταν μικρότερη κατά 9%.

Όσον αφορά τη συγκριτική χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2015 η χρήση ενός επιτοκίου προεξόφλησης 0,5% μεγαλύτερου θα είχε ως αποτέλεσμα η αναλογιστική υποχρέωση να ήταν μικρότερη κατά 8% ενώ η ακριβώς αντίρροπη κίνηση, δηλαδή η χρήση ενός επιτοκίου προεξόφλησης 0,5% μικρότερου θα είχε ως αποτέλεσμα η αναλογιστική υποχρέωση να ήταν μεγαλύτερη κατά 9%.

Οι αντίστοιχοι έλεγχοι ευαισθησίας για την αναμενόμενη αύξηση των μισθών, δηλαδή η χρήση 0,5% μεγαλύτερης αναμενόμενης αύξησης μισθών θα είχε ως αποτέλεσμα η αναλογιστική υποχρέωση να ήταν μεγαλύτερη κατά 9%.

Ανάλυση ευαισθησίας προγράμματος συμπληρωματικών παροχών Εφάπαξ

Για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2016 η χρήση ενός επιτοκίου προεξόφλησης 0,5% μεγαλύτερου θα είχε ως αποτέλεσμα η αναλογιστική υποχρέωση να ήταν μικρότερη κατά 8% ενώ η ακριβώς αντίρροπη κίνηση, δηλαδή η χρήση ενός επιτοκίου προεξόφλησης 0,5% μικρότερου θα είχε ως αποτέλεσμα η αναλογιστική υποχρέωση να ήταν μεγαλύτερη κατά 8%.

Οι αντίστοιχοι έλεγχοι ευαισθησίας για την αναμενόμενη αύξηση των μισθών, δηλαδή η χρήση 0,5% μεγαλύτερης αναμενόμενης αύξησης μισθών θα είχε ως αποτέλεσμα η αναλογιστική υποχρέωση να ήταν μεγαλύτερη κατά 8% ενώ η ακριβώς αντίρροπη κίνηση, δηλαδή η χρήση αναμενόμενης αύξησης μισθών μικρότερη κατά 0,5% θα είχε ως αποτέλεσμα η αναλογιστική υποχρέωση να ήταν μικρότερη κατά 9%.

Όσον αφορά τη συγκριτική χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2015 η χρήση ενός επιτοκίου προεξόφλησης 0,5% μεγαλύτερου θα είχε ως αποτέλεσμα η αναλογιστική υποχρέωση να ήταν μικρότερη κατά 8% ενώ η ακριβώς αντίρροπη κίνηση, δηλαδή η χρήση ενός επιτοκίου προεξόφλησης 0,5% μικρότερου θα είχε ως αποτέλεσμα η αναλογιστική υποχρέωση να ήταν μεγαλύτερη κατά 8%.

Οι αντίστοιχοι έλεγχοι ευαισθησίας για την αναμενόμενη αύξηση των μισθών, δηλαδή η χρήση 0,5% μεγαλύτερης αναμενόμενης αύξησης μισθών θα είχε ως αποτέλεσμα η αναλογιστική υποχρέωση να ήταν μεγαλύτερη κατά 8%.

32. ΛΟΙΠΕΣ ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ

(Ποσά σε χιλ. €)	ΟΙΜΙΛΟΣ		ΤΡΑΠΕΖΑ	
	31/12/2016	31/12/2015	31/12/2016	31/12/2015
Προβλέψεις για φορολογικούς ελέγχους	6.415	3.047	6.368	3.000
Προβλέψεις για επίδικες απαιτήσεις	4.222	3.428	4.222	3.428
Προβλέψεις για κάλυψη εκτάκτων ζημιών	5.754	5.772	5.754	5.772
Λοιπές προβλέψεις	11.906	8.498	13.146	8.248
Λοιπές προβλέψεις	28.298	20.745	29.491	20.448

Κατά την 31/12/2016 ο Όμιλος έχει σχηματίσει προβλέψεις για φορολογικούς σκοπούς συνολικού ύψους 6.415,07 χιλ. ευρώ το οποίο κατά το μεγαλύτερο μέρος ποσό ύψους 4.368,03 χιλ. ευρώ αφορά ενδεχόμενη μη ανακτησιμότητα παρακρατούμενων φόρων προηγούμενων ετών από το Ελληνικό Δημόσιο επί τόκων ομολόγων ημεδαπών επιχειρήσεων χωρίς την εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου, για την επιστροφή του οποίου η Τράπεζα έχει ακολουθήσει τη νομική οδό διεκδίκησης της επιστροφής. Σημειώνεται ότι με την υπ' αριθμ. 1463/2014 τελεσίδικη απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας (Τμήμα Β'), στην οποία όμως δεν ήταν διάδικος η Τράπεζα, το Ελληνικό Δημόσιο υποχρεούται στην επιστροφή του ποσού των παρακρατούμενων φόρων στα τραπεζικά ιδρύματα από την εν λόγω αιτία. Παρολαυτά και μέχρι την τελεσιδικία η Τράπεζα εξακολουθεί να διατηρεί τις ανωτέρω προβλέψεις.

Σημειώνεται ότι εντός της χρήσης 2016 σχηματίστηκε πρόβλεψη ύψους 1.443,51 χιλ. ευρώ που αφορά σε καταλογισμό ποσού κύριου φόρου (666,73 χιλ. ευρώ) και προστίμου (776,78 χιλ. ευρώ) από τη ΔΟΥ

Ιωαννίνων για ακίνητο το οποίο είχε εκμισθωθεί σε εταιρεία μέσω σύμβασης χρηματοδοτικής μίσθωσης. Το παραπάνω ποσό αφορά σε φόρο μεταβίβασης ακινήτου ο οποίος μετακυλίστηκε στην Τράπεζα λόγω παραβίασης ουσιαστών όρων της σύμβασης χρηματοδοτικής μίσθωσης και θα καταβληθεί από την Τράπεζα. Η εν λόγω πρόβλεψη χρησιμοποιήθηκε για την καταβολή του φόρου και του προστίμου. Επίσης με την υποβολή και της φορολογικής δήλωσης του έτους 2015 δεν κατέστη δυνατός ο συμψηφισμός του φόρου επί τόκων ομολόγων εκδόσεως του ελληνικού δημοσίου που αφορά στο έτος 2010 και ως εκ τούτου η Τράπεζα δεν έχει πλέον δικαίωμα συμψηφισμού των σχετικών ποσών σε επόμενη χρήση. Για το λόγο αυτό το ποσό της απαίτησης διεγράφη μέσω του σχηματισμένου υπολοίπου της πρόβλεψης για φορολογικούς σκοπούς, το οποίο κατά την 31/12/2016 εμφανίζεται μειωμένο κατά ποσό 390 χιλ. ευρώ, όσο δηλαδή ήταν και η απαίτηση για το έτος 2010.

Η κατηγορία «Προβλέψεις για επίδικες υποθέσεις» περιγράφεται στη Σημείωση 40.3.

Το κονδύλι «Προβλέψεις για κάλυψη έκτακτων ζημιών» αφορούν σε υπεξαίρέσεις καταστημάτων του δικτύου της Τράπεζας συνολικού ύψους 5.754,21 χιλ. ευρώ,

Στις «λοιπές προβλέψεις» περιλαμβάνονται:

- Πρόβλεψη 6.012 χιλ. ευρώ για απομείωση της απαίτησης που έχει η Τράπεζα από την περιουσία του πρώην ασφαλιστικού προγράμματος των υπαλλήλων και των συνταξιούχων υπαλλήλων της Τράπεζας (ΛΑΚ Ι), το οποίο σύμφωνα με το νομοθετικό πλαίσιο και τελεσίδικες δικαστικές αποφάσεις έχει ενταχθεί στο σύστημα κοινωνικής ασφάλισης της χώρας. Η απαίτηση έχει προκύψει από την εξόφληση του συνόλου της υποχρέωσης της Τράπεζας προς τον ασφαλιστικό φορέα (ΕΤΑΤ), όπως αυτό είχε προκύψει από ειδική οικονομική μελέτη του Υπουργείου Οικονομικών. Η εξόφληση του συνόλου της υποχρέωσης προς τον ασφαλιστικό φορέα επέφερε την απαίτηση από την ήδη σχηματισθείσα περιουσία του προγράμματος (ΛΑΚ Ι) η οποία ήταν κατατεθειμένη στην Εθνική ΑΕΕΓΑ. Η σχετική πρόβλεψη ύψους 6 εκατ. ευρώ περίπου έχει προκύψει από τη μείωση της εύλογης αξίας του μέρους της περιουσίας που αφορά σε κινητές αξίες – μετοχικούς τίτλους το οποίο βάρυνε την κατάσταση αποτελεσμάτων της χρήσης.
- Πρόβλεψη 5.894,27 χιλ. ευρώ που αφορά ενδεχόμενες μη εισπραξιμες απαιτήσεις κατά πελατών

Μετά τα παραπάνω το σωρευτικό υπόλοιπο της κατηγορίας «Λοιπές προβλέψεις», διαμορφώθηκε στο ποσό των 11.906,27 χιλ. ευρώ.

Σημειώνεται ότι η κατηγορία «Λοιπές προβλέψεις» κατά τη χρήση 2016 έχει μειωθεί κατά ποσό 1.740 χιλ. ευρώ λόγω διαγραφής απαίτησης από το Ενιαίο Ταμείο Ασφάλισης Τραπεζοϋπαλλήλων (ΕΤΑΤ), η οποία επήλθε ως αποτέλεσμα δικαστικής απόφασης η οποία απέρριψε τη σχετική αγωγή διεκδίκησης που είχε καταθέσει η Τράπεζα. Επίσης μειώθηκε κατά ποσό ύψους 3,2 εκατ. ευρώ από την είσπραξη απαιτήσεων από το Ελληνικό Δημόσιο για την οποία έχει σχηματισθεί πρόβλεψη σε προηγούμενη χρήση.

33. ΛΟΙΠΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ

(Ποσά σε χιλ. €) ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΟΜΙΛΟΣ		ΤΡΑΠΕΖΑ	
	31/12/2016	31/12/2015	31/12/2016	31/12/2015
Υποχρεώσεις από φόρους και τέλη	4.374	4.942	4.007	4.349
Πιστωτές και προμηθευτές	4.890	7.318	4.354	6.448
Οφειλές προς τους Ασφαλιστικούς Οργανισμούς	2.326	1.793	2.308	1.770
Έξοδα πληρωτέα	2.107	2.174	1.909	2.092
Προμήθειες και τόκοι πληρωτέοι	3.458	9.891	3.458	9.894
Υποχρεώσεις από εισπράξεις για λογαριασμό τρίτων	89	87	81	72
Έσοδα επομένων χρήσεων	295	61	295	0
Λοιπές υποχρεώσεις	470	359	468	351
Λοιπές Υποχρεώσεις	18.011	26.625	16.880	24.976

Η κατηγορία «Προμήθειες και τόκοι πληρωτέοι» κατά τη συγκριτική χρήση 2015 έχει επιβαρυνθεί κατά 6 εκατ. ευρώ περίπου από έξοδα της Αύξησης Μετοχικού Κεφαλαίου τα οποία ταμειακά τακτοποιήθηκαν κατά τη χρήση 2016.

34. ΜΕΤΟΧΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ, ΜΕΤΑΤΡΕΨΙΜΟ ΟΜΟΛΟΓΙΑΚΟ ΔΑΝΕΙΟ, ΔΙΑΦΟΡΑ ΑΠΟ ΕΚΔΟΣΗ ΜΕΤΟΧΩΝ ΥΠΕΡ ΤΟ ΑΡΤΙΟ, ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ, ΣΩΡΕΥΜΕΝΑ ΚΕΡΔΗ / (ΖΗΜΙΕΣ) ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΜΕΙΟΨΗΦΙΑΣ

(Ποσά σε χιλ. €) ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΟΜΙΛΟΣ		ΤΡΑΠΕΖΑ	
	31/12/2016	31/12/2015	31/12/2016	31/12/2015
Καταβλημένο (κοινές μετοχές)	701.806	701.806	701.806	701.806
Καταβλημένο (προνομιούχες μετοχές)	100.200	100.200	100.200	100.200
Μετοχικό κεφάλαιο	802.006	802.006	802.006	802.006
Αποθεματικά	246.052	242.218	245.780	241.968
Σωρευμένες ζημιές	(415.414)	(365.447)	(419.253)	(371.807)
Δικαιώματα μειοψηφίας	1.261	1.433	0	0
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	633.905	680.210	628.533	672.166

Μετοχικό κεφάλαιο

Με την απόφαση της Έκτακτης Γενικής Συνέλευσης των μετόχων της Τράπεζας της 22/11/2015 αποφασίσθηκε:

- 1) Ανάκληση των αποφάσεων της Α' Επαναληπτικής Γενικής Συνέλευσης της 10/12/2014 της Τράπεζας περί: 1. αύξησης της ονομαστικής αξίας κάθε κοινής ονομαστικής μετά ψήφου μετοχής της Τράπεζας με ταυτόχρονη συνένωση και μείωση του συνολικού αριθμού των κοινών μετοχών (reverse split), 2. μείωσης του μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας με μείωση της ονομαστικής αξίας των κοινών ονομαστικών μετοχών με σκοπό το συμψηφισμό σωρευτικών ζημιών σύμφωνα με το άρθρο 4 του κ.ν. 2190/1920, 3. αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου έως ποσού ευρώ 433.350.948,42.
- 2) Αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου κατά 95.570.496,60 ευρώ με έκδοση 318.568.322 νέων κοινών ονομαστικών μετοχών, ονομαστικής αξίας 0,30 ευρώ εκάστης, λόγω της μετατροπής

318.568.322 μετατρέψιμων ομολογιών σε κοινές ονομαστικές μετοχές. Συνεπεία των παραπάνω το συνολικό μετοχικό κεφάλαιο της Τράπεζας ανήλθε σε 509.508.740 ευρώ διαιρούμενο σε 1.364.362.467 κοινές ονομαστικές μετοχές, ονομαστικής αξίας 0,30 ευρώ εκάστη και 286.285.714 προνομιούχες μετοχές, ονομαστικής αξίας 0,35 ευρώ εκάστη.

- 3) Αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας κατά ποσό ευρώ 356.050.018,10 με κεφαλαιοποίηση διαφοράς υπέρ το άρτιο και αύξηση της ονομαστικής αξίας της μετοχής με ταυτόχρονη μείωση μετοχικού κεφαλαίου με το ίδιο ποσό και ισόποση διαγραφή ζημιών και μείωση της ονομαστικής αξίας κάθε κοινής μετοχής στο προ της κεφαλαιοποίησης διαφοράς υπέρ το άρτιο επίπεδο.
- 4) Αύξηση της ονομαστικής αξίας κάθε κοινής ονομαστικής μετοχής της Τράπεζας από 0,30 ευρώ σε 5,90400001090479000 ευρώ ανά μετοχή με ταυτόχρονη συνένωση και μείωση του συνολικού αριθμού των κοινών μετοχών (reverse split) με αναλογία 19,6800000363493 παλαιές κοινές μετοχές για κάθε μία νέα μετοχή, δηλαδή από 1.364.362.467 σε 69.327.361 κοινές μετοχές. Μετά τη μεταβολή αυτή το μετοχικό κεφάλαιο της Τράπεζας ανήλθε σε 509.508.740 ευρώ διαιρούμενο σε 69.327.361 κοινές ονομαστικές μετοχές, ονομαστικής αξίας 5,90400001090479000 ευρώ εκάστη, και 286.285.714 προνομιούχες μετοχές, ονομαστικής αξίας 0,35 ευρώ εκάστη.
- 5) Μείωση του μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας κατά ευρώ 388.510.531,80 και η δημιουργία ισόποσου ειδικού αποθεματικού με μείωση της ονομαστικής αξίας των κοινών ονομαστικών μετά ψήφου μετοχών από 5,90400001090479000 (μετά το reverse split) σε 0,30 ευρώ ανά μετοχή. Συνεπεία της παραπάνω μεταβολής, το μετοχικό κεφάλαιο της Τράπεζας διαμορφώθηκε σε 120.998.208,20 ευρώ, διαιρούμενο σε 69.327.361 κοινές, ονομαστικές, μετά ψήφου μετοχές ονομαστικής αξίας 0,30 ευρώ η κάθε μία και 286.285.714 προνομιούχες μετοχές ονομαστικής αξίας 0,35 ευρώ εκάστης αντίστοιχα.
- 6) Αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας με την έκδοση νέων κοινών ονομαστικών μετοχών στο πλαίσιο του Ν. 3604/2007 και του Ν. 3864/2010 (ως ισχύει) μέχρι ποσού ευρώ επτακοσίων πενήντα εκατομμυρίων (750 εκατ. ευρώ) με μετρητά και με δικαίωμα προτίμησης υπέρ των παλαιών μετόχων.

Σε ότι αφορά την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου του θέματος 6 με καταβολή μετρητών το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας στη συνεδρίασή του την 30η Δεκεμβρίου 2015 διαπίστωσε ότι η Αύξηση καλύφθηκε μερικώς κατά ποσό 681.007.809,90 ευρώ ήτοι ποσοστό 90,95%. Παράλληλα προχώρησε στην έκδοση 2.270.026.033 νέων, κοινών ονομαστικών μετοχών ονομαστικής αξίας 0,30 ευρώ εκάστη και ενέκρινε την κατανομή και διάθεση των νέων μετοχών.

Περαιτέρω το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας κατά την ίδια συνεδρίασή της 30^{ης} Δεκεμβρίου 2015, πιστοποίησε την καταβολή του ποσού της Αύξησης, ως συνέπεια της μερικής κάλυψης αυτής.

Με βάση όλα τα παραπάνω, το συνολικό μετοχικό κεφάλαιο της Τράπεζας κατά την 31/12/2016 ανέρχεται πλέον σε 802.006.018,10 ευρώ διαιρούμενο σε:

α) 2.339.353.394 κοινές, ονομαστικές μετοχές με δικαίωμα ψήφου, ονομαστικής αξίας 0,30 ευρώ εκάστη και

β) 286.285.714 προνομιούχες μετοχές, ονομαστικής αξίας ευρώ 0,35 εκάστη, οι οποίες είναι εξαγοράσιμες. Οι μετοχές της κατηγορίας αυτής έχουν εκδοθεί στα πλαίσια του νόμου 3723/2008 «Πρόγραμμα ενίσχυσης της ρευστότητας της ελληνικής οικονομίας». Οι μετοχές αυτές δεν έχουν ορισμένη διάρκεια και είναι δεκτικές εξαγοράς από την Τράπεζα κατόπιν βέβαια των σχετικών εγκρίσεων της Τραπεζής της Ελλάδος. Περαιτέρω οι προνομιούχες μετοχές της κατηγορίας αυτής έχουν σταθερή μη σωρευτική απόδοση 10% εφόσον βέβαια πληρούνται οι προϋποθέσεις του άρθρου 44 του κ.ν.2190/1920 και υπάρχουν κέρδη προς διανομή ή αποθεματικά που δύνανται να διανεμηθούν. Συνεπώς για την καταβολή της σταθερής μη σωρευτικής απόδοσης απαιτείται προηγούμενα έγκριση από την Τακτική Γενική Συνέλευση των κοινών μετόχων της Τραπεζής. Τα προαναφερθέντα εννοιολογικά χαρακτηριστικά των προνομιούχων μετοχών ως προς τη φύση, το είδος και τη διαδικασία λήψης αποφάσεων οδηγούν στην αναγνώριση των εν λόγω μετοχών ως στοιχείο των ιδίων κεφαλαίων και όχι υποχρέωσης.

Περαιτέρω σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου 4093/2012 προβλέπεται ότι η σταθερή απόδοση επί των προνομιούχων μετοχών, τις οποίες κατέχει το ελληνικό δημόσιο στα πλαίσια του νόμου 3723/2008 κατά παρέκκλιση του κ.ν. 2190/1920 είναι καταβλητέα, με εξαίρεση την περίπτωση που η καταβολή του οικείου ποσού θα είχε σαν αποτέλεσμα τη μείωση των κύριων στοιχείων των βασικών ιδίων κεφαλαίων, του πιστωτικού ιδρύματος κάτω από το προβλεπόμενο ελάχιστο όριο.

Σημειώνεται ότι με βάση τον νόμο 3844/2010 και ειδικότερα με τις διατάξεις του άρθρου 39 του εν λόγω νόμου, έχει προβλεφθεί επαύξηση της απόδοσης των προνομιούχων μετοχών κατά 2% ετησίως, σε περίπτωση βέβαια που έχει παρέλθει πενταετία και η Τράπεζα δεν έχει προχωρήσει στην επαναγορά των εν λόγω μετοχών. Τον Μάιο του 2014 έληξε το ειδικό ομόλογο του Ελληνικού Δημοσίου με το οποίο είχαν καλυφθεί οι προνομιούχες μετοχές χωρίς η Τράπεζα να προβεί στην επαναγορά αυτών. Το Ελληνικό Δημόσιο ως όφειλε μετά την λήξη του εν λόγω ειδικού ομολόγου προέβη στη κάλυψη των προνομιούχων μετοχών καταβάλλοντας το αντίστοιχο τίμημα σε μετρητά. Η Τράπεζα έχει υποβάλει έγγραφο αίτημα προς τις αρμόδιες αρχές για παράταση του προγράμματος έως την 31/12/2017 διατηρώντας παράλληλα το δικαίωμα πρόωρης επαναγοράς αυτών.

Βάσει των αποτελεσμάτων της χρήσης 2015 και της διάρθρωσης των ιδίων κεφαλαίων της Τράπεζας σε συνδυασμό με το νόμο 3723/2008 όπως ισχύει, και το άρθρο 44α του Κ.Ν. 2190/1920, δεν είναι επιτρεπτή η διανομή μερίσματος τόσο για τους κατόχους κοινών μετοχών όσο για τους κατόχους προνομιούχων μετοχών.

Ίδιες μετοχές

Κατά την Έκτακτη Γενική Συνέλευση των Μετόχων της 20ης Νοεμβρίου 2008 είχε αποφασιστεί ότι για τον σκοπό διανομής μετοχών στους δικαιούχους του προγράμματος παροχής δικαιωμάτων προαίρεσης (stock option) κατά το δεύτερο έτος ισχύος του ή και για τυχόν άλλη διανομή μετοχών ή δικαιωμάτων προαίρεσης στο προσωπικό, η Τράπεζα θα προέβαινε έως την 31/08/2009 σε αγορά μέχρι ένα εκατομμύριο (1.000.000) ιδίων μετοχών, οι οποίες αντιστοιχούσαν σε ποσοστό 0,73% του μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας κατά το χρόνο λήψης της απόφασης, με εύρος τιμών αγοράς ανά μετοχή μεταξύ των 1,30 ευρώ (κατώτατο όριο) και των 4,50 ευρώ (ανώτατο όριο).

Σε περίπτωση που οι αγορασθείσες κατά τα ανωτέρω ίδιες μετοχές θα παρέμεναν αδιάθετες, το Διοικητικό Συμβούλιο είχε την ευχέρεια να θέσει σε μελλοντική Γενική Συνέλευση των μετόχων της Τράπεζας το ζήτημα χρησιμοποίησης των μετοχών αυτών στο πλαίσιο μελλοντικού προγράμματος παροχής δικαιωμάτων προαίρεσης αγοράς μετοχών ή διάθεσης μετοχών στο προσωπικό της Τράπεζας ή και συνδεδεμένων με αυτήν εταιριών, τηρουμένων των προϋποθέσεων του άρθρου 16 παρ. 3 εδ. β του κ.ν. 2190/1920.

Κατ' εφαρμογή της ανωτέρω απόφασης, τον Δεκέμβριο του 2008 πραγματοποιήθηκε η έναρξη του προγράμματος αγοράς ιδίων μετοχών της Τράπεζας, με την αγορά μέχρι την 31/12/2008 συνολικά 5.700 μετοχών της «Attica Bank Ανώνυμη Τραπεζική Εταιρεία» από την Τράπεζα, συνολικής αξίας κτήσης 10.516 ευρώ, οι οποίες κατά την 31/12/2008 αντιπροσώπευαν ποσοστό της τάξης του 0,0042% του συνόλου των κοινών μετοχών κατά την ίδια ημερομηνία.

Στην συνέχεια, και για το διάστημα από 01/01/2009 μέχρι και 18/02/2009 η Τράπεζα πραγματοποίησε αγορές συνολικά 46.782 μετοχών της «Attica Bank Ανώνυμη Τραπεζική Εταιρεία», συνολικής αξίας κτήσης 101.736,55 ευρώ. Σωρευτικά και μαζί με τις αγορές ιδίων μετοχών που πραγματοποιήθηκαν εντός του Δεκεμβρίου του 2008, η Τράπεζα κατά την 31/12/2009 κατείχε 52.482 μετοχές της «Attica Bank Ανώνυμη Τραπεζική Εταιρεία», συνολικής αξίας κτήσης 112.252,55 ευρώ, οι οποίες κατά την 31/12/2009 αντιπροσώπευαν ποσοστό της τάξης του 0,0214% του συνόλου των κοινών μετά δικαιώματος ψήφου μετοχών. Μετά την πώληση των δικαιωμάτων που αντιστοιχούσαν στις μετοχές αυτές κατά την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου με καταβολή μετρητών υπέρ των παλαιών μετόχων της από 08/07/2009 Έκτακτης Γενικής Συνέλευσης, η αξία κτήσης των ιδιοκατεχόμενων μετοχών της Τράπεζας, διαμορφώθηκε τελικά σε 97.332,30 ευρώ για τις οποίες η Τράπεζα έχει δημιουργήσει ισόποσο αποθεματικό και για το λόγο αυτό δεν εμφανίζεται στο κονδύλι των ιδίων κεφαλαίων.

Σύμφωνα με τις αποφάσεις της Α' Επαναληπτικής Έκτακτης Γενικής Συνέλευσης των μετόχων της 18/02/2013 με την οποία αποφασίστηκε μεταξύ άλλων θεμάτων η συνένωση και μείωση του συνολικού αριθμού των κοινών μετοχών (reverse split) με αναλογία 7 παλαιές κοινές μετοχές για κάθε μία νέα μετοχή, ο αριθμός των ιδίων μετοχών της «Attica Bank Ανώνυμη Τραπεζική Εταιρεία» διαμορφώθηκε στις 07/06/2013 στο ύψος των 7.497 τεμαχίων με την ίδια αξία κτήσης ύψους 97.332,30 ευρώ. Σημειώνεται ότι κατά την αύξηση μετοχικού κεφαλαίου δεν ασκήθηκαν τα δικαιώματα που αντιστοιχούσαν στις ίδιες μετοχές για το λόγο ότι η Τράπεζα δεν προέβη σε πώλησή τους λόγω του ότι το τίμημα αυτών ήταν ουσιαστικά μηδενικό.

Σύμφωνα με το άρθρο 28 του Ν. 3756/2009 «Σύστημα Άυλων Τίτλων, διατάξεις για την κεφαλαιαγορά, φορολογικά θέματα και λοιπές διατάξεις», οι Τράπεζες που συμμετέχουν στο πρόγραμμα ενίσχυσης ρευστότητας του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών δεν επιτρέπεται να προβαίνουν σε αγορά ιδίων μετοχών κατά τη περίοδο συμμετοχής τους στο πρόγραμμα. Για το λόγο αυτό, η τελευταία πράξη αγοράς ιδίων μετοχών πραγματοποιήθηκε από την Τράπεζα κατά την 18/02/2009.

Σημειώνεται επίσης ότι σύμφωνα με την απόφαση 1/503/13.3.2009 του Δ.Σ. της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς η οποία δημοσιεύθηκε εντός του πρώτου τριμήνου του 2009, η αγορά ιδίων μετοχών και η διακράτησή τους για μελλοντική απόκτηση μετοχών άλλης εταιρείας θεωρείται ως αποδεκτή πρακτική αγοράς.

Σύμφωνα με τις αποφάσεις της Έκτακτης Γενικής Συνέλευσης των μετόχων της 22/11/2015 με την οποία αποφασίστηκε μεταξύ άλλων θεμάτων η συνένωση και μείωση του συνολικού αριθμού των κοινών μετοχών (reverse split) με αναλογία 19,6800000363493 παλαιές κοινές μετοχές για κάθε μία νέα μετοχή, ο αριθμός των ιδίων μετοχών της «Attica Bank Ανώνυμη Τραπεζική Εταιρεία» διαμορφώθηκε στις 22/11/2015 στο ύψος των 380 τεμαχίων με την ίδια αξία κτήσης ύψους 97.332,30 ευρώ. Οι ίδιες μετοχές κατά την 31/12/2016 αντιπροσώπευαν ποσοστό της τάξης του 0,00002% του συνόλου των κοινών μετά δικαιώματος ψήφου μετοχών. Σημειώνεται ότι κατά την αύξηση μετοχικού κεφαλαίου δεν ασκήθηκαν τα δικαιώματα που αντιστοιχούσαν στις ίδιες μετοχές για το λόγο ότι η Τράπεζα δεν προέβη σε πώλησή τους λόγω του ότι το τίμημα αυτών ήταν ουσιαστικά μηδενικό.

35. ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ

(Ποσά σε χιλ. €)	ΟΜΙΛΟΣ		ΤΡΑΠΕΖΑ	
	31/12/2016	31/12/2015	31/12/2016	31/12/2015
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ				
Τακτικό αποθεματικό	7.005	6.994	6.773	6.773
Φορολογηθέντα αποθεματικά	15.234	15.234	15.234	15.234
Ειδικό αποθεματικό απαλλαγής φόρου ενδοομιλικών μερισμάτων	300	0	300	0
Ειδικό αποθεματικό μείωσης μετοχικού κεφαλαίου έτους 2015	229.941	229.941	229.941	229.941
Αποθεματικό αναπροσαρμογής αξίας διαθέσιμων προς πώληση αξιογράφων	905	(505)	905	(505)
Αποθεματικό για ίδιες μετοχές	97	97	97	97
Αποθεματικό αναλογιστικών κερδών / (ζημιών) από καθορισμένα προγράμματα παροχών	(7.429)	(9.544)	(7.470)	(9.573)
Αποθεματικά	246.052	242.218	245.780	241.968

Σε εφαρμογή του άρθρου 44 Κ.Ν. 2190/1920 αφαιρείται ετησίως το 5% των καθαρών κερδών της Τράπεζας για το σχηματισμό Τακτικού Αποθεματικού. Η υποχρέωση για σχηματισμό Τακτικού Αποθεματικού παύει όταν αυτό φτάσει στο 1/2 του Μετοχικού Κεφαλαίου σύμφωνα με το καταστατικό της Τράπεζας.

Κατ' εφαρμογή των διατάξεων της ΠΟΛ 1039/26.01.2015 στα αποθεματικά δημιουργήθηκε αποθεματικό από μερίσματα θυγατρικών εταιρειών προηγούμενων χρήσεων ύψους 300 χιλ. ευρώ. Η δημιουργία του αποθεματικού αναμένεται να εγκριθεί από την Τακτική Γενική Συνέλευση των μετόχων της Τράπεζας στην τρέχουσα χρήση.

Εξέλιξη αποθεματικού αξίας διαθέσιμων για πώληση αξιογράφων

(Ποσά σε χιλ. €)	ΟΜΙΛΟΣ		ΤΡΑΠΕΖΑ	
	31/12/2016	31/12/2015	31/12/2016	31/12/2015
Υπόλοιπο έναρξης χρήσης	(505)	(11.609)	(505)	(11.609)
Καθαρά κέρδη/(ζημιές) από μεταβολές στην εύλογη αξία μετά από φόρους	1.903	2.462	1.903	2.462
Μεταφορά αποθεματικού στα αποτελέσματα μετά από φόρους	(494)	8.642	(494)	8.642
Υπόλοιπο λήξης χρήσης	905	(505)	905	(505)

36. ΤΑΜΕΙΟ ΚΑΙ ΤΑΜΕΙΑΚΑ ΙΣΟΔΥΝΑΜΑ

(Ποσά σε χιλ. €)	ΟΜΙΛΟΣ		ΤΡΑΠΕΖΑ	
	31/12/2016	31/12/2015	31/12/2016	31/12/2015
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ				
Ταμείο και διαθέσιμα στην Κεντρική Τράπεζα	43.362	49.559	43.361	49.558
Απατήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	4.879	9.581	4.870	9.558
Ταμείο και ταμειακά ισοδύναμα	48.241	59.141	48.231	59.116

37. ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΕΣ ΜΙΣΘΩΣΕΙΣ

Οι υποχρεώσεις του Ομίλου από συμβάσεις μίσθωσης ακινήτων, αφορούν αφενός κτίρια που η Τράπεζα χρησιμοποιεί είτε ως υποκαταστήματα είτε ως γραφεία στα οποία στεγάζονται οι διοικητικές της υπηρεσίες, αφετέρου κτίρια στα οποία στεγάζονται οι διοικητικές υπηρεσίες των λοιπών εταιρειών του Ομίλου.

Το συνολικό ποσό των ελάχιστων μελλοντικών πληρωμών που θα κληθεί να καταβάλλει ο Όμιλος και η Τράπεζα αναλύεται στον παρακάτω πίνακα:

(Ποσά σε χιλ. €)	ΟΜΙΛΟΣ		ΤΡΑΠΕΖΑ	
	31/12/2016	31/12/2015	31/12/2016	31/12/2015
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ				
Ελάχιστες μελλοντικές καταβολές του/της Ομίλου/ Τράπεζα ως μισθωτής:				
Έως 1 έτος	6.217	5.856	6.072	5.732
Από 1 έως 5 έτη	15.032	21.394	14.612	20.822
Πλέον των 5 ετών	3.363	13.582	3.304	13.455
Σύνολο ελάχιστων μελλοντικών καταβολών	24.613	40.832	23.988	40.008

Το συνολικό ποσό που έχει καταχωρηθεί ως έξοδο στην κατάσταση αποτελεσμάτων της χρήσης 2016, και αφορά την καταβολή μισθωμάτων, ανήλθε για τον Όμιλο στο ποσό των 6.786,87 χιλ. ευρώ και για την Τράπεζα στο ποσό των 6.640,76 χιλ. ευρώ.

38. ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ ΜΕ ΣΥΝΔΕΔΕΜΕΝΑ ΜΕΡΗ

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ (ποσά σε χιλ. €)	ΟΜΙΛΟΣ		ΤΡΑΠΕΖΑ	
	31/12/2016	31/12/2015	31/12/2016	31/12/2015
A. ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ ΜΕ ΣΥΝΔΕΔΕΜΕΝΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ				
A1. Απατήσεις	2.417	2.162	25.883	28.244
Υποχρεώσεις	55.679	32.352	69.350	56.350
A2. Εκτός Ισολογισμού στοιχεία	0	0	2	2
	31/12/2016	31/12/2015	31/12/2016	31/12/2015
A3. Έσοδα	111	100	597	639
Έξοδα	1.007	6.530	1.882	8.660
B. ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ ΜΕ ΜΕΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ				
B1. Απατήσεις (δάνεια)	3.040	813	2.876	628
Υποχρεώσεις (καταθέσεις)	1.805	1.646	1.724	1.613
	31/12/2016	31/12/2015	31/12/2016	31/12/2015
B2. Τόκοι έσοδα	98	35	94	30
Τόκοι έξοδα	12	21	12	21
B3. Μισθοί και ημερομίσθια	1.833	1.140	926	673
Αμοιβές συνεδριάσεων μελών Δ.Σ.	669	607	371	253
Σύνολο αμοιβών μελών Διοικήσεως	2.502	1.748	1.297	926

Στις συναλλαγές με συνδεδεμένες εταιρείες περιλαμβάνονται οι θυγατρικές εταιρείες του Ομίλου όπως αυτές παρατίθενται στη Σημείωση 21 καθώς και ο βασικός μέτοχος της Τράπεζας Ε.Τ.Α.Α.-Τ.Σ.Μ.Ε.Δ.Ε..

Οι συναλλαγές με μέλη Διοίκησης του Ομίλου αφορούν τα μέλη Δ.Σ. και τους Γενικούς Διευθυντές της Τράπεζας και των εταιρειών του Ομίλου. Όλα τα δάνεια προς τα μέλη Διοίκησης α) χορηγήθηκαν υπό το σύνηθες επιχειρηματικό πλαίσιο, β) περιελάμβαναν τους ίδιους όρους, συμπεριλαμβανομένων του επιτοκίου και των εξασφαλίσεων, με παρόμοια δάνεια που χορηγήθηκαν την ίδια περίοδο σε τρίτους και γ) δεν εμπεριέχουν μεγαλύτερο από το σύνηθες κίνδυνο αποπληρωμής ή δεν περιλαμβάνουν άλλα δυσμενή χαρακτηριστικά.

Η μεταβολή κατά 2.227 χιλ. ευρώ στις Συναλλαγές με Μέλη Διοίκησης που αναφέρονται σε απαιτήσεις (δάνεια) του Ομίλου αφορά κυρίως σε δανειοδότηση επιχείρησης που συνδέεται με πρώην μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας κατά την εξεταζόμενη χρήση.

Σημειώνεται ότι στις συναλλαγές με μέλη Διοίκησης συμπεριλαμβάνονται και τα υπόλοιπα συναλλαγών μελών Διοίκησης έως την περίοδο της θητείας τους κατά τη χρήση 2016.

39. ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΤΟΥ ΟΜΙΛΟΥ

Στους παρακάτω πίνακες παρατίθενται οι εταιρείες που συμπεριλήφθηκαν στην ενοποίηση με την μέθοδο της πλήρους ενσωμάτωσης κατά την κλειόμενη χρήση, καθώς και κατά την συγκριτική χρήση που έληξε την 31/12/2015.

31/12/2016

Επωνυμία Εταιρείας	Χώρα Έδρας	% Συμμετοχής
- Attica Wealth Management ΑΕΔΑΚ	Ελλάδα	100,00%
- Άττικα Βέντσουρς Ανώνυμη Εταιρεία Διαχείρισης Αμοιβαίου Κεφαλαίου Επιχειρηματικών Συμμετοχών	Ελλάδα	100,00%
- Attica Finance Ανώνυμη Εταιρεία Παροχής Επενδυτικών Υπηρεσιών	Ελλάδα	55,00%
- Ανώνυμη Εταιρεία Πρακτορεύσεων Ομίλου Attica Bank	Ελλάδα	100,00%
- Attica Funds PLC	Ηνωμένο Βασίλειο	99,99%
- AtticaBank Properties Ανώνυμη Εταιρία Διαχείρισης Ακινήτων	Ελλάδα	100,00%

31/12/2015

Επωνυμία Εταιρείας	Χώρα Έδρας	% Συμμετοχής
- Attica Wealth Management ΑΕΔΑΚ	Ελλάδα	100,00%
- Άττικα Βέντσουρς Ανώνυμη Εταιρεία Διαχείρισης Αμοιβαίου Κεφαλαίου Επιχειρηματικών Συμμετοχών	Ελλάδα	99,99%
- Attica Finance Ανώνυμη Εταιρεία Παροχής Επενδυτικών Υπηρεσιών	Ελλάδα	55,00%
- Ανώνυμη Εταιρεία Πρακτορεύσεων Ομίλου Attica Bank	Ελλάδα	100,00%
- Attica Funds PLC	Ηνωμένο Βασίλειο	99,99%
- AtticaBank Properties Ανώνυμη Εταιρία Διαχείρισης Ακινήτων	Ελλάδα	100,00%

Έκθεση σε μη ενοποιημένα σχήματα ειδικής δομής

Ο Όμιλος, μέσω της θυγατρικής του ΑΤΤΙΚΑ WEALTH MANAGEMENT ΑΕΔΑΚ, διαχειρίζεται 6 αμοιβαία κεφάλαια συνολικού Ενεργητικού 42,1 εκατ. ευρώ κατά την 31^η Δεκεμβρίου 2016 που πληρούν τον ορισμό των εταιριών/σχημάτων ειδικής δομής (structured entities) και αξιολογεί σε κάθε ημερομηνία σύνταξης οικονομικών καταστάσεων εάν ασκεί έλεγχο σε κάποιο από αυτά σύμφωνα με τις διατάξεις του IFRS 10. Ο Όμιλος, ως διαχειριστής των αμοιβαίων κεφαλαίων έχει τη δυνατότητα κατεύθυνσης των δραστηριοτήτων που επηρεάζουν σημαντικά το ύψος των αποδόσεων τους, καθώς επιλέγει τις επενδύσεις στις οποίες αυτά συμμετέχουν, πάντα όμως μέσα στο πλαίσιο των επιτρεπόμενων επενδύσεων που περιγράφονται στον κανονισμό του εκάστοτε αμοιβαίου κεφαλαίου. Κατά συνέπεια, ο Όμιλος διαθέτει εξουσία στα υπό διαχείριση αμοιβαία κεφάλαια αλλά με σαφώς προσδιορισμένο εύρος λήψης αποφάσεων. Επιπλέον, ο Όμιλος είναι εκτεθειμένος σε μεταβλητές αποδόσεις από την ανάμειξη του με τα αμοιβαία κεφάλαια καθώς λαμβάνει προμήθεια διαθέσεως, εξαγοράς και διαχείρισης αυτών, οι οποίες κυμαίνονται στα συνήθη στην αγορά επίπεδα για αντίστοιχες υπηρεσίες. Ο Όμιλος διαθέτει και άμεση επένδυση σε ορισμένα από τα υπό διαχείριση αμοιβαία κεφάλαια, τα οποία είναι ταξινομημένα στο χαρτοφυλάκιο διαθέσιμων προς πώληση επενδύσεων. Ωστόσο το ύψος της συγκεκριμένης επένδυσης δεν είναι τέτοιο που να εκθέτει τον Όμιλο σε σημαντική μεταβλητότητα αποδόσεων σε σχέση με τη συνολική μεταβλητότητα των αποδόσεων του αμοιβαίου κεφαλαίου. Από την εξέταση των ανωτέρω παραγόντων ο Όμιλος αξιολογεί ότι σε όλες τις περιπτώσεις των αμοιβαίων κεφαλαίων που διαχειρίζεται ασκεί τα δικαιώματα λήψης αποφάσεων που του έχουν ανατεθεί προς όφελος των μεριδιούχων, λειτουργώντας ως εκπρόσωπος που δεν ασκεί έλεγχο πάνω στα αμοιβαία κεφάλαια.

Επισημαίνεται ότι ο Όμιλος δεν έχει αναλάβει καμία συμβατική υποχρέωση να παρέχει χρηματοοικονομική υποστήριξη σε κάποιο από τα αμοιβαία κεφάλαια που διαχειρίζεται, ούτε εγγυάται τις αποδόσεις τους.

40. ΕΝΔΕΧΟΜΕΝΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΕΣΜΕΥΣΕΙΣ

40.1 ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΕΣΜΕΥΣΕΙΣ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ ΕΚΤΟΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ

(Ποσά σε χιλ. €)	ΟΜΙΛΟΣ		ΤΡΑΠΕΖΑ	
	31/12/2016	31/12/2015	31/12/2016	31/12/2015
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ				
Ενδεχόμενες υποχρεώσεις				
Εγγυητικές Επιστολές	333.027	375.993	333.027	375.993
Ενέγγυες Πιστώσεις	7.300	3.574	7.300	3.574
Ενδεχόμενες υποχρεώσεις από προθεσμιακές συμβάσεις	38.981	62.255	38.981	62.255
Σύνολο	379.308	441.822	379.308	441.822

Αχρησιμοποίητα πιστωτικά όρια				
- Με λήξη έως 1 έτος	70.728	98.793	70.728	98.793
- Με λήξη πλέον του 1 έτους	32.528	32.039	32.528	32.039
Σύνολο	103.255	130.831	103.255	130.831

Δεσμευμένα περιουσιακά στοιχεία				
Emergency Liquidity Assistance (E.L.A.)				
- Αξόγραφα Εμπορικού Χαρτοφυλακίου	1.042	5.042	1.042	5.042
- Αξόγραφα χαρτοφυλακίου διαθέσιμων προς πώληση	44.673	44.673	44.673	44.673
- Αξόγραφα χαρτοφυλακίου διακρατούμενων μέχρι τη λήξη	10.000	10.000	10.000	10.000
- Ομόλογο του Ν. 3723/2008	380.000	215.000	380.000	215.000
- Λοιπά Δάνεια	1.561.293	1.380.134	1.561.293	1.380.134
Σύνολο δεσμεύσεων στον E.L.A.	1.997.007	1.654.849	1.997.007	1.654.849

Σύνολο δεσμευμένων περιουσιακών στοιχείων	1.997.007	1.654.849	1.997.007	1.654.849
--	------------------	------------------	------------------	------------------

Υποχρεώσεις και δεσμεύσεις στοιχείων ενεργητικού εκτός ενοποιημένης κατάστασης οικονομικής θέσης	2.479.571	2.227.502	2.479.571	2.227.502
---	------------------	------------------	------------------	------------------

Κατά την 31/12/2016 έχουν δοθεί ως ενέχυρο στον ELA δάνεια και λοιποί χρεωστικοί τίτλοι συνολικής ονομαστικής αξίας 1.997,01 εκατ. ευρώ, ποσό το οποίο συμπεριλαμβάνει και καλύμματα επί των ενεχύρων. Από το συνολικό ύψος των ενεχύρων η Τράπεζα έχει την ευχέρεια να αντλήσει ρευστότητα μέχρι του ποσού των 1.337,1 εκατ. ευρώ, εκ των οποίων έχει κάνει χρήση ποσό ύψους 1.015 εκατ. ευρώ.

40.2 ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ

Η Τράπεζα και οι λοιπές εταιρείες του Ομίλου για τις οποίες έχουν δικαιοδοσία οι ελληνικές φορολογικές αρχές, έχουν υπαχθεί στις διατάξεις του νόμου 3943/2011. Για τις χρήσεις 2011 έως και 2014 η Τράπεζα έχει λάβει φορολογικό πιστοποιητικό χωρίς τη διατύπωση επιφύλαξης ως προς τα φορολογικά αντικείμενα που ελέγχθηκαν. Για τη χρήση 2015 ο φορολογικός έλεγχος ολοκληρώθηκε και σύμφωνα με την έκθεση φορολογικής συμμόρφωσης που χορηγήθηκε στην Τράπεζα, δεν υφίσταται κάποια ένδειξη η οποία να οδηγεί στο συμπέρασμα ότι η Τράπεζα δεν έχει συμμορφωθεί από κάθε ουσιώδη άποψη, με τις ισχύουσες φορολογικές διατάξεις και φορολογικά αντικείμενα, τα οποία καθορίζονται στο πρόγραμμα ελέγχου φορολογικής συμμόρφωσης που προβλέπεται στην υπ' αριθμ. ΠΟΛ.1124/2015 απόφαση της Γενικής Γραμματέως Δημοσίων Εσόδων, όπως ισχύει.

Με το άρθρο 56 του νόμου 4410/03.08.2016 για τις χρήσεις που άρχονται από 1/01/2016 και μετά, η έκδοση φορολογικού πιστοποιητικού καθίσταται προαιρετική και αποτελεί πληροφοριακό δελτίο προς

τη Φορολογική Αρχή χωρίς να επέρχεται περαίωση των φορολογικών ετών όπως ίσχυε πριν. Ωστόσο πρόθεση της Τράπεζας είναι η συνέχιση λήψης του φορολογικού πιστοποιητικού.

Η Τράπεζα κατά την 31/12/2016 έχει σχηματίσει πρόβλεψη συνολικού ύψους ευρώ 6.368,03 χιλ. ευρώ το οποίο το οποίο κατά το μεγαλύτερο μέρος ποσό ύψους 4.368,03 χιλ. ευρώ αφορά ενδεχόμενη μη ανακτησιμότητα παρακρατούμενων φόρων προηγούμενων ετών από το Ελληνικό Δημόσιο επί τόκων ομολόγων ημεδαπών επιχειρήσεων χωρίς την εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου, για την επιστροφή του οποίου η Τράπεζα έχει ακολουθήσει τη νομική οδό διεκδίκησης της επιστροφής. Σημειώνεται ότι με την υπ' αριθμ. 1463/2014 τελεσίδικη απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας (Τμήμα Β'), στην οποία όμως δεν ήταν διάδικος η Τράπεζα, το Ελληνικό Δημόσιο υποχρεούται στην επιστροφή του ποσού των παρακρατούμενων φόρων στα τραπεζικά ιδρύματα από την εν λόγω αιτία.

Αναφορικά με τις λοιπές εταιρείες του Ομίλου ανέλεγκτη φορολογικά είναι η χρήση 2010 για την οποία έχει σχηματιστεί πρόβλεψη ύψους ευρώ 47 χιλ. περίπου, ποσό που εκτιμάται ότι καλύπτει τυχόν υποχρεώσεις μελλοντικής καταβολής. Επίσης ανέλεγκτη φορολογικά είναι και η εταιρεία Attica Bank Properties Εταιρεία Διαχείρισης Ακινήτων Α.Ε. για τη χρήση 2014, η οποία κατά τη χρήση αυτή δεν πληρούσε τις προϋποθέσεις του νόμου λόγω μικρότερου κύκλου εργασιών για να της χορηγηθεί έκθεση φορολογικής συμμόρφωσης από τους ορκωτούς ελεγκτές.

Σημειώνεται ότι σύμφωνα με την παράγραφο 6 του άρθρου 3 του ν. 4046/2012 το πιστωτικό υπόλοιπο που προκύπτει από τις δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος οικονομικού έτους 2011 και μετά των Τραπεζών, ανεξάρτητα από τη νομική μορφή που λειτουργούν στην Ελλάδα, κατά το μέρος που οφείλεται σε φόρο που έχει παρακρατηθεί επί τόκων ομολόγων ή εντόκων γραμματίων του Ελληνικού Δημοσίου και ομολόγων ημεδαπών επιχειρήσεων με την εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου, συμψηφίζεται με το φόρο εισοδήματος διαδοχικώς στα πέντε (5) επόμενα οικονομικά έτη από τη δημιουργία του πιστωτικού υπολοίπου, κατά το υπόλοιπο που απομένει κάθε φορά.

Με την υποβολή και της φορολογικής δήλωσης του έτους 2015 δεν κατέστη δυνατός ο συμψηφισμός του φόρου επί τόκων ομολόγων εκδόσεως του ελληνικού δημοσίου που αφορά στο έτος 2010 και ως εκ τούτου η Τράπεζα δεν έχει πλέον δικαίωμα συμψηφισμού των σχετικών ποσών σε επόμενη χρήση. Για το λόγο αυτό το ποσό της απαίτησης διεγράφη μέσω του σχηματισμένου υπολοίπου της πρόβλεψης για φορολογικούς σκοπούς, το οποίο κατά την 31/12/2016 εμφανίζεται μειωμένο κατά ποσό 390 χιλ. ευρώ, όσο δηλαδή ήταν και η απαίτηση για το έτος 2010.

40.3 ΝΟΜΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

Για δικαστικές αγωγές που έχουν εγερθεί κατά του συνόλου των εταιρειών του Ομίλου, σύμφωνα με γνωμάτευση της Διεύθυνσης Νομικών Υπηρεσιών το ποσό που εκτιμάται ότι θα προκύψει ως υποχρέωση μελλοντικής καταβολής ανέρχεται σε 4.222,32 χιλ. ευρώ τόσο για τον Όμιλο όσο και για την Τράπεζα και για το οποίο έχει σχηματισθεί ισόποση πρόβλεψη. Το αντίστοιχο ποσό κατά την 31/12/2015 ήταν 3.427,91 χιλ. ευρώ, τόσο για τον Όμιλο όσο και για την Τράπεζα.

41. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΙΝΔΥΝΩΝ

Ο Όμιλος, εκτίθεται σε διάφορους χρηματοοικονομικούς κινδύνους, οι σημαντικότεροι από τους οποίους είναι ο πιστωτικός κίνδυνος, ο κίνδυνος αγοράς, δηλαδή ο κίνδυνος από τις μεταβολές σε συναλλαγματικές ισοτιμίες, επιτόκια και τιμές αγοράς, ο λειτουργικός κίνδυνος καθώς και ο κίνδυνος ρευστότητας. Ο Όμιλος έχει αναπτύξει διάφορους μηχανισμούς για την παρακολούθηση και την διαχείριση των κινδύνων, ώστε να αποφεύγεται η συγκέντρωση υπερβολικών κινδύνων.

Στον Όμιλο λειτουργεί ανεξάρτητη Διεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνων ενώ είναι θεσμοθετημένος ο ρόλος της και σε όλες τις ανώτατες επιτροπές της τράπεζας που σχετίζονται με την ανάλυση και διαχείριση των κινδύνων. Βασικός της ρόλος είναι η παρακολούθηση όλων των κινδύνων στους οποίους μπορεί να εμπλακεί ο Όμιλος και η διατήρηση του επιπέδου ανάληψης επιχειρηματικών κινδύνων εντός των προκαθορισμένων ορίων.

Το Διοικητικό Συμβούλιο είναι υπεύθυνο για την έγκριση και την περιοδική αναθεώρηση του προφίλ κινδύνου που αναλαμβάνει ο Όμιλος (risk-appetite). Πιο συγκεκριμένα το ΔΣ παρακολουθεί τον κίνδυνο συνολικά, επιλέγει τα πρόσωπα και τα όργανα που έχουν την αρμοδιότητα για την διαχείριση των κινδύνων που αντιμετωπίζει ο Όμιλος και αναθέτει στις αρμόδιες επιτροπές και διευθύνσεις ευθύνες για την υιοθέτηση πολιτικών και πρακτικών διαχείρισης κινδύνων. Η Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων έχει την ευθύνη επαρκούς ενημέρωσης του Δ.Σ., για όλα τα θέματα που αφορούν στη στρατηγική ανάληψης κινδύνων και στο επίπεδο ανοχής τους, κατά την εκτέλεση των επιχειρησιακών του καθηκόντων.

Πιστωτικός Κίνδυνος

Ο πιστωτικός κίνδυνος αποτελεί την πιο σημαντική πηγή κινδύνου και η συστηματική παρακολούθηση καθώς και η αποτελεσματική διαχείρισή του θεωρείται πρωταρχικός στόχος του Ομίλου. Για σκοπούς καλύτερης διαχείρισης υπάρχει συνεχής αναθεώρηση των πιστωτικών πολιτικών του Ομίλου και παρακολούθηση συμμόρφωσης των σχετικών υπηρεσιακών μονάδων με τις πολιτικές αυτές.

Στις χορηγήσεις της καταναλωτικής και της στεγαστικής πίστης εφαρμόζεται σύστημα αξιολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας των πελατών (credit scoring) που καλύπτει τις πιστωτικές κάρτες και τα δανειακά προϊόντα. Το σύστημα μέτρησης πιστωτικού κινδύνου είναι 7-βάθμιας κλίμακας (A/B/C/D/E/F/G) και κατατάσσει τους πελάτες σε βαθμίδες πιστοληπτικής ικανότητας (rating). Η επαναξιολόγηση της πιστοληπτικής ικανότητας των πιστούχων διενεργείται ετησίως μέσω της τεκμηρίωσης των υποδειγμάτων (validation).

Μεγάλη έμφαση δίνεται στην αξιολόγηση της ποιότητας των χαρτοφυλακίων στον τομέα των επιχειρηματικών δανείων και στον τομέα της καταναλωτικής-στεγαστικής πίστης. Με την χρήση αναπτυγμένων συστημάτων για την μέτρηση του πιστωτικού κινδύνου και την αξιολόγηση των πιστούχων με βάση ποσοτικά και ποιοτικά κριτήρια οι πιστωτικοί κίνδυνοι που ελλοχεύουν διαπιστώνονται και αντιμετωπίζονται έγκαιρα και αποτελεσματικά.

Για τις επιχειρήσεις λαμβάνονται υπόψη οι εξωτερικές πιστοληπτικές αξιολογήσεις του Ε.Ο.Π.Α «ICAP ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΡΕΥΝΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΕΝΔΥΣΕΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ» ο οποίος έχει αναγνωριστεί από την ΤτΕ σύμφωνα με την απόφαση 262/8/26.6.2008. Το συγκεκριμένο υπόδειγμα αξιολόγησης είναι 11-βάθμιας κλίμακας (AA/A/BB/B/C/D/E/F/G/H/NR/NC/NT) και κατατάσσει τις εταιρείες σε βαθμίδες πιστοληπτικής ικανότητας (rating) και βοηθά στην ορθολογιστική τιμολόγηση σύμφωνα με τον αναλαμβανόμενο κίνδυνο. Η επαναξιολόγηση της πιστοληπτικής ικανότητας των πιστούχων διενεργείται κάθε ημερομηνία συντάξεως οικονομικών καταστάσεων.

Για την έγκριση του τραπεζικού χαρτοφυλακίου των δανείων αρμοδιότητα έχουν οι Διευθύνσεις Πίστης Επιχειρήσεων και Πίστης Ιδιωτών οι οποίες είναι ανεξάρτητες από τις επιχειρησιακές μονάδες εσόδων της Τράπεζας. Για δε τις χορηγήσεις που ξεπερνούν τα εγκριτικά όρια των Δ/νσεων αυτών αρμοδιότητα έχουν η Επιτροπή και το Συμβούλιο Πιστοδοτήσεων ή το ΔΣ της Τράπεζας.

Κίνδυνος απομείωσης αξίας

Η διαδικασία εκτίμησης επισφάλειας στηρίζεται απόλυτα σε στατιστικά στοιχεία της Τράπεζας ενώ επίσης τηρούνται ιστορικά στοιχεία αθέτησης πληρωμής και διασφαλιστικής αξίας των καλυμμάτων όπως προβλέπεται από το κανονιστικό πλαίσιο και σύμφωνα με τις υποδείξεις της Τράπεζας της Ελλάδος.

Ο Όμιλος διαχωρίζει για εποπτικούς σκοπούς τα μη εξυπηρετούμενα ανοίγματα σύμφωνα με οποιοδήποτε από τα ακόλουθα κριτήρια:

- Ανοίγματα που έχουν καθυστέρηση άνω των 90 ημερών.
- θεωρείται ότι ο οφειλέτης δεν είναι πιθανό να εκπληρώσει πλήρως τις πιστωτικές του υποχρεώσεις χωρίς τη ρευστοποίηση των εξασφαλίσεων, ανεξάρτητα από την ύπαρξη οποιουδήποτε καθυστερούμενου ποσού ή από τον αριθμό των ημερών καθυστέρησης.

Στις ενδείξεις αδυναμίας πληρωμής κατατάσσονται οι εξής περιπτώσεις

- η πιστωτική υποχρέωση έχει χαρακτηριστεί ως μη εκτοκιζόμενη
- το ίδρυμα αναγνωρίζει μια σημαντική προσαρμογή πιστωτικού κινδύνου (πρόβλεψη απομείωσης) η οποία δικαιολογείται από τη διαπίστωση σημαντικής επιδείνωσης της ποιότητας της πίστωσης από το χρόνο της χορήγησής της
- η πιστωτική υποχρέωση πωλείται με σημαντική ζημιά.
- η Τράπεζα συναινεί στην επείγουσα αναδιάρθρωση της πιστωτικής υποχρέωσης, η οποία είναι πιθανό ότι θα οδηγήσει στη μείωσή της λόγω διαγραφής ή αναδιάταξης σημαντικού τμήματος του κεφαλαίου, των τόκων ή των προμηθειών.
- έχει ζητηθεί η κήρυξη σε πτώχευση του πιστούχου ή η εφαρμογή ανάλογου μέτρου ως προς την πιστωτική του υποχρέωση.
- ο πιστούχος έχει ζητήσει να κηρυχθεί ή έχει κηρυχθεί σε πτώχευση ή τεθεί σε παρόμοιο καθεστώς προστασίας προκειμένου να αποφύγει ή να καθυστερήσει την αποπληρωμή πιστωτικής του υποχρέωσης, τις απαιτήσεις και τα λοιπά ανοίγματα.

Για το επιχειρηματικό χαρτοφυλάκιο, σε περίπτωση τα ανοίγματα εντός ισολογισμού σε έναν οφειλέτη εμφανίζουν καθυστέρηση άνω των 90 ημερών και η ακαθάριστη λογιστική αξία των ανοιγμάτων σε υπερημερία αντιπροσωπεύει περισσότερο από το 20% της ακαθάριστης λογιστικής αξίας όλων των ανοιγμάτων εντός ισολογισμού έναντι του εν λόγω οφειλέτη, θεωρούνται ως μη εξυπηρετούμενα όλα τα ανοίγματα εντός και εκτός ισολογισμού έναντι του εν λόγω οφειλέτη. Όταν ένας οφειλέτης ανήκει σε όμιλο, αξιολογείται η ανάγκη να θεωρηθούν επίσης και τα ανοίγματα σε άλλες οντότητες του ομίλου ως μη εξυπηρετούμενα, εκτός από ανοίγματα που επηρεάζονται από μεμονωμένες διαφορές που δεν σχετίζονται με τη φερεγγυότητα του αντισυμβαλλομένου

Προβλέψεις για απομείωση της αξίας των χορηγήσεων σε πιστούχους διενεργούνται όταν υπάρχουν αντικειμενικές ενδείξεις ότι καθίσταται αμφίβολη η είσπραξη μέρους ή συνόλου των οφειλόμενων ποσών. Συμβάντα που αποτελούν το έναυσμα για τη διενέργεια ελέγχου απομείωσης (trigger events) αποτελούν τα εξής:

- Αθέτηση των όρων του δανείου από τους πελάτες.
- Ενδείξεις αδυναμίας πληρωμής από τον πιστούχο.
- Αναδιαπραγμάτευση του δανείου με βάση όρους τους οποίους ο Όμιλος δεν θα εξέταζε υπό φυσιολογικές συνθήκες.
- Γεγονότα που έχουν επίπτωση στην μη-ομαλή εξυπηρέτηση των δανείων (επιδείνωση χρηματοοικονομικής θέσης πιστούχου, κήρυξη σε πτώχευση, κ.α.)
- Εξαφάνιση ενεργής αγοράς για το στοιχείο εξασφάλισης του δανείου.

Η διαδικασία υπολογισμού προβλέψεων απομείωσης από τον Όμιλο αποτελεί μια διαδικασία η οποία συμπεριλαμβάνει τις κάτωθι προδιαγραφές

- Λεπτομερή ανάλυση ολόκληρου του δανειακού χαρτοφυλακίου η οποία πραγματοποιείται σε τακτική βάση.
- Πρόσφατα και αξιόπιστα στοιχεία αναφορικά με την πιστωτική ποιότητα του χαρτοφυλακίου τα οποία ενσωματώνουν το σύνολο των εξωτερικών και εσωτερικών παραγόντων οι οποίοι επηρεάζουν την είσπραξιμότητα ενός δανείου.

- Διαδικασία αναγνώρισης των δανείων τα οποία πρέπει να υποβληθούν σε έλεγχο απομείωσης σε ατομική βάση και κατηγοριοποίηση του λοιπού χαρτοφυλακίου σε δάνεια με παρόμοια χαρακτηριστικά κινδύνου (π.χ τύπος δανείου, τύπος προϊόντος, κατηγορία πιστωτικής ποιότητας, τύπος κάλυψης και status επισφάλειας) για αξιολόγηση και ανάλυση σε συλλογική βάση.
- Ενσωμάτωση τρεχόντων αξιών καλυμμάτων οι οποίες λαμβάνουν υπόψη και τα κόστη εκποίησης τους (Collateral Disposition Costs).
- Διαδικασία για την εκτίμηση ζημιάς και τον υπολογισμό απομείωσης των δανείων τα οποία υποβάλλονται σε εξατομικευμένο έλεγχο απομείωσης.
- Μεθοδολογία σύμφωνα με την οποία τα δάνεια τα οποία έχουν υποβληθεί σε εξατομικευμένο έλεγχο απομείωσης, για τα οποία όμως δεν έχει προκύψει ζημιά απομείωσης, κατηγοριοποιούνται περαιτέρω για αξιολόγηση και ανάλυση σε συλλογική βάση.
- Διαδικασία διαγραφών μη εισπράξιμων δανείων.
- Μεθοδολογία ενσωμάτωσης των υπολογιζόμενων προβλέψεων απομείωσης στις λογιστικές καταστάσεις σε συμμόρφωση με το υφιστάμενο νομο-κανονιστικό πλαίσιο.

Για τον υπολογισμό της απομείωσης της αξίας των χορηγήσεων ο Όμιλος διενεργεί κάθε ημερομηνία συντάξεως οικονομικών καταστάσεων έλεγχο απομείωσης (impairment test). Οι προβλέψεις απομείωσης διακρίνονται σε Ειδικές και Γενικές προβλέψεις. Ο έλεγχος απομείωσης γίνεται σε 2 στάδια κατ' εφαρμογή των διεθνών προτύπων χρηματοοικονομικής πληροφόρησης (ΔΛΠ 39).

ΒΗΜΑ 1: Ειδικός Έλεγχος Απομείωσης.

- Όλα τα δάνεια και οι απαιτήσεις από πελάτες που θεωρούνται σημαντικά σε ατομικό επίπεδο, αξιολογούνται κατά περίπτωση, για ύπαρξη αντικειμενικής απόδειξης απομείωσης (ζημιογόνα γεγονότα) τουλάχιστον σε κάθε ημερομηνία αναφοράς. Εξετάζεται εάν υπάρχουν βάσιμες ενδείξεις για πιθανές ζημιές στο χαρτοφυλάκιο χορηγήσεων σε πελάτες, μεμονωμένα, για χορηγήσεις που θεωρούνται από μόνες τους σημαντικές. Η αξιολόγηση γίνεται με βάση την οικονομική θέση του πιστούχου, τις λειτουργικές πηγές εξυπηρέτησης, το ιστορικό αποπληρωμής, τη ρευστοποιήσιμη αξία των εξασφαλίσεων και την πιθανότητα στήριξης από φερέγγυους εγγυητές.
- Εάν υπάρχει αντικειμενική απόδειξη απομείωσης, αναγνωρίζεται ζημιά απομείωσης εφόσον η λογιστική αξία του περιουσιακού στοιχείου είναι υψηλότερη από την παρούσα αξία των εκτιμώμενων μελλοντικών ταμειακών ροών.
- Για πιστώσεις για τις οποίες έχουν ληφθεί εξασφαλίσεις, λαμβάνεται υπόψη η καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία των εξασφαλίσεων. Η αξία των εξασφαλίσεων που χρησιμοποιείται στον υπολογισμό απομείωσης αντανακλά τις ταμειακές ροές που μπορεί να προκύψουν από την κατάσχεση, μειωμένες κατά το κόστος απόκτησης και πώλησης αυτών. Η αξία των εξασφαλίσεων αξιολογείται αρχικά κατά την χορήγηση του δανείου και μετέπειτα βάσει του Κανονισμού Πιστοδοτήσεων της τράπεζας καθώς και πιο συχνά όταν οι συνθήκες της αγοράς υπόκεινται σε σημαντική μεταβολή.

ΒΗΜΑ 2: Γενικός Έλεγχος Απομείωσης.

- Εάν δεν υπάρχει ένδειξη απομείωσης για ένα ειδικά ελεγχόμενο δάνειο τότε αυτό συμπεριλαμβάνεται σε μια ομάδα δανείων με παρόμοια χαρακτηριστικά κινδύνου και γίνεται συλλογικός έλεγχος απομείωσης. Παραδείγματα κοινών χαρακτηριστικών πιστωτικού κινδύνου είναι
 - Το ποσοστό κάλυψης του δανείου από εξασφαλίσεις (Loan to Value)
 - Οι εκτιμώμενες πιθανότητες αθέτησης ή βαθμίδες πιστωτικού κινδύνου,
 - Το είδος του δανείου (Επιχειρηματικό, Πιστωτική Κάρτα, Καταναλωτικό κλπ).
 - Οι μέρες καθυστέρησης
 - Η λήξη του δανείου (Μακροπρόθεσμα, Βραχυπρόθεσμα)
 - Το είδος της εξασφάλισης
 - Το είδος του αντισυμβαλλομένου (πχ ΜΜΕ, Μεγάλη Εταιρεία, Δημόσιο κλπ).
- Για τις χορηγήσεις αυτές γίνεται ομαδοποίηση των δανείων και απαιτήσεων σε ομάδες με παρόμοια χαρακτηριστικά πιστωτικού κινδύνου οι οποίες αξιολογούνται για ύπαρξη απομείωσης με βάση την εκτίμηση του Ομίλου σε ότι αφορά στην ιστορική εμπειρία ζημιών που παρουσιάστηκαν από τις ομάδες αυτές. Αντικειμενική απόδειξη απομείωσης μπορεί να υπάρχει

για μια ομάδα χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων, ακόμα και εάν δεν υπάρχει για ένα μεμονωμένο περιουσιακό στοιχείο της ομάδας αυτής

- Τα ιστορικά ποσοστά ασυνέπειας ανά κατηγορία χαρτοφυλακίου προσαρμόζονται ανάλογα με τις τάσεις και συνθήκες, που επικρατούν κατά την ημερομηνία αξιολόγησης, οι οποίες ενδέχεται να επηρεάσουν σε μεγάλο βαθμό την εισπραξιμότητα των απαιτήσεων.
- Σημειώνεται ότι ο Γενικός Έλεγχος δεν συμπεριλαμβάνει δάνεια για τα οποία έχει ήδη αναγνωριστεί Ειδική πρόβλεψη απομείωσης.

Η αξιολόγηση του δανειακού χαρτοφυλακίου για τον υπολογισμό προβλέψεων απομείωσης πέραν ποσοτικών δεδομένων λαμβάνει υπόψη και ποιοτικές αξιολογήσεις δεδομένου ότι τα ιστορικά δεδομένα μπορεί να απεικονίζουν τον βαθμό επικινδυνότητας του χαρτοφυλακίου σε περιορισμένο βαθμό. Παράγοντες οι οποίοι ενδεχομένως δύναται να επηρεάσουν τις ως άνω αναφερόμενες ποιοτικές αξιολογήσεις είναι οι εξής

- Αλλαγές στην πολιτική δανειοδότησεων, διαγραφών και διαχείρισης καθυστερήσεων (Collection).
- Μεταβολές στις διεθνείς και εγχώριες οικονομικές και επιχειρηματικές συνθήκες συμπεριλαμβανομένων των εξελίξεων σε συγκεκριμένους τομείς της αγοράς.
- Αλλαγές στην εξέλιξη των επισφαλών απαιτήσεων και των δανείων χαμηλής πιστοληπτικής ικανότητας καθώς και στους όρους αναδιάρθρωσης δανειακών απαιτήσεων.
- Η επίδραση του κινδύνου συγκέντρωσης στο προφίλ πιστωτικού κινδύνου του χαρτοφυλακίου του Ομίλου.
- Οι επιδράσεις εξωτερικών παραγόντων όπως ο ανταγωνισμός και το εκάστοτε νομοκανονιστικό πλαίσιο.

Επιπλέον στα πλαίσια του ελέγχου απομείωσης σε συλλογική βάση, ο Όμιλος αναγνωρίζει προβλέψεις για ζημιολόγια γεγονότα τα οποία έχουν συμβεί αλλά δεν έχουν ακόμα κοινοποιηθεί (incurred but not reported_IBNR).

Σύμφωνα με την απόφαση της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων, στην παρούσα χρήση το όριο για τη διενέργεια μεμονωμένου ελέγχου απομείωσης ορίστηκε στις 500 χιλ. ευρώ. Συνολικά ατομικός έλεγχος απομείωσης διενεργήθηκε σε χορηγήσεις ύψους 1.779 εκατ. ευρώ που αφορούν κατά κύριο λόγο σε χορηγήσεις σε επιχειρήσεις και συλλογικός έλεγχος απομείωσης σε χορηγήσεις ύψους 653 εκατ. ευρώ.

Πρακτικές και διαχείριση πιστοδοτήσεων που υπάγονται σε καθεστώς ρύθμισης

Για ορισμένα από τα δάνεια για τα οποία, λόγω κάποιας δυσμενούς αλλαγής στην οικονομική κατάσταση του οφειλέτη, διαφαίνεται ότι είναι ευλόγως πιθανό να μην αποπληρωθούν σύμφωνα με τους αρχικούς όρους της σύμβασης, ο Όμιλος προβαίνει σε τροποποίηση των όρων τους, προσφέροντας στον οφειλέτη όρους τους οποίους δεν θα πρόσφερε για νέα δάνεια με τα ίδια χαρακτηριστικά κινδύνου. Η μεταβολή αυτή των όρων (παραχώρηση) δεν δικαιολογείται από κάποια βελτίωση της πιστοληπτικής ικανότητας του πιστούχου ή από μεταβολές στις τιμές της αγοράς ή στην πιστοδοτική πολιτική του πιστωτικού ιδρύματος, καθόσον η ρύθμιση αποσκοπεί στην διευκόλυνση της αποπληρωμής τμήματος τουλάχιστον των οφειλών του πιστούχου. Τα **ανοίγματα με ανοχή** είναι δανειακές συμβάσεις ως προς τις οποίες έχουν εφαρμοστεί **μέτρα ανοχής**, τα οποία συνίστανται σε παραχωρήσεις προς έναν οφειλέτη που αντιμετωπίζει ή πρόκειται να αντιμετωπίσει δυσχέρειες όσον αφορά την εκπλήρωση των οικονομικών του υποχρεώσεων («οικονομικές δυσχέρειες»).

Τα χρηματοδοτικά ανοίγματα θεωρούνται ως **ανοίγματα με ανοχή**, όταν έχουν γίνει παραχωρήσεις, ανεξάρτητα από την ύπαρξη οποιουδήποτε καθυστερούμενου ποσού ή την ταξινόμηση των ανοιγμάτων ως απομειωμένης αξίας, σύμφωνα με το εφαρμοστέο λογιστικό πλαίσιο, ή ως σε αθέτηση.

Αυτές οι **παραχωρήσεις** αφορούν στα εξής:

- τροποποίηση των προηγούμενων όρων και προϋποθέσεων μιας σύμβασης τους οποίους θεωρείται ότι δεν είναι σε θέση να τηρήσει ο οφειλέτης, λόγω των οικονομικών του δυσχερειών, με αποτέλεσμα την ανεπαρκή ικανότητα εξυπηρέτησης του χρέους. Η τροποποίηση αυτή δεν θα είχε παραχωρηθεί εάν ο οφειλέτης δεν αντιμετώπιζε οικονομικές δυσχέρειες.
- συνολική ή μερική αναχρηματοδότηση μιας σύμβασης προβληματικού χρέους, η οποία δεν θα είχε χορηγηθεί εάν ο οφειλέτης δεν αντιμετώπιζε οικονομικές δυσχέρειες. Ως αναχρηματοδότηση νοείται η χρήση δανειακών συμβάσεων, προκειμένου να διασφαλιστεί η

πλήρης ή μερική αποπληρωμή άλλων δανειακών συμβάσεων, με ισχύοντες όρους τους οποίους δεν είναι σε θέση να τηρήσει οφειλέτης.

- διαφορά υπέρ του οφειλέτη μεταξύ των τροποποιημένων όρων της σύμβασης και των προηγούμενων όρων της σύμβασης·
- συμπερίληψη, σε τροποποιημένη σύμβαση, ευνοϊκότερων όρων απ' ότι θα μπορούσαν να είχαν λάβει άλλοι οφειλέτες με παρόμοιο προφίλ κινδύνου εκείνη τη χρονική στιγμή.
- η τροποποίηση που έχει επέλθει σε μια σύμβαση συνεπάγεται ολική ή μερική ακύρωση με διαγραφή του χρέους·
- η Τράπεζα εγκρίνει τη χρήση ενσωματωμένων ρητρών ανοχής για έναν οφειλέτη, ο οποίος αδυνατεί να εξυπηρετήσει το άνοιγμα ή που θα μπορούσε να θεωρηθεί ότι αδυνατεί να εξυπηρετήσει το άνοιγμα χωρίς τη χρήση των εν λόγω ρητρών·

Τα ανοίγματα δεν αντιμετωπίζονται ως ανοίγματα με ανοχή, όταν ο οφειλέτης δεν αντιμετωπίζει **οικονομικές δυσχέρειες**. Παραδείγματα **ενδείξεων δυσχερειών** όσον αφορά την εκπλήρωση των οικονομικών υποχρεώσεων και χειροτέρευσης της οικονομικής κατάστασης του πιστούχου, περιλαμβάνουν τα εξής:

- Ουσιαστική χειροτέρευση των οικονομικών στοιχείων του οφειλέτη (μείωση του εισοδήματος, των κερδών/ του κύκλου εργασιών), ιδιαίτερα αν παρουσιάζουν και τάση επιδείνωσης.
- Ύπαρξη γεγονότων που έχουν επηρεάσει δυσμενώς την οικονομική κατάσταση του οφειλέτη (ενδεικτικά αναφέρονται η παύση εργασιών βασικού πελάτη του οφειλέτη, καταστροφική εγκαταστάσεων, απόλυση από εργασία κ.α.)
- Μικρές επαναλαμβανόμενες ουσιαστικές καθυστερήσεις στην εξυπηρέτηση του δανείου που δημιουργούν αρνητική εικόνα στη συμπεριφορά του πιστούχου.
- Ουσιαστική υποβάθμιση της πιστοληπτικής ικανότητας του πιστούχου (credit rating downgrade).
- Ύπαρξη άλλων ληξιπρόθεσμων οφειλών προς το πιστωτικό ίδρυμα.

Στην περίπτωση εφαρμογής μέτρων ανοχής σε **μη εξυπηρετούμενα ανοίγματα**, τα ανοίγματα αυτά θεωρείται ότι έχουν **παύσει να είναι μη εξυπηρετούμενα**, εφόσον πληρούνται όλες οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

- Η ρύθμιση δεν συνεπάγεται την αναγνώριση απομείωσης ή αθέτησης·
- έχει παρέλθει ένα έτος από την ρύθμιση
- δεν υπάρχει μετά την ρύθμιση κανένα καθυστερούμενο ποσό πληρωμής ή ανησυχία όσον αφορά την πλήρη αποπληρωμή του ανοίγματος, σύμφωνα με τους όρους κατόπιν της ανοχής. Η μη ύπαρξη ανησυχιών προσδιορίζεται μετά από ανάλυση της χρηματοοικονομικής κατάστασης του οφειλέτη. Μπορεί να θεωρηθεί ότι παύουν να υφίστανται ανησυχίες όταν ο οφειλέτης έχει καταβάλει, μέσω των τακτικών πληρωμών του, σύμφωνα με τους όρους της ρύθμισης, συνολικό ποσό ύψους ίσου με το ποσό που ήταν προηγουμένως καθυστερούμενο (όπου υπήρχαν καθυστερούμενα ποσά) ή που έχει διαγραφεί (όπου δεν υπήρχαν καθυστερούμενα ποσά) στα πλαίσια της ρύθμισης, ή ο οφειλέτης έχει καταδείξει με άλλον τρόπο την ικανότητά του να συμμορφωθεί με τους όρους της ρύθμισης.

Για τα δάνεια με μέτρα ανοχής ο Όμιλος ακολουθεί παρόμοιες διαδικασίες αξιολόγησης της οικονομικής κατάστασης του πιστούχου με αυτές που ακολουθεί για δάνεια που δίνονται για πρώτη φορά, ενώ η παρακολούθηση των οφειλών γίνεται πιο συστηματικά. Αυτό σημαίνει ότι ο Όμιλος διενεργεί τουλάχιστον τα ακόλουθα:

- Κατά την επαναδιαπραγμάτευση των όρων, προβαίνει σε επαναξιολόγηση της οικονομικής κατάστασης του οφειλέτη λαμβάνοντας υπόψη όλες τις οικονομικές ή άλλες παραμέτρους που επηρεάζουν την πιστοληπτική του ικανότητα.
- Ελέγχει το δείκτη δανειακών υποχρεώσεων προς το εισόδημα (PTI) και τον δείκτη Δάνειο προς Αξία Εξασφάλισης (LTV).
- Παρακολουθεί συστηματικά τυχόν μεταβολές στα οικονομικά και λοιπά στοιχεία του δανειολήπτη ή αντίστοιχα τη συναλλακτική συμπεριφορά του πελάτη στην περίπτωση της λιανικής τραπεζικής, τουλάχιστον για τρία έτη ή μέχρι να εξαλειφθούν οι λόγοι που υπαγόρευαν την αναδιάρθρωση.
- Διαθέτει καταγεγραμμένες πολιτικές και διαδικασίες για την παρακολούθηση των δανείων που τελούν υπό ρύθμιση και υιοθετεί ασφαλιστικές δικλείδες που διασφαλίζουν σε ικανοποιητικό βαθμό ότι οι πολιτικές και οι διαδικασίες αυτές ακολουθούνται.

- Τα δάνεια που έχουν ρυθμιστεί παρακολουθούνται ως ειδικές κατηγορίες, διακριτά στο μηχανογραφικό σύστημα του Ομίλου ενώ αντιμετωπίζονται όπως τα δάνεια που έχουν περιέλθει σε προσωρινή καθυστέρηση.

Η ταξινόμηση στα ανοίγματα με μέτρα ανοχής διακόπεται, όταν πληρούνται όλες οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

- η σύμβαση θεωρείται εξυπηρετούμενη, ακόμη και όταν έχει αναταξινομηθεί από την κατηγορία μη εξυπηρετούμενων, αφού η ανάλυση της οικονομικής κατάστασης του οφειλέτη έδειξε ότι δεν πληρούσε πλέον τις προϋποθέσεις για να θεωρείται μη εξυπηρετούμενη·
- έχει παρέλθει ελάχιστη διετής περίοδος αναστολής από την ημερομηνία που το άνοιγμα σε ρύθμιση θεωρήθηκε εξυπηρετούμενο·
- έχουν πραγματοποιηθεί τακτικές πληρωμές περισσότερο σημαντικού συνολικού ποσού κεφαλαίου ή τόκων, τουλάχιστον κατά το ήμισυ της περιόδου αναστολής·
- κανένα από τα ανοίγματα έναντι του οφειλέτη δεν εμφανίζει καθυστέρηση άνω των 30 ημερών στο τέλος της περιόδου αναστολής.

Στην περίπτωση που δεν πληρούνται οι παραπάνω προϋποθέσεις στο τέλος της περιόδου αναστολής, το άνοιγμα εξακολουθεί να προσδιορίζεται ως ρυθμισμένο εξυπηρετούμενο υπό αναστολή, έως ότου εκπληρωθούν όλες οι προϋποθέσεις. Οι προϋποθέσεις αξιολογούνται τουλάχιστον σε τριμηνιαία βάση.

Ένα άνοιγμα με ανοχή μπορεί να θεωρηθεί ως εξυπηρετούμενο από την ημερομηνία που εφαρμόστηκαν τα μέτρα ανοχής, εφόσον πληρείται κάποια από τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- α) η παράταση αυτή δεν οδήγησε στην ταξινόμηση του ανοίγματος ως μη εξυπηρετούμενου
- β) το άνοιγμα δεν θεωρήθηκε μη εξυπηρετούμενο άνοιγμα κατά την ημερομηνία που παρατάθηκαν τα μέτρα ανοχής.

Επίσης, σε περίπτωση που εφαρμοστούν **πρόσθετα μέτρα ανοχής** σε εξυπηρετούμενη σύμβαση με ανοχή υπό αναστολή ή εάν **η σύμβαση εμφανίσει καθυστέρηση άνω των 30 ημερών**, ταξινομείται ως μη εξυπηρετούμενη.

Οι ρυθμίσεις οι οποίες χαρακτηρίζονται ως μη εξυπηρετούμενες σύμφωνα με τα παραπάνω, υπόκεινται σε διενέργεια ελέγχου απομείωσης (impairment test) και ακολουθούνται οι κανόνες που περιγράφονται κατά τα δύο στάδια του Ειδικού και του Γενικού Ελέγχου Απομείωσης.

Κίνδυνος συγκέντρωσης

Ο καθορισμός των ορίων στο Τραπεζικό Χαρτοφυλάκιο γίνεται με κριτήριο την ορθολογική διασπορά των κεφαλαίων του Ομίλου και την αποφυγή των συγκεντρώσεων σε διάφορους τομείς της οικονομίας, σε γεωγραφικές περιοχές ή σε συνδεδεμένα αντισυμβαλλόμενα μέρη, λαμβάνοντας υπόψη:

- Κλαδικές μελέτες αναφορικά με τον βαθμό πιστωτικής επικινδυνότητας προκειμένου να εντοπιστούν επικίνδυνοι κλάδοι στους οποίους πρέπει να περιοριστεί η πιστωτική επέκταση.
- Αξιολόγηση του κινδύνου συγκέντρωσης που μπορεί να προκύψει από ανοίγματα σε συγκεκριμένους πελάτες ή ομάδες συνδεδεμένων πελατών (group) και/ή ανοίγματα σε ομάδες αντισυμβαλλόμενων των οποίων η πιθανότητα αθέτησης επηρεάζεται από κοινούς παράγοντες όπως: μακροοικονομικό περιβάλλον, γεωγραφική θέση, κλάδο δραστηριότητας, νόμισμα, χρησιμοποίηση τεχνικών μείωσης κινδύνου.
- Διενέργεια stress test και τη χρήση των αποτελεσμάτων τους στη διαμόρφωση συστήματος ορίων.

Κατά την αξιολόγηση της συγκέντρωσης των ανοιγμάτων βάσει της γεωγραφικής τους κατανομής δεν προέκυψαν συγκεντρώσεις, πλην της Αττικής οι οποίες όμως είναι αναμενόμενες λόγω της δομής της ελληνικής οικονομίας.

Κίνδυνος Αγοράς

Ο Όμιλος εκτίθεται σε κινδύνους αγοράς που προέρχονται από τη μεταβολή της εύλογης αξίας των χρηματοοικονομικών μεγεθών εξαιτίας δυσμενών αλλαγών στις μεταβλητές της αγοράς όπως αλλαγές στα επιτόκια, στις χρηματιστηριακές αξίες και στις συναλλαγματικές ισοτιμίες.

Ο Όμιλος έχει ορίσει εσωτερικές διαδικασίες για τα όρια διαπραγμάτευσης της Διεύθυνσης Διαχείρισης Διαθεσίμων αναφορικά με τον έλεγχο του κινδύνου αγοράς. Στα πλαίσια της διαχείρισης του κινδύνου

αγοράς αναπτύσσονται τεχνικές για την αντιστάθμιση των κινδύνων αυτών και παρακολουθείται η αποτελεσματικότητα των αντισταθμίσεων και των τεχνικών μείωσης κινδύνου στα πλαίσια της πολιτικής και της διαχείρισης των ορίων που έχουν καθορισθεί από το Συμβούλιο Διαχείρισης Ενεργητικού Παθητικού.

Στο χαρτοφυλάκιο συναλλαγών περιλαμβάνονται οι επενδύσεις σε στοιχεία που κατέχονται για εμπορία. Αυτά τα στοιχεία αποτελούνται από αξίες που αγοράστηκαν με σκοπό την άμεση απόδοση κέρδους από βραχυπρόθεσμες αυξομειώσεις των τιμών. Στο Επενδυτικό Χαρτοφυλάκιο περιλαμβάνονται οι διαθέσιμες προς πώληση και οι διακρατούμενες έως τη λήξη επενδύσεις.

Για την διαχείριση του συναλλαγματικού κινδύνου έχει ορισθεί ένα πλαίσιο ορίων που έχει εγκριθεί από Συμβούλιο Διαχείρισης Ενεργητικού Παθητικού. Αυτό το πλαίσιο περιλαμβάνει όρια κέρδους-ζημιάς, ονομαστικά όρια (ανά νόμισμα, συνολικά, ημερήσια, ενδοημερήσια κα).

Για τον επιτοκιακό κίνδυνο χρησιμοποιούνται μέθοδοι μέτρησης του κινδύνου επιτοκίου που σχετίζονται με τον κίνδυνο επανατιμολόγησης (repricing risk) και τον κίνδυνο καμπυλών απόδοσης (yield curve risk).

Επιπλέον η Τράπεζα σε τακτά χρονικά διαστήματα προβαίνει σε αναλύσεις σεναρίων ακραίων καταστάσεων και ανάλυση ευαισθησίας για την αλλαγή της οικονομικής αξίας των χαρτοφυλακίων που θα επέλθει σε διάφορα σενάρια αλλαγών της καμπύλης επιτοκίων, των συναλλαγματικών ισοτιμιών και των τιμών των μετοχών. Εφαρμόζεται ένα πλήθος σεναρίων τα οποία αντικατοπτρίζουν τις βέλτιστες πρακτικές της αγοράς, τις εποπτικές απαιτήσεις και τις εκτιμήσεις των στελεχών και της Διοίκησης της Τράπεζας αναφορικά με την εξέλιξη των μεγεθών της αγοράς.

Κίνδυνος Ρευστότητας

Ο σκοπός του Ομίλου κατά την διαχείριση του κινδύνου ρευστότητας είναι η εξασφάλιση, στον καλύτερο δυνατό βαθμό, της ύπαρξης ικανοποιητικής ρευστότητας με σκοπό την ικανοποίηση των υποχρεώσεων του, τόσο υπό φυσιολογικές όσο και υπό ακραίες καταστάσεις, χωρίς δυσανάλογο επιπρόσθετο κόστος.

Ο Όμιλος δίνει έμφαση στις πελατειακές καταθέσεις και προσπαθεί μέσα από τις πολιτικές του να τις διατηρήσει ως πρωτεύουσα πηγή χρηματοδότησης του.

Η διαχείριση της ρευστότητας γίνεται από την Δ/ση Διαχείρισης Διαθεσίμων με βάση πολιτικές και διαδικασίες οι οποίες εξετάζονται και εγκρίνονται από την ALCO. Επιπλέον ανά τακτά χρονικά διαστήματα πραγματοποιούνται διάφορα σενάρια προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων με βάση τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του Ομίλου και τις μεταβολές των χαρακτηριστικών και συνθηκών των αγορών.

Ο Όμιλος στα πλαίσια της Διαδικασίας Αξιολόγησης Εσωτερικής Επάρκειας Ρευστότητας (ΔΑΕΕΡ) αξιολογεί τις σχετικές με τον κίνδυνο ρευστότητας διαδικασίες, μέτρα, πολιτικές, μηχανισμούς ελέγχου, δοκιμές ακραίων καταστάσεων κρίσης και το σχεδίων αντιμετώπισης καταστάσεων κρίσης ρευστότητας. Επιπλέον η Τράπεζα της Ελλάδος, κατά την εποπτική διαδικασία εξέτασης και αξιολόγησης, εξετάζει τις στρατηγικές, τις διαδικασίες και τους μηχανισμούς που εφαρμόζουν τα πιστωτικά ιδρύματα για τη συμμόρφωσή τους προς τις υποχρεώσεις που απορρέουν από την εφαρμογή του Ν4261/2014 και του Κανονισμού (ΕΕ) αριθμ.575/2013 και αξιολογεί τους κινδύνους που έχουν ή πρόκειται να αναλάβουν. Σκοπός της διαδικασίας αυτής είναι ο προσδιορισμός της επάρκειας των εσωτερικών συστημάτων των πιστωτικών ιδρυμάτων για τη συνετή διαχείριση και την κάλυψη των κινδύνων τους.

Ειδικότερα αναφορικά με τον κίνδυνο ρευστότητας η Τράπεζα σύμφωνα με την ΠΔΤΕ 2614/07.04.2009 ανέπτυξε καταγεγραμμένη πολιτική Ρευστότητας την οποία και υπέβαλε στην Τράπεζα της Ελλάδος. Επιπλέον στα πλαίσια της ανωτέρω πράξης η Τράπεζα ανέπτυξε και υπέβαλε στο εποπτικό όργανο εσωτερικά όρια ρευστότητας και σχέδιο αντιμετώπισης καταστάσεων κρίσης ρευστότητας (contingency funding plan) λαμβάνοντας υπόψη την ύπαρξη ύψους δεσμευτικών γραμμών από άλλα πιστωτικά ιδρύματα καθώς και τις επιπτώσεις στο κόστος χρηματοδότησης λόγω μείωσης ρευστότητας στο σύνολο της αγοράς ή μιας υποβάθμισης του Ομίλου.

Λειτουργικός Κίνδυνος

Ο Λειτουργικός Κίνδυνος είναι ο κίνδυνος που απορρέει από ανεπαρκείς εσωτερικές διαδικασίες ή παραβιάσεις των διαδικασιών αυτών, ανθρώπινη συμπεριφορά, συστήματα ή από εξωτερικούς παράγοντες. Στο πεδίο των λειτουργικών κινδύνων εμπίπτει και ο Νομικός Κίνδυνος.

Στα πλαίσια της εφαρμογής πιο εξελιγμένων προσεγγίσεων για την μέτρηση, αναγνώριση και διαχείριση του Λειτουργικού Κινδύνου, ο Όμιλος αναπτύσσει διαδικασίες που αφορούν την χρήση από τις επιχειρησιακές μονάδες του Ομίλου και της Δ/σης Διαχείρισης Κινδύνων:

- Εκθέσεων εσωτερικού και εξωτερικού ελέγχου.
- Βασικούς Δείκτες Λειτουργικού Κινδύνου.
- Βάση δεδομένων καταγραφής και παρακολούθησης κινδύνων.

Πέραν του μελλοντικού σχεδιασμού για τον λειτουργικό κίνδυνο, στην παρούσα φάση μεγάλη σημασία δίνεται επίσης στη διαχείριση των διαδικασιών, στην εκπαίδευση του προσωπικού, στην δημιουργία ορίων και στη δημιουργία σχεδίων εκτάκτου ανάγκης.

ΚΕΦΑΛΙΑΚΗ ΕΠΑΡΚΕΙΑ

Η Διεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνων παρακολουθεί την κεφαλαιακή επάρκεια σε τακτά χρονικά διαστήματα και υποβάλλει τα στοιχεία υπολογισμού αυτής ανά τρίμηνο στην Τράπεζα της Ελλάδος, η οποία αποτελεί και την εποπτεύουσα αρχή των Πιστωτικών Ιδρυμάτων.

Ο Δείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας, ορίζεται ως ο λόγος των εποπτικών Ιδίων Κεφαλαίων προς τα στοιχεία Ενεργητικού καθώς και τα εκτός Κατάστασης Οικονομικής Θέσης στοιχεία, σταθμισμένα κατά τον κίνδυνο που αυτά περικλείουν.

Ο βασικός στόχος του Ομίλου συνίσταται στην διατήρηση των κεφαλαιακών απαιτήσεων σύμφωνα με το εκάστοτε κανονιστικό πλαίσιο όπως αυτό ορίζεται από τις εποπτικές αρχές της χώρας, στην δυνατότητα του Ομίλου να συνεχίζει χωρίς προσκόμματα τις δραστηριότητες του και στη διατήρηση της κεφαλαιακής βάσης σε τέτοιο επίπεδο, το οποίο δεν θα συνιστά εμπόδιο στην επίτευξη του επιχειρηματικού σχεδίου του.

Πέραν των ελάχιστων κεφαλαιακών απαιτήσεων ο Όμιλος κατ' εφαρμογή του Νόμου Ν.4261/2014 διαθέτει αξιόπιστες, αποτελεσματικές και ολοκληρωμένες στρατηγικές και διαδικασίες για την αξιολόγηση και τη διατήρηση σε διαρκή βάση του ύψους, της σύνθεσης και της κατανομής των ιδίων κεφαλαίων που θεωρούνται επαρκή για την κάλυψη της φύσης και του επιπέδου των κινδύνων που αναλαμβάνει (εσωτερικό κεφάλαιο). Ειδικότερα αναφορικά με τον πιστωτικό κίνδυνο, στα πλαίσια της ΔΑΕΕΚ, ο Όμιλος εφαρμόζει τον εποπτικό τύπο της Προσέγγισης Εσωτερικών Διαβαθμίσεων προκειμένου να υπολογίσει την αναμενόμενη και μη αναμενόμενη ζημιά του χαρτοφυλακίου του και το απαραίτητο εποπτικό κεφάλαιο που θα απαιτούνταν για να καλυφθεί αυτή.

Επιπλέον στα πλαίσια αυτής της Διαδικασίας Αξιολόγησης Επάρκειας Εσωτερικού Κεφαλαίου (ΔΑΕΕΚ) εξετάζονται από ποσοτικής και ποιοτικής πλευράς τα κάτωθι στοιχεία:

1. Επίπεδο, δομή και σταθερότητα εποπτικών κεφαλαίων.
2. Κερδοφορία και διατηρησιμότητά της.
3. Κίνδυνος συγκέντρωσης πιστωτικού κινδύνου.
4. Κίνδυνος Αγοράς.
5. Κίνδυνος επιτοκίου στο τραπεζικό χαρτοφυλάκιο.
6. Κίνδυνος Ρευστότητας.
7. Λειτουργικός Κίνδυνος.
8. Κίνδυνος Μόχλευσης
9. Κίνδυνος Συμμόρφωσης.
10. Επίπεδο και κατανομή του εσωτερικού κεφαλαίου.

Από την αξιολόγηση της διαχρονικής εξέλιξης των μεγεθών για τα ανωτέρω πεδία και λαμβάνοντας υπόψη τις ποιοτικές απόψεις στελεχών προσδιορίζονται επιπλέον κεφαλαιακές απαιτήσεις για την περαιτέρω κάλυψη των εξής:

- Υποεκτίμηση Πιστωτικού Κινδύνου κατά την χρήση της τυποποιημένης μεθοδολογίας.
- Υποεκτίμηση του Κινδύνου Αγοράς.

- Υποεκτίμηση Λειτουργικού Κινδύνου κατά την χρήση της μεθοδολογίας του Βασικού Δείκτη.
- Λοιποί Κίνδυνοι όπως ο κίνδυνος επιτοκίου, κίνδυνος συγκέντρωσης, κίνδυνος ρευστότητας, κίνδυνος κερδοφορίας, κίνδυνος κεφαλαίων και κίνδυνος φήμης.

Το εσωτερικό κεφάλαιο υπολογίζεται ως το άθροισμα των επιμέρους αξιολογήσεων για την κάλυψη κάθε μορφής κινδύνου.

41.1 ΚΙΝΔΥΝΟΣ ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑΣ

Ως «κίνδυνος ρευστότητας» ορίζουμε το ενδεχόμενο αδυναμίας του Ομίλου να αποπληρώσει, πλήρως ή έγκαιρα, τις τρέχουσες και μελλοντικές χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις όταν αυτές γίνουν απαιτητές λόγω έλλειψης της απαραίτητης ρευστότητας. Στον κίνδυνο αυτό περιλαμβάνεται και η πιθανότητα ανάγκης επαναχρηματοδότησης ποσών σε υψηλότερα επιτόκια, καθώς επίσης και η ανάγκη πώλησης στοιχείων του Ενεργητικού. Η παρακολούθηση του κινδύνου ρευστότητας του Ομίλου επικεντρώνεται στην διαχείριση ταμειακών ροών και εκροών για κάθε χρονική περίοδο, ώστε κάτω από φυσιολογικές συνθήκες να έχει τη δυνατότητα να ανταποκριθεί στις ταμειακές του υποχρεώσεις. Οι εποπτικές αρχές έχουν καθορίσει δείκτες αξιολόγησης ρευστότητας, με δικά τους κριτήρια, προκειμένου να ελέγχεται το καθαρό άνοιγμα ρευστότητας. Παρατίθεται Ανάλυση Ανοιγματος Ρευστότητας (Liquidity Gap Analysis) προκειμένου να εξασφαλιστεί μια εικόνα των αναμενόμενων χρηματοροών που προκύπτουν από τα στοιχεία Ενεργητικού & Παθητικού, ανά χρονική περίοδο. Σε περιπτώσεις υποχρεώσεων ή απαιτήσεων χωρίς συμβατική ημερομηνία λήξης αυτές κατατάσσονται στην χρονική περίοδο έως ένα μήνα. Για την άντληση επιπλέον ρευστότητας η Τράπεζα δεσμεύει χρηματοοικονομικά στοιχεία ως εξασφάλιση στην Τράπεζα της Ελλάδος (Σημείωση 40.1 των οικονομικών καταστάσεων). Δεν υπάρχουν αλλαγές στη διαχείριση, την έκθεση και τη μεθοδολογία του κινδύνου για την τρέχουσα χρήση σε σχέση με τη συγκριτική χρήση 2015.

ΚΙΝΔΥΝΟΣ ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑΣ (Ποσά σε χιλ. €)	ΟΜΙΛΟΣ					
	31/12/2016					
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	Έως 1 μήνα	Από 1 μήνα έως 3 μήνες	Από 3 μήνες έως 1 έτος	Από 1 έτος έως 5 έτη	Πλέον των 5 ετών	Σύνολο
Ταμείο και διαθέσιμα στην Κεντρική Τράπεζα	43.362					43.362
Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	4.879					4.879
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα – απαιτήσεις					84	84
Χρηματοοικονομικά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων		234	1.601	544	234	2.613
Δάνεια και προκαταβολές σε πελάτες (μετά από προβλέψεις)	488.325	89.872	638.563	484.102	1.076.098	2.776.959
Χρηματοοικονομικά μέσα διαθέσιμα για πώληση	804	7	16.079	22.821	11.027	50.737
Διακρατούμενες ως τη λήξη επενδύσεις				10.115		10.115
Συμμετοχές σε συγγενείς επιχειρήσεις					9.907	9.907
Ιδιοχρησιμοποιούμενα ενσώματα πάγια στοιχεία					28.595	28.595
Επενδύσεις σε ακίνητα				56.369		56.369
Άυλα περιουσιακά στοιχεία					43.515	43.515
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις				37.259	345.918	383.177
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	26.376	5.875	67.386	24.393	76.743	200.773
Σύνολο ενεργητικού	563.745	95.987	723.628	635.602	1.592.121	3.611.083
Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα	1.017.442	7.900				1.025.342
Υποχρεώσεις προς πελάτες	1.458.340	226.571	207.839			1.892.750
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα - υποχρεώσεις		236				236
Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού				2.636	3.970	6.606
Λοιπές προβλέψεις				28.298		28.298
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις			780	3.120	2.034	5.934
Λοιπές υποχρεώσεις	15.721	199	2.341	(288)	39	18.011
Σύνολο υποχρεώσεων	2.491.503	234.906	210.961	33.766	6.043	2.977.178
Άνοιγμα Ρευστότητας	(1.927.758)	(138.919)	512.668	601.836	1.586.078	633.905

ΚΙΝΔΥΝΟΣ ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑΣ (Ποσά σε χιλ. €)	ΟΜΙΛΟΣ 31/12/2015					Σύνολο
	Έως 1 μήνα	Από 1 μήνα έως 3 μήνες	Από 3 μήνες έως 1 έτος	Από 1 έτος έως 5 έτη	Πλέον των 5 ετών	
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	Έως 1 μήνα	Από 1 μήνα έως 3 μήνες	Από 3 μήνες έως 1 έτος	Από 1 έτος έως 5 έτη	Πλέον των 5 ετών	Σύνολο
Ταμείο και διαθέσιμα στην Κεντρική Τράπεζα	49.559					49.559
Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	9.581					9.581
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα – απαιτήσεις		205			152	357
Χρηματοοικονομικά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων		1.213	4.079	1.103	172	6.566
Δάνεια και προκαταβολές σε πελάτες (μετά από προβλέψεις)	242.106	152.378	724.014	518.462	1.120.467	2.757.428
Χρηματοοικονομικά μέσα διαθέσιμα για πώληση	804		16.645	35.656	10.199	63.303
Διακρατούμενες ως τη λήξη επενδύσεις				10.162		10.162
Συμμετοχές σε συγγενείς επιχειρήσεις					15.063	15.063
Ιδιοχρησιμοποιούμενα ενσώματα πάγια στοιχεία					30.135	30.135
Επενδύσεις σε ακίνητα				58.190		58.190
Άυλα περιουσιακά στοιχεία					37.290	37.290
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις				76.720	312.746	389.466
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	20.808	10.811	119.673	16.181	74.681	242.154
Σύνολο ενεργητικού	322.858	164.607	864.409	716.474	1.600.907	3.669.256
Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα	783.172	596				783.768
Υποχρεώσεις προς πελάτες	1.555.527	300.014	286.962			2.142.503
Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού				4.256	6.431	10.687
Λοιπές προβλέψεις				20.745		20.745
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις			607	2.464	1.647	4.718
Λοιπές υποχρεώσεις	17.590	2.491	6.683	(182)	43	26.625
Σύνολο υποχρεώσεων	2.356.289	303.101	294.252	27.283	8.120	2.989.046
Άνοιγμα Ρευστότητας	(2.033.431)	(138.494)	570.157	689.192	1.592.786	680.210

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΤΡΑΠΕΖΑ					Σύνολο
	31/12/2016					
(Ποσά σε χιλ. €)	Έως 1 μήνα	Από 1 μήνα έως 3 μήνες	Από 3 μήνες έως 1 έτος	Από 1 έτος έως 5 έτη	Πλέον των 5 ετών	
Ταμείο και διαθέσιμα στην Κεντρική Τράπεζα	43.361					43.361
Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	4.870					4.870
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα – απαιτήσεις					84	84
Χρηματοοικονομικά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων		234	1.498	544	234	2.510
Δάνεια και προκαταβολές σε πελάτες (μετά από προβλέψεις)	488.325	89.872	638.563	484.102	1.076.098	2.776.959
Χρηματοοικονομικά μέσα διαθέσιμα για πώληση	804	7	16.079	22.821	11.027	50.737
Διακρατούμενες ως τη λήξη επενδύσεις				10.115		10.115
Συμμετοχές σε θυγατρικές επιχειρήσεις					11.806	11.806
Συμμετοχές σε συγγενείς επιχειρήσεις					7.749	7.749
Ιδιοχρησιμοποιούμενα ενσώματα πάγια στοιχεία					28.424	28.424
Επενδύσεις σε ακίνητα				56.369		56.369
Άυλα περιουσιακά στοιχεία					43.488	43.488
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις				37.569	345.918	383.488
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	25.310	5.495	67.284	24.393	76.743	199.225
Σύνολο ενεργητικού	562.670	95.607	723.423	635.913	1.601.571	3.619.184
Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα	1.017.442	7.900				1.025.342
Υποχρεώσεις προς πελάτες	1.471.813	226.571	207.839			1.906.224
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα - υποχρεώσεις		236				236
Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού				2.617	3.926	6.543
Λοιπές προβλέψεις				29.491		29.491
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις			780	3.120	2.034	5.934
Λοιπές υποχρεώσεις	15.683	573	578	16	31	16.880
Σύνολο υποχρεώσεων	2.504.938	235.281	209.198	35.244	5.991	2.990.651
Άνοιγμα Ρευστότητας	(1.942.268)	(139.673)	514.226	600.669	1.595.580	628.533

ΚΙΝΔΥΝΟΣ ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑΣ (Ποσά σε χιλ. €)	ΤΡΑΠΕΖΑ 31/12/2015					Σύνολο
	Έως 1 μήνα	Από 1 μήνα έως 3 μήνες	Από 3 μήνες έως 1 έτος	Από 1 έτος έως 5 έτη	Πλέον των 5 ετών	
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ						
Ταμείο και διαθέσιμα στην Κεντρική Τράπεζα	49.558					49.558
Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	9.558					9.558
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα – απαιτήσεις		205			152	357
Χρηματοοικονομικά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων		1.213	3.963	1.103	172	6.451
Δάνεια και προκαταβολές σε πελάτες (μετά από προβλέψεις)	242.106	152.378	724.014	518.462	1.120.467	2.757.428
Χρηματοοικονομικά μέσα διαθέσιμα για πώληση	804		16.645	35.656	10.199	63.303
Διακρατούμενες ως τη λήξη επενδύσεις				10.162		10.162
Συμμετοχές σε θυγατρικές επιχειρήσεις					11.809	11.809
Συμμετοχές σε συγγενείς επιχειρήσεις					10.662	10.662
Ιδιοχρησιμοποιούμενα ενσώματα πάγια στοιχεία					29.961	29.961
Επενδύσεις σε ακίνητα				58.190		58.190
Άυλα περιουσιακά στοιχεία					37.264	37.264
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις				76.665	312.746	389.411
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	19.563	10.410	119.197	16.057	74.681	239.908
Σύνολο ενεργητικού	321.589	164.206	863.819	716.295	1.608.115	3.674.024
Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα	783.172	596				783.768
Υποχρεώσεις προς πελάτες	1.570.409	300.014	286.962			2.157.385
Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού				4.239	6.358	10.596
Λοιπές προβλέψεις				20.448		20.448
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις			607	2.430	1.647	4.684
Λοιπές υποχρεώσεις	17.558	2.362	5.006	16	35	24.976
Σύνολο υποχρεώσεων	2.371.139	302.972	292.575	27.132	8.039	3.001.858
Άνοιγμα Ρευστότητας	(2.049.550)	(138.766)	571.244	689.163	1.600.076	672.166

41.2 ΚΙΝΔΥΝΟΣ ΑΓΟΡΑΣ

41.2.1 ΚΙΝΔΥΝΟΣ ΜΕΤΟΧΩΝ

Ο κίνδυνος αναφορικά με τις μετοχικές και άλλες αξίες που κατέχει ο Όμιλος απορρέει από τυχόν αρνητικές μεταβολές στις τρέχουσες τιμές των μετοχών και άλλων αξιών. Κατά κανόνα ο Όμιλος επενδύει σε μετοχικούς τίτλους στο Χρηματιστήριο Αξιών (ΧΑ) και ανάλογα με το σκοπό της επένδυσης κατανέμονται και στο ανάλογο χαρτοφυλάκιο (εμπορικό χαρτοφυλάκιο ή επενδυτικό)

Ο Όμιλος εκτιμά τον κίνδυνο τιμών, υπολογίζοντας την αρνητική επίπτωση που θα επιφέρει στο ετήσιο αποτέλεσμα μία μεταβολή των τιμών των μετοχών. Οι παραδοχές που λήφθηκαν υπόψη για την εφαρμογή των αναλύσεων ευαισθησίας είναι ανάλογες προς τις παραδοχές που χρησιμοποιούνται για την υποβολή των στοιχείων προς τις Εποπτικές Αρχές.

Με βάση τις σχετικές μετρήσεις στις οποίες προέβη ο Όμιλος στα υπόλοιπα των λογαριασμών της 31/12/2016 κατεδείχθη ότι σε περίπτωση πτώσης των τιμών των μετοχών σε ποσοστό 30% θα προκαλέσει ζημιές στον Όμιλο ύψους 393,8 χιλ. ευρώ και στην Τράπεζα ζημιές ύψους 363 χιλ. ευρώ.

Αντίστοιχα για τη συγκριτική χρήση 2015, σε περίπτωση πτώσης των τιμών των μετοχών κατά ποσοστό 30%, οι εκτιμώμενες ζημιές για τον Όμιλο θα ανέρχονταν σε 481,5 χιλ. ευρώ και για την Τράπεζα 448,1 χιλ. ευρώ.

Δεν υπάρχουν αλλαγές στη διαχείριση, την έκθεση και τη μεθοδολογία του κινδύνου για την τρέχουσα χρήση σε σχέση με τη συγκριτική χρήση του 2015.

41.2.2 ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΙΚΟΣ ΚΙΝΔΥΝΟΣ

Ως «συναλλαγματικό κίνδυνο» ορίζουμε τον ανειλημμένο επενδυτικό κίνδυνο ο οποίος προκύπτει από τις δυσμενείς μεταβολές στις τιμές νομισμάτων, όταν υπάρχει ανοικτή συναλλαγματική θέση σε κάποιο νόμισμα. Ο Όμιλος/ Η Τράπεζα έχει θέσει όρια για την μέγιστη συναλλαγματική έκθεση της, ανά νόμισμα, τα οποία και παρακολουθούνται σε συνεχή βάση. Ο Όμιλος συχνά αντισταθμίζει το μεγαλύτερο μέρος του κινδύνου αυτού, τηρώντας αντίστοιχες υποχρεώσεις στο ίδιο νόμισμα. Στους κατωτέρω πίνακες εμφανίζεται, ανά νόμισμα, ο βαθμός έκθεσης του Ομίλου στον συναλλαγματικό κίνδυνο. Δεν υπάρχουν αλλαγές στη διαχείριση, την έκθεση και τη μεθοδολογία του κινδύνου για την τρέχουσα χρήση σε σχέση με τη συγκριτική χρήση του 2015.

ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΙΚΟΣ ΚΙΝΔΥΝΟΣ (Ποσά σε χιλ. €)	ΟΜΙΛΟΣ					
	31/12/2016					
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	EUR	USD	GBP	JPY	ΛΟΙΠΑ	Σύνολο
Ταμείο και διαθέσιμα στην Κεντρική Τράπεζα	42.452	614	61	0	234	43.362
Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	839	365	2.360	124	1.191	4.879
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα – απαιτήσεις	84					84
Χρηματοοικονομικά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	2.613					2.613
Δάνεια και προκαταβολές σε πελάτες (μετά από προβλέψεις)	2.746.599	6.838			23.521	2.776.959
Χρηματοοικονομικά μέσα διαθέσιμα για πώληση	50.730		7			50.737
Διακρατούμενες ως τη λήξη επενδύσεις	10.115					10.115
Συμμετοχές σε συγγενείς επιχειρήσεις	9.907					9.907
Ιδιοχρησιμοποιούμενα ενσώματα πάγια στοιχεία	28.595					28.595
Επενδύσεις σε ακίνητα	56.369					56.369
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	43.515					43.515
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	383.177					383.177
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	198.918	1.524	15	315	0	200.773
Σύνολο ενεργητικού	3.573.912	9.342	2.443	439	24.946	3.611.083
Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα	1.025.342					1.025.342
Υποχρεώσεις προς πελάτες	1.841.423	42.463	2.411	112	6.341	1.892.750
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα - υποχρεώσεις	16.000	(33.979)			18.215	236
Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού	6.606					6.606
Λοιπές προβλέψεις	28.298					28.298
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	5.934					5.934
Λοιπές υποχρεώσεις	16.531	826	66	314	273	18.011
Σύνολο υποχρεώσεων	2.940.135	9.310	2.478	426	24.830	2.977.178
Καθαρή Συναλλαγματική Θέση	633.777	32	(34)	13	117	633.905

Ο Όμιλος εκτιμά το μέγεθος του συναλλαγματικού κινδύνου, υπολογίζοντας την αρνητική επίπτωση που θα έχει στο ετήσιο αποτέλεσμα από μεταβολή των συναλλαγματικών ισοτιμιών. Με βάση τις σχετικές μετρήσεις στις οποίες προέβη ο Όμιλος στα υπόλοιπα των λογαριασμών όπως αυτά διαμορφώθηκαν την 31/12/2016 κατεδείχθη ότι σε περίπτωση μεταβολής κατά συν (+) / πλην (-) 6% για τα κύρια νομίσματα και κατά συν (+) / πλην (-) 20% για τα δευτερεύοντα, θα προκαλέσει ζημίες ύψους 32 χιλ. ευρώ.

ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΙΚΟΣ ΚΙΝΔΥΝΟΣ (Ποσά σε χιλ. €) ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΟΜΙΛΟΣ 31/12/2015					Σύνολο
	EUR	USD	GBP	JPY	ΛΟΙΠΑ	
Ταμείο και διαθέσιμα στην Κεντρική Τράπεζα	48.948	408	31	1	172	49.559
Απατήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	243	487	2.793	179	5.879	9.581
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα – απατήσεις	(15.947)	38.739			(22.435)	357
Χρηματοοικονομικά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	6.566					6.566
Δάνεια και προκαταβολές σε πελάτες (μετά από προβλέψεις)	2.727.630	6.481			23.318	2.757.428
Χρηματοοικονομικά μέσα διαθέσιμα για πώληση	62.944	349	10			63.303
Διακρατούμενες ως τη λήξη επενδύσεις	10.162					10.162
Συμμετοχές σε συγγενείς επιχειρήσεις	15.063		(0)			15.063
Ιδιοχρησιμοποιούμενα ενσώματα πάγια στοιχεία	30.135					30.135
Επενδύσεις σε ακίνητα	58.190					58.190
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	37.290					37.290
Αναβαλλόμενες φορολογικές απατήσεις	389.466					389.466
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	240.507	1.314	17	315		242.154
Σύνολο ενεργητικού	3.611.198	47.777	2.852	495	6.934	3.669.256
Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα	783.761	7				783.768
Υποχρεώσεις προς πελάτες	2.084.962	47.740	2.887	143	6.772	2.142.503
Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού	10.687					10.687
Λοιπές προβλέψεις	20.745					20.745
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	4.718					4.718
Λοιπές υποχρεώσεις	25.558	518	36	315	197	26.625
Σύνολο υποχρεώσεων	2.930.431	48.265	2.923	458	6.969	2.989.046
Καθαρή Συναλλαγματική Θέση	680.766	(488)	(71)	38	(35)	680.210

Ο Όμιλος εκτιμά το μέγεθος του συναλλαγματικού κινδύνου, υπολογίζοντας την αρνητική επίπτωση που θα έχει στο ετήσιο αποτέλεσμα από μεταβολή των συναλλαγματικών ισοτιμιών. Με βάση τις σχετικές μετρήσεις στις οποίες προέβη ο Όμιλος στα υπόλοιπα των λογαριασμών όπως αυτά διαμορφώθηκαν την 31/12/2015 κατεδείχθη ότι σε περίπτωση μεταβολής κατά συν (+) / πλην (-) 6% για τα κύρια νομίσματα και κατά συν (+) / πλην (-) 20% για τα δευτερεύοντα, θα προκαλέσει ζημιές ύψους 31 χιλ. ευρώ.

ΑΤΤΙΚΑ BANK ΑΝΩΝΥΜΗ ΤΡΑΠΕΖΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
ΕΤΗΣΙΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2016

ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΙΚΟΣ ΚΙΝΔΥΝΟΣ (Ποσά σε χιλ. €)	ΤΡΑΠΕΖΑ 31/12/2016					
	EUR	USD	GBP	JPY	ΛΟΙΠΑ	Σύνολο
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ						
Ταμείο και διαθέσιμα στην Κεντρική Τράπεζα	42.451	614	61	0	234	43.361
Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	830	365	2.360	124	1.191	4.870
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα – απαιτήσεις	84					84
Χρηματοοικονομικά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	2.510					2.510
Δάνεια και προκαταβολές σε πελάτες (μετά από προβλέψεις)	2.746.599	6.838			23.521	2.776.959
Χρηματοοικονομικά μέσα διαθέσιμα για πώληση	50.730		7			50.737
Διακρατούμενες ως τη λήξη επενδύσεις	10.115					10.115
Συμμετοχές σε θυγατρικές επιχειρήσεις	11.786		20			11.806
Συμμετοχές σε συγγενείς επιχειρήσεις	7.749					7.749
Ιδιοχρησιμοποιούμενα ενσώματα πάγια στοιχεία	28.424					28.424
Επενδύσεις σε ακίνητα	56.369					56.369
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	43.488					43.488
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	383.488					383.488
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	197.371	1.524	15	315	0	199.225
Σύνολο ενεργητικού	3.581.992	9.342	2.464	439	24.946	3.619.184
Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα	1.025.342					1.025.342
Υποχρεώσεις προς πελάτες	1.854.896	42.463	2.412	112	6.341	1.906.224
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα - υποχρεώσεις	16.000	(33.979)			18.215	236
Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού	6.543					6.543
Λοιπές προβλέψεις	29.491					29.491
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	5.934					5.934
Λοιπές υποχρεώσεις	15.400	826	66	314	273	16.880
Σύνολο υποχρεώσεων	2.953.607	9.310	2.478	426	24.830	2.990.651
Καθαρή Συναλλαγματική Θέση	628.385	32	(14)	13	117	628.533

Η Τράπεζα εκτιμά το μέγεθος του συναλλαγματικού κινδύνου, υπολογίζοντας την αρνητική επίπτωση που θα έχει στο ετήσιο αποτέλεσμα από μεταβολή των συναλλαγματικών ισοτιμιών. Με βάση τις σχετικές μετρήσεις στις οποίες προέβη η Τράπεζα στα υπόλοιπα των λογαριασμών όπως αυτά διαμορφώθηκαν την 31/12/2016 κατεδείχθη ότι σε περίπτωση μεταβολής κατά συν (+) / πλην (-) 6% για τα κύρια νομίσματα και κατά συν (+) / πλην (-) 20% για τα δευτερεύοντα, θα προκαλέσει ζημίες ύψους 31 χιλ. ευρώ.

ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΙΚΟΣ ΚΙΝΔΥΝΟΣ (Ποσά σε χιλ. €)	ΤΡΑΠΕΖΑ					
	31/12/2015					
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	EUR	USD	GBP	JPY	ΛΟΙΠΑ	Σύνολο
Ταμείο και διαθέσιμα στην Κεντρική Τράπεζα	48.947	408	31	1	172	49.558
Απατήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	219	487	2.793	179	5.879	9.558
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα – απατήσεις	(15.947)	38.739			(22.435)	357
Χρηματοοικονομικά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	6.451					6.451
Δάνεια και προκαταβολές σε πελάτες (μετά από προβλέψεις)	2.727.630	6.481			23.318	2.757.428
Χρηματοοικονομικά μέσα διαθέσιμα για πώληση	62.944	349	10			63.303
Διακρατούμενες ως τη λήξη επενδύσεις	10.162					10.162
Συμμετοχές σε θυγατρικές επιχειρήσεις	11.786		24			11.809
Συμμετοχές σε συγγενείς επιχειρήσεις	10.662					10.662
Ιδιοχρησιμοποιούμενα ενσώματα πάγια στοιχεία	29.961					29.961
Επενδύσεις σε ακίνητα	58.190					58.190
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	37.264					37.264
Αναβαλλόμενες φορολογικές απατήσεις	389.411					389.411
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	238.262	1.314	17	315		239.908
Σύνολο ενεργητικού	3.615.942	47.777	2.876	495	6.934	3.674.024
Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα	783.761	7				783.768
Υποχρεώσεις προς πελάτες	2.099.812	47.740	2.920	143	6.772	2.157.385
Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού	10.596					10.596
Λοιπές προβλέψεις	20.448					20.448
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	4.684					4.684
Λοιπές υποχρεώσεις	23.910	518	36	315	197	24.976
Σύνολο υποχρεώσεων	2.943.211	48.265	2.955	458	6.969	3.001.858
Καθαρή Συναλλαγματική Θέση	672.731	(488)	(80)	38	(35)	672.166

Η Τράπεζα εκτιμά το μέγεθος του συναλλαγματικού κινδύνου, υπολογίζοντας την αρνητική επίπτωση που θα έχει στο ετήσιο αποτέλεσμα από μεταβολή των συναλλαγματικών ισοτιμιών. Με βάση τις σχετικές μετρήσεις στις οποίες προέβη η Τράπεζα στα υπόλοιπα των λογαριασμών όπως αυτά διαμορφώθηκαν την 31/12/2015 κατεδείχθη ότι σε περίπτωση μεταβολής κατά συν (+) / πλην (-) 6% για τα κύρια νομίσματα και κατά συν (+) / πλην (-) 20% για τα δευτερεύοντα, θα προκαλέσει ζημίες ύψους 31 χιλ. ευρώ.

41.2.3 ΚΙΝΔΥΝΟΣ ΕΠΙΤΟΚΙΟΥ

Ως «επιτοκιακό κίνδυνο» ορίζουμε τον ανειλημμένο επενδυτικό κίνδυνο ο οποίος προκύπτει από τις μεταβολές στην αγορά επιτοκίων χρήματος.

Τέτοιες μεταβολές τιμών των επιτοκίων μπορούν να επηρεάσουν την οικονομική θέση του Ομίλου/ της Τράπεζας, αφού δύνανται να μεταβάλουν και:

- Το καθαρό επιτοκιακό αποτέλεσμα.
- Την αξία εσόδων και εξόδων, ευαίσθητων σε μεταβολές επιτοκίων.
- Την αξία στοιχείων Ενεργητικού & Παθητικού, αφού η παρούσα αξία μελλοντικών χρηματοροών (και, συχνά, οι ίδιες οι χρηματοροές) μεταβάλλεται καθώς τα επιτόκια αλλάζουν.

Ο συνημμένος πίνακας παρουσιάζει τον βαθμό έκθεσης του ομίλου στα επιτόκια σύμφωνα με την ανάλυση του επιτοκιακού ανοίγματος. Δεν υπάρχουν αλλαγές στη διαχείριση, την έκθεση και τη μεθοδολογία του κινδύνου για την τρέχουσα χρήση σε σχέση με τη συγκριτική χρήση του 2015.

ΑΤΤΙΚΑ BANK ΑΝΩΝΥΜΗ ΤΡΑΠΕΖΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
ΕΤΗΣΙΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2016

ΚΙΝΔΥΝΟΣ ΕΠΙΤΟΚΙΟΥ (Ποσά σε χιλ. €)	ΟΜΙΛΟΣ						Στοιχεία μη υποκείμενα σε επιτοκιακό κίνδυνο	Σύνολο
	31/12/2016							
	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	Έως 1 μήνα	Από 1 μήνα έως 3 μήνες	Από 3 μήνες έως 1 έτος	Από 1 έτος έως 5 έτη	Πλέον των 5 ετών		
Ταμείο και διαθέσιμα στην Κεντρική Τράπεζα	12.005						31.356	43.362
Απατήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	934						3.945	4.879
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα – απατήσεις							84	84
Χρηματοοικονομικά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων			234	1.498	778		103	2.613
Δάνεια και προκαταβολές σε πελάτες (μετά από προβλέψεις)	3.228.567	433.054	216.376	64.801	41.820	(1.207.658)		2.776.959
Χρηματοοικονομικά μέσα διαθέσιμα για πώληση	804	244	14.713	32.153	897	1.926		50.737
Διακρατούμενες ως τη λήξη επενδύσεις					10.115			10.115
Συμμετοχές σε συγγενείς επιχειρήσεις						9.907		9.907
Ιδιοχρησιμοποιούμενα ενσώματα πάγια στοιχεία						28.595		28.595
Επενδύσεις σε ακίνητα						56.369		56.369
Άυλα περιουσιακά στοιχεία						43.515		43.515
Αναβαλλόμενες φορολογικές απατήσεις						383.177		383.177
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	17.647	73.233	1.586	1.418	264	106.626		200.773
Σύνολο ενεργητικού	3.259.957	506.764	234.172	109.264	42.981	(542.056)		3.611.083
Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα	1.016.824	7.900				619		1.025.342
Υποχρεώσεις προς πελάτες	1.451.993	226.571	207.839			6.346		1.892.750
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα - υποχρεώσεις						236		236
Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού						6.606		6.606
Λοιπές προβλέψεις						28.298		28.298
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις						5.934		5.934
Λοιπές υποχρεώσεις	4.264	590		16		13.141		18.011
Σύνολο υποχρεώσεων	2.473.081	235.061	207.839	16	0	61.180		2.977.178
Άνοιγμα Επιτοκιακού Κινδύνου	786.876	271.703	26.333	109.248	42.981	(603.237)		633.905

Ο Όμιλος εκτιμά το μέγεθος του επιτοκιακού κινδύνου, υπολογίζοντας την αρνητική επίπτωση που θα έχει στο ετήσιο αποτέλεσμα από μεταβολή της καμπύλης των επιτοκίων σε όλα τα νομίσματα. Με βάση τις σχετικές μετρήσεις στις οποίες προέβη ο Όμιλος στα υπόλοιπα των λογαριασμών, όπως αυτά διαμορφώθηκαν την 31/12/2016, κατεδείχθη ότι η ζημιά στα κέρδη από μία παράλληλη μετατόπιση της καμπύλης επιτοκίων κατά 100 μονάδες βάσης, ανέρχεται σε 2.118 χιλ. ευρώ.

ΚΙΝΔΥΝΟΣ ΕΠΙΤΟΚΙΟΥ (Ποσά σε χιλ. €)	ΟΜΙΛΟΣ 31/12/2015						Στοιχεία μη υποκείμενα σε επιτοκιακό κίνδυνο	Σύνολο
	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	Έως 1 μήνα	Από 1 μήνα έως 3 μήνες	Από 3 μήνες έως 1 έτος	Από 1 έτος έως 5 έτη	Πλέον των 5 ετών		
Ταμείο και διαθέσιμα στην Κεντρική Τράπεζα	3.954						45.605	49.559
Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	646						8.935	9.581
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα – απαιτήσεις		205					152	357
Χρηματοοικονομικά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων				3.963	1.275		1.328	6.566
Δάνεια και προκαταβολές σε πελάτες (μετά από προβλέψεις)	3.177.406	455.522	229.828	14.072	50.788	(1.170.188)		2.757.428
Χρηματοοικονομικά μέσα διαθέσιμα για πώληση	1.120		349	43.965	443	17.425		63.303
Διακρατούμενες ως τη λήξη επενδύσεις				10.162				10.162
Συμμετοχές σε συγγενείς επιχειρήσεις						15.063		15.063
Ιδιοχρησιμοποιούμενα ενσώματα πάγια στοιχεία						30.135		30.135
Επενδύσεις σε ακίνητα						58.190		58.190
Άυλα περιουσιακά στοιχεία						37.290		37.290
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις						389.466		389.466
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	20.617	71.767	413	2.155	697	146.504		242.154
Σύνολο ενεργητικού	3.203.744	527.494	234.554	71.630	51.927	(420.093)		3.669.256
Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα	780.663	596				2.509		783.768
Υποχρεώσεις προς πελάτες	1.541.941	300.014	286.962			13.585		2.142.503
Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού						10.687		10.687
Λοιπές προβλέψεις						20.745		20.745
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις						4.718		4.718
Λοιπές υποχρεώσεις	3.165	668		16		22.775		26.625
Σύνολο υποχρεώσεων	2.325.769	301.279	286.962	16	0	75.020		2.989.046
Άνοιγμα Επιτοκιακού Κινδύνου	877.975	226.216	(52.408)	71.613	51.927	(495.113)		680.210

Ο Όμιλος εκτιμά το μέγεθος του επιτοκιακού κινδύνου, υπολογίζοντας την αρνητική επίπτωση που θα έχει στο ετήσιο αποτέλεσμα από μεταβολή της καμπύλης των επιτοκίων σε όλα τα νομίσματα. Με βάση τις σχετικές μετρήσεις στις οποίες προέβη ο Όμιλος στα υπόλοιπα των λογαριασμών, όπως αυτά διαμορφώθηκαν την 31/12/2015, κατεδείχθη ότι η ζημιά στα κέρδη από μία παράλληλη μετατόπιση της καμπύλης επιτοκίων κατά 100 μονάδες βάσης, ανέρχεται σε 2.003 χιλ. ευρώ.

ΑΤΤΙΚΑ BANK ΑΝΩΝΥΜΗ ΤΡΑΠΕΖΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
ΕΤΗΣΙΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2016

ΚΙΝΔΥΝΟΣ ΕΠΙΤΟΚΙΟΥ (Ποσά σε χιλ. €)	ΤΡΑΠΕΖΑ						Στοιχεία μη υποκείμενα σε επιτοκιακό κίνδυνο	Σύνολο
	31/12/2016							
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	Έως 1 μήνα	Από 1 μήνα έως 3 μήνες	Από 3 μήνες έως 1 έτος	Από 1 έτος έως 5 έτη	Πλέον των 5 ετών			
Ταμείο και διαθέσιμα στην Κεντρική Τράπεζα	12.005					31.356	43.361	
Απατήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	925					3.945	4.870	
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα – απατήσεις						84	84	
Χρηματοοικονομικά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων		234	1.498	778			2.510	
Δάνεια και προκαταβολές σε πελάτες (μετά από προβλέψεις)	3.228.567	433.054	216.376	64.801	41.820	(1.207.658)	2.776.959	
Χρηματοοικονομικά μέσα διαθέσιμα για πώληση	804	244	14.713	32.153	897	1.926	50.737	
Διακρατούμενες ως τη λήξη επενδύσεις				10.115			10.115	
Συμμετοχές σε θυγατρικές επιχειρήσεις						11.806	11.806	
Συμμετοχές σε συγγενείς επιχειρήσεις						7.749	7.749	
Ιδιοχρησιμοποιούμενα ενσώματα πάγια στοιχεία						28.424	28.424	
Επενδύσεις σε ακίνητα						56.369	56.369	
Άυλα περιουσιακά στοιχεία						43.488	43.488	
Αναβαλλόμενες φορολογικές απατήσεις						383.488	383.488	
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	13.570	72.932	1.586	1.418	264	109.457	199.225	
Σύνολο ενεργητικού	3.255.871	506.463	234.172	109.264	42.981	(529.568)	3.619.184	
Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα	1.016.824	7.900				619	1.025.342	
Υποχρεώσεις προς πελάτες	1.465.467	226.571	207.839			6.346	1.906.224	
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα - υποχρεώσεις						236	236	
Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού						6.543	6.543	
Λοιπές προβλέψεις						29.491	29.491	
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις						5.934	5.934	
Λοιπές υποχρεώσεις	2.682	570				13.628	16.880	
Σύνολο υποχρεώσεων	2.484.973	235.042	207.839	0	0	62.797	2.990.651	
Άνοιγμα Επιτοκιακού Κινδύνου	770.898	271.421	26.333	109.264	42.981	(592.365)	628.533	

Η Τράπεζα εκτιμά το μέγεθος του επιτοκιακού κινδύνου, υπολογίζοντας την αρνητική επίπτωση που θα έχει στο ετήσιο αποτέλεσμα από μεταβολή της καμπύλης των επιτοκίων σε όλα τα νομίσματα. Με βάση τις σχετικές μετρήσεις στις οποίες προέβη η Τράπεζα στα υπόλοιπα των λογαριασμών, όπως αυτά διαμορφώθηκαν την 31/12/2016, καταδείχθηκε ότι η ζημιά στα κέρδη από μία παράλληλη μετατόπιση της καμπύλης επιτοκίων κατά 100 μονάδες βάσης, ανέρχεται σε 2.247 χιλ. ευρώ.

ΚΙΝΔΥΝΟΣ ΕΠΙΤΟΚΙΟΥ (Ποσά σε χιλ. €)	ΤΡΑΠΕΖΑ 31/12/2015						Στοιχεία μη υποκείμενα σε επιτοκιακό κίνδυνο	Σύνολο
	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	Έως 1 μήνα	Από 1 μήνα έως 3 μήνες	Από 3 μήνες έως 1 έτος	Από 1 έτος έως 5 έτη	Πλέον των 5 ετών		
Ταμείο και διαθέσιμα στην Κεντρική Τράπεζα	3.954						45.604	49.558
Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	623						8.935	9.558
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα – απαιτήσεις		205					152	357
Χρηματοοικονομικά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων				3.963	1.275		1.213	6.451
Δάνεια και προκαταβολές σε πελάτες (μετά από προβλέψεις)	3.177.406	455.522	229.828	14.072	50.788	(1.170.188)		2.757.428
Χρηματοοικονομικά μέσα διαθέσιμα για πώληση	1.120		349	43.965	443	17.425		63.303
Διακρατούμενες ως τη λήξη επενδύσεις				10.162				10.162
Συμμετοχές σε θυγατρικές επιχειρήσεις							11.809	11.809
Συμμετοχές σε συγγενείς επιχειρήσεις							10.662	10.662
Ιδιοχρησιμοποιούμενα ενσώματα πάγια στοιχεία							29.961	29.961
Επενδύσεις σε ακίνητα							58.190	58.190
Άυλα περιουσιακά στοιχεία							37.264	37.264
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις							389.411	389.411
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	16.553	71.452	413	2.155	697	148.638		239.908
Σύνολο ενεργητικού	3.199.656	527.179	234.554	71.630	51.927	(410.922)		3.674.024
Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα	780.663	596					2.509	783.768
Υποχρεώσεις προς πελάτες	1.556.823	300.014	286.962				13.585	2.157.385
Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού							10.596	10.596
Λοιπές προβλέψεις							20.448	20.448
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις							4.684	4.684
Λοιπές υποχρεώσεις	1.555	653					22.768	24.976
Σύνολο υποχρεώσεων	2.339.041	301.263	286.962	0	0	74.591		3.001.858
Άνοιγμα Επιτοκιακού Κινδύνου	860.615	225.916	(52.408)	71.630	51.927	(485.513)		672.166

Η Τράπεζα εκτιμά το μέγεθος του επιτοκιακού κινδύνου, υπολογίζοντας την αρνητική επίπτωση που θα έχει στο ετήσιο αποτέλεσμα από μεταβολή της καμπύλης των επιτοκίων σε όλα τα νομίσματα. Με βάση τις σχετικές μετρήσεις στις οποίες προέβη η Τράπεζα στα υπόλοιπα των λογαριασμών, όπως αυτά διαμορφώθηκαν την 31/12/2015, κατεδείχθη ότι η ζημιά στα κέρδη από μία παράλληλη μετατόπιση της καμπύλης επιτοκίων κατά 100 μονάδες βάσης, ανέρχεται σε 2.146 χιλ. ευρώ.

41.3 ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΣ ΚΙΝΔΥΝΟΣ

Ο πιστωτικός κίνδυνος από τις χορηγήσεις απορρέει από την αθέτηση υποχρέωσης εκ μέρους των οφειλετών να αποπληρώσουν εντός των συμβατικών τους προθεσμιών μέρος ή το σύνολο των οφειλών τους. Οι πιστωτικοί κίνδυνοι ομοειδών λογαριασμών παρακολουθούνται σε ενοποιημένη βάση. Οι μέθοδοι αξιολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας των αντισυμβαλλομένων (Credit Rating) διαφοροποιούνται ανάλογα με τις κατηγορίες των δανειοδοτούμενων και βασίζονται, τόσο σε ποσοτικά, όσο και σε ποιοτικά στοιχεία. Το χαρτοφυλάκιο δανείων του Ομίλου αναλύεται με βάση εκτιμήσεις για την φερεγγυότητα του πιστοδοτούμενου, τον κλάδο της οικονομίας και τις εξασφαλίσεις του Ομίλου. Ο πιστωτικός κίνδυνος του Ομίλου είναι διασπαρμένος σε διάφορους κλάδους της οικονομίας.

Η Τράπεζα χρησιμοποιεί διάφορες τεχνικές για τον περιορισμό της έκθεσης σε πιστωτικό κίνδυνο όπως, η λήψη εξασφαλίσεων και εγγυήσεων. Με την εμπράγματη εξασφάλιση παρέχεται στην Τράπεζα δικαίωμα επί αντικειμένου (περιουσιακού στοιχείου, κινητού ή ακινήτου), που ανήκει στην κυριότητα του πιστούχου, με σκοπό την προνομιακή ικανοποίησή της από το προϊόν εκποίησης του αντικειμένου. Οι εμπράγματες εξασφαλίσεις διακρίνονται σε υποθήκες και προσημειώσεις υποθηκών που εγγράφονται επί ακινήτων, καθώς και σε ενέχυρα που συστήνονται επί κινητών (π.χ. εμπορεύματα, επιταγές) ή επί απαιτήσεων. Αντίστοιχα οι εγγυήσεις αναφέρονται σε συμβατικές συμφωνίες με τις οποίες ένα πρόσωπο ή μια οικονομική οντότητα αναλαμβάνει την ευθύνη για την εξόφληση των οφειλών κάποιου άλλου.

Τα κυριότερα είδη εξασφαλίσεων που ο Όμιλος αποδέχεται σύμφωνα με την πολιτική πιστοδοτήσεων αναλύονται στις κάτωθι κατηγορίες.

- Υποθηκοπροσημειώσεις σε αστικά και εντός σχεδίου ακίνητα που να καλύπτουν το ύψος των χρηματοδοτήσεων.
- Μετρητά ή Καταθέσεις.
- Εγγυήσεις του Ελληνικού Δημοσίου, Τραπεζών, ΕΤΕΑΝ και εταιρειών υψηλής πιστοληπτικής διαβάθμισης.
- Συναλλαγματικές και επιταγές πελατείας.
- Εκχωρημένα φορτωτικά έγγραφα εξαγωγών.
- Ενεχύραση εμπορευμάτων με τίτλους Γενικών Αποθηκών .
- Ενεχύραση γεγεννημένων απαιτήσεων με βάση τιμολόγια-πιστοποιήσεις που προέρχονται από Συμβάσεις με Δημόσιο, Δημόσιους Οργανισμούς ή και Ν.Π.Δ.Δ .
- Ναυτικές προσημειώσεις.
- Ενεχύραση Χρεογράφων: Τραπεζικές μετοχές, Τραπεζικά Ομόλογα, Ομόλογα του Δημοσίου, Έντοκα Γραμμάτια του Δημοσίου, Εταιρικά Ομόλογα, Μετοχές εισηγμένες στο Χρηματιστήριο μεγάλων Ανωνύμων Εταιρειών, μερίδια αμοιβαίων κεφαλαίων.

Οι εξασφαλίσεις παρακολουθούνται τακτικά ώστε να διασφαλίζεται ότι παραμένουν νομικά έγκυρες, εκτελεστές και επαρκούς αξίας ενώ η διαχείριση και η αποτίμηση τους βασίζεται σε αξιόπιστες εκτιμήσεις. Η παρακολούθηση των εξασφαλίσεων καλύπτει τη νομική τους κατοχύρωση, την τρέχουσα κατάσταση και αξία και την ασφάλισή τους.

Η συχνότητα της επιθεώρησης των εξασφαλίσεων των κανονικών πιστοδοτήσεων εξαρτάται από το είδος του κάθε καλύμματος και από τη συχνότητα των μεταβολών, που μπορούν να το επηρεάσουν. Για τις βασικές πάντως μορφές εξασφάλισης γίνονται οι πιο κάτω σημειούμενες επιθεωρήσεις:

- Για τις υποθήκες - προσημειώσεις και για τη νομική κατάσταση και την αξία των ακινήτων, τουλάχιστον κάθε διετία.
- Για τα ανοίγματα Λιανικής Τραπεζικής, σε τριμηνιαία βάση επικαιροποιούνται οι αξίες των ακινήτων βάσει του δείκτη Prop Index.
- Για τις υπέγγυες (ή προεξοφλημένες) συναλλαγματικές - επιταγές: δύο φορές το χρόνο, ανάλογα με τη μικρή ή μεγάλη συγκέντρωση ενοχών στους αποδέκτες τους.
- Για τις εκχωρημένες απαιτήσεις: τρεις τουλάχιστον φορές το χρόνο, ανάλογα με το είδος της απαίτησης και την ιδιότητα του πληρωτή.

Περισσότερες από τις πιο πάνω αναφερόμενες επιθεωρήσεις γίνονται στις περιπτώσεις που κρίνεται αναγκαίο. Η συχνότητα της επανεκτίμησης εξαρτάται μεταξύ άλλων από τη μεταβλητότητα της αξίας των εξασφαλίσεων, τις σημαντικές μεταβολές της αγοράς ή τη σημαντική μείωση της πιστοληπτικής ικανότητας του αντισυμβαλλόμενου.

Η συχνότητα των αποτιμήσεων είναι ένας βασικός παράγοντας για τον υπολογισμό της ζημιάς απομείωσης. Αν για τα δάνεια έχουν ληφθεί εξασφαλίσεις, κατά την εκτίμηση της ανάγκης για πρόβλεψη απομείωσης λαμβάνεται υπόψη η τρέχουσα καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία των εξασφαλίσεων. Επιπλέον, στις προβλέψεις των ταμειακών ροών λαμβάνονται υπόψη όλες οι σχετικές δαπάνες που συνδέονται με την εκποίηση της εξασφάλισης καθώς και άλλες εισροές, όπως η προσφυγή σε άλλα περιουσιακά στοιχεία.. Το μέγεθος της οποιασδήποτε προκύπτουσας μείωσης της αξίας της εξασφάλισης σε σχέση με την αξία της αρχικής αποτίμησης επηρεάζεται από το είδος της εξασφάλισης π.χ. γη, αξιοποιημένη γη ή επενδυτικά ακίνητα καθώς και από την τοποθεσία.

Στη διάρκεια της χρήσης 2016 δεν έχουν περιέλθει στην κυριότητα του Ομίλου νέα ακίνητα.

Τα ακίνητα περιέρχονται στον Όμιλο μέσω πλειστηριασμού για το διακανονισμό μη εισπρακτέων απαιτήσεων από χορηγήσεις.

41.3.1 ΜΕΓΙΣΤΗ ΕΚΘΕΣΗ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥ ΚΙΝΔΥΝΟΥ ΠΡΙΝ ΤΟΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟ ΤΩΝ ΕΞΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ ΜΕΤΡΩΝ ΠΙΣΤΩΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

Ο παρακάτω πίνακας εμφανίζει τη μέγιστη έκθεση του Ομίλου σε πιστωτικό κίνδυνο, τόσο για τη χρήση που έληξε την 31/12/2016 όσο και για τη συγκριτική χρήση 2015. Σημειώνεται ότι δεν έχουν ληφθεί υπόψη εξασφαλίσεις ή άλλα μέσα πιστωτικής προστασίας.

Μέγιστη έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο (Ποσά σε χιλ. €)	ΟΜΙΛΟΣ		ΤΡΑΠΕΖΑ	
	31/12/2016	31/12/2015	31/12/2016	31/12/2015
Έκθεση πιστωτικού κινδύνου στοιχείων Κατάστασης Οικονομικής Θέσης				
Δάνεια & απατήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	4.879	9.581	4.870	9.558
Δάνεια & απατήσεις κατά πελατών (μετά από προβλέψεις):				
Δάνεια σε ιδιώτες:				
- Αλληλόχρεα ιδιωτών	53.750	51.970	53.750	51.970
- Πιστωτικές κάρτες	27.170	23.183	27.170	23.183
- Δάνεια τακτής λήξης	63.682	67.016	63.682	67.016
- Στεγαστικά δάνεια	427.026	451.281	427.026	451.281
Δάνεια σε επιχειρήσεις:				
- Μεγάλες επιχειρήσεις	897.890	887.009	897.890	887.009
- Μικρομεσαίες επιχειρήσεις	797.447	790.061	797.447	790.061
- Λοιπές επιχειρήσεις	509.993	486.908	509.993	486.908
Εμπορικό χαρτοφυλάκιο				
- Ομόλογα	2.510	5.238	2.510	5.238
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	84	357	84	357
Επενδυτικό χαρτοφυλάκιο				
- Ομόλογα	58.925	56.040	58.925	56.040
Λοιπές απατήσεις	200.773	242.154	199.225	239.908
Η έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο σχετιζόμενο με κονδύλια εκτός Κατάστασης Οικονομικής Θέσης έχει ως εξής:				
Εγγυητικές επιστολές	333.027	375.993	333.027	375.993
Ενέγγυες πιστώσεις	7.300	3.574	7.300	3.574
Αχρησιμοποίητα πιστωτικά ορια	103.255	130.831	103.255	130.831
Σύνολο κατά την 31^η Δεκεμβρίου	3.487.713	3.581.196	3.486.156	3.578.927

ΑΤΤΙΚΑ BANK ΑΝΩΝΥΜΗ ΤΡΑΠΕΖΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
ΕΤΗΣΙΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2016

(Ποσά σε χιλ. €)	ΟΜΙΛΟΣ	ΤΡΑΠΕΖΑ
Δάνεια με την εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου		
31 Δεκεμβρίου 2016	91.553	91.553
31 Δεκεμβρίου 2015	111.881	111.881
Δάνεια προς το Ελληνικό Δημόσιο		
31 Δεκεμβρίου 2016	33.303	33.303
31 Δεκεμβρίου 2015	34.746	34.746

Στον παραπάνω πίνακα αναφέρονται τα δάνεια που έχουν χορηγηθεί από την Τράπεζα σε ιδιώτες και επιχειρήσεις, κατά το μέρος που αυτά έχουν την εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου καθώς και δάνεια προς τον ευρύτερο Δημόσιο Τομέα.

41.3.2 ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΚΑΤΑ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ

Απατήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	31/12/2016	
(Ποσά σε χιλ. €)	ΟΜΙΛΟΣ	ΤΡΑΠΕΖΑ
Διαβαθμίσεις		
Εξαιρετική διαβάθμιση	944	944
Υψηλή διαβάθμιση	2.798	2.798
Ικανοποιητική διαβάθμιση	1.137	1.128
Σύνολο	4.879	4.870

(Ποσά σε χιλ. €)	31/12/2015	
	ΟΜΙΛΟΣ	ΤΡΑΠΕΖΑ
Διαβαθμίσεις		
Εξαιρετική διαβάθμιση	5.526	5.526
Υψηλή διαβάθμιση	3.337	3.337
Ικανοποιητική διαβάθμιση	719	695
Σύνολο	9.581	9.558

41.3.3 ΕΚΘΕΣΗ ΣΕ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟ ΚΙΝΔΥΝΟ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ ΑΝΑ ΚΛΑΔΟ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ

(Ποσά σε χιλ. €)	ΟΜΙΛΟΣ								Σύνολο
	Χρηματ/κά ιδρύματα	Βιομηχανία	Ναυτιλία	Δημόσιος Τομέας	Εμπόριο	Κατασκ/κές	Λοιποί κλάδοι	Ιδιώτες	
Δάνεια & απατήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	4.879								4.879
Δάνεια & απατήσεις κατά πελατών (μετά από προβλέψεις):									
Δάνεια σε ιδιώτες:									
-Αλληλόχρεα ιδιωτών								53.750	53.750
-Πιστωτικές κάρτες								27.170	27.170
-Δάνεια τακτής λήξης								63.682	63.682
-Στεγαστικά δάνεια								427.026	427.026
Δάνεια σε επιχειρήσεις:		286.512	34.866	33.287	344.411	586.287	919.967		2.205.330
Εμπορικό χαρτοφυλάκιο									
- Ομόλογα				2.510					2.510
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	84								84
Επενδυτικό χαρτοφυλάκιο									
-Ομόλογα	188	3.074		49.448		804	5.412		58.925
Λοιπά στοιχεία Ενεργητικού				94.178			106.596		200.773
Συνολική έκθεση την 31.12.2016	5.151	289.586	34.866	179.422	344.411	587.091	1.031.974	571.629	3.044.130
Συνολική έκθεση την 31.12.2015	10.112	382.188	35.308	183.261	328.884	519.469	1.018.128	593.450	3.070.798

(Ποσά σε χιλ. €)	ΤΡΑΠΕΖΑ								Σύνολο
	Χρηματ/κά ιδρύματα	Βιομηχανία	Ναυτιλία	Δημόσιος Τομέας	Εμπόριο	Κατασκ/κές	Λοιποί κλάδοι	Ιδιώτες	
Δάνεια & απατήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	4.870								4.870
Δάνεια & απατήσεις κατά πελατών (μετά από προβλέψεις):									
Δάνεια σε ιδιώτες:									
-Αλληλόχρεα ιδιωτών								53.750	53.750
-Πιστωτικές κάρτες								27.170	27.170
-Δάνεια τακτής λήξης								63.682	63.682
-Στεγαστικά δάνεια								427.026	427.026
Δάνεια σε επιχειρήσεις:		286.512	34.866	33.287	344.411	586.287	919.967		2.205.330
Εμπορικό χαρτοφυλάκιο									
- Ομόλογα				2.510					2.510
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	84								84
Επενδυτικό χαρτοφυλάκιο									
-Ομόλογα	188	3.074		49.448		804	5.412		58.925
Λοιπά στοιχεία Ενεργητικού				93.747			105.478		199.225
Συνολική έκθεση την 31.12.2016	5.142	289.586	34.866	178.991	344.411	587.091	1.030.857	571.629	3.042.574
Συνολική έκθεση την 31.12.2015	10.089	382.188	35.308	182.800	328.884	519.469	1.016.343	593.450	3.068.529

41.3.4 ΟΜΟΛΟΓΑ ΚΑΙ ΛΟΙΠΑ ΑΞΙΟΓΡΑΦΑ

Στον παρακάτω πίνακα παρατίθεται η ανάλυση της εύλογης αξίας των ομολόγων και των λοιπών αξιογράφων του επενδυτικού και του χαρτοφυλακίου χρηματοοικονομικών στοιχείων στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων. Σε ότι αφορά τα αξιόγραφα της κατηγορίας διακρατούμενων ως τη λήξη, απεικονίζονται στο αναπόσβεστο κόστος. Η αξία των διακρατούμενων ως τη λήξη επενδύσεων περιλαμβάνεται στο επενδυτικό χαρτοφυλάκιο. Οι κατηγορίες πιστωτικής διαβάθμισης ακολουθούν την κατάταξη των διαβαθμίσεων που έχουν υιοθετήσει διεθνείς αναγνωρισμένες εταιρείες (Moody's, Fitch).

Ανάλυση Ομολόγων και λοιπών αξιογράφων ανά διαβάθμιση (Ποσά σε χιλ. €)	ΟΜΙΛΟΣ		
	Αξιόγραφα επενδυτικού χαρτοφυλακίου	Αξιόγραφα εμπορικού χαρτοφυλακίου	Σύνολο
31/12/2016			
AAA	0	0	0
AA- to AA+	0	0	0
A- to A+	0	0	0
Λιγότερο από A-	58.122	2.510	60.632
Μη διαβαθμισμένα	804	0	804
Σύνολο	58.925	2.510	61.436

31/12/2015			
AAA	0	0	0
AA- to AA+	0	0	0
A- to A+	0	0	0
Λιγότερο από A-	55.236	5.238	60.474
Μη διαβαθμισμένα	804	0	804
Σύνολο	56.040	5.238	61.278

Ανάλυση Ομολόγων και λοιπών αξιογράφων ανά διαβάθμιση (Ποσά σε χιλ. €)	ΤΡΑΠΕΖΑ		
	Αξιόγραφα επενδυτικού χαρτοφυλακίου	Αξιόγραφα εμπορικού χαρτοφυλακίου	Σύνολο
31/12/2016			
AAA	0	0	0
AA- to AA+	0	0	0
A- to A+	0	0	0
Λιγότερο από A-	58.122	2.510	60.632
Μη διαβαθμισμένα	804	0	804
Σύνολο	58.925	2.510	61.436

31/12/2015			
AAA	0	0	0
AA- to AA+	0	0	0
A- to A+	0	0	0
Λιγότερο από A-	55.236	5.238	60.474
Μη διαβαθμισμένα	804	0	804
Σύνολο	56.040	5.238	61.278

41.4 ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥ ΚΙΝΔΥΝΟΥ

41.4.1 ΔΑΝΕΙΑ ΚΑΙ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΚΑΤΑ ΠΕΛΑΤΩΝ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΗΝ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΤΟΥΣ (ΑΠΟΜΕΙΩΜΕΝΑ Ή ΜΗ – ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΑΠΟΜΕΙΩΣΗΣ – ΑΞΙΑ ΕΞΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ)

31/12/2016 ΟΜΙΛΟΣ ΚΑΙ ΤΡΑΠΕΖΑ (σε χιλ. ευρώ)	Μη απομειωμένα Δ&Α		Απομειωμένα Δ&Α		Συνολική αξία προ απομείωσης	Συσσωρευμένες προβλέψεις απομείωσης		Συνολική Καθαρή αξία μετά την απομείωση	Αξία εξασφαλίσεων
	Χωρίς καθυστέρηση και μη απομειωμένα	Σε καθυστέρηση και μη απομειωμένα	Ατομική αξιολόγηση	Συλλογική αξιολόγηση		Ατομική αξιολόγηση	Συλλογική αξιολόγηση		
Ιδιώτες	242.367	88.605	75.874	398.733	805.578	36.600	197.349	571.629	498.293
Στεγαστικά	168.961	76.458	57.301	201.719	504.439	27.720	49.694	427.026	412.513
Καταναλωτικά	20.403	8.866	5.647	87.036	121.952	2.367	55.903	63.682	44.807
Πιστωτικές κάρτες	20.430	1.788	183	40.150	62.551	96	35.285	27.170	3.802
Λοιπά	32.572	1.493	12.744	69.827	116.636	6.418	56.468	53.750	37.172
Επιχειρηματικά	1.003.883	184.146	1.703.566	254.141	3.145.736	849.696	123.997	2.172.044	1.555.122
Μεγάλες επιχειρήσεις	622.012	81.071	364.342	12.552	1.079.977	206.226	7.630	866.121	420.367
Μικρομεσαίες ΜΜΕ	381.871	103.076	1.339.224	241.589	2.065.759	643.470	116.367	1.305.922	1.134.755
Δημόσιος τομέας	33.303	0	0	0	33.303	0	16	33.287	21.511
Ελλάδα	33.303	0	0	0	33.303	0	16	33.287	21.511
Άλλες χώρες	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Σύνολο	1.279.552	272.751	1.779.440	652.874	3.984.617	886.296	321.362	2.776.959	2.074.926

Οι εξασφαλίσεις αναφέρονται στην εύλογη αξία τους. Όταν η αξία της εξασφάλισης υπερβαίνει το υπόλοιπο του δανείου, το ποσό περιορίζεται στο ύψος του δανείου.

Στις συσσωρευμένες προβλέψεις απομείωσης περιλαμβάνεται ποσό 19,3 εκατ. που αφορά σε προβλέψεις IBNR.

Στα απομειωμένα δάνεια και απαιτήσεις περιλαμβάνονται και ρυθμίσεις οι οποίες υπόκεινται σε ατομική και συλλογική αξιολόγηση 552 και 147 εκατ. αντίστοιχα.

Στην κατηγορία ΜΜΕ περιλαμβάνονται Μεσαίες και Μικρές Επιχειρήσεις.

31/12/2015 ΟΜΙΛΟΣ ΚΑΙ ΤΡΑΠΕΖΑ (σε χιλ. ευρώ)	Μη απομειωμένα Δ&Α		Απομειωμένα Δ&Α		Συνολική αξία προ απομείωσης	Συσσωρευμένες προβλέψεις απομείωσης		Συνολική Καθαρή αξία μετά την απομείωση	Αξία εξασφαλίσεων
	Χωρίς καθυστέρηση και μη απομειωμένα	Σε καθυστέρηση και μη απομειωμένα	Ατομική αξιολόγηση	Συλλογική αξιολόγηση		Ατομική αξιολόγηση	Συλλογική αξιολόγηση		
Ιδιώτες	283.920	155.781	54.345	326.976	821.022	26.851	200.721	593.450	509.809
Στεγαστικά	205.857	133.715	40.573	139.682	519.827	19.293	49.252	451.281	427.562
Καταναλωτικά	26.458	15.018	3.837	77.773	123.086	1.551	54.519	67.016	46.044
Πιστωτικές κάρτες	18.343	2.185	94	39.636	60.257	52	37.022	23.183	1.130
Λοιπά	33.261	4.864	9.841	69.886	117.852	5.955	59.927	51.970	35.072
Επιχειρηματικά	1.145.825	204.299	1.399.777	321.947	3.071.848	730.208	212.408	2.129.232	1.491.852
Μεγάλες επιχειρήσεις	703.841	49.058	287.880	19.814	1.060.594	185.361	21.261	853.973	356.589
Μικρομεσαίες ΜΜΕ	441.983	155.241	1.111.898	302.133	2.011.255	544.848	191.147	1.275.260	1.135.263
Δημόσιος τομέας	34.746	0	0	0	34.746	0	0	34.746	22.957
Ελλάδα	34.746	0	0	0	34.746	0	0	34.746	22.957
Άλλες χώρες	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Σύνολο	1.464.491	360.080	1.454.122	648.923	3.927.616	757.060	413.129	2.757.428	2.024.618

41.4.2 ΠΟΙΟΤΙΚΗ ΔΙΑΒΑΘΜΙΣΗ ΤΩΝ ΧΩΡΙΣ ΚΑΘΥΣΤΕΡΗΣΗ ΚΑΙ ΜΗ ΑΠΟΜΕΙΩΜΕΝΩΝ ΔΑΝΕΙΩΝ ΚΑΙ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ ΚΑΤΑ ΠΕΛΑΤΩΝ

31/12/2016 ΟΜΙΛΟΣ ΚΑΙ ΤΡΑΠΕΖΑ	Υψηλής Διαβάθμισης	Ικανοποιητικής Διαβάθμισης	Υπό παρακολούθηση (υψηλότερου κινδύνου)	Σύνολο των χωρίς καθυστέρηση και μη απομειωμένων	Αξία εξασφαλίσεων
Ιδιώτες	0	242.367	0	242.367	189.576
Στεγαστικά	0	168.961	0	168.961	156.918
Καταναλωτικά	0	20.403	0	20.403	10.442
Πιστωτικές κάρτες	0	20.430	0	20.430	1.144
Λοιπά	0	32.572	0	32.572	21.073
Επιχειρηματικά	63.650	789.342	150.890	1.003.883	466.043
Μεγάλες επιχειρήσεις	63.650	529.982	28.380	622.012	240.232
MME	0	259.361	122.510	381.871	225.811
Δημόσιος τομέας	0	33.303	0	33.303	21.511
Ελλάδα	0	33.303	0	33.303	21.511
Λοιπές χώρες	0	0	0	0	0
Σύνολο	63.650	1.065.012	150.890	1.279.552	677.130

31/12/2015 ΟΜΙΛΟΣ ΚΑΙ ΤΡΑΠΕΖΑ	Υψηλής Διαβάθμισης	Ικανοποιητικής Διαβάθμισης	Υπό παρακολούθηση (υψηλότερου κινδύνου)	Σύνολο των χωρίς καθυστέρηση και μη απομειωμένων	Αξία εξασφαλίσεων
Ιδιώτες	0	283.920	0	283.920	220.203
Στεγαστικά	0	205.857	0	205.857	184.606
Καταναλωτικά	0	26.458	0	26.458	13.935
Πιστωτικές κάρτες	0	18.343	0	18.343	0
Λοιπά	0	33.261	0	33.261	21.662
Επιχειρηματικά	115.284	927.507	103.033	1.145.825	499.517
Μεγάλες επιχειρήσεις	115.284	562.837	25.720	703.841	205.522
MME	0	364.670	77.313	441.983	293.995
Δημόσιος τομέας	0	34.746	0	34.746	22.957
Ελλάδα	0	34.746	0	34.746	22.957
Λοιπές χώρες	0	0	0	0	0
Σύνολο	115.284	1.246.173	103.033	1.464.491	742.677

41.4.3 ΑΝΑΛΥΣΗ ΕΝΗΛΙΚΙΩΣΗΣ ΤΩΝ ΚΑΘΥΣΤΕΡΗΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΜΗ ΑΠΟΜΕΙΩΜΕΝΩΝ ΔΑΝΕΙΩΝ ΚΑΙ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ ΚΑΤΑ ΠΕΛΑΤΩΝ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΔΑΝΕΙΩΝ

31/12/2016 ΟΜΙΛΟΣ ΚΑΙ ΤΡΑΠΕΖΑ	Ιδιώτες				Επιχειρηματικά		Δημόσιος τομέας		Σύνολο των καθυστερημένων και μη απομειωμένων
	Στεγαστικά	Καταναλωτικά	Πιστωτικές κάρτες	Λοιπά	Μεγάλες επιχειρήσεις	ΜΜΕ	Ελλάδα	Λοιπές Χώρες	
1-29 ημέρες	23.632	2.627	952	870	46.378	13.365	0	0	87.824
30-59 ημέρες	18.903	2.626	557	358	5.555	28.161	0	0	56.160
60-89 ημέρες	33.923	3.613	279	265	29.139	61.550	0	0	128.767
90-179 ημέρες	0	0	0	0	0	0	0	0	0
180-360 ημέρες	0	0	0	0	0	0	0	0	0
>360 ημέρες	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Σύνολο	76.458	8.866	1.788	1.493	81.071	103.076	0	0	272.751
Αξία εξασφαλίσεων	67.629	4.618	120	128	13.387	74.959	0	0	160.841

31/12/2015 ΟΜΙΛΟΣ ΚΑΙ ΤΡΑΠΕΖΑ	Ιδιώτες				Επιχειρηματικά		Δημόσιος τομέας		Σύνολο των καθυστερημένων και μη απομειωμένων
	Στεγαστικά	Καταναλωτικά	Πιστωτικές κάρτες	Λοιπά	Μεγάλες επιχειρήσεις	ΜΜΕ	Ελλάδα	Λοιπές Χώρες	
1-29 ημέρες	29.846	3.752	1.024	1.184	12.981	14.703	0	0	63.489
30-59 ημέρες	22.045	4.024	485	568	2.102	24.380	0	0	53.604
60-89 ημέρες	49.556	4.076	413	403	19.110	62.958	0	0	136.516
90-179 ημέρες	1.652	213	0	0	5.962	11.618	0	0	19.445
180-360 ημέρες	5.506	517	0	0	0	6.982	0	0	13.005
>360 ημέρες	25.111	2.435	263	2.709	8.904	34.600	0	0	74.021
Σύνολο	133.715	15.018	2.185	4.864	49.058	155.241	0	0	360.080
Αξία εξασφαλίσεων	117.954	9.243	263	2.709	36.694	119.912	0	0	286.775

41.4.4 ΑΠΟΜΕΙΩΜΕΝΑ ΔΑΝΕΙΑ ΚΑΙ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΚΑΤΑ ΠΕΛΑΤΩΝ

41.4.4.1 ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΤΩΝ ΑΠΟΜΕΙΩΜΕΝΩΝ ΔΑΝΕΙΩΝ ΚΑΙ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ ΚΑΤΑ ΠΕΛΑΤΩΝ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΔΑΝΕΙΩΝ

31/12/2016 ΟΜΙΛΟΣ ΚΑΙ ΤΡΑΠΕΖΑ	Ιδιώτες				Επιχειρηματικά		Δημόσιος τομέας		Σύνολο
	Στεγαστικά	Καταναλωτικά	Πιστωτικές κάρτες	Λοιπά	Μεγάλες επιχειρήσεις	ΜΜΕ	Ελλάδα	Λοιπές Χώρες	
Υπόλοιπο έναρξης 1.1.2016	180.255	81.610	39.729	79.727	307.694	1.414.030	0	0	2.103.045
Αξία δανείων που χαρακτηρίστηκαν ως απομειωμένα εντός της περιόδου	82.870	12.567	1.151	3.543	67.520	187.202	0	0	354.852
Αξία δανείων που εξήλθαν από την κατηγορία των απομειωμένων δανείων	(5.900)	(2.122)	(172)	(164)	(3)	(43.338)	0	0	(51.698)
Εισπράξεις από απομειωμένα δάνεια	(1.780)	(1.545)	(642)	(917)	(255)	(22.446)	0	0	(27.585)
Διαγραφές απομειωμένων Δ&Α	0	(51)	(20)	(72)	(1.887)	(498)	0	0	(2.530)
Απόκτηση απομειωμένων Δ&Α	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Συναλλαγματικές διαφορές και λοιπές κινήσεις	3.575	2.225	288	454	3.825	45.863	0	0	56.229
Σύνολο απομειωμένων Δ&Α 31.12.2016	259.020	92.683	40.333	82.571	376.894	1.580.813	0	0	2.432.314
Συσσωρευμένη πρόβλεψη απομείωσης	76.011	57.423	34.952	62.025	211.288	746.689	0	0	1.188.388
Υπόλοιπο απομειωμένων Δ&Α της 31.12.2016 (Καθαρή Αξία)	183.009	35.260	5.381	20.546	165.606	834.124	0	0	1.243.926

31/12/2015 ΟΜΙΛΟΣ ΚΑΙ ΤΡΑΠΕΖΑ	Ιδιώτες				Επιχειρηματικά		Δημόσιος τομέας		Σύνολο
	Στεγαστικά	Καταναλωτικά	Πιστωτικές κάρτες	Λοιπά	Μεγάλες επιχειρήσεις	ΜΜΕ	Ελλάδα	Λοιπές Χώρες	
Υπόλοιπο έναρξης 1.1.2015	119.123	63.499	29.071	58.702	234.392	819.713	0	0	1.324.500
Αξία δανείων που χαρακτηρίστηκαν ως απομειωμένα εντός της περιόδου	69.315	19.379	10.481	21.102	81.465	571.842	0	0	773.585
Αξία δανείων που εξήλθαν από την κατηγορία των απομειωμένων δανείων	(9.637)	(1.987)	(22)	(426)	(6.038)	(6.757)	0	0	(24.866)
Εισπράξεις από απομειωμένα δάνεια	(699)	(905)	(116)	(267)	(4.472)	(10.105)	0	0	(16.565)
Διαγραφές απομειωμένων Δ&Α	0	(7)	0	0	(3.329)	(779)	0	0	(4.115)
Απόκτηση απομειωμένων Δ&Α	0	0	0	0	(718)	(7.000)	0	0	(7.718)
Συναλλαγματικές διαφορές και λοιπές κινήσεις	2.154	1.630	315	615	6.394	47.117	0	0	58.224
Σύνολο απομειωμένων Δ&Α 31.12.2015	180.255	81.610	39.729	79.727	307.694	1.414.030	0	0	2.103.045
Συσσωρευμένη πρόβλεψη απομείωσης	62.910	56.070	37.074	65.882	196.125	700.605	0	0	1.118.666
Υπόλοιπο απομειωμένων Δ&Α της 31.12.2015 (Καθαρή Αξία)	117.345	25.540	2.655	13.845	111.569	713.425	0	0	984.379

41.4.4.2 ΑΝΑΛΥΣΗ ΕΝΗΛΙΚΙΩΣΗΣ ΤΩΝ ΑΠΟΜΕΙΩΜΕΝΩΝ ΔΑΝΕΙΩΝ ΚΑΙ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ ΚΑΤΑ ΠΕΛΑΤΩΝ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΔΑΝΕΙΩΝ

31/12/2016 ΟΜΙΛΟΣ ΚΑΙ ΤΡΑΠΕΖΑ	Ιδιώτες				Επιχειρηματικά		Δημόσιος τομέας		Σύνολο
	Στεγαστικά	Καταναλωτικά	Πιστωτικές κάρτες	Λοιπά	Μεγάλες επιχειρήσεις	ΜΜΕ	Ελλάδα	Λοιπές Χώρες	
Ενήμερα	3.351	403	26	27	39.978	161.266	0	0	205.051
1-89 ημέρες	2.837	1.233	1.394	2.165	1.090	8.868	0	0	17.588
90-179 ημέρες	1.757	605	173	247	29.043	99.279	0	0	131.104
180-360 ημέρες	18.312	2.311	2	1	5.427	18.466	0	0	44.520
>360 ημέρες	156.751	30.707	3.787	18.106	90.068	546.244	0	0	845.663
Καθαρή αξία απομειωμένων Δ&Α	183.009	35.260	5.381	20.546	165.606	834.124	0	0	1.243.926
Αξία εξασφαλίσεων	187.966	29.747	2.537	15.971	166.749	833.985	0	0	1.236.955

31/12/2015 ΟΜΙΛΟΣ ΚΑΙ ΤΡΑΠΕΖΑ	Ιδιώτες				Επιχειρηματικά		Δημόσιος τομέας		Σύνολο
	Στεγαστικά	Καταναλωτικά	Πιστωτικές κάρτες	Λοιπά	Μεγάλες επιχειρήσεις	ΜΜΕ	Ελλάδα	Λοιπές Χώρες	
Ενήμερα	329	199	0	0	9.585	94.570	0	0	104.684
1-89 ημέρες	2.076	625	0	0	2.095	16.734	0	0	21.530
90-179 ημέρες	1.439	319	50	47	20.532	108.089	0	0	130.477
180-360 ημέρες	14.682	2.145	455	760	1.232	66.629	0	0	85.904
>360 ημέρες	98.819	22.250	2.150	13.037	78.125	427.403	0	0	641.784
Καθαρή αξία απομειωμένων Δ&Α	117.345	25.540	2.655	13.845	111.569	713.425	0	0	984.379
Αξία εξασφαλίσεων	125.002	22.866	867	10.702	114.373	721.356	0	0	995.166

41.4.5 ΔΕΙΚΤΗΣ ΔΑΝΕΙΟΥ ΠΡΟΣ ΑΞΙΑ ΕΞΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

Στεγαστικά Δάνεια ΟΜΙΛΟΣ ΚΑΙ ΤΡΑΠΕΖΑ	31/12/2016	31/12/2015
Μικρότερο από 50%	86.911	87.219
50%-70%	115.286	129.347
71%-80%	64.596	72.098
81%-90%	47.191	47.363
91%-100%	29.152	30.914
101%-120%	47.165	46.935
121%-150%	34.246	32.649
Μεγαλύτερο από 150%	79.892	73.302
Συνολική αξία Δ&Α	504.439	519.827
Μέσος Όρος του Δείκτη	88,6%	71,2%

41.4.6 ΑΝΑΚΤΗΣΗ ΕΞΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ

31/12/2016 ΟΜΙΛΟΣ ΚΑΙ ΤΡΑΠΕΖΑ	Αξία ανακτηθέντων εξασφαλίσεων	Εκ των οποίων: εντός της χρήσης	Συσσωρευμένη πρόβλεψη απομείωσης	Εκ της οποίας: εντός της χρήσης	Καθαρή αξία ανακτηθέντων εξασφαλίσεων
Ακίνητη Περιουσία	70.248	0	13.880	1.822	56.369

31/12/2015 ΟΜΙΛΟΣ ΚΑΙ ΤΡΑΠΕΖΑ	Αξία ανακτηθέντων εξασφαλίσεων	Εκ των οποίων: εντός της χρήσης	Συσσωρευμένη πρόβλεψη απομείωσης	Εκ της οποίας: εντός της χρήσης	Καθαρή αξία ανακτηθέντων εξασφαλίσεων
Ακίνητη Περιουσία	70.248	7.722	12.058	0	58.190

41.4.7 ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΛΗΦΘΕΝΤΩΝ ΕΞΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ ΚΑΙ ΕΓΓΥΗΣΕΩΝ

31/12/2016 ΟΜΙΛΟΣ ΚΑΙ ΤΡΑΠΕΖΑ	Εξασφαλίσεις επί ακίνητης περιουσίας	Αξία εξασφαλίσεων			Αξία εγγυήσεων
		Χρηματ/κες εξασφαλίσεις	Λοιπές εξασφαλίσεις	Σύνολο εξασφαλίσεων	
Ιδιώτες	488.991	7.635	1.667	498.293	1.436
Επιχειρηματικά	959.958	92.227	502.937	1.555.122	234.664
Δημόσιος τομέας	0	0	21.511	21.511	21.511
Σύνολο	1.448.948	99.862	526.115	2.074.926	257.611

31/12/2015 ΟΜΙΛΟΣ ΚΑΙ ΤΡΑΠΕΖΑ	Εξασφαλίσεις επί ακίνητης περιουσίας	Αξία εξασφαλίσεων			Αξία εγγυήσεων
		Χρηματ/κες εξασφαλίσεις	Λοιπές εξασφαλίσεις	Σύνολο εξασφαλίσεων	
Ιδιώτες	498.033	9.945	1.832	509.809	1.684
Επιχειρηματικά	947.337	109.909	434.606	1.491.852	246.126
Δημόσιος τομέας	0	0	22.957	22.957	22.957
Σύνολο	1.445.370	119.853	459.395	2.024.618	270.767

41.5 ΠΡΟΒΛΕΨΗ ΑΠΟΜΕΙΩΣΗΣ ΔΑΝΕΙΩΝ ΚΑΙ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ ΚΑΤΑ ΠΕΛΑΤΩΝ

41.5.1 ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΤΗΣ ΣΥΣΣΩΡΕΥΜΕΝΗΣ ΠΡΟΒΛΕΨΗΣ ΑΠΟΜΕΙΩΣΗΣ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΔΑΝΕΙΩΝ

ΟΜΙΛΟΣ ΚΑΙ ΤΡΑΠΕΖΑ	Ιδιώτες	Επιχειρηματικά	Δημόσιος τομέας	Σύνολο
Υπόλοιπο Έναρξης 1.1.2016	227.572	942.616	0	1.170.188
Ζημιά απομείωσης περιόδου	10.442	44.368	0	54.810
Αναστροφές χρησιμοποιηθέντων προβλέψεων απομείωσης	(3.920)	(10.889)	0	(14.810)
Σύνολο ζημιών απομείωσης σε Δ&Α	6.521	33.479	0	40.000
Διαγραφές	(144)	(2.386)	0	(2.530)
Υπόλοιπο 31.12.2016	233.949	973.709	0	1.207.658

ΟΜΙΛΟΣ ΚΑΙ ΤΡΑΠΕΖΑ	Ιδιώτες	Επιχειρηματικά	Δημόσιος τομέας	Σύνολο
Υπόλοιπο Έναρξης 1.1.2015	131.259	415.044	0	546.303
Ζημιά απομείωσης περιόδου	99.652	534.882	0	634.534
Αναστροφές χρησιμοποιηθέντων προβλέψεων απομείωσης	(3.332)	(3.202)	0	(6.534)
Σύνολο ζημιών απομείωσης σε Δ&Α	96.320	531.680	0	628.000
Διαγραφές	(7)	(4.108)	0	(4.115)
Υπόλοιπο 31.12.2015	227.572	942.616	0	1.170.188

41.5.2 ΔΑΝΕΙΑ ΚΑΙ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΚΑΤΑ ΠΕΛΑΤΩΝ, ΑΠΟΜΕΙΩΜΕΝΑ ΔΑΝΕΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΑΠΟΜΕΙΩΣΗΣ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΔΑΝΕΙΩΝ, ΤΟΜΕΑ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΠΕΡΙΟΧΗ

31.12.2016 ΟΜΙΛΟΣ ΚΑΙ ΤΡΑΠΕΖΑ	Σύνολο Δ&Α	Απομειωμένα Δ&Α	Συσσωρευμένες προβλέψεις απομείωσης
Ιδιώτες	805.578	474.607	233.949
Στεγαστικά	504.439	259.020	77.413
Καταναλωτικά	121.952	92.683	58.269
Πιστωτικές κάρτες	62.551	40.333	35.380
Λοιπά	116.636	82.571	62.886
Επιχειρηματικά	3.145.736	1.957.707	973.693
Χονδρικό & Λιανικό Εμπόριο	554.857	391.376	210.446
Βιομηχανία & Βιοτεχνία	499.832	373.263	213.319
Ναυτιλία	46.242	44.046	11.376
Κατασκευές & Διαχείριση ακίνητης περιουσίας	964.594	646.794	307.893
Τουρισμός	254.858	172.669	51.031
Ενέργεια	275.466	3.230	724
Λοιπές	549.888	326.328	178.903
Δημόσιος Τομέας	33.303	0	16
Σύνολο	3.984.617	2.432.314	1.207.658

Τόσο ο Όμιλος όσο και η Τράπεζα δεν έχουν δάνεια σε άλλες χώρες εκτός Ελλάδος.

31.12.2015 ΟΜΙΛΟΣ ΚΑΙ ΤΡΑΠΕΖΑ	Σύνολο Δ&Α	Απομειωμένα Δ&Α	Συσσωρευμένες προβλέψεις απομείωσης
Ιδιώτες	821.022	381.321	227.572
Στεγαστικά	519.827	180.255	68.546
Καταναλωτικά	123.086	81.610	56.070
Πιστωτικές κάρτες	60.257	39.729	37.074
Λοιπά	117.852	79.727	65.882
Επιχειρηματικά	3.071.848	1.721.724	942.616
Χονδρικό & Λιανικό Εμπόριο	514.765	345.981	185.881
Βιομηχανία & Βιοτεχνία	588.140	352.139	209.128
Ναυτιλία	45.723	32.488	10.415
Κατασκευές & Διαχείριση ακίνητης περιουσίας	918.644	539.902	301.514
Τουρισμός	228.420	169.189	59.831
Ενέργεια	278.179	23	14
Λοιπές	497.978	282.002	175.832
Δημόσιος Τομέας	34.746	0	0
Σύνολο	3.927.616	2.103.045	1.170.188

41.5.3 ΑΝΑΛΥΣΗ ΕΣΟΔΩΝ ΑΠΟ ΤΟΚΟΥΣ, ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΗΝ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΔΑΝΕΙΩΝ ΚΑΙ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ ΚΑΤΑ ΠΕΛΑΤΩΝ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΔΑΝΕΙΩΝ

31.12.2016 ΟΜΙΛΟΣ ΚΑΙ ΤΡΑΠΕΖΑ	Έσοδα από μη-απομειωμένα Δ&Α	Έσοδα από απομειωμένα Δ&Α	Σύνολο εσόδων από τόκους
Ιδιώτες	11.509	7.346	18.855
Επιχειρηματικά	76.081	42.681	118.763
Δημόσιος τομέας	1.485	0	1.485
Σύνολο εσόδων από τόκους	89.075	50.027	139.102

31.12.2015 ΟΜΙΛΟΣ ΚΑΙ ΤΡΑΠΕΖΑ	Έσοδα από μη-απομειωμένα Δ&Α	Έσοδα από απομειωμένα Δ&Α	Σύνολο εσόδων από τόκους
Ιδιώτες	14.805	5.557	20.362
Επιχειρηματικά	86.103	51.250	137.353
Δημόσιος τομέας	1.686	0	1.686
Σύνολο εσόδων από τόκους	102.594	56.807	159.401

41.6 ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΔΑΝΕΙΩΝ

41.6.1 ΑΝΑΛΥΣΗ ΡΥΘΜΙΣΜΕΝΩΝ ΔΑΝΕΙΩΝ ΚΑΙ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ ΚΑΤΑ ΠΕΛΑΤΩΝ ΑΝΑ ΕΙΔΟΣ ΡΥΘΜΙΣΗΣ

Ρυθμιζόμενα Δάνεια (Καθαρή Αξία): ΟΜΙΛΟΣ ΚΑΙ ΤΡΑΠΕΖΑ		
Είδη Ρύθμισης	31/12/2016	31/12/2015
Πληρωμή τόκων	937	0
Πρόγραμμα μειωμένων πληρωμών	299.366	229.391
Παροχή περιόδου χάριτος	3.679	42.213
Επέκταση διάρκειας δανείου	19.212	5.852
Κεφαλαιοποίηση καθυστερούμενων δόσεων	5.420	11.653
Διαγραφή μέρους του χρέους	0	973
Συνδυασμός μέτρων ρύθμισης	211.474	124.541
Λοιπά	8.032	9.900
Συνολική καθαρή αξία	548.118	424.523

41.6.2 ΑΝΑΛΥΣΗ ΡΥΘΜΙΣΕΩΝ ΔΑΝΕΙΩΝ ΚΑΙ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ ΚΑΤΑ ΠΕΛΑΤΩΝ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΗΝ ΠΙΣΤΩΤΙΚΗ ΤΟΥΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑ

31/12/2016 ΟΜΙΛΟΣ ΚΑΙ ΤΡΑΠΕΖΑ	Συνολικό Ποσό Δ&Α	Συνολικό Ποσό Ρυθμισμένων Δ&Α	% Ρυθμισμένων Δ&Α
Χωρίς καθυστέρηση και μη απομειώμενα	1.279.552	98.396	7,69%
Σε καθυστέρηση και μη απομειωμένα	272.751	21.483	7,88%
Απομειωμένα	2.432.314	698.852	28,73%
Συνολική Αξία (προ απομείωσης)	3.984.617	818.730	20,55%
Ατομική Πρόβλεψη Απομείωσης	886.296	206.046	23,25%
Συλλογική Πρόβλεψη Απομείωσης	321.362	64.567	20,09%
Συνολική καθαρή αξία	2.776.959	548.118	19,74%
Ληφθείσες Εξασφαλίσεις	2.074.926	497.510	23,98%

31/12/2015 ΟΜΙΛΟΣ ΚΑΙ ΤΡΑΠΕΖΑ	Συνολικό Ποσό Δ&Α	Συνολικό Ποσό Ρυθμισμένων Δ&Α	% Ρυθμισμένων Δ&Α
Χωρίς καθυστέρηση και μη απομειώμενα	1.464.491	52.181	3,56%
Σε καθυστέρηση και μη απομειωμένα	360.080	49.615	13,78%
Απομειωμένα	2.103.045	607.727	28,90%
Συνολική Αξία (προ απομείωσης)	3.927.616	709.523	18,06%
Ατομική Πρόβλεψη Απομείωσης	757.060	221.211	29,22%
Συλλογική Πρόβλεψη Απομείωσης	413.129	63.790	15,44%
Συνολική καθαρή αξία	2.757.428	424.523	15,40%
Ληφθείσες Εξασφαλίσεις	2.024.618	410.708	20,29%
Ζημιά Απομείωσης	628.000	163.007	25,96%

41.6.3 ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΡΥΘΙΣΜΕΝΩΝ ΔΑΝΕΙΩΝ ΚΑΙ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ ΚΑΤΑ ΠΕΛΑΤΩΝ

ΟΜΙΛΟΣ ΚΑΙ ΤΡΑΠΕΖΑ	31/12/2016	31/12/2015
Υπόλοιπο έναρξης	424.523	479.368
Δ&Α που εντάχθηκαν σε καθεστώς ρύθμισης εντός της περιόδου	297.931	293.699
Έσοδα από τόκους	12.047	15.380
Αποπληρωμές Δ&Α (μερικώς ή ολικώς)	(6.657)	(9.716)
Δ&Α που εξήλθαν από το καθεστώς της ρύθμισης εντός της περιόδου	(195.463)	(191.202)
Ζημιά απομείωσης	15.738	(163.007)
Υπόλοιπο τέλους	548.118	424.523

41.6.4 ΡΥΘΙΣΜΕΝΑ ΔΑΝΕΙΑ ΚΑΙ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΚΑΤΑ ΠΕΛΑΤΩΝ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ

ΟΜΙΛΟΣ ΚΑΙ ΤΡΑΠΕΖΑ	31/12/2016	31/12/2015
Ιδιώτες	108.382	90.939
Στεγαστικά	89.452	76.446
Καταναλωτικά	13.028	10.924
Πιστωτικές κάρτες	912	531
Λοιπές	4.990	3.038
Επιχειρηματικά	439.737	333.584
Μεγάλες επιχειρήσεις	67.607	37.217
MME	372.130	296.367
Δημόσιος Τομέας	0	0
Ελλάδα	0	0
Λοιπές χώρες	0	0
Συνολική καθαρή αξία	548.118	424.523

41.6.5 ΡΥΘΙΣΜΕΝΑ ΔΑΝΕΙΑ ΚΑΙ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΚΑΤΑ ΠΕΛΑΤΩΝ ΑΝΑ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΠΕΡΙΟΧΗ

ΟΜΙΛΟΣ ΚΑΙ ΤΡΑΠΕΖΑ	31/12/2016	31/12/2015
Ελλάδα	548.118	424.523
Λοιπή Ευρώπη	0	0
Λοιπές χώρες	0	0
Συνολική καθαρή αξία	548.118	424.523

41.7 ΕΥΛΟΓΕΣ ΑΞΙΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ

Ο ακόλουθος πίνακας παρουσιάζει τις λογιστικές και εύλογες αξίες για τα χρηματοοικονομικά μέσα (στοιχεία ενεργητικού και υποχρεώσεις) που δεν τηρούνται σε εύλογες αξίες στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης .

Εύλογη αξία στοιχείων Κατάστασης Οικονομικής Θέσης	ΟΜΙΛΟΣ			
	Λογιστική Αξία		Εύλογη Αξία	
Χρηματοοικονομικά Στοιχεία Ενεργητικού	31/12/2016	31/12/2015	31/12/2016	31/12/2015
Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	4.879	9.581	4.879	9.581
Δάνεια & προκαταβολές σε πελάτες (μετά από προβλέψεις)	2.776.959	2.757.428	2.774.099	2.758.461
Διακρατούμενες ως λήξη επενδύσεις	10.115	10.162	9.360	9.184

Χρηματοοικονομικές Υποχρεώσεις	Λογιστική Αξία		Εύλογη Αξία	
	31/12/2016	31/12/2015	31/12/2016	31/12/2015
Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα	1.025.342	783.768	1.025.342	783.768
Υποχρεώσεις σε πελάτες	1.892.750	2.142.503	1.887.091	2.141.799

Εύλογη αξία στοιχείων Κατάστασης Οικονομικής Θέσης	ΤΡΑΠΕΖΑ			
	Λογιστική Αξία		Εύλογη Αξία	
Χρηματοοικονομικά Στοιχεία Ενεργητικού	31/12/2016	31/12/2015	31/12/2016	31/12/2015
Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	4.870	9.558	4.870	9.558
Δάνεια & προκαταβολές σε πελάτες (μετά από προβλέψεις)	2.776.959	2.757.428	2.774.099	2.758.461
Διακρατούμενες ως λήξη επενδύσεις	10.115	10.162	9.360	9.184

Χρηματοοικονομικές Υποχρεώσεις	Λογιστική Αξία		Εύλογη Αξία	
	31/12/2016	31/12/2015	31/12/2016	31/12/2015
Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα	1.025.342	783.768	1.025.342	783.768
Υποχρεώσεις σε πελάτες	1.906.224	2.157.385	1.900.521	2.156.675

Η εύλογη αξία των απαιτήσεων κατά πιστωτικών ιδρυμάτων και των υποχρεώσεων προς πιστωτικά ιδρύματα που αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος δεν διαφέρει ουσιωδώς από την αντίστοιχη λογιστική αξία καθώς η πλειοψηφία έχει λήξη κάτω του μηνός.

Η εύλογη αξία των διακρατούμενων ως τη λήξη επενδύσεων υπολογίζεται με βάση της τιμές ενεργού αγοράς.

Η εύλογη αξία των δανείων σε πελάτες καθώς και των υποχρεώσεων σε πελάτες, υπολογίζεται προεξοφλώντας τις αναμενόμενες μελλοντικές ταμειακές ροές (εισροές ή εκροές αντίστοιχα). Τα επιτόκια που χρησιμοποιήθηκαν για την προεξόφληση των ταμειακών ροών για τα δάνεια και τις υποχρεώσεις πελατών έγιναν με βάση την καμπύλη των επιτοκίων και έχουν ως εξής:

31.12.2016	31.12.2015
-0,035% - 4,750%	-0,205% - 4,920%

Η εύλογη αξία των εκδοθεισών ομολογιών αντιπροσωπεύει την τιμή στην οποία η υποχρέωση αυτή μπορεί να εκκαθαριστεί μεταξύ ενήμερων αντισυμβαλλομένων μερών, πρόθυμων να ολοκληρώσουν την συναλλαγή σε εύλογη τιμή.

Η εύλογη αξία αντιπροσωπεύει εκτιμήσεις κατά την ημερομηνία κατάρτισης των Οικονομικών Καταστάσεων. Οι εκτιμήσεις αυτές υπόκεινται μεταξύ των άλλων και σε προσαρμογές ανάλογα με τις συνθήκες της αγοράς που θα επικρατούν τη δεδομένη χρονική στιγμή της αποτίμησης. Οι υπολογισμοί αυτοί αποτελούν την καλύτερη δυνατή εκτίμηση και βασίζονται σε συγκεκριμένες παραδοχές. Λαμβάνοντας υπόψη ότι οι υπολογισμοί αυτοί περιλαμβάνουν το στοιχείο της αβεβαιότητας, είναι πιθανόν οι εύλογες αξίες να μην αντιπροσωπεύουν την τιμή στην οποία μπορεί αυτά τα χρηματοοικονομικά μέσα να πωληθούν ή να εκκαθαριστούν στο μέλλον.

Τα χρηματοοικονομικά μέσα τα οποία αποτιμώνται ή γνωστοποιείται η εύλογη αξία τους κατηγοριοποιούνται στα ακόλουθα τρία επίπεδα ανάλογα με τη χαμηλότερη πηγή πληροφόρησης που χρησιμοποιήθηκε για την εκτίμηση της εύλογης αξίας τους:

- Επιπέδου 1: τιμές (χωρίς προσαρμογές) ενεργού αγοράς για αντίστοιχα στοιχεία απαιτήσεων και υποχρεώσεων
- Επιπέδου 2: άμεσα ή έμμεσα παρατηρήσιμα δεδομένα
- Επιπέδου 3: προκύπτουν από μη παρατηρήσιμα δεδομένα που χρησιμοποιούνται σε τεχνικές αποτίμησης

Στην περίπτωση που κατά την αρχική αναγνώριση των χρηματοοικονομικών μέσων η εύλογη αξία τους διαφέρει από το τίμημα της συναλλαγής, η διαφορά αναγνωρίζεται απευθείας στα αποτελέσματα μόνο στην περίπτωση που το μέσο αποτιμάται με βάση δεδομένα του επιπέδου 1 και 2. Στην περίπτωση που αποτιμάται με βάση δεδομένα του επιπέδου 3, η διαφορά κατά την αρχική αναγνώριση δεν καταχωρείται άμεσα στα αποτελέσματα, δύναται δε να αναγνωρισθεί μεταγενέστερα στο βαθμό που η αποτίμηση του μέσου βασιστεί σε παρατηρήσιμες τιμές και λαμβάνοντας υπόψη, τόσο τη φύση του όσο και τη διάσταση του χρόνου.

Στην κατηγορία του επιπέδου 2 εντάσσονται τα δεδομένα τα οποία δεν ικανοποιούν τα κριτήρια κατηγοριοποίησης στο επίπεδο 1 αλλά τα οποία είναι παρατηρήσιμα, είτε άμεσα είτε έμμεσα. Τα δεδομένα αυτά είναι:

- οι τιμές οργανωμένης αγοράς για παρόμοια στοιχεία του ενεργητικού ή των υποχρεώσεων.
- λοιπά παρατηρήσιμα δεδομένα για το στοιχείο του ενεργητικού ή των υποχρεώσεων που αποτιμάται όπως για παράδειγμα:

- επιτόκια και καμπύλες επιτοκίων
- τεκμαιρόμενη μεταβλητότητα
- πιστωτικά περιθώρια

Οι κυριότερες μέθοδοι που χρησιμοποιούνται για τη μέτρηση της εύλογης αξίας στο επίπεδο 2 είναι η αναφορά στην τρέχουσα εύλογη αξία ενός ουσιωδώς συναφούς μέσου, η μέθοδος της προεξόφλησης και τα μοντέλα αποτίμησης δικαιωμάτων προαίρεσης.

Στην κατηγορία του επιπέδου 3 εντάσσονται οι μη παρατηρήσιμες τιμές. Μη παρατηρήσιμες τιμές που χρησιμοποιούνται για τον προσδιορισμό της εύλογης αξίας περιλαμβάνουν συσχετίσεις, μακροπρόθεσμες μεταβλητότητες, αναμενόμενες ταμειακές ροές, επιτόκια προεξόφλησης, πιστωτικά περιθώρια και άλλες παραμέτρους που αφορούν σε συγκεκριμένες συναλλαγές και προσδιορίζονται από τον Όμιλο. Οι κυριότερες μέθοδοι που χρησιμοποιούνται για τη μέτρηση της εύλογης αξίας στο επίπεδο 3 είναι η μέθοδος της προεξόφλησης, οι πολλαπλασιαστές και τα μοντέλα αποτίμησης δικαιωμάτων προαίρεσης.

Ειδικότερα επισημαίνονται τα εξής:

- Η εύλογη αξία μη εισηγμένων μετοχών καθώς και μετοχών που δεν διαπραγματεύονται σε ενεργό αγορά προσδιορίζεται με βάση τις προβλέψεις του Ομίλου όσον αφορά στη μελλοντική κερδοφορία του εκδότη, αφού ληφθεί υπόψη και ο αναμενόμενος βαθμός ανάπτυξης των δραστηριοτήτων του (growth rate), καθώς και ο μεσοσταθμικός συντελεστής κεφαλαιακής απόδοσης ο οποίος χρησιμοποιείται ως επιτόκιο προεξόφλησης. Δεδομένου ότι όλες οι ανωτέρω παράμετροι είναι κατά κύριο λόγο μη παρατηρήσιμες, η αποτίμηση των εν λόγω μετοχών κατατάσσεται στο επίπεδο 3.

- Στο επίπεδο 3 περιλαμβάνονται, επίσης, χρεωστικοί τίτλοι των οποίων η αγορά θεωρείται μη ενεργός λόγω έλλειψης ρευστότητας π.χ. σε περίπτωση που ο εκδότης έχει τεθεί σε καθεστώς εκκαθάρισης. Στις περιπτώσεις αυτές οι αναμενόμενες ροές από τους χρεωστικούς τίτλους προσδιορίζονται από τον Όμιλο με βάση την εκτιμώμενη εισπραξιμότητά τους.

Ο Όμιλος σε κάθε ημερομηνία συντάξως των οικονομικών καταστάσεων αξιολογεί τις πιθανές εναλλακτικές για τον προσδιορισμό των μη παρατηρήσιμων τιμών, προσδιορίζει την επίπτωσή τους στον υπολογισμό της εύλογης αξίας και επιλέγει τελικά εκείνες τις μη παρατηρήσιμες τιμές που είναι συνεπείς αφενός με τις τρέχουσες συνθήκες της αγοράς, αφετέρου με τις μεθόδους που εφαρμόζει για τον προσδιορισμό της εύλογης αξίας.

Παρατίθεται κατωτέρω πίνακας διαβαθμίσεως ορισμένων χρηματοοικονομικών μέσων που αποτιμώνται στην εύλογη αξία σε κάθε ημερομηνία σύνταξης οικονομικών καταστάσεων, ανάλογα με την ποιότητα των δεδομένων που χρησιμοποιήθηκαν για την εκτίμηση της εύλογης αξίας τους.

31/12/2016	Πρώτο Επίπεδο	Δεύτερο Επίπεδο	Τρίτο Επίπεδο	Σύνολο
Αξόγραφα διαθέσιμων για πώληση επενδύσεων	49.409	0	1.328	50.737
Αξόγραφα εμπορικής εκμετάλλευσης	2.613	0	0	2.613
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα - απατήσεις	84	0	0	84
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα - υποχρεώσεις	0	236	0	236

31/12/2015	Πρώτο Επίπεδο	Δεύτερο Επίπεδο	Τρίτο Επίπεδο	Σύνολο
Αξόγραφα διαθέσιμων για πώληση επενδύσεων	61.369	0	1.934	63.303
Αξόγραφα εμπορικής εκμετάλλευσης	6.566	0	0	6.566
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα - απατήσεις	152	205	0	357

ΤΡΑΠΕΖΑ				
31/12/2016	Πρώτο Επίπεδο	Δεύτερο Επίπεδο	Τρίτο Επίπεδο	Σύνολο
Αξόγραφα διαθέσιμων για πώληση επενδύσεων	49.409	0	1.328	50.737
Αξόγραφα εμπορικής εκμετάλλευσης	2.510	0	0	2.510
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα - απατήσεις	84	0	0	84
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα - υποχρεώσεις	0	236	0	236

31/12/2015	Πρώτο Επίπεδο	Δεύτερο Επίπεδο	Τρίτο Επίπεδο	Σύνολο
Αξόγραφα διαθέσιμων για πώληση επενδύσεων	61.369	0	1.934	63.303
Αξόγραφα εμπορικής εκμετάλλευσης	6.451	0	0	6.451
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα - απατήσεις	152	205	0	357

Πρέπει να σημειωθεί ότι κατά τη διάρκεια της τρέχουσας χρήσης δεν έλαβαν χώρα μεταφορές μεταξύ των επιπέδων εύλογης αξίας.

42. ΚΕΦΑΛΑΙΑΚΗ ΕΠΑΡΚΕΙΑ

Η Διεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνων παρακολουθεί την κεφαλαιακή επάρκεια σε τακτά χρονικά διαστήματα και υποβάλλει τα στοιχεία υπολογισμού αυτής ανά τρίμηνο στην Τράπεζα της Ελλάδος, η οποία αποτελεί και την εποπτεύουσα αρχή των Πιστωτικών Ιδρυμάτων.

Ως Δείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας, ορίζεται ο λόγος των εποπτικών Ιδίων Κεφαλαίων προς τα στοιχεία του Ενεργητικού καθώς και τα εκτός Κατάστασης Οικονομικής Θέσης στοιχεία, σταθμισμένα κατά τον κίνδυνο που αυτά περικλείουν. Ως Δείκτης Tier 1 ορίζεται αντίστοιχα ο λόγος των Κεφαλαίων της κατηγορίας 1 (Tier 1) προς τα σταθμισμένα στοιχεία Ενεργητικού (εντός και εκτός ισολογισμού) ενώ με αντίστοιχο τρόπο ορίζεται και ο δείκτης κεφαλαίου κοινών μετοχών της κατηγορίας 1 (CET 1).

Σύμφωνα με τον Κανονισμό 575/2013 και την ΕΠΑΘ 114/ 04.08.2014 οι τράπεζες πρέπει σε ατομική και σε ενοποιημένη βάση να πληρούν κατ' ελάχιστον δείκτη κεφαλαίου κοινών μετοχών της κατηγορίας 1 (CET 1) 4,5%, δείκτη κεφαλαίου της κατηγορίας 1 (TIER 1) 6% και συνολικό δείκτη κεφαλαιακής επάρκειας (Total Capital Ratio) 8%.

Σημειώνουμε ότι η εν λόγω ΕΠΑΘ κατήργησε την ΠΕΕ 13/ 28.3.2013 ενώ προβλέπει ακόμα μεταβατικές διατάξεις αναφορικά με την εφαρμογή εποπτικών αφαιρέσεων από τα κεφάλαια κοινών μετοχών της κατηγορίας 1 (Common Equity Tier 1 – CET 1). Πιο συγκεκριμένα προβλέπεται σταδιακή εφαρμογή έως το 2024 της αφαίρεσης των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων οι οποίες βασίζονται σε μελλοντική κερδοφορία. Επιπλέον η ΕΠΑΘ 114/ 04.08.2014 προβλέπει σταδιακή εφαρμογή έως το 2018 της αφαίρεσης από τα κεφάλαια κοινών μετοχών της κατηγορίας 1 των άυλων στοιχείων του ενεργητικού, των περιουσιακών στοιχείων του συνταξιοδοτικού ταμείου προκαθορισμένων παροχών και συγκεκριμένων τοποθετήσεων της Τράπεζας σε οντότητες του χρηματοπιστωτικού τομέα.

Επιπροσθέτως σύμφωνα με την Οδηγία 2013/36/ΕΕ οι τράπεζες, επίσης, θα υποχρεούνται να δημιουργήσουν σταδιακά ένα αποθεματικό διατήρησης κεφαλαίων (capital conservation buffer) 2,5% μέχρι την 01-01-2019 (0,625% την 01-01-2016, 1,25% την 01-01-2017 και 1,875% την 01-01-2018) πέραν των υφιστάμενων κεφαλαίων κοινών μετοχών της κατηγορίας 1 (CET 1) και των ελάχιστων εποπτικών ιδίων κεφαλαίων.

Συνολικά οι ελάχιστοι δείκτες που πρέπει να τηρούνται συμπεριλαμβανομένου του αποθεματικού διατήρησης κεφαλαίων (capital conservation buffer) και οι οποίοι θα ισχύουν από 01-01-2019 είναι:

- Ελάχιστος δείκτης κοινών ιδίων κεφαλαίων 7%.
- Συνολικός δείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας 10,5%.

Τέλος η Οδηγία 2013/36/ΕΕ προβλέπει την διακριτική ευχέρεια επιβολής από τα Κράτη Μέλη των εξής αποθεμάτων ασφαλείας

- Αντικυκλικό Κεφαλαιακό Αποθέμα Ασφαλείας (0% για το τέταρτο τρίμηνο του 2016 βάσει της ΠΕΕ 103/6.9.2016)
- Αποθέμα Ασφαλείας Συστημικού Κινδύνου.

Στον παρακάτω πίνακα παρατίθενται τα βασικά καθώς και τα συμπληρωματικά Ίδια κεφάλαια, καθώς και οι εποπτικές αναπροσαρμογές στις οποίες αυτά υπόκεινται πριν το στάδιο του οριστικού υπολογισμού τους.

(σε χιλ. ευρώ)	ΟΜΙΛΟΣ		ΤΡΑΠΕΖΑ	
	31/12/2016	31/12/2015	31/12/2016	31/12/2015
Μετοχικό Κεφάλαιο (Κοινές μετοχές)	646.054	646.054	646.054	646.054
Αποθεματικά	246.052	242.218	245.780	241.968
Αποτελέσματα εις νέον	(415.414)	(365.447)	(419.253)	(371.807)
Δικαιώματα μειοψηφίας	504	860	0	0
Υβριδικό Τίτλο & λοιπά στοιχεία εξομοιούμενα με μετοχικό κεφάλαιο	100.200	100.200	100.200	100.200
Αφαιρετικά στοιχεία Ιδίων Κεφαλαίων				
Αναπόσβεστη αξία άυλων παγίων στοιχείων	(38.054)	(33.038)	(38.028)	(33.012)
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις που βασίζονται σε μελλοντική κερδοφορία και δεν προκύπτουν από προσωρινές διαφορές	(19.761)	(18.541)	(19.761)	(18.541)
Μέσα Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών για υπολογισμό ορίου 10%	519.581	572.306	514.993	564.861
Αφαιρετικά στοιχεία Ιδίων Κεφαλαίων				
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις που βασίζονται σε μελλοντική κερδοφορία και προκύπτουν από προσωρινές διαφορές > 10% CET I	(6.428)	(429)	(6.909)	(498)
CET1 - Σύνολο Μέσων Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών (Common Equity Tier I Capital)	513.154	571.877	508.084	564.363
T1 - Σύνολο Βασικών Ιδίων Κεφαλαίων (Tier I Capital)	513.154	571.877	508.084	564.363
Σύνολο Εποπτικών Ιδίων Κεφαλαίων	513.154	571.877	508.084	564.363
Σταθμισμένα έναντι πιστωτικού κινδύνου	3.273.138	3.176.979	3.277.277	3.174.082
Σταθμισμένα έναντι κινδύνου αγοράς	3.305	20.857	3.100	20.635
Σταθμισμένα έναντι λειτουργικού κινδύνου	194.132	157.730	185.677	148.682
ΔΕΙΚΤΗΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ ΚΟΙΝΩΝ ΜΕΤΟΧΩΝ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ 1 (CET 1)	14,8%	17,0%	14,7%	16,9%
ΔΕΙΚΤΗΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ 1 (TIER 1)	14,8%	17,0%	14,7%	16,9%
ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ (TOTAL CAPITAL RATIO)	14,8%	17,0%	14,7%	16,9%

Οι δείκτες κεφαλαιακής επάρκειας και τα σταθμισμένα στοιχεία ενεργητικού της 31/12/2015 έχουν αναμορφωθεί σύμφωνα με όσα αναφέρονται στην σημείωση 2.2.

Στις 23 Δεκεμβρίου 2016, η Τράπεζα της Ελλάδος με αντίστοιχη απόφαση ενημέρωσε την ΑΤΤΙΚΑ BANK ότι για το έτος 2017 το ελάχιστο όριο του Συνολικού Δείκτη Ιδίων Κεφαλαίων είναι 11,0%. Ο εν λόγω δείκτης αποτελείται από το ελάχιστο όριο του Συνολικού Δείκτη Ιδίων Κεφαλαίων (8%), σύμφωνα με το άρθρο 92(1) της CRR, τις πρόσθετες εποπτικές απαιτήσεις για τον Πυλώνα II καθώς επίσης και τις κεφαλαιακές απαιτήσεις τήρησης αποθέματος ασφαλείας σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο ν.4261/2014. Ο ελάχιστος δείκτης θα πρέπει να τηρείται σε συνεχή βάση, λαμβάνοντας υπόψη τις μεταβατικές διατάξεις της CRR / CRD IV.

43. ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΜΕΤΑΓΕΝΕΣΤΕΡΑ ΤΗΣ 31^{ης} ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2016

α) Το μήνα Ιανουάριο του 2017 η Διοίκηση της Τράπεζας αποφάσισε την περαιτέρω μείωση του δικτύου των καταστημάτων της στα πλαίσια της υλοποίησης του επιχειρηματικού της πλάνου, στοχεύοντας στον περιορισμό του λειτουργικού της κόστους. Ως αποτέλεσμα της παραπάνω απόφασης τον μήνα Μάρτιο 2017 ανακοινώθηκε η παύση λειτουργιών τεσσάρων καταστημάτων, διαμορφώνοντας το συνολικό αριθμό καταστημάτων της Τράπεζας σε 61.

β) Τον μήνα Φεβρουάριο 2017 υπεγράφη Επιχειρησιακή Συλλογική Σύμβαση Εργασίας μεταξύ της Διοίκησης της Τράπεζας και του Συλλόγου Υπαλλήλων Τράπεζας Αττικής τριετούς διάρκειας με έναρξη και λήξη από 1/01/2017 έως 31/12/2019. Η εν λόγω σύμβαση προβλέπει σημαντική μείωση του κόστους μισθοδοσίας.

γ) Με απόφαση της έκτακτης γενικής συνέλευσης της εταιρείας «Αττικά Βέντουρς Ανώνυμη Εταιρεία Διαχείρισης Αμοιβαίου Κεφαλαίου Επιχειρηματικών Συμμετοχών» στις 3/02/2017 πραγματοποιήθηκαν τα παρακάτω:

- Μείωση του μετοχικού κεφαλαίου με καταβολή μετρητών ύψους 157.680,00 ευρώ με αντίστοιχη μείωση της ονομαστικής αξίας των μετοχών αυτής, διαμορφώνοντας το νέο μετοχικό κεφάλαιο στο ποσό των 442.320,00 ευρώ διαιρούμενο σε 15.000 ονομαστικές μετοχές ονομαστικής αξίας 29,488 ευρώ εκάστη.
- Πώληση παγίων στοιχείων της εταιρείας και κινητών αξιών.
- Αποτελέσματα χρήσης 2016 ζημιά ύψους 956.070,87. Η καθαρή θέση της εταιρείας κατά τη χρήση 2016 ανέρχεται στο ποσό των 344.380,66 ευρώ. Στις 3/02/2017 η Τράπεζα πώλησε το 90% της συμμετοχής της στην εν λόγω εταιρεία αντί του ποσού των 180.000,00 ευρώ με αντίστοιχη λογιστική αξία για το σύνολο της εταιρείας ύψους 161.759,16 ευρώ κατά την ημερομηνία της συναλλαγής.

δ) Από 1/01/2017 ημερομηνία έναρξης λειτουργίας του Ενιαίου Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (ΕΦΚΑ) ο παλιός μέτοχος ΕΤΑΑ-ΤΣΜΕΔΕ εντάχθηκε στον ΕΦΚΑ και πλέον βασικός μέτοχος της Τράπεζας είναι ο ΕΦΚΑ με ποσοστό 50,626%.

ε) Στις 20/04/2017 συνεδρίασε το Δ.Σ της Τράπεζας και αποφάσισε να συγκαλέσει έκτακτη Γ.Σ. των μετόχων στις 15/05/2017, η οποία καλείται να εγκρίνει τον υποψήφιο επενδυτή, να τροποποιήσει τις αποφάσεις της έκτακτης Γ.Σ. των μετόχων της 14/12/2016 ως προς το ύψος του χαρτοφυλακίου των δανείων σε οριστική καθυστέρηση που θα ενταχθεί στη συναλλαγή και τέλος να παράσχει στο Δ.Σ. της Τράπεζας εξουσιοδότηση για την εξειδίκευση των όρων συνεργασίας με τον επενδυτή.

στ) Η Γενική Συνέλευση των Μετόχων της εταιρείας Attica Finance Ανώνυμη Εταιρεία Παροχής Επενδυτικών Υπηρεσιών στις 2/02/2017 αποφάσισε μείωση του μετοχικού κεφαλαίου της εταιρείας με σκοπό την επιστροφή του αντίστοιχου κεφαλαίου στην Attica Bank Ανώνυμη Τραπεζική Εταιρεία με καταβολή μετρητών ύψους 1.350.200 ευρώ και με ακύρωση 172.000 μετοχών της εταιρείας. Το ποσοστό συμμετοχής της Τράπεζας στο μετοχικό κεφάλαιο της εταιρείας Attica Finance ανέρχεται πλέον σε 18,17%, το οποίο αντιστοιχεί σε ποσό 299,8 χιλ. ευρώ.

IV. Γνωστοποιήσεις N.4374/2016

Βάσει του άρ. 6 του Ν.4374/1.4.2016 «Διαφάνεια στις σχέσεις των πιστωτικών ιδρυμάτων με επιχειρήσεις μέσω ενημέρωσης και επιχορηγούμενα πρόσωπα», όλα τα πιστωτικά ιδρύματα που έχουν έδρα στην Ελλάδα υποχρεούνται να δημοσιεύουν ετησίως σε ενοποιημένη βάση πληροφορίες για:

1. Τις πληρωμές που διενεργούνται εντός της οικείας οικονομικής χρήσεως, με άμεσο ή έμμεσο αποδέκτη επιχείρηση μέσω ενημέρωσης και συνδεδεμένων κατά την έννοια του Διεθνούς Λογιστικού Προτύπου 24 μερών με αυτές, ή επιχείρηση διαφήμισης και επικοινωνίας,
2. Τις πληρωμές που διενεργούνται εντός της οικείας οικονομικής χρήσεως, λόγω δωρεάς, χορηγίας, επιχορήγησης ή από άλλη χαριστική αιτία, προς φυσικά ή/και νομικά πρόσωπα.

Οι απαιτούμενοι πίνακες παρατίθενται ακολούθως.

ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΣΕ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΜΕΣΩΝ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ, ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΜΕΣΩΝ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΚΑΙ ΑΛΛΗ ΟΝΤΟΤΗΤΑ ΠΟΥ ΕΙΝΑΙ ΣΥΝΔΕΔΕΜΕΝΗ ΜΕ ΤΙΣ ΑΝΩΤΕΡΩ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΛΟΓΟΥΣ ΔΙΑΦΗΜΙΣΗΣ, ΠΡΟΒΟΛΗΣ Ή ΠΡΟΩΘΗΣΗΣ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 6 ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ 4374/2016

ΕΤΑΙΡΕΙΑ	ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΕΞΟΔΩΝ ΑΥΞΗΣΕΩΣ ΜΕΤΟΧΙΚΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ (ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΘΗΚΑΝ ΤΟ Δ' ΤΡΙΜΗΝΟ ΤΟΥ 2015 ΚΑΙ ΠΛΗΡΩΘΗΚΑΝ ΤΟΥΣ ΜΗΝΕΣ ΙΑΝΟΥΑΡΙΟ - ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟ 2016)	ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΩΝ ΕΞΟΔΩΝ ΧΡΗΣΗΣ 2016	ΣΥΝΟΛΟ ΠΛΗΡΩΜΩΝ ΧΡΗΣΗΣ 2016
1984 PRODUCTIONS A.E.	0,00	1.300,00	1.300,00
24 MEDIA Μ.Ε.Π.Ε.	0,00	2.700,00	2.700,00
ALPHA ΔΟΥΡΥΦΟΡΙΚΗ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ Α.Ε	49.993,87	0,00	49.993,87
AUTO ΤΡΙΤΗ Α.Ε.	2.500,00	0,00	2.500,00
CPAN CONNECT-ED PUBLIC AFFAIRS NETWORK LTD	2.000,00	4.000,00	6.000,00
CREATIVE INTERNET SERVICES ΜΟΝ.ΕΠΕ	0,00	3.500,00	3.500,00
D.A ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	7.500,49	0,00	7.500,49
D.A. ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ " ΤΟ ΠΟΝΤΙΚΙ Α.Ε."	0,00	3.300,00	3.300,00
DPG DIGITAL MEDIA ΑΕ	6.000,00	0,00	6.000,00
FINANCIAL MARKETS VOICE ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	5.000,00	0,00	5.000,00
FPRESS ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥΧΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	3.000,00	1.400,00	4.400,00
FREE SUNDAY ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	5.000,00	1.000,00	6.000,00
FREENET ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	14.000,00	0,00	14.000,00
HT PRESS ONLINE ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ Ι.Κ.Ε.	5.000,00	0,00	5.000,00
IN THE CITY ΙΩΑΝΝΗΣ Ν.-ΣΗΦΑΚΗΣ	2.000,00	0,00	2.000,00
INFINITAS ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥΧΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΟΛΥΜΕΣΩΝ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟΥ & ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ	3.000,00	0,00	3.000,00
INFODAY Α.Ε.	2.500,00	0,00	2.500,00
INFOMARKET ΙΚΕ	0,00	4.000,00	4.000,00
INTERNET COMMERCIAL Α.Ε.	3.000,00	0,00	3.000,00
INTERSITE- ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΙΚΕ	17.500,00	0,00	17.500,00

ΕΤΑΙΡΕΙΑ	ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΕΞΟΔΩΝ ΑΥΞΗΣΕΩΣ ΜΕΤΟΧΙΚΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ (ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΝ ΤΟ Δ' ΤΡΙΜΗΝΟ ΤΟΥ 2015 ΚΑΙ ΠΛΗΡΩΘΗΚΑΝ ΤΟΥΣ ΜΗΝΕΣ ΙΑΝΟΥΑΡΙΟ - ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟ 2016)	ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΩΝ ΕΞΟΔΩΝ ΧΡΗΣΗΣ 2016	ΣΥΝΟΛΟ ΠΛΗΡΩΜΩΝ ΧΡΗΣΗΣ 2016
KONTRA ΙΚΕ	5.000,00	4.300,00	9.300,00
KONTRA MEDIA ΜΕΣΑ ΜΑΖΙΚΗΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ Α.Ε.	7.578,63	0,00	7.578,63
LEFT MEDIA ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΗ-ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΗ Α.Ε	8.000,00	2.700,00	10.700,00
MEDIA2DAY ΕΚΔΟΤΙΚΗ Α.Ε	3.000,00	16.650,00	19.650,00
N.K. MEDIA GROUP ΕΠΕ	2.500,00	2.700,00	5.200,00
NEW MEDIA NETWORK SYNAPSIS S.A.	4.000,00	6.625,00	10.625,00
NEWPOST PRIVATE COMPANY	4.500,00	2.700,00	7.200,00
NEWSIT ΕΠΕ	7.500,00	6.700,00	14.200,00
NEWSMEDIA Ε.Ε.	1.000,00	0,00	1.000,00
NK HOLDING Μ.ΙΚΕ	10.000,00	5.000,40	15.000,40
PIKELLOW TRADING LTD	3.000,00	1.600,00	4.600,00
PREMIUM Α.Ε.	4.000,00	3.300,00	7.300,00
PRIME APPLICATIONS Α.Ε.	4.000,00	5.400,00	9.400,00
REAL MEDIA ΜΕΣΑ ΜΑΖΙΚΗΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ Α.Ε.	28.120,00	32.710,48	60.830,48
SABD ΕΚΔΟΤΙΚΗ Α.Ε.	9.499,35	10.505,07	20.004,42
SAMBO EVENTS ΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ ΟΕ	0,00	10.200,00	10.200,00
SBC SINGLE MEMBER PRIVATE COMPANY	3.000,00	8.300,00	11.300,00
SBC TV ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΑΕ	4.026,00	0,00	4.026,00
SPORT TV ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΠΤΙΚΗ ΠΡΟΒΟΛΗ ΑΕ	3.000,00	0,00	3.000,00
U MEDIA ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΜΕΝΕΣ ΔΙΑΦΗΜΙΣΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΙΚΕ	3.500,00	0,00	3.500,00
USAY Μ. Ε.Π.Ε.	1.500,00	0,00	1.500,00
WORLD NEWS MEDIA LIMITED (UK)	0,00	10.752,69	10.752,69
ΥΣΤΕΡΟΓΡΑΦΟ MEDIA ΙΚΕ	2.000,00	0,00	2.000,00
ΑΪ ΡΙΠΟΡΤΕΡ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΙΚΕ	17.500,00	0,00	17.500,00
ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΑ ΜΕΣΑ ΜΑΖΙΚΗΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΑΕ	6.000,00	7.300,80	13.300,80
ANTENNA TV ΑΕ	57.203,70	0,00	57.203,70
ΑΤΜΑΤΖΙΔΗΣ ΠΑΝ.ΧΡΗΣΤΟΣ	2.000,00	0,00	2.000,00
ΒΑΞΕΒΑΝΗΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ & ΣΙΑ Ε.Ε.	0,00	2.000,00	2.000,00
ΒΕΛΟΠΟΥΛΟΣ ΙΩΣΗΦ ΚΥΡΙΑΚΟΣ	4.000,00	0,00	4.000,00
ΒΟΥΖΑΣ ΧΡΗΣΤΟΣ ΚΑΙ ΣΙΑ Ε.Ε.	0,00	1.300,00	1.300,00
ΓΕΝΙΚΕΣ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΠΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ Α.Ε.	7.131,00	0,00	7.131,00
ΓΙΩΡΓΟΣ ΠΑΠΑΤΡΙΑΝΤΡΑΦΥΛΛΟΥ & ΣΙΑ ΕΕ NEW COMMUNICATION	2.000,00	0,00	2.000,00
ΔΕΚΑΠΕΝΤΕ ΤΡΙΑΝΤΑ ΙΚΕ	2.000,00	0,00	2.000,00
ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟΣ ΤΥΠΟΣ Α.Ε.	15.000,00	13.926,08	28.926,08
ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΛΑΜΠΡΑΚΗ ΑΕ	30.608,50	18.000,00	48.608,50
ΕΚΔΟΣΕΙΣ " ΣΤΟ ΚΑΡΦΙ" Α.Ε.	7.000,00	7.050,00	14.050,00

ΑΤΤΙΚΑ BANK ΑΝΩΝΥΜΗ ΤΡΑΠΕΖΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
ΕΤΗΣΙΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2016

ΕΤΑΙΡΕΙΑ	ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΕΞΟΔΩΝ ΑΥΞΗΣΕΩΣ ΜΕΤΟΧΙΚΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ (ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΘΗ ΚΑΝ ΤΟ Δ' ΤΡΙΜΗΝΟ ΤΟΥ 2015 ΚΑΙ ΠΛΗΡΩΘΗΚΑΝ ΤΟΥΣ ΜΗΝΕΣ ΙΑΝΟΥΑΡΙΟ - ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟ 2016)	ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΩΝ ΕΞΟΔΩΝ ΧΡΗΣΗΣ 2016	ΣΥΝΟΛΟ ΠΛΗΡΩΜΩΝ ΧΡΗΣΗΣ 2016
ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΕΠΕ	3.000,00	0,00	3.000,00
ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΕΘΝΟΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	27.000,00	10.660,00	37.660,00
ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗ Α.Ε.	9.000,00	12.550,00	21.550,00
ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΕΠΙΚΑΙΡΑ Α.Ε.	3.000,00	0,00	3.000,00
ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΝΕΟ ΧΡΗΜΑ Α.Ε.	5.000,00	0,00	5.000,00
ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΡΩΤΟ ΘΕΜΑ ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΑΕ	39.500,00	14.000,48	53.500,48
ΕΛΕΝΗ ΧΡ.ΚΟΥΦΑΚΗ	0,00	2.700,00	2.700,00
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΑ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ ΑΕ	9.752,70	0,00	9.752,70
ΕΝΤΥΠΟΕΚΔΟΤΙΚΗ ΑΕΒΕΤ	3.200,00	0,00	3.200,00
ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΕΣΤΙΑ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	3.000,31	0,00	3.000,31
ΖΟΥΓΚΛΑ ΤΖΙ ΑΡ Α.Ε. ΜΕΣΩΝ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΜΑΖΙΚΗΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ	5.000,00	1.400,00	6.400,00
Η ΑΥΓΗ ΑΕ	6.000,00	7.326,40	13.326,40
Η ΕΠΟΧΗ ΣΥΝ.ΠΕ	2.000,00	0,00	2.000,00
Η ΝΑΥΤΕΜΠΟΡΙΚΗ- Π.ΑΘΑΝΑΣΙΑΔΗΣ & ΣΙΑ Α.Ε.	2.000,00	4.000,00	6.000,00
Ι. ΔΙΟΝΑΤΟΣ & ΣΙΑ Ε.Ε.	2.000,00	0,00	2.000,00
ΙΑΝΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε.	17.000,00	4.000,00	21.000,00
ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΑΕ	7.839,90	10.000,32	17.840,22
ΚΑΠΙΤΑΛ.GR Α.Ε.	11.000,00	16.650,00	27.650,00
ΚΟΙΝΩΦΕΛΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΝΕΑΠΟΛΗΣ ΣΥΚΕΩΝ	0,00	20.000,00	20.000,00
ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ TV ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	4.386,33	0,00	4.386,33
ΜΑΚΕΛΕΙΟ ΕΠΕ	2.000,00	0,00	2.000,00
ΜΑΝΕΣΙΩΤΗΣ ΝΙΚ.-ΨΩΜΙΑΔΗΣ ΚΩΝ Ο.Ε.	1.000,00	1.600,00	2.600,00
ΜΑΥΡΙΚΟΣ ΑΕΒΕ	18.500,00	0,00	18.500,00
ΜΠΟΝΙΟΣ Γ.ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ	3.000,00	0,00	3.000,00
Ν.Σ.Κ. ΕΚΔΟΤΙΚΗ Ε.Π.Ε.	2.000,00	0,00	2.000,00
ΝΙΚ.ΛΕΩΝ.ΝΙΚΗΤΕΑΣ-ΛΕΩΝ.ΝΙΚ.ΝΙΚΗΤΕΑΣ Ο.Ε.	3.000,00	2.700,00	5.700,00
ΝΕΑ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ ΑΕ	29.284,70	0,00	29.284,70
ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ & ΣΙΑ Ε.Ε.	0,00	537,00	537,00
Π.Δ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΕΠΕ	3.000,00	4.300,00	7.300,00
ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΗΣ Μ.ΙΩΑΝΝΗΣ	2.548,00	0,00	2.548,00
ΠΑΡΑΠΟΛΙΤΙΚΑ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε.	14.500,00	14.550,48	29.050,48
ΠΕΛΑΣΓΙΚΟΣ ΤΥΠΟΣ ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΚΑΙ ΕΚΤΥΠΩΤΙΚΗ ΑΕ	6.500,00	0,00	6.500,00
ΠΗΓΑΣΟΣ INTERACTIVE ΑΝΩΝΥΜΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	4.000,00	8.300,00	12.300,00
ΠΟΛΙΤΗ-ΣΙΑΦΑΚΑ ΜΑΡΙΕΛΙΖΕ-ΒΑΣΙΛΙΚΗ	1.500,00	0,00	1.500,00
ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΠΤΙΚΑ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΑ ΕΚΔΟΤΙΚΑ ΜΕΣΑ ΕΛΛΑΔΟΣ ΑΕ	5.000,00	3.300,00	8.300,00
ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΠΤΙΚΗ Α.Ε.	15.815,04	0,00	15.815,04

ΕΤΑΙΡΕΙΑ	ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΕΞΟΔΩΝ ΑΥΞΗΣΕΩΣ ΜΕΤΟΧΙΚΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ (ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΘΗ ΚΑΝ ΤΟ Δ' ΤΡΙΜΗΝΟ ΤΟΥ 2015 ΚΑΙ ΠΛΗΡΩΘΗΚΑΝ ΤΟΥΣ ΜΗΝΕΣ ΙΑΝΟΥΑΡΙΟ - ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟ 2016)	ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΩΝ ΕΞΟΔΩΝ ΧΡΗΣΗΣ 2016	ΣΥΝΟΛΟ ΠΛΗΡΩΜΩΝ ΧΡΗΣΗΣ 2016
ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΕΣ & ΤΗΛ/ΚΕΣ ΕΠΙΧ/ΣΕΙΣ ΑΕΕ / ΣΚΑΙ FM	24.921,27	0,00	24.921,27
Σ.ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ-ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΗ & ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΔΙΚΤΥΑΚΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΜΟΝ.Ε.Π.Ε.	0,00	1.300,00	1.300,00
ΣΑΡΑΝΤΗ ΠΑΝ.ΚΑΛΛΙΟΠΗ ΑΡΤΕΜΙΣ	0,00	3.200,00	3.200,00
ΣΑΡΙΣΑ ΕΠΕ	2.000,40	4.300,00	6.300,40
ΣΠΥΡΙΔΑΚΗΣ ΖΑΦΕΪΡΙΟΣ	0,00	500,00	500,00
ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΕΠΟΧΗ ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΑΕΒΕ/ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ	9.739,80	3.299,80	13.039,60
ΤΗΛΕΤΥΠΟΣ ΑΕ	54.585,10	0,00	54.585,10
ΦΕΛΝΙΚΟΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΜΕΣΩΝ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ Μ.Ε.Π.Ε.	2.000,00	1.600,00	3.600,00
ΦΙΛΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΕΚΔΟΤΙΚΗ Α.Ε	2.000,00	0,00	2.000,00
ΣΥΝΟΛΟ	763.735,09	353.695,00	1.117.430,09

Σημείωση:

Επί των παραπάνω δαπανών πληρώθηκαν επιβαρύνσεις υπέρ Ελληνικού Δημοσίου και τρίτων (ΦΠΑ, ΑΓΓΕΛΙΟΣΗΜΟ και λοιπά) ύψους 487.533.90 ευρώ

ΧΟΡΗΓΙΕΣ 2016 ΣΕ ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ

ΕΤΑΙΡΕΙΑ	ΚΑΘΑΡΟ ΠΟΣΟ
ΔΗΜΟΣ ΛΑΜΙΕΩΝ	5.000,00
ΕΙΔΙΚΟΣ ΛΟΓ/ΜΟΣ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΚΟΝΔΥΛΙΩΝ ΕΜΠ	1.612,90
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΡΑΣΗ ΑΦΡΙΚΗΣ	2.000,00
ΜΠΟΥΣΙΑΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ Ε.Π.Ε.	3.000,00
WAVE MEDIA OPERATIONS ΕΠΕ	4.000,00
ΒΑΤΣΙΟΣ Χ.ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ	1.592,74
ΓΕΝΙΚΗ ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	144,35
ΓΥΜΝΑΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΓΡΙΝΙΟΥ	600,00
ΔΗΜΟΣ ΛΕΒΑΔΕΩΝ	2.000,00
ΔΗΜΟΣ ΩΡΑΙΟΚΑΣΤΡΟΥ	887,09
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΦΕΛΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΚΑΒΑΛΑΣ	2.460,00
ΔΙΑΖΩΜΑ	5.000,00
ΔΙΟΓΕΝΗΣ Μ.Κ.Ο.	1.408,44
ΕΙΔΙΚΟΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΣ ΚΟΝΔΥΛΙΩΝ Α.Π.Θ	5.645,16
ΕΙΔΙΚΟΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΣ ΚΟΝΔΥΛΙΩΝ ΕΡΕΥΝΑΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΠΑΤΡΩΝ	1.000,00
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΩΦΩΝ	4.000,00
ΕΜΠΟΡΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΝΕΑΣ ΣΜΥΡΝΗΣ	600,00
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΗΣ	3.000,00
ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΔΙΕΘΝΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ ΠΑΝΤΕΙΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ	10.000,00
ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ	2.500,00
ΚΗΠΩΝ ΟΔΟΣ ΕΠΕ	3.251,48
ΚΟΙΝΩΦΕΛΗΣ ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΔΙΣΤΟΜΟΥ-ΑΡΑΧΩΒΑΣ-ΑΝΤΙΚΥΡΑΣ	4.032,25
ΚΟΙΝΩΦΕΛΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΝΕΑΠΟΛΗΣ ΣΥΚΕΩΝ	50.000,00
ΟΜΙΛΟΣ ΞΙΦΑΣΚΙΑΣ ΓΛΥΦΑΔΑΣ	1.500,00
ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΕΝΩΣΗ ΔΙΠΛ.ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΕΡΓΟΛΗΠΤΩΝ ΔΗΜ.ΕΡΓΩΝ	5.000,00
ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΕΝΩΣΗ ΣΥΝΔΕΣΜΩΝ ΕΡΓΟΛΗΠΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ	2.000,00
ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ	1.200,00
ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙ	400,00
ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΜΟΡΦΩΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΙΑΝΗΣ << Η ΠΡΟΟΔΟΣ>>	1.000,00
ΣΙΓΜΑ ΦΙΛΜ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΚΗ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ Ε.Π.Ε.	4.878,04
ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ ΔΙΠΛΩΜΑΤΟΥΧΩΝ ΑΝΩΤΑΤΩΝ ΣΧΟΛΩΝ	5.000,00
ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ	2.800,00
ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ ΚΙΝΗΤΩΝ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ (ΣΕΚΚΕ)	5.000,00
ΣΥΡΡΑΚΟΣ ΕΠΑΜΕΙΝΩΝΔΑΣ & ΣΙΑ ΕΕ ΟΝΕ9SIX	4.500,00
ΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΑΣ	25.390,24
ΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ/ΤΜΗΜΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	3.225,81
ΧΑΖΛΗΣ ΚΑΙ ΡΙΒΑΣ ΕΠΕ	5.000,00
ΧΟΡΩΔΙΑ "ΑΜΒΡΥΣΣΟΣ"	500,00
ΣΥΝΟΛΟ	181.128,51

Σημείωση:

Επί των παραπάνω δαπανών πληρώθηκε ΦΠΑ ύψους 31.692,62 ευρώ.

ΧΟΡΗΓΙΕΣ 2016 ΣΕ ΦΥΣΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ

	ΚΑΘΑΡΟ ΠΟΣΟ
ΦΥΣΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ	20.000,00

ΔΩΡΕΕΣ 2016 ΣΕ ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ

ΕΤΑΙΡΕΙΑ	ΚΑΘΑΡΟ ΠΟΣΟ
"ΟΙ ΦΙΛΟΙ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ"	1.000,00
ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΠΑΙΔΙΚΟΥ ΤΡΑΥΜΑΤΟΣ	1.000,00
ΑΣΠΡΕΣ ΠΕΤΑΛΟΥΔΕΣ ΙΔΡΥΜΑ ΕΙΔΙΚΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ-ΑΤΟΜΩΝ Ν. ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ	500,00
ΓΙΑΤΡΟΙ ΧΩΡΙΣ ΣΥΝΟΡΑ	2.000,00
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ & ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ ΑΝΑΠΗΡΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ	1.000,00
ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΨΥΧΙΚΗ ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΘΕΡΑΠΕΙΑ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ	1.000,00
ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΠΑΙΔΙΚΟ ΧΩΡΙΟ ΦΙΛΥΡΟ	500,00
ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΑΝΗΛΙΚΩΝ ΑΘΗΝΩΝ	1.500,00
ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΣΠΑΣΤΙΚΩΝ	500,00
Η ΠΙΣΤΗ-ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΓΟΝΕΩΝ & ΚΗΔΕΜΟΝΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΜΕ ΝΕΟΠΛΑΣΜΑΤΙΚΕΣ ΠΑΘΗΣΕΙΣ	1.000,00
Ι. ΚΑΙ Σ. ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ Α.Ε.Ε.	1.000,00
ΙΩΑΚΕΙΜΕΙΟ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟ ΓΗΡΟΚΟΜΕΙΟ ΜΟΝΑΔΑ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΩΝ Μ.Κ.	300,00
ΚΕΝΤΡΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΑΤΤΙΚΗΣ	2.500,00
ΚΙΒΩΤΟΣ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ	2.050,00
ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ-ΕΡΓΑΣΤΗΡΙ ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ	1.000,00
ΜΕΛΕΔΩΝΗ"-ΕΝΩΣΗ ΦΟΡΕΩΝ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΝΟΗΤΙΚΗ ΣΤΕΡΗΣΗ	1.000,00
ΜΕΡΙΜΝΑ-ΕΤΑΙΡΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΠΑΙΔΙΩΝ ΚΑΙ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΩΝ ΣΤΗΝ ΑΡΡΩΣΤΙΑ ΚΑΙ ΤΟ ΘΑΝΑΤΟ	1.000,00
ΟΡΦΑΝΟΤΡΟΦΕΙΟ ΘΗΛΕΩΝ " Η ΜΕΛΙΣΣΑ"	1.000,00
ΠΑΙΔΙΚΑ ΧΩΡΙΑ SOS ΕΛΛΑΔΟΣ	1.800,00
ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΕΝΩΣΗ ΑΓΩΝΟΣ ΚΑΤΑ ΤΟΥ ΝΕΑΝΙΚΟΥ ΔΙΑΒΗΤΗ	1.000,00
ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΕΝΩΣΗ ΓΟΝΕΩΝ & ΚΗΔΕΜΟΝΩΝ ΑΤΟΜΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΝΟΗΤΙΚΑ ΥΣΤΕΡΟΥΝΤΩΝ(ΠΕΓΚΑΠ-ΝΥ)	500,00
ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΠΑΡΑΠΛΗΓΙΚΩΝ	500,00
ΠΑΠΑΦΕΙΟ ΚΕΝΤΡΟ ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΜΕΡΙΜΝΑΣ ΑΡΡΕΝΩΝ ΘΕΣ/ΚΗΣ " Ο ΜΕΛΙΤΕΥΣ "	1.000,00
ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟ ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΩΝ	50.000,00
"ΠΝΟΗ" ΦΙΛΟΙ ΕΝΤΑΤΙΚΗΣ ΘΕΡΑΠΕΙΑΣ ΠΑΙΔΙΟΥ	1.000,00
ΣΙΚΙΑΡΙΔΕΙΟ ΙΔΡΥΜΑ ΑΠΡΟΣΑΡΜΟΣΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ	500,00
ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΓΟΝΕΩΝ & ΚΗΔΕΜΟΝΩΝ ΝΟΗΤΙΚΑ ΥΣΤΕΡΟΥΝΤΩΝ ΑΤΟΜΩΝ ΠΡΟΤΥΠΟ ΕΙΔΙΚΟ ΟΙΚΟΤΡΟΦΕΙΟ "ΟΙ ΑΓΙΟΙ ΑΝΑΡΓΥΡΟΙ"	1.000,00
ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΓΟΝΕΩΝ & ΦΙΛΩΝ ΑΥΤΙΣΤΙΚΩΝ ΑΤΟΜΩΝ Ν.ΕΒΡΟΥ "Ο ΑΓΙΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ"	1.000,00
ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΓΟΝΕΩΝ&ΚΗΔΕΜΟΝΩΝ Α.μ.ε.Α."ΤΟ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙ"	1.500,00
ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΓΟΝΕΩΝ-ΚΗΔΕΜΟΝΩΝ & ΦΙΛΩΝ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΥΤΙΣΜΟ Ν.ΛΑΡΙΣΑΣ	500,00
ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΑΓΕΝΝΗΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ- Η ΑΓΚΑΛΙΑ	1.000,00
ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗΣ ΙΠΠΑΣΙΑΣ ΕΛΛΑΔΟΣ	1.000,00
ΣΩΜΑΤΕΙΟ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ "ΠΑΝΑΓΙΑ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΡΙΑ"	500,00
ΣΩΜΑΤΕΙΟ ΦΙΛΟΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΙΑΤΡΙΚΗΣ & ΙΑΤΡΙΚΗΣ "ΑΝΟΙΧΤΗ ΑΓΚΑΛΙΑ"	1.000,00

ΕΤΑΙΡΕΙΑ	ΚΑΘΑΡΟ ΠΟΣΟ
ΤΟ ΧΑΜΟΓΕΛΟ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ	2.100,00
ΦΑΡΟΣ ΤΥΦΛΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ	1.000,00
ΦΡΟΝΤΙΔΑ-ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΚΑΙ ΣΥΜΠΑΡΑΣΤΑΣΗΣ ΠΑΙΔΙΩΝ ΜΕ ΕΓΚΕΦΑΛΙΚΗ ΠΑΡΑΛΥΣΗ ΚΑΙ ΝΟΗΤΙΚΗ ΥΣΤΕΡΗΣΗ	1.000,00
ΧΑΤΖΗΚΥΡΙΑΚΕΙΟ ΙΔΡΥΜΑ ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ	1.300,00
ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΧΑΝΙΩΝ "Ο ΑΓΙΟΣ ΝΕΚΤΑΡΙΟΣ"	500,00
ΣΥΝΟΛΟ	89.550,00

V. Πληροφορίες άρθρου 10 Ν. 3401/2005

Οι εταιρικές ανακοινώσεις του έτους 2016 έχουν αναρτηθεί στην ιστοσελίδα της Τράπεζας:

<http://www.atticabank.gr/el/group/news>

Κατά την διάρκεια του 2016 έχουν διενεργηθεί οι ακόλουθες ανακοινώσεις:

Θέμα	Ημερομηνία
Εισαγωγή Μετοχών της Attica Bank από Α.Μ.Κ με καταβολή μετρητών και δικαίωμα προτίμησης υπέρ των παλαιών μετοχών	14/1/2016
Ανακοίνωση ρυθμιζόμενης πληροφορίας του Ν. 3556/2007: Γνωστοποίηση συναλλαγών	18/1/2016
Γνωστοποίηση Σημαντικών Μεταβολών σε Δικαιώματα Ψήφου, σύμφωνα με το Ν.3556/2007	18/1/2016
Ανακοίνωση Ρυθμιζόμενης Πληροφορίας του Ν. 3556/2007: Γνωστοποίηση συναλλαγών	18/1/2016
Ανακοίνωση Ρυθμιζόμενης Πληροφορίας του Ν. 3556/2007: Γνωστοποίηση συναλλαγών	19/1/2016
Γνωστοποίηση απόκτησης σημαντικής συμμετοχής, σύμφωνα με το Ν. 3556/2007	20/1/2016
Ανακοίνωση Ρυθμιζόμενης Πληροφορίας του Ν. 3556/2007: Γνωστοποίηση συναλλαγών	20/1/2016
Ανακοίνωση της 26/01/2016	26/1/2016
Ανακοίνωση Ρυθμιζόμενης Πληροφορίας του Ν. 3556/2007: Γνωστοποίηση συναλλαγών	27/1/2016
Ανακοίνωση Ρυθμιζόμενης Πληροφορίας του Ν. 3556/2007: Γνωστοποίηση συναλλαγών	29/1/2016
Ανακοίνωση Ρυθμιζόμενης Πληροφορίας του Ν. 3556/2007: Γνωστοποίηση συναλλαγών	5/2/2016
Ανακοίνωση της 15/02/2016	15/2/2016
Δελτίο Τύπου της 23/02/2016	23/2/2016
Ανακοίνωση Ρυθμιζόμενης Πληροφορίας του Ν. 3556/2007: Γνωστοποίηση συναλλαγών της 23/02/2016	23/2/2016
Σχολιασμός Δημοσιευμάτων του Ηλεκτρονικού Τύπου	25/2/2016
Attica Bank- Συνεταιριστικές Τράπεζες: Μια μεγάλη συνεργασία για κοινό δίκτυο POS	3/3/2016
Ανακοίνωση της 04/03/2016	4/3/2016
Ανακοίνωση της 04.03.2016	4/3/2016
Ισχυρή κεφαλαιακή επάρκεια και αναπτυξιακή δυναμική, εγγύηση για την Attica Bank	8/3/2016
Δελτίο Τύπου της 11/03/2016	11/3/2016
Ανακοίνωση της 16/03/2016	16/3/2016
Δελτίο Τύπου της 23/03/2016	23/3/2016
Ημερομηνία Ανακοίνωσης Αποτελεσμάτων Έτους 2015	28/3/2016
Ανακοίνωση Αποτελεσμάτων Χρήσης 2015 του Ομίλου της Attica Bank	31/3/2016
Ανακοίνωση της 31/03/2016 - Οικονομικό Ημερολόγιο 2016	31/3/2016
Ανακοίνωση της 01/04/2016	1/4/2016
Ενημέρωση της πελατείας των τραπεζών μελών της ΕΕΤ για την εκ μέρους τους υποχρέωση απευθείας αναγγελίας των συναλλαγών τους με μη κατοίκους	28/4/2016
Ανακοίνωση της 04/05/2016	4/5/2016
Ανακοίνωση Κράτους - Μέλους Καταγωγής της Attica Bank Ανώνυμη Τραπεζική Εταιρεία	20/5/2016
15 Χρόνια Attica Wealth Management ΑΕΔΑΚ	27/5/2016
Ανακοίνωση Αποτελεσμάτων Α' Τριμήνου 2016 του Ομίλου της Attica Bank	30/5/2016
Ανακοίνωση της 31/05/2016	31/5/2016
Ανακοίνωση της 16/06/2016 - Διακοπή της Ετήσιας, Τακτικής Γενικής Συνέλευσης	16/6/2016
21/06/2016 - Ανακοίνωση Ρυθμιζόμενης Πληροφορίας του Ν. 3556/2007: Γνωστοποίηση συναλλαγών	21/6/2016

Θέμα	Ημερομηνία
Ανακοίνωση της 22/06/2016	22/6/2016
Συγκρότηση νέου Διοικητικού Συμβουλίου	27/6/2016
Αποφάσεις της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης της 27.06.2016	27/6/2016
Ανακοίνωση της 01/07/2016 - Γνωστοποίηση Παραίτησης Στελέχους	1/7/2016
Ανακοίνωση της 26/07/2016 - Συγκρότηση του Διοικητικού Συμβουλίου σε Σώμα	26/7/2016
Ανακοίνωση της 26/07/2016	26/7/2016
Ανακοίνωση της 27/07/2016	27/7/2016
Ανακοίνωση της 06/09/2016 - Αναβολή της Έκτακτης Γενικής Συνέλευσης	6/9/2016
ΑΤΤΙΚΑ BANK ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ 07.09.2016	7/9/2016
Ανασύνθεση Διοικητικού Συμβουλίου - Σχολιασμός Δημοσιευμάτων	16/9/2016
Ανακοίνωση της 19/09/2016	19/9/2016
Ανακοίνωση της 20/09/2016 - Συγκρότηση του Διοικητικού Συμβουλίου σε Σώμα	20/9/2016
Αποφάσεις της Έκτακτης Γενικής Συνέλευσης της 20ης Σεπτεμβρίου 2016 των μετόχων κατόχων κοινών μετοχών της Attica Bank Ανώνυμη Τραπεζική Εταιρεία	20/9/2016
Ανακοίνωση της 28/09/2016	28/9/2016
Ανακοίνωση Αποτελεσμάτων Α' Εξαμήνου 2016 του Ομίλου της Attica Bank	29/9/2016
Ανακοίνωση της 30/09/2016	30/9/2016
Ανακοίνωση της 07/10/2016 - Έκδοση Ομολόγου βάσει του Άρθρου 2 του Ν. 3723/08	7/10/2016
Attica Bank - Ανακοίνωση της 13/10/2016	14/10/2016
Ανακοίνωση της 25/10/2016 - Έκδοση Ομολόγου βάσει του άρθρου 2 του Ν. 3723/08	25/10/2016
Ανακοίνωση της 31/10/2016	1/11/2016
Ενσωμάτωση εκπροσώπου του Δημοσίου βάσει των διατάξεων του Ν.3723/08	23/11/2016
Δελτίο Τύπου της 14/12/2016	14/12/2016
Ανακοίνωση της 19/12/2016	19/12/2016
Ανακοίνωση Αποτελεσμάτων Εννεαμήνου 2016 του ομίλου της Attica Bank	19/12/2016

VI. Διαθεσιμότητα Ετήσιας Οικονομικής Έκθεσης

Η Ετήσια Οικονομική Έκθεση, στην οποία περιλαμβάνονται:

- Η Δήλωση των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου
- Η Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου,
- Η Επεξηγηματική Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου,
- Οι Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις Ομίλου και Τραπέζης (περιλαμβάνουν Έκθεση Ελέγχου Ανεξάρτητων Ορκωτών Ελεγκτών)
- Γνωστοποιήσεις άρθρου Ν.4374/2016
- Οι Πληροφορίες του άρθρου 10 του Ν.3401/2005

είναι αναρτημένη στο διαδίκτυο στη διεύθυνση <http://www.atticabank.gr>
(Ενότητα: Όμιλος /Επενδυτές/ Οικονομικά Μεγέθη/Περιοδικές Οικονομικές Καταστάσεις/2016)